

Zelda Fitzgerald

Acordă-mi acest vals

roman

eBook

HUMANITAS

Raftul Denisei

Zelda Fitzgerald

Acordă-mi acest vals

roman

ZELDA FITZGERALD
SAVE ME THE WALTZ

ISBN: 978-973-689-721-4 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372.743.382; 0723.684.194

ZELDA FITZGERALD

Acordă-mi acest vals

Traducere din engleză și note de
RODICA ȘTEFAN

Pentru Mildred Squires

…când prăpăd
Pe ţara-mi dragă a căzut,
Spre-al mântuirii ei liman
Ai dus-o-atunci! Să-i fii şi azi,
De poţi, cârmaciul bun al ei!

Sofocle, *Oedip rege*[1]

[1]. Sofocle, *Teatru*, trad., pref., note şi indice de George Fotino, Editura pentru Literatură Universală, Bucureşti, 1969, p. 296.

I

1

„Fetele astea“, vorbea lumea, „îşi închipuie că-şi pot face de cap fără să păţească nimic“.

Şi cum să nu fie aşa, când tatăl lor le dădea sentimentul de siguranţă de care aveau nevoie? Tatăl era o adevărată citadelă vie. Cei mai mulţi oameni îşi cioplesc meterezele vieţii din compromisuri, îşi înalţă donjoanele inexpugnabile din cedări bine gândite, îşi construiesc poduri mobile filozofice din dezavuări afective şi toarnă peste asediatori uleiul încins al strugurilor acri. Judecătorul Beggs intrase în fortăreaţa integrităţii sale încă din anii tinereţii şi îşi construise bastioanele şi capelele din concepţii intelectuale. Din câte ştiau apropiaţii săi, nu lăsase nici cel mai mic drum de acces spre castel nesupravegheat, nici pentru păstorii prietenoşi, nici pentru baronii ostili. Inaccesibilitatea era punctul slab al acestei minţi strălucite, care l-a împiedicat să devină, poate, o figură politică de seamă a ţării. Faptul că statul privea cu indulgenţă caracterul său excepţional îi scutise de mici pe copiii săi de efortul social necesar în viaţă pentru a-şi clădi singuri propriile citadele. Pentru a asigura supravieţuirea urmaşilor, este de ajuns un singur castelan capabil să înalţe deasupra dezastrelor sau maladiilor experienţele umane ale ciclului viu al generaţiilor.

Un bărbat puternic îi poate duce singur în spate pe mulţi alţii, dacă subscrie pentru progeniturile sale la filozofia naturală într-o manieră convenabilă, spre a-i oferi familiei aparenţa unui scop. Până când copiii familiei Beggs învăţară să facă faţă exigenţelor schimbătoare ale vremii lor, răul fusese deja săvârşit. Astfel dezavantajaţi, ei s-au refugiat până târziu în donjonul feudal părintesc, pentru a acumula cât mai mult din comorile spirituale moştenite – care ar fi putut fi mai bogate dacă şi-ar fi pregătit din timp o ascunzătoare pe măsură.

Una dintre colegele de şcoală ale lui Millie Beggs declarase că în viaţa ei nu văzuse prunci mai răsfăţaţi decât aceştia. Dacă plângeau după ceva anume, Millie le şi îndeplinea dorinţa, când îi stătea în puteri, ori chema

doctorul, ca să netezească asperităţile necruţătoare ale unei lumi care, se înţelege, nu era îndeajuns de pregătită pentru asemenea copilaşi geniali. La rândul lui, nepregătit de propriul tată, Austin Beggs trudea zi şi noapte în laboratorul său mental să asigure familiei un trai cât mai bun. La nevoie, dar de bună voie, Millie îşi lua copiii din pat la trei dimineaţa, le zornăia jucăriile şi le îngâna un cântecel pentru ca ţipetele lor să nu alunge originile Codului napoleonian din mintea soţului. Acesta obişnuia să spună, serios: „O să-mi fac un bastion în creierii munţilor, înconjurat de fiare sălbatice şi sârmă ghimpată, doar ca să scap din balamucul ăsta“.

Austin le iubea pe copilele lui Millie cu acea tandreţe detaşată şi interiorizare caracteristice oamenilor de valoare când se confruntă cu cine ştie ce relicvă din tinereţe, sau cu amintirea vreunei întâmplări de dinainte de a deveni capabili să ţină frâiele experienţelor de viaţă şi să nu se lase dominaţi de ele. Poţi înţelege semnificaţia acestui lucru dacă te laşi învăluit de duioşia care se degajă din *Sonata Primăverii* a lui Beethoven. Poate că Austin ar fi avut o relaţie mai strânsă cu familia sa dacă nu şi-ar fi pierdut singurul fiu la o vârstă fragedă. Judecătorul Beggs s-a lansat atunci cu furie în tot felul de griji pentru a fugi din calea deznădejdii. Grijile financiare sunt singurele pe care bărbaţii şi femeile le pot împărtăşi în egală măsură, aşa că judecătorul le-a lăsat în seama lui Millie. I-a aruncat în poală factura de la funeraliile băieţelului, strigând în acelaşi timp sfâşietor: „Pentru numele lui Dumnezeu, cum îţi închipui că pot plăti aşa ceva?“

Millie, care nu avusese niciodată un simţ acut al realităţii, nu a reuşit să găsească o explicaţie acestei răbufniri de cruzime la un om pe care îl cunoştea ca având un caracter de o mare onestitate şi nobleţe. Din acel moment, nu a mai fost în stare să îşi facă vreo părere în privinţa nimănui, adaptându-şi realităţile propriei condiţii la inconsecvenţa oamenilor până când, prin loialitatea ei statornică, a ajuns în timpul vieţii la o seninătate de sfântă. „Dacă, într-adevăr, copiii mei sunt insuportabili“, îi răspundea ea prietenei sale, „eu una n-am băgat de seamă“.

Suma incursiunilor ei printre contradicţiile naturii umane a învăţat-o să recurgă la procesul de transfer, un tertip care a ajutat-o să treacă mai uşor peste naşterea ultimului ei copil. Astfel, când Austin, exasperat de lipsa de progres a civilizaţiei, îşi vărsa în urechile răbdătoare ale soţiei deziluziile şi

tot mai slabele lui speranţe în omenire, laolaltă cu dificultăţile băneşti, Millie îşi direcţiona ostilitatea instinctivă asupra febrei lui Joan sau a gleznei scrântite a lui Dixie, păşind astfel printre durerile vieţii cu tristeţea extatică a unui cor antic. Pusă în faţa realităţii dure a sărăciei, ea a plonjat într-un optimism stoic de nezdruncinat şi a devenit imună la suferinţele care aveau să o urmărească până la sfârşit.

Din găoacea familiei ieşiră numai fete, incubate în misticul miros pătrunzător al doicilor negrese. Pe măsură ce percepţia copilelor se lărgi odată cu vârsta, judecătorul întruchipă pentru ele mai întâi un bănuţ de buzunar primit în plus, o călătorie cu tramvaiul până la terenurile de picnic stropite cu var, o punguţă cu pastile de mentă, iar mai târziu deveni în ochii lor organ de pedeapsă, destin inexorabil, forţă a legii, ordine şi disciplină. Tinereţe şi maturitate – un soi de funicular hidraulic, unde vârsta, cu mai puţin lichid de convingere în rezervor, insistă să contrabalanseze balastul tinereţii. Mai târziu, când feminitatea lor înflori, fetele căutară în braţele mamei un refugiu pentru anii adolescentini, tot aşa cum s-ar fi ascuns într-o pădurice umbroasă pentru a scăpa de o lumină orbitoare.

Leagănul scârţâie pe veranda casei lui Austin, un licurici se agită frenetic deasupra clematitei, un roi de musculiţe se înghesuie spre holocaustul auriu al lămpii din vestibul. Umbrele mătură noaptea Sudului ca nişte cârpe grele, care se îmbibă cu puterea ei de uitare, pentru a o înapoia căldurii negre din care s-a ivit. Viţele melancolice de floarea-lunii înşiră peste spaliere ghemotoace întunecate de vată.

— Povesteşte-mi cum eram când eram bebeluş, insistă fata cea mai mică şi se îndeasă în trupul mamei, în încercarea de a stabili o relaţie mai strânsă între ele.

— Erai un copil cuminte.

Fata nu îşi crease încă o imagine de sine, deoarece intrase târziu în viaţa părinţilor ei, când bunătatea se disociase deja de conştiinţa lor intimă, şi când, pentru ei, copilăria devenise mai degrabă un concept decât copilul însuşi. Ea vrea să i se spună ce fel de copil este; e prea mică pentru a înţelege că acum încă nu reprezintă nimic şi că va prinde contur mai târziu, umplându-l cu tot ceea ce va izvorî din ea, aşa cum un general poate reconstitui o bătălie urmărind pe hartă înaintările şi retragerile armatelor

sale cu ajutorul steguleţelor viu colorate. Încă nu ştie că fiecare efort pe care îl va face va deveni parte integrantă a sinelui ei. Abia mult mai târziu, copila, pe nume Alabama, avea să priceapă că din structura tatălui ei avea să moştenească doar limitările.

— Şi plângeam noaptea? Făceam un tărăboi aşa de mare ca tu şi *papa* să vă doriţi să mor?

— Ce idee! Toţi copiii mei au fost cuminţi.

— Şi ai bunicii, la fel?

— Aşa cred.

— Atunci de ce l-a gonit bunica pe unchiul Cal după ce s-a întors din Războiul Civil?

— Bunica ta a fost o doamnă cam ciudată.

— Şi unchiul Cal a fost?

— Da. Când s-a întors de pe front, bunica i-a trimis vorbă lui Florence Feather că, dacă avea de gând să aştepte până la moartea ei ca să se mărite cu Cal, trebuia să ştie că cei din neamul Beggs trăiau mult.

— Era aşa de bogată?

— Nu, dar aici nu era vorba de bani. Florence spunea că doar dracul în persoană era în stare să stea cu mama lui Cal.

— Şi atunci Cal nu s-a mai însurat deloc?

— Nu… bunicile obţin întotdeauna ce vor.

Mama râse – râsul unui speculant care povesteşte detaliile isprăvii sale în afaceri şi îşi cere iertare pentru siguranţa financiară pe care şi-a dobândit-o, râsul familiei câştigătoare, umilind o altă familie câştigătoare în eterna afacere a dominării.

— Dacă eram unchiul Cal, nu înghiţeam aşa ceva, proclamă fata cu răzvrătire în glas. Făceam cu domnişoara Feather ce doream să fac.

Calmul profund din vocea tatălui domoleşte întunericul până la un descrescendo final: ora de culcare pentru familia Beggs.

— De ce vrei să pui din nou pe tapet toate astea? întrebă el înţelept.

Când închide obloanele, judecătorul zăvorăşte şi calităţile speciale ale casei sale: o anume afinitate cu lumina; volanele draperiilor sunt pătrunse de razele soarelui până când cutele flutură în jurul cretonului înflorat ca nişte borduri de grădină netunse. Înserarea nu lasă nici o umbră, nici o

distorsiune în camerele lui, ci le transferă, intacte, în alte lumi, mai vagi şi mai cenuşii. Iarna şi primăvara casa arată ca un interior încântător şi strălucitor pictat pe oglindă. Chiar dacă scaunele se fac bucăţi şi carpetele se tocesc până la urzeală, nici nu se bagă de seamă în strălucirea cu care se înfăţişează. Casa este un loc etanş, necesar pentru cultura integrităţii lui Austin Beggs. Ca o sabie scânteietoare, se odihneşte noaptea în teaca nobleţei lui obosite.

Acoperişul de tablă pocneşte de căldură, aerul din casă pare ieşit dintr-un cufăr nedeschis de mult timp. Prin gemuleţul uşii din capătul holului de la etaj nu se zăreşte nici o lumină.

— Unde este Dixie? întreabă tatăl.

— A ieşit cu nişte prieteni.

Simţind răspunsul evaziv al mamei, copila se trage mai aproape, atentă, cu sentimentul important că participă la problemele familiei. „La noi se întâmplă ceva“, îşi spune în gând fetiţa. „Ce interesant este în familie.“

— Millie, spune tatăl, dacă Dixie se fâţâie iar prin oraş cu Randolph McIntosh, n-are decât să plece din casa mea de tot.

Capul tatălui tremură de furie. Sentimentul decenţei ultragiate face să-i cadă ochelarii de pe nas. Mama păşeşte uşor pe preşurile calde din camera ei, în timp ce fetiţa stă întinsă în întuneric, lăsându-se pătrunsă, virtuos, de respectul pentru clan. Tatăl coboară, în cămaşa de noapte din batist, să aştepte.

Din livada de peste drum, aroma de pere coapte pluteşte peste pătuţul copilei. O orchestră repetă valsuri în depărtare. Lucrurile albe lucesc stins în întuneric – flori albe şi dale de piatră. Luna reflectată în ochiurile de geam alunecă spre grădină şi face să tremure în cercuri exhalaţiile savuroase ale pământului, ca o vâslă de argint. Lumea este mai tânără decât este şi fetiţa se simte bătrână şi înţeleaptă, cu propriile ei probleme personale, pe care le cuprinde şi cu care se luptă, pentru că sunt ale ei, şi nu moştenite. Lucrurile înfloresc, învăluite în culori strălucitoare; fata inspectează viaţa cu mândrie, ca şi cum s-ar preumbla printr-o grădină creată de ea pe pământul cel mai inospitalier. Dispreţuieşte deja straturile de flori ordonate, convinsă că un grădinar vrăjitor poate face să răsară din piatră seacă lujeri parfumaţi şi tufişuri care înfloresc noaptea din întinderile pustii, poate să răsădească

adierea amurgului şi să cumpere tot ce vrea cu aurul gălbenelelor. Îşi doreşte ca viaţa să-i fie simplă şi plină de amintiri plăcute.

Se lasă în voia reveriei şi se gândeşte romanţios la iubitul surorii sale. Părul lui Randolph este ca un corn al abundenţei sidefat din care se revarsă acele globuri de lumină care îi compun chipul. Cuprinsă de această confuzie nocturnă, în care emoţiile se întrepătrund cu reacţia ei la frumos, îşi imaginează că şi ea este la fel pe dinăuntru. Se gândeşte la Dixie şi se identifică plină de entuziasm cu ea, de parcă ar fi latura adultă din ea însăşi, desprinsă din sine în anii critici ai transformărilor – ca un braţ foarte bronzat care nu pare familiar dacă nu ai fost atent la modificările sale în timp. Îşi însuşeşte iubirea surorii sale. Starea ei de veghe o face somnoroasă. A dobândit o stare de suspendare a sinelui pe seama încordării viselor sale slăbite. Adoarme. Luna îi leagănă binevoitoare chipul ars de soare. Creşte în timp ce doarme. Într-o bună zi, când se va trezi, va vedea că plantele din grădina alpină sunt doar un soi de ciuperci care nu au nevoie de îngrijire şi că discurile albe care îmbălsămează miezul nopţii nu sunt flori, ci doar nişte lăstari embrionari; când va fi mai înaintată în ani, se va plimba cu amărăciune pe aleile geometrice ale filozoficului Le Nôtre[2], şi nu pe acele cărărui nebuloase străjuite de perii şi de gălbenelele copilăriei sale.

2. André Le Nôtre (1613-1700), arhitect peisagist; a proiectat, printre altele, grădinile palatului de la Versailles.

Alabama nu a reuşit niciodată să afle ce anume o trezea dimineaţa în timp ce stătea nemişcată, cu privirea în gol, conştientă că absenţa oricărei expresii îi acoperea faţa ca un prosop de baie ud. Se mobiliză. Ochii strălucitori ai unui mic animal pufos prins în capcană se mişcau vioi prin plasa întinsă a trăsăturilor feţei; părul, de culoarea lămâii, se pierdea în josul spatelui. Se îmbrăcă pentru şcoală, cu gesturi largi, aplecându-se în faţă pentru a-şi urmări mişcările trupului. Sunetul clopoţelului de la şcoală răsună plat peste exsudaţiile calme ale Sudului, ca sirena unei geamanduri peste vastele întinderi liniştitoare ale mării. Fata intră în vârful picioarelor în camera lui Dixie şi se dădu pe faţă cu rujul surorii ei.

Când lumea îi atrăgea atenţia: „Alabama, ai ruj pe faţă“, ea răspundea pur şi simplu : „M-am frecat cu periuţa de unghii“.

În ochii surorii mai mici, Dixie era o persoană foarte interesantă; camera îi era plină de comori; hainele de mătase zăceau aruncate peste tot. O statuetă cu Cele Trei Maimuţe, aşezată pe poliţa de la şemineu, adăpostea chibriturile pentru ţigări. *Floarea întunecată*[3], *Casa cu rodii*[4], *Lumina oarbă*[5], *Cyrano de Bergerac*[6], şi o ediţie ilustrată din *Rubaiate*[7] erau aşezate în picioare între doi *Gânditori* de ipsos. Alabama ştia că *Decameronul* era ascuns în sertarul de sus al scrinului – citise deja pasajele obscene. Peste cărţi, un desen înfăţişând-o pe una dintre fetele Gibson[8] care, cu o mână, înţepa cu acul de la pălărie un bărbat minuscul, privind printr-o lupă ţinută cu cealaltă mână; o pereche de ursuleţi de pluş se lăfăia pe un mic balansoar alb. Dixie mai avea o pălărie roz cu boruri largi, o broşă de ametist şi o pereche de droturi electrice. Dixie avea douăzeci şi patru de ani. Alabama avea să împlinească paisprezece ani la ora două în dimineaţa zilei de 14 iulie. Cealaltă fată a familiei Beggs, Joan, avea douăzeci şi trei. Joan nu era acasă; la cât era de ordonată, oricum nu se cunoştea dacă era plecată sau nu.

3. *Dark Flower*, roman de John Galsworthy.

4. *The House of Pomegranates*, colecţie de basme de Oscar Wilde.

5. *The Light That Failed* de Rudyard Kipling.

6. Piesă de teatru de Edmond de Rostand.

7. Colecţie de catrene de Omar Khayam.

8. Personificarea idealului de frumuseţe feminină de la începutul secolului XX, redată de ilustratorul Charles Dana Gibson.

Alabama se lăsă să alunece pe balustradă, cu speranţă. Uneori visa cum cade prin puţul scării şi scapă în ultima clipă când aterizează călare pe baluştrii largi – în timp ce alunecă, retrăieşte emoţiile din vis.

Dixie era deja aşezată la masă, retrasă în sine cu un aer de sfidare mută. De la plâns, avea bărbia vineţie şi dungi roşiatice pe frunte. Faţa ei se umfla şi se dezumfla pe sub piele, când într-un loc, când în altul, ca apa dintr-o oală care dă în clocot.

— Nu eu am cerut să vin pe lume, spuse ea.

— Nu uita, Austin, că Dixie este de-acum femeie în toată firea.

— Tipul este un pervers ordinar şi un trântor fără pereche. Nici măcar nu este divorţat!

— Îmi câştig singură existenţa şi fac ce-mi place.

— Millie! Să nu-l mai prind pe individul ăsta că pune piciorul în casa mea, auzi?

Alabama stătea foarte cuminte, aşteptând proteste dramatice împotriva tatălui care punea punct poveştii de iubire. Nu se întâmplă însă nimic, doar nemişcarea atentă a fetei.

Soarele de pe frunzele de ferigă argintii, carafa de argint, paşii judecătorului Beggs pe dalele albastre şi albe când plecă la birou măsurau un anumit timp, un anumit spaţiu – nimic mai mult. Fata auzi tramvaiul oprindu-se sub copacii de catalpa din colţ şi judecătorul dispăru. În absenţa lui, lumina căzu pe ferigă într-un ritm mai dezordonat; casa era dependentă de voinţa sa.

Alabama urmări cu privirea ghirlandele de iasomie care atârnau pe gardul din spatele casei, ca nişte coliere de coral încolăcite pe un baston. Sub liliacul persan, umbra de dimineaţă avea aceeaşi calitate ca lumina – fragilă şi sfidătoare.

— *Maman*, nu mai vreau să merg la şcoală, spuse ea gânditoare.

— Şi de ce, mă rog?

— Cred că ştiu totul.

Mama o privi cu o surprindere uşor ostilă, aşa că fata, după ce se gândi mai bine la dezvăluirile pe care dorea să le facă, reveni la sora ei pentru a ieşi basma curată.

— Ce crezi că o să-i facă *papa* lui Dixie?

— O, pfui! Nu-ţi mai bate căpşorul drăgălaş cu astfel de lucruri până când nu va fi cu adevărat nevoie, dacă asta te nelinişteşte.

— Dacă aş fi în locul ei, nu l-aş lăsa să mă împiedice. Îmi place Dolph.

— Nu-i uşor să primim tot ce vrem pe lumea asta. Şi acum fugi – o să întârzii la şcoală.

Încinsă de căldura obrajilor ce palpitau, sala de clasă îşi mută interesul de la ferestrele mari, pătrate spre litografia mohorâtă ce ilustra semnarea Declaraţiei de Independenţă şi se fixă acolo. Zilele de iunie leneşe se

adunau pe tabla neagră într-un bulgăre de lumină solară. Firicelele albe de la gumele folosite se răspândeau în aer. Părul des şi stofa groasă de iarnă, ca şi crusta de cerneală uscată din călimări înăbuşeau începutul blând al verii care săpa tuneluri albe pe sub copacii din stradă şi punea pe geamuri cataplasme de căldură dulceagă, bolnăvicioasă. Prin toropeala de afară răzbăteau tânguitor intonaţii negroide:

— Hai la roşii, roşii coapte şi frumoase! Varza, ia varza creaţă!

Băieţii purtau ciorapi lungi de iarnă negri, dar uşor verzui în lumina soarelui.

Alabama caligrafie *Randolph McIntosh* sub titlul „O dezbatere în adunarea ateniană“. Trasă un cerc în jurul frazei „Toţi bărbaţii au fost pe dată trimişi la moarte, iar femeile şi copiii în sclavie“, apoi coloră buzele lui Alcibiade şi îi desenă un breton la modă, transformare după care închise *Istoria antică* a lui Myer. Mintea începu să îi umble razna la tot felul de nimicuri. Cum reuşea Dixie să fie atât de dichisită, gata pentru orice ocazie? Alabama se gândi că ea una n-ar avea nici un lucruşor ca lumea pe ea în nici un moment – n-ar fi niciodată capabilă să ajungă la acest stadiu de pregătire abstractă. Dixie îi părea surorii sale instrumentul perfect pentru viaţă.

Dixie era redactor la rubrica mondenă a ziarului local. Din momentul în care se întorcea seara de la birou şi până la cină dădea întruna telefoane. Vocea ei se auzea încet, alintată şi atentă la propriile inflexiuni.

— Nu pot să-ţi spun acuma…

Urma un gâlgâit prelung, ca apa ce se scurge din cadă.

— O, o să-ţi zic când ne vedem… Nu, nu pot să-ţi spun acuma.

Judecătorul Beggs stătea întins pe patul lui auster din metal şi făcea ordine printre teancurile după-amiezilor gălbui. Volumele legate în piele de viţel ale *Analelor dreptului britanic* sau ale *Cazurilor adnotate* erau împrăştiate ca nişte frunze pe trupul lui. Telefonul îi spulberă concentrarea.

Judecătorul ştia când la aparat era Randolph. După o jumătate de oră, intră vijelios în vestibul, cu glasul tremurând de efortul de a se stăpâni.

— Dacă nu poţi vorbi, atunci de ce mai lungeşti conversaţia, mă rog?

Judecătorul Beggs înşfăcă receptorul. Vocea lui răsună cu acea concizie crudă pe care o au mâinile unui naturalist la lucru.

— Ţi-aş fi recunoscător dacă nu te-ai mai vedea cu fiica mea şi nu i-ai mai telefona niciodată.

Dixie se încuie în camera ei şi refuză să iasă de acolo sau să mănânce, două zile la rând. Pe Alabama o distra să ia parte la toată această agitaţie.

— Doresc ca Alabama să danseze cu mine la Balul Frumuseţii, spusese Randolph la telefon.

Lacrimile fetelor sale o invocau inevitabil pe mamă.

— De ce îl supăraţi pe tatăl vostru? Puteţi să vă aranjaţi întâlnirile în altă parte, spunea ea împăciuitoare.

Larga generozitate fără oprelişti a mamei se hrănise din nenumăraţii ani trăiţi în intimitatea logicii impecabile a minţii strălucite a judecătorului Beggs. Ideea unei existenţe în care toleranţa feminină să nu joace nici un rol era de nesuportat pentru temperamentul ei matern, aşa că Millie Beggs ajunsese, la vârsta de patruzeci şi cinci de ani, o anarhistă sentimentală. Era modul prin care îşi dovedea sieşi nevoia de supravieţuire individuală. Inconsecvenţele ei păreau să îi afirme dominaţia asupra situaţiei, dacă şi-ar fi dorit acest lucru. Austin nu-şi putea permite să moară sau să cadă la pat acum, cu trei fete şi fără bani, cu alegeri în toamnă, cu asigurarea de plătit şi cu modul lui de viaţă conform legii; dar Millie, a cărei tramă era mai dezlânată, era de părere că ea îşi putea permite.

Alabama puse la poştă scrisoarea pe care Dixie o scrisese la sugestia mamei, apoi merseră amândouă la întâlnirea cu Randolph, la Tip-Top Café.

Alabama, care înota prin adolescenţă într-un vârtej de decizii categorice, nutrea o neîncredere înnăscută privind „înţelesul“ comunicat între sora ei şi Randolph.

Randolph lucra ca reporter la ziarul lui Dixie. Mama lui îi creştea fetiţa într-o casă netencuită aflată mai la sud, lângă plantaţiile de trestie. Conturul feţei şi forma ochilor lui Randolph scăpau mereu de sub controlul expresiei sale, ca şi cum existenţa lui fizică era experienţa cea mai uluitoare pe care o trăise vreodată. Seara ţinea cursuri de dans, la care majoritatea elevilor erau aduşi de Dixie – la fel şi cravatele, de altfel, precum şi orice alt lucru de-al lui care trebuia ales cu grijă.

— Scumpule, trebuie să laşi cuţitul jos pe farfurie când nu îl foloseşti, spunea Dixie, încercând toarne personalitatea lui Randolph în matriţa lumii

ei.

Nu ştiai niciodată dacă el o auzea sau nu, cu toate că avea mereu aerul că ascultă ceva anume – poate se aştepta la o serenadă interpretată de elfi sau la cine ştie ce fantastică revelaţie supranaturală privind poziţia sa socială în sistemul solar.

— …iar eu vreau o roşie umplută şi cartofi *au gratin*, porumb fiert, brioşe şi îngheţată de ciocolată, îi întrerupse Alabama nerăbdătoare.

— Dumnezeule!… Aşadar, Alabama, o să facem amândouă *Valsul orelor*[9], eu o să port ciorapi de arlechin, iar tu, fustă din muselină şi tricorn. Poţi să pui la punct un dans în trei săptămâni?

9. Dans din baletul *Coppélia* pe muzica lui Léo Delibes.

— Sigur! Ştiu deja nişte paşi de la carnavalul de anul trecut. O să fie cam aşa, uite!

Alabama îşi mişcă degetele încrucişate pentru a mima paşii de dans. Ţinu un deget apăsat cu putere pe masă pentru a marca amplasarea pe scenă, apoi îşi desfăcu mâinile şi începu din nou:

— Figura următoare este aşa… Şi se termină cu ta-ra-ra-bum! explică ea.

Randolph şi Dixie o urmăriră cu neîncredere.

— Foarte drăguţ, spuse Dixie cu jumătate de glas, mişcată de entuziasmul surorii sale.

— Iar costumele poţi să le faci chiar tu, decretă Alabama în încheiere, radiind de încântare că fusese ideea ei.

Ca un tâlhar de entuziasme hoinare, fata aduna în grămezi tot ce îi cădea în mână: surori, iubiţii acestora şi toată panoplia lor de fapte şi gesturi. Firea ei schimbătoare făcea ca totul să capete un aer de improvizaţie.

În fiecare după-amiază, Alabama şi Randolph repetau în vechea sală până la ceasul când amurgul îşi lăsa umbrele, iar copacii de afară păreau să strălucească, scăldaţi în verde Veronese, de parcă îi udase ploaia. Era acelaşi loc din care primul regiment al statului Alabama plecase la luptă în timpul Războiului Civil. Balconaşul îngust, susţinut de pilaştrii de fier forjat, se încovoiase la mijloc, iar pardoseala era plină de găuri. Scările în pantă coborau tocmai până în pieţele oraşului: găini Plymouth Rocks în cuşti, peşti, rumeguş amestecat cu gheaţă de la măcelărie, ghirlande de

pantofi pentru negri şi un gang plin de mantale soldăţeşti. Îmbujorată de emoţie, fata trăi pentru o clipă într-o lume de iluzorii resurse profesionale.

— Alabama a moştenit coloraţia minunată a tenului de la maică-sa, comentară autorităţile în materie, în timp ce urmăreau din priviri silueta care pirueta.

— Mi-am frecat obrajii cu periuţa de unghii! le strigă ea de pe scenă.

Era răspunsul fetei de fiecare dată când i se amintea despre ten. Nu se potrivea şi nici nu era exact întotdeauna, dar aşa le răspundea ea.

— Micuţa are talent, continuară autorităţile, talent care ar merita să fie cultivat.

— Am învăţat singură totul! răspunse ea cu falsă modestie.

Când, în cele din urmă, cortina căzu după ultimul tablou din balet, ea auzi de pe scenă aplauzele ca pe zgomotul infernal al circulaţiei de pe stradă. La bal cântau două orchestre. Guvernatorul conduse marea defilare de la deschidere. După dans, fata se opri pe culoarul întunecat care ducea la cabine.

— Pentru o clipă mi s-a şters totul din minte, murmură ea cu speranţă.

În sală continua febra spectacolului.

— Ai fost senzaţională, râse Randolph.

Fata se atârnă de cuvintele lui ca o haină ce aşteaptă să fie îmbrăcată. Cu o familiaritate indulgentă, Randolph îi prinse braţele lungi şi îi mângâie buzele cu ale lui, ca un marinar care scrutează orizontul oceanelor în căutarea altor catarge. Ea purtă această dovadă a maturizării ca pe o decoraţie de merit – sărutul îi rămase pe chip zile la rând şi reapăru ori de câte ori era surescitată.

— Acum eşti mare, nu-i aşa? o întrebă Randolph.

Alabama nu îşi acordă dreptul de a cerceta aceste puncte de vedere arbitrare, loc de întâlnire a faţetelor fiinţei sale văzute ca femeie şi pe care sărutul le invocase magic în spatele lui Randolph. Să se proiecteze pe sine în această imagine ar fi însemnat să îşi nesocotească propriul confesional. Îi era teamă; gândi că inima ei era un om în mişcare. Aşa era. Era o întreagă mulţime care mărşăluia. Spectacolul se termină.

— Alabama, de ce nu vrei să te duci în sala de bal?

— N-am dansat niciodată. Mi-e teamă.

— Îţi dau un dolar dacă dansezi cu un băiat care abia aşteaptă.

— Bine, primesc… dar dacă o să cad sau o să-l calc pe picior?

Randolph făcu prezentările. Perechea se mişcă bine, afară de momentele în care partenerul păşea în lături.

— Eşti atât de drăguţă, îi spuse el, încât am crezut că nu eşti de prin partea locului.

Ea îi spuse că poate veni să o vadă oricând, apoi acelaşi lucru de încă douăsprezece ori, şi îi promise unui bărbat roşcovan, care aluneca pe parchetul de dans de parcă smântânea laptele, că îl va însoţi la Country Club. Alabama nu îşi imaginase până atunci cum este să flirtezi.

Fu dezolată că machiajul i se duse când se spălă pe faţă în dimineaţa zilei următoare. Rujul lui Dixie era singurul pe care se putea bizui ca să facă faţă întâlnirilor pe care le angajase.

În ziarul de dimineaţă, pe care îl înmuie neatent în ceaşca sa de cafea, judecătorul citi cronica la Balului Frumuseţii: „Înzestrata domnişoară Dixie Beggs, fiica cea mai mare a judecătorului oraşului nostru, Austin Beggs, şi a soţiei sale“, scria în ziar, „a contribuit într-o mare măsură la succesul acestei seri în calitate de *impresario* al înzestratei sale surori, domnişoara Alabama Beggs, secondată de domnul Randolph McIntosh. Numărul lor de balet a fost de o frumuseţe uimitoare, iar execuţia, perfectă“.

— Dacă Dixie îşi închipuie că poate introduce în familia noastră moravuri de prostituată, atunci n-o mai recunosc drept fiică. Să mă văd în ziar, negru pe alb, făcut de râsul lumii! Fetele mele trebuie să-mi respecte numele. Este singura lor avere pe lumea asta! tună judecătorul.

Alabama nu îl auzise niciodată pe tatăl ei vorbind în atât de multe cuvinte despre aşteptările pe care le avea de la ele. Exclus, din pricina minţii sale excepţionale, de la orice posibilitate de comunicare cu semenii lui, judecătorul se ţinea deoparte în turnul său de fildeş, cu excepţia unor vagi distracţii inofensive asigurate de cei apropiaţi lui, cărora nu le cerea decât să-i respecte în mod loial solitudinea.

Randolph trecu aşadar pe la ei după-amiază să-şi ia rămas-bun.

Leagănul din verandă scârţâia, trandafirii agăţători roz se uscau în praf şi soare. Alabama se aşezase pe trepte, de unde stropea peluza cu un furtun de cauciuc încins. Muştiucul îi picura lugubru pe rochie. Se simţea tristă din

pricina lui Randolph; sperase că se va mai ivi un prilej să fie sărutată. Oricum, îşi spuse în sinea ei, o să încerce să-şi amintească de acel unic moment în toţi anii ce aveau să vină.

Ochii surorii ei urmăreau mâinile bărbatului de parcă se aştepta ca mişcarea degetelor lui să-i deschidă un drum care să o ducă până la capătul lumii.

— Poate o să te întorci după ce obţii divorţul, o auzi Alabama pe Dixie vorbind cu glasul gâtuit de emoţie.

Pe fundalul trandafirilor, ochii lui Randolph păreau grei de hotărâre. Vocea lui distinctă, clară şi detaşată, răsună până la Alabama.

— Dixie, spuse el, tu m-ai învăţat cum să ţin cuţitul şi furculiţa, cum să dansez şi cum să-mi aleg costumele, dar eu n-o să mai intru în casa tatălui tău niciodată, de-ar fi să mă lepăd de Isus. Nimic nu e destul de bun pentru el.

Şi, se înţelege, nici nu a mai intrat. Alabama învăţase din întâmplările trecute că, ori de câte ori într-o conversaţie îşi făcea apariţia numele Mântuitorului, urma să se întâmple ceva neplăcut. Savoarea primului sărut se duse astfel, odată cu speranţa repetării sale.

Lacul strălucitor de pe unghiile lui Dixie începu să se îngălbenească, iar de sub stratul roşu se întrevedeau urmele negre ale neglijenţei. Renunţă la slujba de la ziar şi îşi găsi de lucru la o bancă. Alabama moşteni pălăria roz, dar broşa de ametist căzu sub talpa cuiva care o sparse. Când Joan reveni acasă, camera era într-un asemenea hal de dezordine, încât îşi luă hainele şi le duse în odaia Alabamei. Dixie punea deoparte banii din salariu; singurele lucruri pe care le-a cumpărat într-un an de zile au fost figurile centrale din *Primăvara* lui Boticelli şi o litografie nemţească după *Dimineaţă de septembrie*[10].

[10]. *Matinée de septembre*, lucrare din 1912 a pictorului francez Paul Chabas (1869-1937) reprezentând un nud, care s-a aflat în centrul unui scandal în Statele Unite.

Dixie acoperi gemuleţul de deasupra uşii cu o bucată de carton, ca tatăl ei să nu observe că stătea până noaptea târziu. În casă veneau şi plecau tot felul de fete. Când Laura rămase peste noapte la ei, familia se temu să nu-i îmbolnăvească de tuberculoză. Paula, blondă şi strălucitoare, avea un tată

chemat în justiţie într-un proces de crimă; Marshall era frumoasă şi răutăcioasă, avea mulţi duşmani şi o reputaţie proastă; când Jessie veni în vizită tocmai de la New York, îşi trimise ciorapii de mătase la curăţătorie. Lui Austin Beggs i se păru ceva imoral în asta.

— Nu înţeleg de ce mereu fiică-mea trebuie să-şi aleagă amicele tocmai din drojdia societăţii, spuse el într-o zi.

— Depinde din ce parte priveşti lucrurile, protestă Millie. Drojdia poate fi uneori valoroasă.

Prietenele lui Dixie îşi citeau una alteia cu voce tare. Alabama stătea în micul balansoar alb şi le asculta, imitându-le eleganţa şi catalogându-le râsetele delicate ca de bibelou pe care le schimbau între ele.

— N-o să priceapă, repetau ele, privind-o insistent pe fetiţa cu ochi spălăciţi de anglo-saxonă.

— Să pricep ce? întreba Alabama.

Iarna se sufocă cu ciorchinele de fete. Dixie izbucnea în lacrimi de fiecare dată când un bărbat intra în vorbă cu ea ca să-i ceară o întâlnire. În primăvară le sosi vestea morţii lui Randolph.

— Detest să mai fiu în viaţă! ţipa ea isterică. Urăsc viaţa! O urăsc, o urăsc! Puteam să mă mărit cu el şi nu se întâmpla nenorocirea asta!

— Millie, vrei să chemi doctorul?

— Nimic grav, doar o uşoară cădere nervoasă, domnule judecător. Nu sunt motive de îngrijorare, îl asigură doctorul.

— Nu mai suport tânguirile astea prosteşti! declară Austin.

Când Dixie îşi reveni, plecă la New York să-şi caute de lucru. Plânse când îi sărută pe toţi ai casei de rămas-bun şi plecă, cu un bucheţel de valeriană roşie în mână. Împărţi camera cu Jessie pe Madison Avenue şi îi căută pe toţi cunoscuţii pe care valul îi dusese acolo. Tot Jessie îi făcu rost de o slujbă la compania de asigurări unde lucra şi ea.

— Vreau să mă duc la New York, *maman*, spuse Alabama după ce citiră scrisorile de la Dixie.

— Dumnezeule, ce naiba să faci acolo?

— Să fiu stăpână pe soarta mea.

Millie râse:

— Mă rog, nu-ţi mai bate capul cu asta, nu este o chestiune de loc. De ce nu poţi să fii propriul tău stăpân aici?

După nici trei luni, Dixie îşi găsi soţ – se mărită cu un ins din Alabama. Cuplul făcu o vizită familiei şi Dixie plânse mult, de parcă îi jelea pe ai săi că sunt nevoiţi să trăiască mai departe în casa aceea. Schimbă locul mobilelor din aripa mai veche şi cumpără un bufet pentru sufragerie. Îi adusese Alabamei un Kodak drept cadou şi amândouă făcură poze împreună pe treptele Capitoliului local, sub arborii de pecan, apoi ţinându-se de mână pe treptele de la intrarea casei. Le spuse că dorea ca Millie să îi coasă o cuvertură în patchwork şi că voia să planteze trandafiri în jurul casei vechi, iar pe Alabama o sfătui să nu se mai machieze aşa de tare, era prea tânără şi la New York fetele nu se mai purtau aşa.

— Dar eu nu sunt în New York, răspunse Alabama. Oricum, când o să mă duc acolo, o să fac şi eu la fel.

Apoi Dixie şi soţul ei se întoarseră acasă, departe de apatia melancolică a Sudului. În ziua când sora ei plecă, Alabama se aşeză pe veranda din spatele casei care dădea în bucătărie şi se uită la mama ei, care pregătea salata de roşii pentru masa de prânz.

— Tai feliile de ceapă cu o oră înainte, îi explică Millie, după care le îndepărtez, ca să-şi lase aroma în salată exact cât trebuie.

— Da, *maman*. Pot să mănânc capetele?

— Nu vrei una întreagă?

— Nu, *maman*. Îmi place partea mai verde.

Mama ei se ocupa de treburile casei ca o castelană care se îngrijeşte de un ţăran nevoiaş. Exista o relaţie personală, subtilă şi aristocratică între ea şi roşiile care se lăsau pe mâna ei pentru a se transforma în salată. Pleoapele mamei se ridicau grele deasupra ochilor, ca nişte accente circumflexe, în timp ce mâinile i se mişcau cu o graţie caritabilă printre necesităţile inerente acelei împrejurări. Fiica cea mare plecase de acasă. Şi totuşi, în Alabama rămăsese ceva din Dixie – impetuozitatea. Mama scrută faţa copilei în căutarea asemănărilor de familie. Joan urma să vină şi ea acasă în curând.

— *Maman*, ai iubit-o mult pe Dixie?

— Fireşte. Şi încă o iubesc.

— Dar a fost dificilă.

— Nu. A fost mereu îndrăgostită.

— Ai iubit-o mai mult decât pe mine, să zicem?

— Vă iubesc pe toate trei la fel de mult.

— Şi eu o să fiu dificilă dacă n-o să pot face tot ce vreau.

— Ei, toţi *suntem*, mai mult sau mai puţin, Alabama, însă nu trebuie să ne lăsăm influenţaţi de asta.

— Da, *maman*.

Dincolo de grilaj, rodiile se coceau în dantelăria de piele a frunzişului lucios, într-un decor exotic. Mugurii ca nişte globuri de bronz ai unui liliac indian trist explodară în capătul grădinii într-o cascadă de muselină de culoarea lavandei. Prunii japonezi îşi revărsau sacii grei, plini de vară, peste acoperişul coteţului de păsări.

— Cot-co-*dac*, cot-co-*dac*!

— Găina aia bătrână cred că a căzut iar cloşcă.

— O fi înţepat-o gândacul verde de smochin.

— Dar smochinele nu s-au copt încă.

O mamă îşi chemă copiii din casa de peste drum. Porumbeii uguiau în stejarul de alături. Din bucătăria unui vecin se auzi zgomotul ritmat al ciocanului de carne peste o bucată de friptură de vită.

— *Maman*, nu înţeleg de ce Dixie a trebuit să meargă tocmai la New York ca să se mărite cu un tip de pe aici.

— Este un băiat foarte cumsecade.

— Dar în locul lui Dixie nu l-aş fi luat de bărbat. M-aş fi măritat cu cineva din New York.

— De ce? întrebă Millie curioasă.

— O, aşa.

— E mai prestigios, spuse Millie în glumă.

— Da, *maman*, aşa este.

În depărtare, un tramvai opri în staţie cu un scrâşnet pe şinele ruginite.

— Ăsta nu e tramvaiul care opreşte? Pun pariu că taică-tu e în el.

2

— Să ştii că n-o s-o port dacă o faci aşa! ţipă Alabama şi dădu cu pumnul în maşina de cusut.

— Dar îţi vine foarte bine, draga mea.

— Dacă trebuie neapărat să fie din serj albastru, măcar să nu fie aşa de lungă.

— Acum că te întâlneşti cu băieţi, nu te mai poţi întoarce la rochiţe scurte.

— Nu mă întâlnesc cu băieţii ziua – niciodată, răspunse ea. În timpul zilei mă joc, nu ies decât seara.

Alabama înclină oglinda mare cu picior şi examină jupa lungă în clini.

— Nu-mi place! Chiar deloc! Cum am să mai alerg în ea?

— Dar este minunată, nu-i aşa, Joan?

— Dacă ar fi copilul meu, i-aş trage vreo două, răspunse Joan scurt.

— Ai fi în stare, nu? Atunci te-aş pocni şi eu!

— Când eram de vârsta ta, mă bucuram de orice lucruşor nou. Toate rochiile mele erau făcute din hainele pe care nu le mai purta Dixie. Eşti o scorpie care nu merită să fie atât de răsfăţată, continuă sora ei.

— Joan, haide! Alabama nu vrea decât să-i modific rochia.

— Ha, sigur, îngeraşul mamei! Rochia este exact aşa cum a cerut ea.

— De unde era să ştiu că o să arate aşa pe mine?

— Eu ştiu ce-aş face dacă ai fi fata mea, spuse Joan ameninţător.

În soarele special de sâmbătă, Alabama îşi aranjă gulerul de marinar. Vârî câteva degete în buzunarul de la piept pentru a-l încerca şi se uită cu un aer pesimist la imaginea ei din oglindă.

— Picioarele arată de parcă ar fi ale altcuiva, spuse ea. Dar poate că până la urmă o să arate bine.

— N-am mai auzit până acum pe nimeni să facă atâta tapaj pentru o rochie, spuse Joan. Dacă eram în locul mamei, te puneam să ţi le cumperi de gata.

— Dar în magazin nu găsesc nimic care să-mi placă. Tocmai tu vorbeşti, care ţi-ai pus dantelă pe toate lucrurile.

— Mi-o plătesc singură.

Se auzi trântindu-se uşa de la camera lui Austin.

— Alabama, n-ai de gând să termini cu scandalul ăsta? Încercam să aţipesc puţin.

— Fetelor… tatăl vostru! şopti Millie alarmată.

— Da, *papa*, dar Joan este de vină! strigă Alabama.

— Dumnezeule! Copilul ăsta dă mereu vina pe alţii. Dacă nu pe mine, atunci pe *maman*, sau pe cine se nimereşte prin preajmă – ea nu este niciodată de vină.

Alabama se gândi cu ciudă la soarta nedreaptă care o crease pe Joan înaintea ei. Dar nu numai asta, ci şi faptul că îi dăruise surorii ei un gen de frumuseţe aparte, întunecată, ca un opal negru. Oricât s-ar fi străduit Alabama, nu ar fi reuşit să aibă ochii de culoarea chihlimbarului cu sclipiri aurii şi nici să dăltuiască deasupra pomeţilor acele misterioase orbite întunecate. Dacă o priveai pe Joan direct în bătaia luminii, părea un spectru al trăsăturilor ei remarcabile care aştepta să fie readus la viaţă. În jurul dinţilor ei luceau halouri albastre, iar părul mătăsos avea reflexe de o nuanţă incoloră.

Oamenii spuneau că Joan era o fată bună – în comparaţie cu celelalte două. Întrucât împlinise deja douăzeci de ani, îşi cucerise dreptul de a se afla în centrul atenţiei alor săi. Când Alabama îi auzea pe părinţi făcând planuri destul de vagi pentru viitorul lui Joan, era numai urechi la aceste rare introspecţii în ceea ce simţea ca fiind propria ei natură. Prindea din zbor frânturi de conversaţie despre trăsăturile familiei pe care şi ea ar fi trebuit să le moştenească – era ca şi cum ar fi descoperit că avea cinci degete la picioare când, până atunci, nu fusese în stare să numere decât patru. Era nemaipomenit să afli despre tine indicii pe care să te bazezi mai departe, în viitor.

— Millie, întrebă Austin foarte preocupat într-o seară, Joey are de gând să se mărite cu băiatul ăsta, Acton?

— Nu ştiu, dragule.

— Păi atunci, dacă n-are gânduri serioase de măritiş, nu cred că se cuvenea să dea fuga să-i vadă părinţii, iar dacă are, în cazul ăsta se întâlneşte prea des cu Harlan.

— Am trecut pe la familia Acton când mă întorceam de la casa tatei. Dar tu de ce ai lăsat-o?

— Nu ştiam încă de Harlan. Sunt unele obligaţii…

— *Maman*, ţi-l aminteşti bine pe tatăl tău? îi întrerupse Alabama.

— Cum să nu? A căzut dintr-o trăsurică de curse în Kentucky la optzeci şi trei de ani.

Faptul că tatăl mamei avusese o viaţă atât de palpitantă, care-i permitea să-şi dea frâu liber imaginaţiei, i se păru Alabamei plin de promisiuni. Era un spectacol la care putea participa. Timpul avea să se îngrijească de asta şi, inevitabil, urma să aibă un loc şi ea undeva – pentru a juca în povestea vieţii ei.

— Care este treaba cu acest Harlan? continuă tatăl.

— O, pfui! exclamă Millie evaziv. Nu ştiu ce să cred. Joey pare foarte ataşată de el. Doar că el n-are după ce bea apă, pe când Acton are o situaţie bună. Nu vreau ca fata mea să ajungă la mila publică.

Harlan trecea pe la ei în fiecare seară şi cânta în duet cu Joan toate melodiile pe care ea le adusese din Kentucky: *Un timp, un loc şi o fată*, *Fata din Saskatchewan*, *Soldăţelul de ciocolată*, cântece ale căror partituri aveau coperte litografiate în două tonuri, înfăţişând bărbaţi fumând din pipă, prinţi pe balustradă şi lumi de nori în jurul lunii. Harlan avea o voce gravă, ca de orgă. Întârzia exagerat de mult la masa de seară. Avea picioare atât de lungi, încât restul corpului părea un simplu accesoriu decorativ.

Pentru a-l impresiona pe Harlan, Alabama inventă tot felul de dansuri, numere de step pe parchet de jur împrejurul covorului.

— Băiatul ăsta nu mai pleacă odată acasă? i se plângea Austin lui Millie, agasat de fiecare vizită. Mă întreb ce părere o avea Acton. Joan n-ar trebui să fie atât de iresponsabilă.

Harlan ştia cum să intre în graţiile tuturor; situaţia lui materială lăsa însă de dorit. Căsătoria cu el ar fi însemnat pentru Joan să o ia de la capăt, de acolo de unde porniseră în viaţă judecătorul şi cu Millie, dar Austin nu avea cai de curse ca să o ajute, aşa cum făcuse tatăl lui Millie.

— Bună, Alabama, ce pieptar nostim ai!

Alabama roşi de plăcere şi se strădui să prelungească starea de emoţie agreabilă. Nu-şi amintea să mai fi roşit vreodată – o dovadă în plus a cine ştie căror lucruri, poate a faptului că moştenise vechile reacţii fireşti – stânjeneală, orgoliu şi asumarea responsabilităţii pentru ele.

— E un şorţ, de fapt. Mi-am pus o rochie nouă şi tocmai ajutam la pregătirea cinei.

Îşi expuse rochia cea nouă de serj admiraţiei lui Harlan.

El o trase pe copila slăbuţă pe genunchi.

Alabama nu dorea să abandoneze o conversaţie în care ea era subiectul principal, aşa că se grăbi să adauge:

— Mai am o rochie frumoasă pe care o port la dans, încă şi mai frumoasă decât a lui Joan.

— Eşti prea tânără să mergi la bal. Arăţi aşa de copil, mi-ar fi ruşine să te sărut.

Alabama fu dezamăgită de aerul patern al lui Harlan.

Acesta îi dădu la o parte şuviţele de un blond spălăcit de pe faţă. În imobilitatea ei se distingeau multe formaţiuni geometrice, mici protuberanţe lucioase, ba chiar şi unele reminiscenţe de odaliscă. Fata avea osatura solidă ca a tatălui, în timp ce fermitatea muşchilor o lega încă de copilărie.

Austin intră în cameră ca să îşi ia ziarul.

— Alabama, eşti prea mare ca să stai pe genunchii bărbaţilor.

— Dar el nu este iubitul meu, *papa*!

— Bună seara, domnule judecător.

Judecătorul scuipă în focul din cămin, cu un aer preocupat, pentru a-şi controla sentimentul de dezaprobare.

— Nu are importanţă, eşti prea mare pentru aşa ceva.

— Întotdeauna o să fiu prea mare?

Harlan se ridică în picioare, lăsând-o pe Alabama să cadă pe covor. Joan stătea în cadrul uşii.

— Aa, domnişoara Joey Beggs, spuse el, cea mai drăguţă fată din oraş!

Joan pufni uşor în râs, aşa cum reacţionează oamenii aflaţi într-o poziţie de invidiat când se văd obligaţi să îşi subestimeze avantajul pentru a-i cruţa pe ceilalţi – de parcă ar fi ştiut dintotdeauna că era cea mai drăguţă.

Alabama se uită invidioasă cum Harlan o ajută pe Joey să îşi pună pardesiul şi o conduce spre ieşire cu un aer posesiv. O urmări cu interes pe sora ei, care se transforma într-o persoană mai mlădioasă şi mai plăcută ori de câte ori se lăsa în seama tânărului. Ar fi vrut să fie în locul ei. La cină avea să fie tatăl lor. Era aproape acelaşi lucru; această necesitate de a fi ceea ce nu eşti cu adevărat era aceeaşi. Se gândi că tatăl ei nu ştia cum era ea de fapt.

Masa de seară era un moment agreabil; aveau pâine prăjită cu un vag gust de cărbune, din când în când friptură de pui, caldă ca valul de aer care scapă de sub o pătură, iar Millie şi judecătorul discutau ceremonios despre casa şi copiii lor. Viaţa de familie devenise un ritual trecut prin filtrul convingerilor ferme ale lui Austin.

— Mai vreau puţină dulceaţă de căpşuni.

— O să ţi se facă rău.

— Millie, după părerea mea, o domnişoară respectabilă nu se logodeşte cu un băiat şi în acelaşi timp se lasă curtată de un altul.

— Nu-i nimic rău în asta. Joan e o fată serioasă. Şi apoi, nu este încă logodită cu Acton.

Millie ştia însă că Joan se logodise cu Acton pentru că într-o seară de vară, pe când ploua torenţial şi plantele agăţătoare foşneau răscolite de vânt şi stropeau ca nişte femei care îşi adunau poalele rochiilor de mătase în jurul lor şi rigolele gemeau şi sughiţau ca nişte porumbei melancolici, iar streşinile erau pline de un noroi spumegos, Millie o trimisese pe Alabama înaintea lor cu o umbrelă şi fata îi găsise lipiţi unul de altul ca nişte timbre umede într-un carnet. Mai târziu, Acton îi spuse lui Millie că ei doi aveau de gând să se căsătorească. Dar Harlan trimitea trandafiri în fiecare duminică. Dumnezeu ştie de unde făcea rost de bani ca să cumpere aşa de multe flori. El nu putea să o ceară pe Joan în căsătorie, era prea sărac.

Când grădinile publice ale oraşului începură să înflorească încântător, Harlan şi Joan o luară pe Alabama în plimbările lor. Alabama, împreună cu impunătorii gutui japonezi cu frunzele ruginii, călinul, verbina şi petalele de magnolii japoneze împrăştiate pe peluze ca nişte fâşii dintr-o rochie de seară, absorbea comuniunea calmă dintre cei doi. Prezenţa fetei îi obliga să se rezume la banalităţi. Datorită ei, ţineau problemele spinoase la distanţă.

— Când o să am casa mea, vreau neapărat una dintre tufele astea în grădină, spuse Joan arătându-le.

— Joey! Nu-mi pot permite aşa ceva! Dar dacă vrei, pot să-mi las să crească barba, spuse el pe un ton ce suna a reproş.

— Ador tufele, tuia, ienupărul. O să am o alee lungă, ce va şerpui între ele, ca un punct de broderie în zigzag, şi o terasă de trandafiri roz Clotilde Soupert la capăt.

Alabama îşi spuse că nu conta prea mult dacă sora ei se gândea la Acton sau la Harlan – grădina însă avea să fie minunată, pentru oricare din cei doi, pentru nici unul ori pentru amândoi, se corectă Alabama confuză.

— O, Doamne! De ce nu pot să câştig şi eu mulţi bani? se lamentă Harlan.

Primăvara aceea se compunea din irişi galbeni cu vinişoare roşii, care te duceau cu gândul la nişte planşe de anatomie, bazine pline de nuferi, tufa de *boule de neige* ca un batic în cafeniu şi alb, valul brusc de emoţie la vederea rugului aprins, şi nuanţa crem-mat de pe chipul de porţelan al lui Joey apărat de pălăria de paie florentină. Alabama înţelegea vag motivul pentru care Harlan îşi zornăia cheile în buzunarele goale şi umbla pe străzi ca un bărbat cuprins de ameţeală, care trece râul peste o punte foarte îngustă. Ceilalţi aveau bani, el avea doar cât să cumpere trandafiri. Dacă ar renunţa la trandafiri ca să strângă bani, nu i-ar mai rămâne nimic ani şi ani de zile, până când Joan ar pleca, s-ar schimba sau ar fi pierdută pe veci pentru el.

Când vremea era sufocant de călduroasă, închiriau o trăsurică şi se îndreptau prin praf către câmpurile presărate cu margarete, ca în poeziile pentru copii, unde vacile placide, împovărate de umbră, păşteau vara pe pantele albite de soare. Alabama rămânea în urmă şi culegea braţe întregi de flori. Tot ce spunea în acest univers nefamiliar, încărcat de reţineri şi emoţii, i se părea deosebit de important, aşa cum cineva se crede mai spiritual când se exprimă într-o altă limbă. Joan i se plângea lui Millie că Alabama vorbea prea mult pentru vârsta ei.

Scârţâind şi legănându-se ca o corabie în mijlocul furtunii, povestea lor de dragoste ajunse la liman în luna iulie. În cele din urmă, sosi şi scrisoarea de la Acton. Alabama o zări pe poliţa căminului din camera judecătorului.

Şi, întrucât sunt în măsură să îi asigur fiicei dumneavoastră o viaţă confortabilă şi, sper, fericită, am onoarea de a vă cere mâna ei.

Alabama dori să păstreze scrisoarea.

— Ca document de familie, spuse ea.

— Nu, spuse judecătorul.

Nici el, nici Millie nu păstrau niciodată nimic.

Aşteptările Alabamei în ce o privea pe sora ei prevăzuseră totul, mai puţin faptul că iubirea poate să îşi urmeze calea folosindu-se de cadavrele

celor răpuşi de ea pentru a astupa gropile ivite în drumu-i. Îi luă mult timp să înveţe să privească viaţa fără romantism, ca pe un şir lung şi neîntrerupt de evenimente izolate, şi să considere o experienţă sentimentală ca pe o pregătire pentru următoarea.

Când Joey a spus „da", Alabama s-a simţit înşelată că ratase un spectacol la care făcuse rost de un bilet plătit cu simpatia ei. „Spectacolul din această seară s-a anulat, actriţa din rolul principal are trac", îşi spuse ea.

Nu reuşea să-şi dea seama dacă Joan plângea sau nu. Alabama se aşezase în holul de la etaj ca să-şi cureţe pantofii albi. Din locul ei o vedea pe sora sa întinsă în pat, de parcă ea singură îşi aşezase trupul acolo, plecase şi uitase să se întoarcă, dar nu părea să facă nici cel mai mic zgomot.

— De ce nu vrei să te măriţi cu Acton? îl auzi Alabama pe judecător întrebând cu blândeţe.

— O… n-am cufere, şi apoi asta înseamnă să plec de acasă şi toate hainele mele sunt ponosite, răspunse Joan evaziv.

— Îţi dau eu un cufăr, iar Acton este în stare să-ţi ofere lucruri noi, o casă frumoasă şi tot ce îţi va trebui în viaţă.

Judecătorul se purta frumos cu Joan. Ea îi semăna cel mai puţin dintre toate; timiditatea ei o făcea să pară mai serioasă şi mai pregătită să-şi accepte soarta decât Alabama sau Dixie.

Zăpuşeala se lăsă tot mai grea peste pământ, umflând umbrele şi lăţind uşa şi pervazurile până când vara explodă într-un zgomot asurzitor de trăsnet. Puteai să vezi copacii la lumina fulgerelor cum se răsucesc nebuneşte şi îşi agită crengile ca nişte Furii. Alabama ştia că lui Joan îi era teamă de furtună. Se furişă în patul surorii ei şi îşi puse încet braţul arămiu peste Joan, ca un zăvor solid peste o poartă şubredă. Alabama era de părere că Joan trebuia să facă ceea ce se cuvenea şi să aibă lucrurile ce i se cuveneau; înţelegea în ce măsură toate acestea erau necesare pentru o persoană ca Joan. Tot ce o privea de Joan avea o ordine bine definită. Şi Alabama era la fel uneori, duminica după-amiaza, când în casă nu mai era nimeni în afară de ea şi de liniştea tradiţională.

Voia să-şi liniştească sora. Voia să-i spună „Ştii, Joey, dacă într-o zi o să vrei să afli ce s-a întâmplat cu gutuii japonezi şi câmpurile cu margarete, să nu-ţi faci griji că le-ai uitat, pentru că voi şti să-ţi spun cum este să simţi în

felul acela pe care nu ţi-l mai aminteşti aşa de bine – şi asta mai târziu, când ţi se va întâmpla peste ani ceva care să-ţi reamintească de clipele de acum“.

— Pleacă din patul meu! se răsti Joan.

Alabama se învârti tristă prin cameră, intrând şi ieşind din cercurile de lumină slabă ale lămpii cu acetilenă.

— *Maman*, lui Joey îi este frică.

— Atunci, vrei să te întinzi lângă mine, draga mea?

— Nu mie mi-e frică, ci lui Joey. Doar că nu pot să adorm. O să vin lângă tine, dacă mă laşi.

Judecătorul citea deseori din Fielding, aşezat în fotoliu. Închise cartea peste degetul mare ca semn că seara urma să ia sfârşit.

— Cum se face cununia la biserica catolică? întrebă el. Harlan este catolic?

— Nu, nu cred.

— Sunt bucuros că Joey o să se mărite cu Acton, spuse el impenetrabil.

Tatăl Alabamei era un om înţelept. Singură preferinţa lui pentru femei le crease pe Millie şi pe fete. Ştia totul, îşi spuse ea. Mă rog, poate că aşa era – dacă a şti înseamnă să-ţi ajustezi percepţiile pentru a le face să intre în partea vizibilă a mozaicului vieţii, atunci da, ştia. Dacă a şti înseamnă să avem o poziţie faţă de lucrurile pe care nu le-am trăit niciodată şi să păstrăm agnosticismul faţă de cele pe care le-am încercat, atunci da, ştia.

— Eu nu mă bucur, spuse Alabama pe un ton hotărât. Părul lui Harlan este neted ca al unui rege al Spaniei. Aş prefera ca Joey să se mărite cu el.

— Părul regilor spanioli nu îi ajută pe oameni să trăiască, răspunse tatăl ei.

Acton telegrafie că avea să sosească la sfârşitul săptămânii şi că era foarte bucuros.

Harlan şi Joey se dădeau în leagăn făcând lanţul să se smucească şi să scârţâie, în timp ce cu picioarele desprindeau aşchii din vopseaua veche, cenuşie de pe stâlpi şi rupeau tulpinile de zorele.

— Veranda asta e întotdeauna locul cel mai răcoros şi înmiresmat, spuse Harlan.

— Miroase a caprifoi şi iasomie, spuse Joan.

— Ba nu, o contrazise Millie, mirosul vine de la fânul de peste drum şi de la muşcatele mele parfumate.

— A, Miss Millie, îmi vine greu să plec.

— O să mai vii pe aici.

— Nu, niciodată.

— Îmi pare tare rău, Harlan…

Millie îl sărută pe obraz.

— Eşti prea copil ca să-ţi pese cu adevărat. Vor mai fi şi alte fete.

— *Maman*, mirosul este de la pere, spuse Joan încet.

— Este parfumul meu, interveni Alabama agasată, şi m-a costat şase dolari o sticluţă.

Din oraşul Mobile, Harlan îi trimise lui Joan un coş cu crabi, pentru dineul cu Acton. Crabii începură să se târască prin toată bucătăria. Se refugiară sub sobă şi Millie îi prinse şi aruncă una câte una carapacele lor verzi în oala cu apă clocotită.

Toată lumea îi mâncă, în afară de Joan.

— Sunt respingători, spuse ea.

— În regnul animal, crabii au atins probabil nivelul la care am ajuns noi în mecanică, spuse judecătorul. Nu sunt cu nimic mai buni decât tancurile.

— Se hrănesc cu stârvuri, adăugă Joan.

— Joey, chiar e nevoie să vorbeşti despre aşa ceva la masă?

— Şi totuşi e adevărat, spuse Millie cu dezgust.

— Cred că, dacă aş avea material, aş putea face şi eu unul, interveni Alabama.

— Aşadar, domnule Acton, aţi călătorit bine?

Trusoul lui Joan umplu toată casa – rochii de tafta albastră, o rochie în carouri alb cu negru şi una de satin roz sidefat, o bluză turcoaz şi pantofi negri de piele întoarsă.

Mătasea cafeniu cu galben, dantela, albă şi neagră, taiorul pompos şi săculeţii cu petale de trandafir se înghesuiră în cufărul cel nou.

— Jacheta n-o vreau aşa, spuse Joan printre suspine. Îmi face pieptul prea mare.

— Dar îţi vine foarte bine, o să ai mare nevoie de ea în oraş.

— Trebuie să mă vizitaţi, le spuse Joan prietenelor ei. Ţin neapărat să veniţi toate să mă vedeţi când treceţi prin Kentucky. Avem de gând să ne mutăm la New York.

Joan se agăţa cu energie de un protest intangibil împotriva ţelului său în viaţă, ca un căţeluş care trage de un şiret. Era nervoasă şi pretenţioasă cu Acton, de parcă se aştepta ca el să îi ofere toată fericirea la care era îndreptăţită prin inelul de cununie.

La miezul nopţii, i-au însoţit până la tren. Joan nu plânse, dar părea ruşinată la gândul că i s-ar putea întâmpla aşa ceva. La întoarcere, în timp ce păşea peste şinele de tren, Alabama deveni conştientă, mai mult ca niciodată, de forţa şi puterea de decizie a lui Austin. Joan fusese adusă pe lume, crescută şi acum aranjată la casa ei; după despărţirea de fiica lui, tatăl părea să fi îmbătrânit cu tot atâţia ani câţi număra Joan. Acum, între el şi deplina luare în stăpânire a trecutului stătea doar viitorul Alabamei. Fata rămăsese singurul element rămas nerezolvat din tinereţea lui.

Alabama se gândi la Joan. Ajunse la concluzia că a fi îndrăgostit înseamnă, pur şi simplu, a-i prezenta altei persoane faptele tale trecute, cele mai multe în pachete atât de voluminoase, încât nu mai reuşeşti să le ţii singur de sforile care se desfac. Să cauţi iubirea este ca şi cum ai cere un nou punct de plecare, îşi spuse ea, o nouă şansă în viaţă. Pentru că era precoce pentru vârsta ei, Alabama făcu o adăugire: dar o persoană nu caută să împartă viitorul cu o alta, atât de nesăţioase sunt aşteptările secrete ale oamenilor. Nutrea câteva gânduri optimiste şi mai multe de-a dreptul sceptice, fără însă ca acestea să îi afecteze purtarea în mod deosebit. La vârsta de şaptesprezece ani, era o tânără gurmandă cu înclinaţii filozofice, avidă de posibilităţi, hrănită cu ciozvârte de frustrare azvârlite în timpul meselor în familie, dar niciodată pe săturate. Avea însă mult din tatăl ei, ceea ce o făcea să vorbească în nume propriu şi să judece.

De la el învăţase să se întrebe de ce acel preţios sentiment viguros de a fi un factor activ în momente statice nu durează mult, spre deosebire de toate celelalte. Împreună cu el, aprecie modul net şi definitiv al transferului surorii ei de la o familie la alta.

Era pustiu acasă fără Joan, dar, din fărâmele pe care le lăsase în urmă, era posibil să o reconstitui.

— De câte ori sunt tristă, lucrez, spuse mama ei.

— Nu înţeleg de unde ai învăţat să coşi atât de bine.

— De la lucrurile cusute pentru voi, copiii.

— Oricum, n-ai vrea să-mi laşi rochia asta fără mâneci şi să pui trandafirii pe umăr?

— Bine, cum vrei tu, însă mâinile mele s-au înăsprit atât de tare, că agaţă mătasea şi nu mai cos la fel de bine ca înainte.

— Şi totuşi rochia asta este fără cusur. Şi îmi vine mai bine decât i-a venit vreodată lui Joan.

Alabama îşi răsfiră în evantai rochia lungă şi uşoară de mătase ca să-şi dea seama cum ar arăta înfoiată de vânt, ori expusă la muzeu, îmbrăcând-o pe Venus din Milo.

„A, dacă aş putea rămâne aşa până la bal!“ îşi spuse ea în gând. „Ar fi minunat. Dar până atunci o să fie deja şifonată.“

— Alabama, la ce te gândeşti?

— La petrecere.

— Este un gând plăcut.

— Şi se mai gândeşte la cât este de frumoasă, o tachină Austin.

Ca părtaş la micile vanităţi ale familiei, îl amuza să vadă la copiii lui aceste lucruri care lui îi erau cu totul străine.

— Tot timpul se admiră în oglindă.

— Nu este adevărat, *papa*!

Ştia însă că se privea mai des decât era nevoie pentru a se simţi satisfăcută de imaginea ei, în speranţa de a descoperi ceva în plus faţă de ce se aştepta.

Rătăci cu privirea stânjenită peste locul viran de alături, care, văzut prin fereastră, semăna cu o rampă de gunoi pentru ciuboţica-cucului. Trandafirul japonez stacojiu îşi etala în faţa soarelui cinci blazoane arămii; nalbele ofilite se plecau ca nişte coviltire de purpură peste magazie; Sudul se exprima într-o invitaţie gravată – invitaţie la o recepţie a cărei adresă lipsea.

— Millie, n-ar trebui s-o laşi să o ardă soarele atât de tare dacă are de gând să poarte asemenea rochii.

— Dar e încă un copil, Austin.

Vechea rochie roz a lui Joan fu transformată la timp pentru bal. Millie îi închise copcile de la spate. Se făcuse prea cald ca să rămână în casă. De la transpiraţia de pe ceafă, părul de pe o parte i se lăsase înainte să i se fi terminat de coafat cealaltă parte. Millie îi aduse o limonadă rece. Pudra i se uscă în cercuri în jurul nasului. Coborâră amândouă în verandă. Alabama se aşeză în leagănul care, în mâinile ei, ajunsese aproape instrument muzical; când îi scutura lanţurile care îl ţineau, era în stare să scoată fie o melodie veselă, fie un protest somnolent la adresa unei întâlniri plictisitoare. Era gata de atât de mult timp, încât nu avea să mai fie când urmau să ajungă aici. De ce nu veniseră după ea? Să fi dat măcar un telefon. De ce nu se întâmpla nimic? Pendula unui vecin bătu ora zece.

— Dacă nu vin mai repede, va fi prea târziu să mai plec, spuse ea într-o doară, ca şi cum nu i-ar fi păsat dacă lipseşte de la bal sau nu.

Calmul nopţii de vară fu întrerupt de strigăte spasmodice. Din josul străzii, răcnetul unui copil care vindea ziare porni spre ele purtat de căldură.

— Ediţie spe-ci-a-lă! Ia spe-ci-a-la!

Strigătele se umflau dintr-o direcţie în alta, urcau şi coborau, precum cânturile intonate într-o catedrală.

— Ce s-a întâmplat, copile?

— Nu ştiu, doamna.

— Hei, băiete! Dă-mi un ziar!

— Este groaznic, nu-i aşa, *papa*? Ce se petrece?

— Asta pentru noi poate să însemne război.

— Dar i-au avertizat să nu se îmbarce pe *Lusitania*[11], spuse Millie.

11. Vas de linie american, scufundat de un submarin german după ce în prealabil ambasada germană a publicat un avertisment în cincizeci de ziare americane. Incidentul a contribuit la intrarea SUA în cel de-al Doilea Război Mondial.

Austin îşi lăsă capul pe spate iritat.

— Aşa ceva nu este posibil, spuse el, nu au dreptul să dea avertismente naţiunilor neutre.

Automobilul încărcat cu tineri trase în faţa casei. Claxonul strident răsună lung în întuneric. Nici unul dintre ocupanţii maşinii nu coborî.

— Aşteaptă să vină ei după tine, aici în casă, altfel nu pleci nicăieri, o avertiză judecătorul cu severitate.

Arăta foarte mândru şi grav în lumina din vestibul – la fel de grav ca şi războiul care îi pândea. Alabama se ruşină de prietenii ei când îi compară cu tatăl. În cele din urmă, unul dintre tineri coborî din maşină şi deschise portiera; fata şi tatăl ei acceptară gestul ca pe un compromis.

„Război! O să fie război!" îşi spuse ea.

Starea de agitaţie făcu să-i bată inima şi îi iuţi paşii atât de tare, încât păru că pluteşte pe deasupra treptelor până la automobilul care aştepta.

— O să fie război! spuse ea.

— Să profităm atunci de balul din seara asta, răspunse cavalerul ei.

Alabama se gândi toată noaptea la război. Lucrurile urmau să se dezintegreze pentru a se alcătui în noi exaltări. Cu înclinaţia adolescentului spre nietzscheanism, deja plănuia să profite de bulversarea acestei lumi pentru a evada din atmosfera sufocantă ce i se părea că îi învăluie familia, surorile, mama. Ea singură, îşi spunea, se va mişca cu strălucire în sferele înalte ale societăţii şi va încălca limitele pentru a se opri şi a admira lumea, iar dacă amenda va fi grea – ei bine, n-avea nici un rost să facă economii de pe acum pentru a o plăti. Îmbărbătată de aceste decizii insolente, jură în sinea ei că, dacă vreodată, în viitor, sufletul ei înfometat avea să tânjească după un colţ de pâine, va trebui să se mulţumească cu pietrele pe care ea putea să i le ofere, fără plânsete sau regrete. Se convinse, fără şovăire, că singurul lucru cu adevărat important era să îşi ia singură ce dorea şi când putea. Şi s-a străduit.

3

„Fata asta", spunea lumea, „este cea mai sălbatică dintre surorile Beggs, dar este un exemplar pursânge".

Alabama ştia tot ce se vorbea pe seama ei – erau atâţia tineri care voiau să o „protejeze", încât nu avea cum să nu afle. Se lăsă pe spate în leagănul din verandă şi contemplă imaginea ei de acum.

„Pursânge!" îşi spuse ea. „Asta înseamnă că nu îi dezamăgesc niciodată când vine vorba de a face o scenă – le ofer întotdeauna un spectacol al naibii de reuşit!"

„Are ceva din aerul unui câine maiestuos!“ gândi despre ofiţerul înalt de lângă ea. „Un ogar, da, un ogar nobil! Mă întreb dacă urechile îi ajung la nas.“ Bărbatul dispăru înghiţit de metaforă.

Avea o faţă prelungă, a cărei sentimentalitate lugubră culmina într-un punct de pe vârful conştient de sine al nasului. Din când în când, se făcea praf singur, revărsându-se peste capul Alabamei. Era, în mod evident, pradă unei tensiuni sentimentale.

— Domnişoară, credeţi că aţi putea trăi cu cinci mii de dolari pe an? întrebă el amabil. Pentru început, adăugă după un timp de gândire.

— Aş putea, dar nu-mi doresc.

— Atunci, de ce m-aţi sărutat?

— Pentru că până acum n-am mai sărutat un bărbat cu mustaţă.

— Acesta nu este un motiv suficient de bun…

— Nu. Dar este la fel de bun ca acela pe care multă lume îl dă pentru a intra la mânăstire.

— În acest caz, nu văd nici un rost în a mai rămâne aici, spuse el cu tristeţe.

— Aşa cred şi eu. Este unsprezece şi jumătate.

— Domnişoară Alabama, sunteţi de-a dreptul indecentă. Ştiţi ce reputaţie îngrozitoare aveţi, şi totuşi eu mă ofer să vă iau de soţie şi…

— Sunteţi furios pentru că nu vreau să fac din dumneavoastră un bărbat cinstit.

Bărbatul se ascunse, nehotărât, în spatele impersonalităţii uniformei.

— Veţi regreta, spuse el într-un mod dezagreabil.

— Aşa sper şi eu, răspunse Alabama. Îmi place să plătesc pentru lucrurile pe care le fac – ca să fiu chit cu lumea.

— Sunteţi o sălbatică mică. De ce încercaţi să păreţi aşa de dură şi rea?

— Poate că sunt… Oricum, în ziua când voi regreta, o să vă scriu în colţul invitaţiei la nuntă.

— Vă trimit o fotografie de-a mea, să nu mă uitaţi.

— Bine, cum doriţi.

Alabama închise poarta cu zăvorul pentru noapte şi stinse lumina. Rămase imobilă în întunericul deplin până când ochii reuşiră să distingă scara voluminoasă. „Poate că era bine să mă mărit cu el, în curând o să

împlinesc optsprezece ani“, socoti ea. „Ar fi avut grijă de mine. Este bine să fii cât de cât asigurat.“ Ajunse în capul scării.

— Alabama, se auzi glasul în şoaptă al mamei, aproape imperceptibil în marea de întuneric. Tatăl tău vrea să te vadă mâine-dimineaţă. Să te trezeşti devreme pentru micul dejun.

Judecătorul Austin Beggs trona în faţa veselei de argint de pe masă, perfect stăpân pe sine, coordonat, echilibrat în viaţa sa cerebrală, ca un atlet excepţional în secundele de nemişcare dintre sprinturi.

I se adresă Alabamei, dominând-o:

— Te avertizez că nu permit ca numele fiicei mele să fie luat în râs pe la toate colţurile.

— Austin! Este încă elevă, protestă Millie.

— Cu atât mai mult! Ce ştii de toţi ofiţerii ăştia?

— Te roooog!

— Joe Ingham m-a informat că fata lui a fost adusă acasă beată într-un hal fără de hal şi a mărturisit că tu i-ai dat să bea.

— N-avea decât să refuze – a fost o probă pentru novici, iar eu doar am umplut biberonul cu gin.

— Ai forţat-o pe fata lui Ingham să bea?

— Nici vorbă! Când i-a văzut pe toţi cei de acolo că râd, a încercat să intre în joc, pentru că nu avea cu ce altceva să-i amuze, răspunse Alabama cu aroganţă.

— Va trebui ca de acum încolo să găseşti un mod de a te purta mai rezervat.

— Da, domnule. O, *papa*! M-am plictisit să tot stau pe verandă, să-mi dau întâlnire cu băieţii şi să văd cum se duc de râpă lucrurile.

— Mie mi se pare că ai destulă treabă de făcut şi fără să-i corupi pe alţii.

„N-am altceva de făcut, doar să beau şi să fac dragoste“, îşi spuse în sinea ei.

Resimţea profund lipsa ei de însemnătate; ca şi faptul că viaţa i se scurgea printre degete, în timp ce gândacii verzi acopereau fructele fragede din smochini cu acea activitate imobilă a unui roi de muşte pe o rană deschisă. Ariditatea ierbii arse din jurul arborilor de pecan se ondula imperceptibil odată cu mişcarea omizilor cafenii. Corzile plantelor

agăţătoare, întreţesute ca o pătură, se uscau în căldura toamnei şi atârnau ca nişte căsuţe de lăcuste în desişurile arse de soare din jurul stâlpilor casei. Soarele se lăsase galben peste peticele de iarbă şi se rănise în câmpurile de bumbac vălătucit. Ogoarele fertile, atât de roditoare în celelalte anotimpuri, se întindeau plate dincolo de drumuri şi se etalau apatice în evantaie pline de nervuri, de descurajare plesnită. Păsările cântau disonant. Nici un catâr pe câmpuri, nici o fiinţă omenească pe drumurile prăfuite care să fi putut îndura căldura dintre râpele de argilă săpate de râu şi mlaştinile cu chiparoşi ce despărţeau tabăra militară de oraş – soldaţii cădeau răpuşi de insolaţie.

Soarele de după-amiază încopcie faldurile roz ale cerului şi din înalturi urmă până în oraş un automobil plin cu ofiţeri – locotenenţi tineri, locotenenţi maturi, aflaţi în permisie pentru o seară ca să afle cum îşi explica micul orăşel al Alabamei acest război mondial.

Fata îi cunoştea pe toţi, în diferite grade sentimentale.

— Soţia dumneavoastră este în oraş, căpitane Farreleigh? întrebă o voce din furgoneta care se zgâlţâia pe drum. Păreţi foarte binedispus în seara asta.

— Da, este aici – dar acum mă duc să-mi văd iubita. De-asta sunt binedispus, răspunse căpitanul scurt, fluierând pentru sine.

— A…

Descumpănit, tânărul locotenentul nu ştiu ce să-i răspundă. Dacă i-ar spune „Nemaipomenit, nu-i aşa?“ sau „Ce minunat!“ ar semăna cu felicitările pentru un prunc născut mort. Sau ar putea spune „Ei, căpitane, dar asta este pur şi simplu scandalos!“ – dacă ar ţine neapărat să ajungă la curtea marţială.

— A, bine, în cazul acesta, o seară bună. Eu o să mă văd cu a mea mâine, spuse el în cele din urmă, apoi repetă, pentru a arăta că nu are prejudecăţi morale: O seară bună.

— Tot îţi mai încerci norocul pe strada Beggs? îl întrebă Farreleigh brusc.

— Da… râse locotenentul uşor jenat.

Maşina îi lăsă în centrul oraşului, într-o piaţă toropită de căldură. În această esplanadă întinsă, înconjurată de clădiri joase, vehiculul părea la fel de minuscul ca o caleaşcă în curtea unui palat dintr-o veche gravură.

Sosirea autobuzului nu tulbură somnul adânc al oraşului. Vechea hărăbaie îşi depuse încărcătura de masculinitate viguroasă şi constrângere regulamentară fremătătoare în poala acestei lumi nevertebrate.

Căpitanul Farreleigh traversă piaţa spre staţia de taxiuri.

— Strada Beggs, numărul 5, spuse el răspicat pentru a fi sigur că locotenentul îl aude. Cât de repede poţi.

Când maşina întoarse, Farreleigh ascultă cu satisfacţie râsul forţat al ofiţerului, care părea că înjunghie noaptea în urma lui.

— Bună, Alabama!

— Hei, Felix!

— Nu mă cheamă Felix.

— Dar ţi se potriveşte. Cum te numeşti?

— Căpitan Franklin McPherson Farreleigh.

— Nu-mi stă mintea decât la război, nu reuşesc să ţin minte nume.

— Am scris o poezie despre tine.

Alabama îi smulse foaia de hârtie din mână şi o ridică în dreptul luminii care cădea printre şipcile obloanelor ca un portativ.

— E despre West Point[12], spuse ea dezamăgită.

12. Academie militară în SUA.

— Este acelaşi lucru, răspunse Farreleigh. Aceleaşi sentimente le am şi pentru tine.

— Atunci Academia Militară a Statelor Unite apreciază faptul că vă plac ochii ei cenuşii. Ai lăsat ultima strofă în taxi sau ţii maşina pentru cazul în care te-aş fugări cu puşca?

— Maşina aşteaptă, mă gândeam că am putea face o plimbare. În seara asta nu ar trebui să mergem la club, spuse el serios.

— Felix, îi reproşă Alabama, ştii că puţin îmi pasă de ce pălăvrăgesc oamenii pe seama noastră. Nimeni nu va băga de seamă că suntem împreună – pentru a porni la război este nevoie de mulţi soldaţi.

Îi părea rău pentru Felix; era mişcată de grija lui de a nu o compromite. Într-un elan de tandră prietenie îi spuse:

— Nu trebuie să-ţi faci griji pentru mine.

— Nevastă-mea… este aici în oraş, replică Farreleigh prompt, s-ar putea să vină şi ea la club.

Nu oferi nici scuză.

Alabama şovăi.

— Bine, atunci hai să ne plimbăm, spuse ea în cele din urmă. Putem să dansăm sâmbăta viitoare.

Căpitanul era genul de „stâlp de cafenea“, cu uniforma plesnind pe el, încătărămat cu bravada ţanţoşă a unui halebardier englez, pus în mişcare de o galanterie de neînfrânt, nepăsătoare şi vulgară. Fredonă melodia *The Ladies* tot timpul cât merseră în zarea tinereţii şi a unui război sub clar de lună. Luna Sudului este o lună grea şi sufocantă. Când scaldă în plăcuta ei stagnare câmpurile, drumurile scârţâitoare şi prăfuite, gardurile de caprifoi năclăit, lupta pe care o duci pentru a te agăţa de realitate seamănă cu spasmul pe care îl ai la prima doză de eter. Bărbatul cuprinse în braţe trupul suplu şi ferm. Fata mirosea frumos a trandafiri albi Cherokee şi a porturi în amurg.

— Am de gând să cer să fiu transferat, spuse Felix nerăbdător.

— De ce?

— Ca să nu cad din aeroplan şi să fac mizerie pe marginea drumului ca ceilalţi amorezi ai tăi.

— *Cine* a căzut din avion?

— Amicul tău, tipul cu mustaţă şi cu faţă de şoricar. Se îndrepta spre Atlanta. Mecanicul a murit, iar locotenentul a fost dus în faţa curţii marţiale.

„Frica“, îşi spuse Alabama simţindu-şi cum i se încordează muşchii ca la presimţirea unui dezastru, „este o problemă de nervi – poate că toate emoţiile sunt la fel. Oricum ar fi, trebuie să ne ţinem firea şi să nu ne pese“.

— A! Şi cum s-a întâmplat? întrebă ea cu un aer indiferent.

Felix clătină din cap.

— Hm, *sper* că a fost un accident, Alabama.

— N-are nici un rost să ne facem griji pentru acest băiat cu faţă de câine, încercă ea să iasă din această situaţie. Felix, oamenii ca el, care îşi etalează sensibilităţile pentru a face faţă situaţiilor, îşi duc viaţa ca nişte prostituate sentimentale; ei plătesc cu lipsa de responsabilitate din partea celorlalţi – nu îmi trebuie mofturi à la Walter Raleigh[13] în faţa inevitabilului.

13. Curtean englez, favorit al reginei Elisabeta I, care a încercat să colonizeze Virginia.

— Nu aveai dreptul să îi dai speranţe deşarte, să ştii.

— Ce rost mai are acum, totul s-a sfârşit.

— Pentru bietul mecanic s-a sfârşit la cimitir, comentă Felix.

Pometţii înalţi ai Alabamei se decupau pe clarul de lună ca o seceră într-un câmp de grâu copt. Era greu pentru un militar să îi găsească fetei vreo vină.

— Dar locotenentul blond care m-a însoţit în maşină până aici, în oraş? continuă Farreleigh.

— Mi-e teamă că în privinţa lui nu pot da explicaţii mulţumitoare.

Brusc, căpitanul Farreleigh gesticulă convulsiv, ca un om care se îneacă. Se apucă de nas şi se prăbuşi pe podeaua maşinii.

— Femeie crudă! Cred totuşi că voi supravieţui, spuse el.

— Onoarea, Datoria, Patria şi West Point, răspunse Alabama visătoare, apoi râse.

Râseră amândoi. Era foarte trist.

— La numărul 5 pe Beggs Street! îi ordonă căpitanul şoferului de taxi. Acum! A luat casa foc!

Războiul aduse în oraş roiuri de bărbaţi ca nişte lăcuste binefăcătoare, care atacară cohorta de femei nemăritate ce infestase Sudul după declinul său economic. Iată-l pe micul maior cu dinţi de aur scânteietori, care pornea la atac ca un samurai japonez, şi pe căpitanul irlandez cu ochi seducători ca piatra din Blarney[14] şi părul roşcat ca turba; iată-i pe ofiţerii de aviaţie, albi în jurul ochilor de la ochelarii de protecţie şi cu nasurile umflate de vânt şi soare; şi pe bărbaţii care în uniformă arătau mult mai bine îmbrăcaţi decât în costum şi care ţineau să comunice sentimentul pe care îl încercau cu această ocazie excepţională; şi pe bărbaţii care miroseau a loţiune Fitch pentru păr, de la frizerul din tabără; şi pe bărbaţii de la Princeton şi Yale, care miroseau a colonie Russian Leather şi păreau perfect obişnuiţi să fie în viaţă; şi pe snobii tipici, care dădeau nume lucrurilor şi pe bărbaţii care valsau în cizme cu pinteni şi erau nemulţumiţi când se anunţa „Schimbaţi partenera“. Fetele alergau încoace şi încolo de la un bărbat la altul, în vârtejul familiar al unui dans country modern.

14. Piatră din castelul irlandez despre care se crede că dă celui care o sărută darul de a flata.

Toată vara, Alabama colecţionă însemne ofiţereşti. Până în toamnă, avea deja o cutie de mănuşi plină. Deşi pierduse câteva embleme, avea mai multe decât celelalte fete. Câte baluri şi promenade, tot atâtea trese cu fir de aur sau argint în cutia ei căptuşită, dar şi insigne metalice în formă de grenade, castele şi drapele, ba chiar un şarpe care să le reprezinte pe toate. În fiecare seară purta una nouă.

Alabama avea discuţii cu judecătorul Beggs pe seama colecţiei, pe când Millie se amuza şi o îndemna pe fiica ei să le păstreze pe toate, fiindcă erau drăguţe.

Se făcu cât de frig putea fi în regiunea aceea. Cu alte cuvinte, puritatea creaţiei învălui în brumă lucrurile verzi şi singuratice din natură; luna strălucea şi împrăştia nebuloase – perle în formare, s-ar fi zis; noaptea îşi culese singură un trandafir alb. Fără să ţină seama de brume şi nori, Alabama îşi aştepta pretendentul, imprimând leagănului vechi mişcarea unui pendul, dinspre trecut către viitor, dinspre vise către presupuneri şi înapoi.

Un locotenent blond, căruia îi lipsea o insignă, urcă treptele de la casa familiei Beggs. Nu cumpărase un alt însemn pentru că îi plăcea să se gândească la cel pierdut în bătălia cu Alabama ca fiind de neînlocuit. Arăta de parcă o forţă celestă îl prinsese de subsuori şi îl făcea să îşi ridice picioarele cu un soi de levitaţie extatică, de parcă avea tainicul dar de a zbura, dar schiţa gestul de a merge doar ca o concesie făcută convenţiilor omeneşti. Părul lui blond, cu reflexe verzui sub lumina lunii, desprins parcă din frescele lui Cellini, se desfăşura în volute stilate deasupra frunţii. Cele două adâncituri de deasupra ochilor, ca nişte capete de misterioase bolţuri imaginare, ţineau expresia feţei legată de mişcarea acelor întinderi de un albastru electric. Presiunea frumuseţii masculine, echilibrată în timpul celor de 22 de ani ai săi, împrumutase mişcărilor lui un aer conştient şi măsurat, ca mersul unui sălbatic ce cară pe cap o povară grea de pietre. Îşi spunea în sinea lui că nu va mai fi niciodată în stare să îi spună unui şofer de taxi „Strada Beggs, numărul 5!“ fără să simtă în maşină fantoma căpitanului Farreleigh.

— Eşti gata deja?! De ce aştepţi afară? strigă el.

Ceaţa era prea rece pentru a te da în leagăn.

— Tata s-a supărat pe mine, aşa că am ales să părăsesc câmpul de luptă.

— Dar ce nedreptate ai comis?

— O, tata crede, printre altele, că armata are dreptul la epoleţii şi însemnele sale.

— Nu este nostim să vezi cum autoritatea paternă se duce de râpă cu toate celelalte?

— Perfect. Îmi plac situaţiile convenţionale.

Stăteau amândoi pe veranda îngheţată într-o mare de brumă, departe unul de celălalt, şi, cu toate acestea, Alabama ar fi putut să jure că îl atingea cu mâna, atât de magnetice le erau privirile.

— Şi…?

— Melodiile vechi despre iubirile de-o vară. Detest frigul ăsta.

— Şi…?

— Bărbaţii blonzi în drum spre Country Club.

Clădirea clubului se ivea indiscretă de sub stejari ca un mic mănunchi de bulbi din care frunzele ţâşnesc primăvara prin frunzele uscate. Maşina opri pe aleea cu pietriş, cu botul vârât într-un rond de belşiţă. În jurul clubului, pământul era la fel de bătătorit şi golaş ca un loc de joacă pentru copii. Plasa ce atârna în jurul terenului de tenis, vopseaua verde-cafenie ce se scorojea pe pavilionul de la prima gaură de golf, hidrantul din care curgea apă, veranda acoperită de un strat gros de praf, totul respira parfumul plăcut al naturii lăsate să crească în voie. Ce păcat că o sticlă de whisky explodase într-unul dintre dulapurile de la vestiar, imediat după război, şi clădirea luase foc, arzând până la temelie. O atât de mare parte a tinereţii teoretice – nu doar primii ani de simplă tranziţie spre maturitate, ci aceia ai proiectelor şi evadărilor oamenilor neadaptaţi în vremuri dramatice – prinsese rădăcini sub grinzile joase, încât era posibil ca focul ce distrusese acest sanctuar al nostalgiei din vremea războiului să fi fost un caz de combustie spontană provocată de saturaţia sentimentală. Nici un ofiţer nu ar fi putut să vină în acest loc de trei ori fără să se îndrăgostească, să se logodească şi să populeze ţinutul cu mici cluburi exact ca acesta.

Alabama şi locotenentul zăboveau în faţa uşii.

— Am de gând să pun o placă memorială pe locul primei noastre întâlniri, spuse el.

Scoase din buzunar un briceag şi scrijeli pe tocul uşii: *David, David, Knight, Knight, Knight şi domnişoara Alabama Nimeni*.

— Egoistule, protestă ea.

— Îmi place locul ăsta. Să ne aşezăm aici puţin.

— De ce? Balul ţine doar până la miezul nopţii.

— Nu poţi să-mi acorzi măcar trei minute de încredere?

— Ba da, dar tocmai de aceea vreau să intru.

Era puţin supărată din pricina numelor. David îi spusese de nenumărate ori cât de faimos avea el să devină.

În timp ce dansa cu David, simţi miros de lucruri noi. Stând atât de aproape de el, cu faţa aşezată între urechea lui şi gulerul înalt de ofiţer, avea impresia că este introdusă în tainele depozitelor subterane ale unui magazin de ţesături fine, unde, din baloturi, se răspândeşte parfumul delicat de batist, de in şi de lux. Îl invidia pentru paloarea lui rasată. Când îl vedea părăsind ringul de dans cu alte fete, avea un sentiment de amărăciune, provocat nu atât de intimitatea împărtăşită de el cu celelalte, cât de faptul că nu era ea aleasa pe care să o însoţească în acele tărâmuri mai calme şi mai senine pe care le stăpânea singur.

O conduse acasă şi se aşezară amândoi în faţa şemineului, desprinşi de realitate. Flăcările se reflectau pe dinţii lui şi îi luminau chipul cu sclipiri transcendentale. În faţa ochilor ei, trăsăturile lui David jucau la fel de greu de prins ca şi ţinta de celuloid care saltă pe un jet de apă la standul de tir. Fata căută prin momentele petrecute cu tatăl ei un sfat despre cum să te comporţi inteligent; acolo însă nu se găsea nimic despre farmecul omenesc. Era îndrăgostită şi aforismele ei personale nu îi erau de nici un ajutor.

În ultimii câţiva ani, Alabama se transformase într-o tânără înaltă şi zveltă; din cauza distanţei mai mari faţă de pământ, părul ei blond părea mai deschis la culoare. Picioarele i se desfăşurau în faţă lungi şi subţiri, ca în desenele rupestre; îşi simţea mâinile grele şi dureroase, de parcă ochii lui David aşezaseră o povară peste ele. Era conştientă că faţa îi strălucea în lumina focului ca o glazură, ca în reclama la îngheţata de căpşuni pe care o

tânără atrăgătoare o savurează în iunie. Se întrebă dacă David îşi dădea seama cât de vanitoasă era.

— Aşa deci, îţi plac bărbaţii blonzi?

— Da.

Când era presată, Alabama avea un fel de a vorbi ca şi cum, brusc, cuvintele pe care le pronunţa o jenau în gură şi trebuia să scape de ele înainte de a putea comunica.

El îşi verifică imaginea în oglindă – păr blond-cenuşiu, ca lumina lunii din picturile secolului al XIII-lea, şi ochi ca nişte grote, grota albastră, grota verde, stalactite şi malahite suspendate deasupra pupilelor negre –, de parcă şi-ar fi făcut sieşi inventarul înainte de plecare şi se simţea mulţumit că este întreg.

La spate, avea capul bine conturat şi acoperit cu muşchi moale, iar obrazul se rotunjea ca o pajişte însorită. Mâinile lui cuprindeau umerii Alabamei ca gropile calde dintr-o pernă.

— Spune „Dragule!“, o îndemnă el.

— Nu.

— Mă iubeşti. De ce nu vrei?

— Pentru că nu spun nimic nimănui. Nu vorbesc.

— De ce nu vrei să-mi vorbeşti?

— Pentru că ar strica totul. Spune-mi că mă iubeşti.

— O! Te iubesc. Tu mă iubeşti?

Îl iubea atât de mult pe acest bărbat, se simţea atât de aproape şi tot mai aproape de el, încât imaginea lui se deformă, ca şi cum şi-ar fi lipit nasul de oglindă pentru a se privi singură în ochi. Îi simţea liniile gâtului şi ale profilului frumos sculptat ca pe nişte pale de vânt care îi spulberă luciditatea. Simţea cum propria ei substanţă se face tot mai mică şi mai firavă, ca acele fire de sticlă topită care se tot alungesc şi subţiază până când din ele nu mai rămâne decât o iluzie scânteietoare. Se simţea neînsemnată şi fermecată. Alabama era îndrăgostită.

Se strecură în grota binevoitoare a urechii lui David. Înăuntru, locul era fumuriu la modul spectral, gândi ea în timp ce pătrundea cu privirea până la şanţurile adânci ale cerebelului. Nici o excrescenţă sau vegetaţie care să întrerupă acele circumvoluţiuni netede, doar materie cenuşie lucioasă,

bombată. „Trebuie să văd şi mai adânc, până la liniile din faţă“, îşi spuse Alabama. Cele două mari protuberanţe ale lobilor frontali i se înălţau umede deasupra capului şi ea începu să le urmărească sinuozităţile. Nu după mult timp se rătăci. Ca într-un labirint mistic, văile şi crestele se succedau dezolante; nici un indiciu care să o ajute să aleagă un drum sau altul. Merse poticnit până când ajunse la bulbul rahidian. Marile şanţuri întortocheate o făcură să se învârtă în cerc. Începu să alerge cuprinsă de isterie. David, înfiorat de senzaţia de atingere din capul şirei spinării, îşi desprinse buzele de ale Alabamei.

— Vreau să mă întâlnesc cu tatăl tău, să-l întreb când ne putem căsători.

Judecătorul Beggs se legănă pe vârfurile picioarelor, înainte şi înapoi, cântărind situaţia în minte.

— Hm, hm… mda, nu văd de ce nu, dacă sunteţi sigur că puteţi avea grijă de ea.

— Pot să vă asigur, domnule. Dispun de ceva bani din partea familiei – şi de capacitatea mea de a câştiga alţii, ceea va fi suficient.

În sinea lui, David îşi spunea cu îndoială că de fapt nu erau prea mulţi bani – o sută cincizeci de mii de dolari care urmau să se împartă între mama şi bunica lui, iar el dorea să locuiască la New York şi să devină artist. Şi dacă familia lui nu o să vrea să îl ajute!? Ce conta, erau deja logodiţi. Alabama, indiferent cum, trebuia să fie a lui, ca şi banii. O dată, visase un detaşament de soldaţi ai Confederaţiei[15] care îşi înfăşuraseră picioarele sângerânde cu bancnotele rebelilor sudişti ca să se apere de zăpadă. În vis, David era acolo când soldaţii descopereau că nu le părea rău după banii aceia, care oricum nu mai aveau valoare după ce pierduseră războiul.

15. Statele Confederate ale Americii – stat federal autoproclamat pe teritoriul actual din sudul Statelor Unite ale Americii, între 1861 şi 1865, care a luptat în Războiul de Secesiune contra Uniunii (Nordului).

Veni primăvara şi îşi scutură graurii opalescenţi prin cununile de narcise. Valeriana roşie stătea agăţată în ramurile ei unghiulare şi vechile curţi se acoperiră cu varianta copilărească a florilor: ghiocei, părăluţe, mâţişori de salcie şi gălbenele. David şi Alabama dădeau la o parte cu vârful pantofului frunzele de stejar de lângă rădăcinile noduroase pentru a culege violetele

albe de dedesubt. Duminica se duceau să vadă câte un spectacol de vodevil şi se aşezau în ultimele rânduri pentru a se putea ţine de mână neobservaţi. Au învăţat să cânte *My Sweetie* şi *Baby* şi au luat o lojă la musicalul *Hitchy-Koo* şi s-au privit, ochi în ochi, cuminţi, tot timpul cât s-a cântat corul de la *How Can You Tell?*. Ploile de primăvară udară cerurile până când norii se dădură la o parte, iar vara inundă Sudul în sudoare şi în valuri de căldură toridă. Alabama se îmbrăca în pânzeturi de in albe şi trandafirii şi se aşeza împreună cu David sub paletele ventilatoarelor din tavan, care ameninţau vara tocând-o mărunt. Afară, dincolo de uşile largi de la Country Club, cei doi îşi striveau trupurile pe fundalul cosmosului, în cacofonia muzicii de jazz şi în căldura neagră emanate de verdeaţa din desişuri, ca nişte oameni care iau amprente pentru un mulaj al umanităţii. Înotau la lumina lunii, care lăcuia pământul ca o glazură de miere; iar David înjura şi blestema gulerele tari ale uniformei şi prefera să meargă toată noaptea cu maşina înapoi până la câmpul de trageri decât să renunţe la orele pe care le petrecea după cină alături de Alabama. Schimbară ritmul universului după măsura propriilor lor concepţii şi se hipnotizară singuri în cadenţa preţioaselor lui pulsaţii.

Deasupra colinelor cu iarbă pârjolită, aerul deveni opac; nisipul lovit de crosă pe terenul de golf ţâşnea în sus, la fel de uscat ca praful de puşcă. Hăţişurile de sânziene deşirau soarele; radioasă, în toată splendoarea sa, vara se aşternea peste drumurile acoperite de pulbere. Prima zi de şcoală condimentă dimineţile – şi încă o vară sucombă în faţa unei noi toamne.

Când David plecă spre portul de îmbarcare, îi trimise Alabamei scrisori despre New York. N-ar putea să vină ea acolo să se căsătorească?

„Oraş al ipotezelor strălucitoare“, scria David extaziat. „Pulberea de la moara fermecată a zânelor, plutind într-un albastru pătrunzător! Omenirea nu se dezlipeşte de străzi, ca muştele de o dâră de miere. Creştetul zgârie-norilor străluceşte precum coroanele poleite ale regilor întruniţi la o reuniune; iar tu, o, draga mea, eşti prinţesa mea – cât aş vrea să te zăvorăsc pe vecie într-un turn de fildeş numai pentru încântarea mea personală!“

A treia oară când îi scrise că este prinţesă, Alabama îl rugă să nu mai pomenească niciodată de turn.

Cât ţinu războiul, se gândi la David Knight în fiecare seară şi se duse la vodeviluri în compania locotenentului cu faţă de câine. Totul luă sfârşit într-

o seară, cu un mic anunţ plasat pe cortină. Era adevărat că războiul se terminase, dar rămăseseră încă două acte din spectacol.

David fu trimis înapoi în Alabama pentru demobilizare. Îi povesti Alabamei despre fata de la Hotel Astor din noaptea în care se îmbătase atât de tare.

„O, Dumnezeule!“ se indignă în sinea ei, dar se consolă repede. „La urma urmei, ce pot face?“ Se gândi la mecanicul de aviaţie, la Felix, la locotenentul fidel ca un câine. De fapt, nici ea nu fusese mult mai bună.

Îi spuse lui David că nu era ceva grav: după părerea ei, ar trebui să-i fii fidel celuilalt numai când simţi aşa. A spus că era vina ei, probabil, că nu îl făcuse să-i dea mai multă importanţă.

De îndată ce reuşi să-şi aranjeze treburile, David îi ceru să vină la el. Judecătorul îi oferi drept cadou de nuntă voiajul spre nord. Alabama se certă cu mama ei pe seama rochiei de nuntă.

— Nu vreau s-arate aşa! Vreau să aibă umerii goi.

— Alabama, nu pot să fac mai mult de atât. Cum vrei să stea rochia pe tine dacă n-o ţine nimic?

— Ei, *maman*, ştiu că poţi.

Millie râse, un râs indulgent, de tristă satisfacţie.

— Copiii mei mă cred în stare să fac minuni, spuse ea, încântată.

Alabama lăsă un bilet în sertarul de la biroul mamei.

Scumpă mamă,

Nu am fost aşa cum îţi doreai să fiu, dar eu te iubesc din toată inima şi mă voi gândi la tine în fiecare zi. Mă doare că te las singură, acum că toate fetele tale sunt plecate. Nu mă uita.

Alabama

Judecătorul o conduse până la gară.

— La revedere, fata mea.

Alabama găsi că arăta foarte frumos şi impersonal. Se temea să nu izbucnească în plâns; tatăl ei era atât de mândru! Şi lui Joan îi fusese teamă să nu plângă.

— La revedere, *papa*.

— La revedere, scumpo.

Trenul o smulse pe Alabama din ţinutul scăldat de umbra copilăriei sale.

Rămaşi singuri, judecătorul şi Millie se aşezară în veranda familiară. Millie rupse nervoasă dintr-un palmier pitic o frunză ca un evantai. Judecătorul scuipa din când în când în printre vlăstarii de viţă.

— Nu crezi că ar fi bine să ne mutăm într-o casă mai mică?

— Millie, am trăit aici optsprezece ani şi n-am de gând să-mi schimb obiceiurile la vârsta asta.

— Dar casa asta n-are uşi cu plasă, şi ţevile îngheaţă în fiecare iarnă. Şi, în afară de asta, este departe de biroul tău, Austin.

— Casa este pe placul meu, şi aici am să stau.

Bătrânul leagăn, acum gol, scârţâi uşor în briza care se ridica din apele golfului în fiecare seară. Strigăte de copii pluteau până la ei dinspre colţul străzii, unde, sub lămpile cu arc, se jucau pentru a se răzbuna, cine ştie cum, pe timp.

Judecătorul şi Millie se legănau tăcuţi în balansoarele nevopsite de pe verandă. Austin îşi trase picioarele de pe balustradă şi se duse să închidă obloanele pentru noapte. Era, în sfârşit, casa lui.

— La anul pe vremea asta, spuse el, o să fii probabil văduvă.

— Ei, aşa zici de vreo treizeci de ani, replică Millie.

Tonurile pastelate de pe chipul lui Millie păliră şi mai mult de supărare. Ridurile dintre nas şi gură i se lăsară în jos, ca panglicile unui steag în bernă.

— Maică-ta era la fel, spuse ea cu reproş. Tot timpul zicea că n-o mai duce mult şi a trăit până la nouăzeci şi doi de ani.

— Ei şi? Până la urmă tot a murit, nu-i aşa? râse încet judecătorul.

Stinse luminile din frumoasa lui casă şi urcară împreună la etaj, doi bătrâni singuri. Luna ţopăi pe acoperişul de tablă şi sări stângace peste pervazul de la fereastra lui Millie. Judecătorul se întinse în pat să citească din Hegel şi, după aproape o jumătate de oră, adormi. Sforăitul lui egal de peste noapte o linişti pe Millie şi îi dădu încredere că acesta nu era sfârşitul lumii, cu toate că odaia Alabamei rămăsese în întuneric, Joan era la casa ei, cartonul pus de Dixie peste gemuleţul de la uşă fusese demult aruncat la gunoi, iar singurul ei băiat se odihnea la cimitir, într-un mormânt micuţ,

aşezat alături de cavoul lui Ethelinda şi Mason Cuthbert Beggs. Millie nu se gândea prea mult la treburile astea. Trăia pur şi simplu de la o zi la alta, în timp ce Austin nu se gândea deloc, pentru că el trăia de pe un secol pe altul.

Pentru familie, era totuşi groaznic să o piardă pe Alabama, pentru că era ultima care plecase şi asta însemna că viaţa lor urma să se schimbe, acum că fata lor era aşa departe…

Întinsă pe pat în camera 2109 din Hotelul Biltmore, Alabama se gândi că viaţa ei urma să se schimbe, acum că părinţii ei erau aşa departe. David, David Knight, Knight, Knight, de exemplu, nu o putea convinge să stingă lumina până când nu era gata de tot. Nici o putere de pe pământ nu putea să o mai oblige să facă indiferent ce, se gândi ea speriată, în afară de ea însăşi.

David îşi spuse că lumina nu-l deranja, că Alabama era soţia lui şi că tocmai îi cumpărase cartea asta, fără ca Alabama să ştie că erau ultimii lor bani. Era un roman poliţist foarte bun despre bani, Monte Carlo şi iubire. Aşa cum stătea întinsă în pat şi citea, Alabama arăta adorabil, îşi spuse el.

II

1

Era cel mai mare pat pe care şi-l imaginaseră vreodată. Mai mult lat decât lung, prezenta exacerbate toate caracteristicile dispreţului lor comun pentru paturile tradiţionale. Avea protuberanţe de un negru lucios şi curbe albe, emailate, ca tălpicile unui leagăn de copil, iar cuverturile făcute pe măsură atârnau neglijent pe covor într-o parte. David se rostogoli până ajunse pe partea lui de pat; Alabama se lăsă să alunece la vale în culcuşul cald pe deasupra ziarului de duminică.

— Nu poţi să-mi faci ceva mai mult loc?

— O, Dumneze… Isuse! gemu David.

— Ce s-a-ntâmplat?

— Suntem celebri, scrie în ziar, clipi el din ochi ca o bufniţă.

Alabama se ridică în capul oaselor şi se sprijini pe pernă.

— Ce drăguţ… arată-mi şi mie…

David răsfoi nerăbdător paginile financiare cu anunţurile imobiliare din Brooklyn şi cu cotaţiile de pe Wall Street.

— Drăguţ! pufni el, aproape plângând. Drăguţ! Dar acolo scrie că suntem la o casă de sănătate pentru perverşi. Ce-o să creadă părinţii noştri când o să citească aşa ceva, aş vrea să ştiu?

Alabama îşi trecu degetele prin părul proaspăt făcut permanent.

— Ştiu eu… începu ea ezitant, oricum de luni de zile se gândesc că acolo ar trebui să fim.

— …dar nu am fost.

— Nu suntem acum. Se întoarse alarmată şi îl cuprinse pe David cu braţele. Sau suntem?

— Nu ştiu. Crezi?

Începură să râdă amândoi.

— Citeşte în ziar şi o să vezi.

— Ce idioţi suntem, spuseră amândoi în cor.

— Complet idioţi. Nu-i aşa că e nostim… mă rog, eu mă bucur că suntem celebri, oricum ar fi.

Din trei paşi mari, Alabama traversă patul şi sări pe podea. De la fereastră se vedea cum străzile cenuşii trăgeau orizonturile din Connecticut din faţă şi din spate spre o intersecţie aglomerată. Un mic soldat de piatră păzea liniştea şi pacea câmpurilor indolente. De sub castanii înfoiaţi, o alee se strecura afară târâş. Ierburile de vernonie se veştejeau de căldură; un văl de flori purpurii de steliţă se ţesuse deasupra tulpinilor. Smoala se topea în soare de-a lungul străzilor înguste. Casa era acolo dintotdeauna, râzând în sinea sa, în barba de sânziene.

Vara în Noua Anglie este ca o liturghie în biserica episcopală. Pământul se bucură virtuos, pe întinderea verde şi rustică; vara îşi lansează teza şi explodează în faţa demnităţii noastre, impetuoasă ca funda de pe spatele unui chimono.

Bucuroasă, Alabama făcu câţiva paşi de dans în timp ce se îmbrăca, pentru că se simţea foarte elegantă şi se gândea cum să cheltuiască banii.

— Şi ce mai spune în ziar?

— Scrie că suntem formidabili.

— Păi, vezi… începu ea.

— Nu, nu văd, dar sper că totul va fi bine.

— Nici eu nu văd, de fapt… David, trebuie să fie vorba despre frescele tale.

— Bineînţeles, n-are cum să fie vorba despre noi, megalomană mică ce eşti!

În lumina soarelui de la ora zece, delicată ca o bijuterie Lalique, se zbenguiau prin cameră ca doi terrieri ciufuliţi.

— O! gemu Alabama din adâncurile şifonierului. David, uită-te la valiza asta! Mi-ai dat-o cadou de Paşti.

Agită în mână valiza cenuşie din piele de porc ca să îi arate o pată mare, gălbuie şi udă, care desfigura căptuşeala de satin. Alabama îl fixă pe soţul ei cu un aer lugubru.

— O doamnă de condiţia noastră nu îşi poate permite să meargă prin oraş cu o asemenea chestie, spuse ea.

— Trebuie să mergi la doctor… Dar ce s-a întâmplat?

— I-am împrumutat valiza lui Joan, în ziua când a venit să zbiere la mine, să care scutecele copilului în ea.

David râse precaut.

— A fost chiar aşa de nesuferită?

— A zis că ar trebui să punem banii deoparte.

— De ce nu i-ai spus că i-am cheltuit deja?

— I-am spus, dar cred că i se pare un lucru atât de rău, că m-am simţit obligată să-i spun că o să primim alţii imediat.

— Şi ea ce-a zis la chestia asta? întrebă David calm.

— Nu părea convinsă; a spus că suntem împotriva oricărei reguli.

— Familiile par să fie întotdeauna de părere că oamenilor nu trebuie să li se întâmple nimic.

— N-o s-o mai invităm niciodată la noi… David, ne vedem la cinci în barul de la Hotel Plaza… O să pierd trenul.

— S-a făcut. La revedere, draga mea.

Foarte serios, David o luă în braţe.

— Dacă încearcă cineva să te fure în tren, spune-i că eşti numai a mea.

— Dacă îmi promiţi că n-o să te calce maşina…

— La re-ve-deeee-re!

— Nu-i aşa că ne adorăm?

Vincent Youmans[16] a început să compună muzica acelor amurguri imediat după război. Erau minunate. Pluteau deasupra oraşului ca un fond de acuarelă indigo, după ce luau naştere din praful de pe asfalt, din umbrele de funingine adunate sub cornişe şi din palele de aer scăpat la închiderea ferestrelor. Amurgurile zăboveau deasupra străzilor precum ceţurile albe peste mlaştini. Prin acel semiîntuneric, toată lumea se ducea la ceai. Fetele cu pelerine scurte, fără formă, jupe lungi şi pălării de pai ca nişe hârdaie aşteptau să ia taxiul în faţă la Plaza Grill; fete în mantouri lungi de satin, pantofi coloraţi şi pălării ca nişte capace de canal tropăiau cu zgomot de cascadă pe ringurile de dans de la Hotelurile Lorraine şi St. Regis. Sub cuştile cu papagalii gravi şi ironici din hotelul Biltmore, un halo de coafuri scurte, blonde se pierdea în dantele negre şi flori de mătase pe umăr, în orele cu lumină puţină, înşirate între ceaiul de la cinci şi cină, care îşi

puneau pecetea pe ferestrele princiare; tropăitul siluetelor deşirate coexistând în acelaşi spaţiu acoperea clinchetul ceştilor de ceai de la Ritz.

16. Compozitor american (1898–1946), creator de melodii de succes şi producător pe Broadway în anii 1920-1935.

Oamenii care aşteptau alţi oameni răsuceau creştetul palmierilor din hol ca pe vârful unei mustăţi brune şi le zgâriau cu unghiile frunzele mari de la bază. Era pur şi simplu o mulţime de tineret: Lillian Lorraine avea să se îmbete criţă până la miezul nopţii, pe terasa de pe acoperişul teatrului New Amsterdam; echipele de fotbal care îşi întrerupeau antrenamentele toamna băgau spaima în chelneri cu beţia lor. Lumea era plină de părinţi care se îngrijeau de oameni. Debutantele îşi spuneau una alteia în şoaptă:

— Ăia doi de acolo nu sunt soţii Knight?

— Pe el l-am întâlnit la un bal. Draga mea, te rog, prezintă-mă.

— La ce bun? Sunt în-ne-bu-niţi unul după celălalt, se auzi replica ce se topi în intonaţia monotonă la modă în New York.

— Bineînţeles că sunt ei, spuneau o mulţime de fete. I-ai văzut tablourile?

— Aş prefera să-l văd pe el oricând, răspundeau alte fete.

Lumea serioasă îi lua în serios; David ţinu o serie de prelegeri despre ritmul vizual şi despre efectul fizicii nebulare asupra relaţiei dintre culorile primare. Afară, cu o indiferenţă ardentă faţă de propria lui însemnătate, oraşul se replie într-o reuniune a vârfurilor poleite cu aur. Creştetul New Yorkului lucea ca baldachinul de aur din spatele unui tron. David şi Alabama se confruntau stângaci – nu poţi să te cerţi pe tema aducerii pe lume a unui copil.

— Deci, încă o dată, ce-a spus doctorul? insistă el.

— Ţi-am zis doar – mi-a spus „Bună ziua!“.

— Nu face pe nebuna! Ce altceva a zis? Trebuie să ştim ce-a spus doctorul!

— Ei bine, vom avea copilul, anunţă Alabama, cu un aer de proprietară.

David se căută prin buzunare:

— A… cred că le-am lăsat acasă… îmi pare rău, spuse în timp ce tocmai se gândea că în cazul acesta vor fi trei.

— Poftim?
— Pastilele tale de bromură.
— Am spus „copilul“.
— O!
— Ar trebui să întrebăm pe cineva.
— Pe cine?

Aproape toată lumea avea teorii: că farmaciile Longacre vindeau cel mai bun gin din oraş; că anşoaul este bun pentru mahmureală; că poţi să-ţi dai seama de alcoolul făcut din rumeguş doar după miros. Toţi ştiau unde se găseşte versul alb la Cabell şi cum să faci rost de bilete la jocurile de fotbal de la Yale, că domnul Fish locuia la acvariu şi că sergentul de gardă de la postul de poliţie din Central Park nu era singur – dar nimeni nu ştia cum e să ai copii.

— Cred că ar fi bine să o întrebi pe mama ta, spuse David.
— David, o, nu! O să creadă că n-o să mă descurc.
— Atunci, încercă David şovăielnic, am să-l întreb pe negustorul meu de tablouri – el ştie unde merg metrourile.

Vuietele înăbuşite ale oraşului fluctuau ca aplauzele anemice care cresc la adresa unui actor pe scena unui teatru mare. Melodiile *Two Little Girls in Blue* şi *Sally* de la teatrul New Amsterdam le răsunau în timpane, iar ritmurile sincopate copleşitoare îi invitau să fie negri şi cântăreţi la saxofon, să se întoarcă în Maryland şi Louisiana, li se adresau ca unor doici negrese ori ca unor milionari. Vânzătoarele din magazine arătau toate ca Marilyn Miller. Studenţii vorbeau acum de Marilyn Miller aşa cum înainte pomeneau de Rosie Quinn. Actriţele de cinema erau celebre. Paul Whiteman interpreta la vioară semnificaţia divertismentului. Anul acela se stătea la coadă la Ritz ca la pâine. Toată lumea era acolo. Oamenii se întâlneau cu oameni pe care îi cunoscuseră în holurile de hotel ce miroseau a orhidee, pluş şi romane poliţiste şi se întrebau unii pe alţii unde mai fuseseră de la ultima lor întâlnire. Charlie Chaplin purta un paltonaş galben. Lumea se săturase de proletariat – fiecare era celebru. Toţi cei care nu erau faimoşi pieriseră ucişi în război. Vieţile private nu suscitau un interes deosebit.

— Uite-i! Soţii Knight dansează împreună! spunea lumea. Ce drăguţ, nu-i aşa? Uite-i cum pornesc!

— Ascultă, Alabama, nu păstrezi ritmul, îi spunea David.

— David, pentru numele lui Dumnezeu, nu vrei să nu mă mai calci pe picior?

— Oricum, n-am ştiut niciodată să valsez.

În toate comentariile erau sute de mii de lucruri care să te deprime.

— Va trebui să lucrez extrem de mult, spuse David. N-o să fie ciudat să fii centrul universului pentru altcineva?

— Ba da. Mă bucur că ai mei sosesc înainte să înceapă greţurile.

— De unde ştii că o să ai greţuri?

— Aşa ar trebui.

— Ăsta nu e un motiv.

— Nu.

— Hai să mergem în altă parte.

Paul Whiteman interpreta *Two Little Girls in Blue* la Palais Royal. Era un număr extravagant. Fetele cu profil nostim erau luate drept Gloria Swanson. Oraşul New York era mai plin de reflexii decât de sine însuşi – singurele lucruri concrete în oraş erau abstracţiunile. Toată lumea voia să achite nota de la cabaret.

— Am invitat câteva persoane şi am dori să veniţi şi dumneavoastră, spuneau toţi tuturor. Vorbim la telefon, adăugau ei.

Pretutindeni în New York, oamenii vorbeau la telefon. Dădeau telefon de la un hotel la alt hotel unor persoane aflate la alte petreceri să le spună că nu puteau să ajungă acolo – erau ocupaţi în altă parte. Se întâmpla întotdeauna la ora ceaiului sau seara târziu.

David şi Alabama îşi invitară prietenii să arunce cu portocale în toba de la clubul Plantation şi să se arunce pe ei înşişi în fântâna de la Union Square. Porniră la plimbare, fredonând Noul Testament şi Constituţia Ţării Noastre, mergând în şuvoiul de lume ca nişte insulari triumfători pe o bucată de scândură. Nimeni nu cunoştea cuvintele de la *The Star-Spangled Banner*[17].

17. Cântec de luptă, de biruinţă după o victorie.

În oraş, bătrâne cu chipuri la fel de plăcute şi slab luminate ca străduţele lăturalnice din Europa Centrală ofereau buchete de panseluţe; nişte pălării coborâră ca un stol din autobuzul de pe Fifth Avenue; norii împărţiră broşuri peste Central Park. Mirosul ce emana din străzile din New York era la fel de acru şi dulceag ca stropii scurşi din angrenajele unei grădini metalice de flori ce se deschid noaptea. Aspirate spasmodic de pe străzile laterale, izurile intermitente, oamenii, agitaţia se înălţau în rafale în cadenţa ritmului lor personal.

Cu un ego rapace şi supradimensionat, geniul lor particular le înghiţi lumea într-un contracurent puternic, care apoi le târî trupurile în largul mării. New Yorkul este locul ideal pentru cei aflaţi în ascensiune.

Recepţionerul de la Hotelul Manhattan crezu că cei doi nu erau căsătoriţi, dar cu toate astea le dădu o cameră.

— Ce s-a întâmplat? întrebă David dintr-unul dintre paturile de o persoană, plasat sub gravura reprezentând o catedrală. Nu poţi să fii gata la timp?

— Ba da. La ce oră e trenul?

— Acum. Mai am doar doi dolari ca să mă duc să îi întâmpin pe ai tăi, spuse David în timp ce se căuta prin haine.

— Voiam să le cumpăr nişte flori.

— Alabama, spuse David pe un ton moralizator, nu este practic, înţelege. Te-ai transformat într-o pură teorie estetică – o formulă chimică a decorativului.

— Cu doi dolari tot nu putem face nimic, protestă ea pe un ton logic.

— Cre’ că nu.

Miresmele atenuate de la florăria hotelului loveau în cochilia vidului de pluş ca nişte ciocane de argint.

— Evident, dacă trebuie să plătim taxiul…

— Tata o să aibă precis nişte bani.

Norii albi de fum se ridicau spre plafonul de sticlă al gării. În lumina cenuşie a zilei, lămpile atârnau de grinzile de oţel ca nişte lămâi verzi. Roiuri-roiuri de oameni se întreceau urcând scările. Trenul opri cu un scrâşnet, cu zgomotul pe care l-ar face multe chei răsucindu-se în multe lacăte ruginite.

„De-aş fi ştiut că o să fie aşa când am ajuns la Atlantic City“, spuneau – sau: „Am ajuns cu o jumătate de oră întârziere, îţi dai seama?“ – sau: „Oraşul nu s-a schimbat aşa de mult în lipsa noastră“, spuneau ei în timp ce îşi foşneau bagajele şi îşi dădeau seama că pălăriile lor erau total nepotrivite pentru a fi purtate în oraş.

— Uite-o pe *maman*! strigă Alabama.

— Ei, ce mai faceţi?

— Nu-i aşa că este un oraş mare, domnule judecător?

— N-am mai fost aici din 1882. De atunci s-au schimbat enorm de multe, spuse judecătorul.

— Aţi călătorit bine?

— Alabama, unde este sora ta?

— N-a putut veni.

— N-a putut veni, întări David cu stângăcie.

— Ştii, continuă Alabama în faţa privirii surprinse a mamei, ultima oară când a venit, Joan a împrumutat valiza mea cea mai bună ca să ducă scutecele ude şi de atunci noi… mă rog, nu ne-am mai văzut aşa de des.

— Şi de ce n-ar fi trebuit să-ţi împrumute valiza? întrebă sever judecătorul.

— Fiindcă era cea mai bună pe care o aveam, explică Alabama cu răbdare.

— Bietul copilaş! oftă Miss Millie. Presupun că le putem telefona.

— O să judeci altfel după ce o să ai şi tu copiii tăi, spuse judecătorul.

Alabama se întrebă dacă nu cumva silueta ei o dădea de gol.

— Înţeleg însă ce-a simţit când a văzut valiza, continuă Millie cu mărinimie. Alabama se purta aşa când era vorba de lucrurile ei de pe vremea când era bebeluş – nu voia să le împartă cu nimeni, încă de atunci.

Taxiul prinse viteză pe rampa plină de aburi a drumului de la gară.

Alabama nu prea ştia cum să îl roage pe judecător să plătească taxiul – de când căsătoria o îndepărtase de sfaturile aspre ale acestuia, nu mai era sigură de nimic. Nu ştia ce să spună când fetele pozau în faţa lui David în speranţa că îl vor convinge să le schiţeze portretul pe plastronul cămăşii lui, nici cum să procedeze când el tuna şi fulgera că i se distrusese talentul din cauza nasturilor de la cămaşă care se rupseseră cu toţii la spălătorie.

— Copii, dacă duceţi valizele în tren, plătesc eu taxiul, spuse judecătorul.

După zgâlţâiala din trenul tenace, dealurile verzi din Connecticut ţineau o predică liniştitoare. Mirosurile disciplinate ale pajiştilor din Noua Anglie, miresmele grădinilor de zarzavat invizibile legau aerul în bucheţele compacte. Copacii atingeau veranda cerându-şi parcă iertare, iar insectele ţârâiau pe câmpurile coapte de soare, văduvite de recolte. În acest peisaj cultivat, părea să nu fi rămas nici un loc pentru neprevăzut. Dacă voiai să spânzuri pe cineva, se gândi Alabama, trebuia s-o faci la tine acasă, în curtea din spate. Fluturii se deschideau şi se închideau de-a lungul drumurilor, ca fulgerarea albă din obiectivul unui aparat foto: „Tu n-ai putea să fii fluture", îi spuneau ei. Fluturii aceştia erau proşti dacă zburau aşa şi discutau cu oamenii despre posibilităţi.

— Aveam de gând să chemăm pe cineva să taie iarba, începu Alabama, dar…

— Este mult mai bine aşa, termină David fraza. Este mai pitoresc.

— Mie îmi plac ierburile sălbatice, spuse judecătorul binevoitor.

— De la ele vine mirosul atât de plăcut de ţară, adăugă Miss Millie. Dar nu vă este urât aici, singuri, seara?

— O, prietenii de la universitate ai lui David vin aici din când în când, iar uneori ne ducem noi în oraş.

Alabama nu mai spuse şi cât de des se duceau la New York ca să-şi omoare după-amiezile, vărsând sucul de portocale prin sanctuarele burlacilor, înconjuraţi de zumzetul estival al cuvintelor din spatele zăvoarelor impenetrabile. Se duceau drept acolo în aşteptarea acelei manifestări progresive care, câţiva ani mai târziu, avea să urmeze boomului ce cuprindea oraşul New York, tot aşa cum Armata Salvării vine după Crăciun, pentru a-şi absolvi singuri păcatele, fiecare în apele înfrigurării celuilalt.

— Domnu', coniţa, îi salută Tanka de pe treptele de la intrare.

Tanka era valetul japonez. Nu şi l-ar fi permis dacă David nu s-ar fi împrumutat de la negustorul lui de tablouri. Costa ceva bani; asta pentru că sculpta grădini botanice în castraveţi şi crea aranjamente florale din unt, iar banii pentru lecţiile de flaut şi-i scotea din cumpărăturile de la băcănie. Încercaseră să se descurce fără el până când Alabama se tăiase la mână într-

o conservă cu mâncare de fasole boabe, iar David îşi scrântise încheietura mâinii cu care picta pe când umbla la maşina de tuns iarba.

Asiaticul mătură podeaua cu o rotaţie completă a întregului corp, ca pentru a arăta că el este axa pământului. Deodată izbucni într-un hohot de râs alarmant şi se întoarse spre Alabama.

— Coniţa, pot să vorbesc numa' un minuţel – numa' un minuţel, pe aici, vă rog.

„O să-şi ceară banii“, spuse Alabama în gând şi îl urmă îngrijorată spre intrarea laterală.

— Uite! spuse Tanka.

Cu un gest dezaprobator, arătă spre hamacul suspendat între coloanele casei, în care doi tineri dormeau întinşi într-o poziţie caraghioasă, cu o sticlă de gin lângă ei.

— Mda, spuse ea şovăielnic, ar fi bine să îl previi pe domnu' – dar nu în faţa familiei, Tanka.

— Foalte atent, încuviinţă din cap japonezul şi duse un deget la buze, cu un „şşş“ conspirativ.

— Auzi, *maman*, n-ar fi bine să mergeţi sus în camera voastră şi să vă odihniţi înainte de masă? propuse Alabama. Sunt sigură că eşti frântă de oboseală după drum.

David îşi dădu seama că era ceva în neregulă după aerul pe care îl avea Alabama când coborî din camera părinţilor, şi care lăsa să se înţeleagă că ea nu avea nici o legătură cu nimic:

— Ce s-a întâmplat?

— Ce s-a întâmplat!? Sunt doi beţivi în hamac. Dacă vede *papa* asta, o să iasă mare scandal!

— Dă-i afară.

— Nu se pot ţine pe picioare.

— Dumnezeule! Tanka va trebui să aibă grijă să-i ţină afară până după cină.

— Crezi că *papa* şi-ar da seama?

— Mi-e teamă că da…

Alabama privi în gol cu un aer abătut.

— Eh, cred că în viaţă vine un moment când oamenii trebuie să aleagă între familie şi cei de-o vârstă cu ei.

— Cei doi arată chiar aşa de rău?

— Sunt într-o stare cam disperată. Dacă trimitem după ambulanţă, înseamnă să provocăm o scenă, zise ea nehotărâtă.

Luminozitatea moarată a după-amiezii lustruia sterilitatea pitorescului colonial din camere şi se rănea în florile galbene care atârnau de poliţa şemineului ca un feston.

Era o lumină sacerdotală, care se rotunjea după curbele şi golurile unui vals melancolic.

— Nu văd ce putem face, spuseră amândoi.

Alabama şi David rămaseră locului încordaţi şi tăcuţi, până când fură chemaţi la masă de zăngănitul unei linguri pe tava de alamă.

— Mă bucur să văd, spuse Austin pe deasupra sfeclelor roşii tăiate sub formă de trandafir, că ai reuşit să o îmblânzeşti puţin pe Alabama. Pare să fi devenit o bună gospodină de când s-a măritat.

Judecătorul era impresionat de sfecle.

David se gândi la nasturii lui de la cămaşă. Se duseseră cu toţii.

— Da, spuse el pe un ton vag.

— David a pictat foarte mult aici, interveni Alabama cu nervozitate.

Tocmai se pregătea să descrie tabloul perfecţiunii lor domestice, când un geamăt puternic venit dinspre hamac o puse în gardă. Un tânăr apăru în uşa sufrageriei cu paşi împleticiţi şi cu un aer de vizionar şi se uită mirat la cei adunaţi acolo. La prima vedere, părea să fie în regulă; doar un pic în neorânduială – cămaşa îi ieşea din pantaloni.

— Bună seara, spuse el politicos.

— Cred că prietenului vostru i-ar prinde bine să mănânce ceva, sugeră Austin dezorientat.

Prietenul izbucni într-un râs prostesc.

Buimăcită, Miss Millie studia arhitectura florală a lui Tanka. Fireşte, *dorea* ca Alabama să aibă prieteni. Îşi crescuse dintotdeauna copiii în acest spirit, dar, uneori, împrejurările erau dubioase.

O a doua fantomă răvăşită intră şovăielnic pe uşă; liniştea fu întreruptă de icnetele unui râs isteric înăbuşit.

— Se poartă aşa pentru că a suferit o operaţie, se grăbi David să dea o explicaţie.

Judecătorul se crispă.

— I-au scos laringele, adăugă David.

Disperat, fixa cu privirea faţa protoplasmatică. Din fericire, indivizii păreau să asculte ce le spunea.

— Unul din ei este mut, explică Alabama inspirată.

— Atunci, mă bucur, răspunse judecătorul enigmatic.

Tonul lui nu era lipsit de o oarecare ostilitate, dar totodată părea să simtă o uşurare la ideea că, astfel, orice conversaţie suplimentară era exclusă.

— Nnnu pppot… vorbbbi! izbucni fantoma pe neaşteptate. Sunt mmmut.

„Gata“, îşi spuse Alabama, ăsta este sfârşitul. „Ce să mai spui *acum*?“

Miss Millie se pregătea să spună că aerul sărat înnegrea argintăria. Judecătorul o privea pe fiica lui implacabil şi mustrător. Nevoia de a spune ceva, orice, fu risipită de o carmaniolă bizară în jurul mesei, care nu mai necesita explicaţii. Nu era tocmai un dans; era un protest interpretativ împotriva stării vertebrate, punctat de nişte minunaţi peani extatici, compuşi din lovituri ritmice pe spate şi invitaţii zgomotoase adresate celor doi tineri de a se alătura chefului. Judecătorul şi Miss Millie erau şi ei incluşi cu generozitate în invitaţie.

— Este ca într-o friză, o friză grecească, comentă Miss Millie confuză.

— Nu este prea edificator, completă judecătorul.

Epuizaţi, cei doi bărbaţi se împleticeau periculos pe podea.

— Dacă David poate să ne împrumute douăzeci de dolari, gâfâi grămada, ne-am duce până restaurantul de la capătul drumului, dar fireşte, dacă nu poate, o să mai zăbovim puţin pe aici.

— O! exclamă David ca în transă.

— *Maman*, spuse Alabama, ai putea să ne împrumuţi douăzeci de dolari până mâine, când ajungem la bancă?

— Sigur, scumpa mea – sus, în sertarul de la birou. Este păcat că prietenii voştri sunt nevoiţi să plece, par să se distreze aşa de bine, continuă ea şovăitor.

Casa îşi recăpătă liniştea. Ţârâitul uşor al greierilor, ca o salată proaspătă ronţăită cu poftă, curăţă camera de orice disonanţă. Broaştele orăcăiau pe

pajiştea unde înfloreau sânzienele. Grupul familial se abandonă cântecului de leagăn strecurat printre ramurile stejarului.

— Am scăpat! oftă Alabama în timp ce se cuibăreau în patul exotic.

— Da, spuse David. O să fie bine.

De-a lungul întregii şosele Boston Post, erau oameni în automobile care îşi închipuiau că totul avea să fie bine când, beţi fiind, intrau cu maşina în hidranţi, camioane şi ziduri vechi de piatră. Poliţiştii erau prea ocupaţi să creadă că totul avea să fie bine ca să îi mai aresteze.

Era ora trei dimineaţa când Alabama şi David fură treziţi de nişte şoapte de stentor venite dinspre peluză.

După ce David se îmbrăcă şi coborî, trecu mai bine de o oră. Zgomotul crescu odată cu murmurele tot mai puternice.

— Bine, atunci o să beau un pahar cu voi dacă o să încercaţi să faceţi mai puţin zgomot, se auzi vocea lui David în timp ce Alabama se îmbrăca meticulos.

Precis avea să se întâmple ceva şi era mai bine să arăţi pus la punct la sosirea poliţiei. Erau în bucătărie, mai mult ca sigur. Îşi vârî belicos capul pe uşa batantă.

— Ascultă, Alabama, spuse David în loc de salut, te sfătuiesc să nu-ţi bagi nasul pe aici.

Continuă apoi confidenţial, într-un aparte melodramatic şi răguşit:

— Este mijlocul cel mai eficace pe care l-am putut găsi…

Alabama se uită furioasă la măcelul din bucătărie.

— Ah, taci din gură! strigă ea.

— Stai aşa, Alabama, ascultă… începu David.

— Nu spuneai tu tot timpul că ar trebui să fim respectabili? Uită-te la tine acum! spuse ea acuzator.

— E un băiat bun. David e formidabil, mormăiră încet cei doi bărbaţi lungiţi pe podea.

— Şi dacă tata coboară acum? Ce-o să spună *el* despre toată treaba asta formidabilă? strigă Alabama arătând spre haosul din jur. Şi ce-i cu toate cutiile astea goale? mai întrebă ea dispreţuitoare.

— Suc de roşii. Te trezeşte din beţie. Tocmai deschisesem câteva pentru musafirii noştri, explică David. Întâi le dau sucul de roşii şi apoi le dau

ginul.

Alabama smulse sticla din mâna lui David:

— Dă-mi sticla!

Când el încercă să se ferească, Alabama alunecă spre uşă. Ca să evite zgomotul unei căderi în vestibul, se aruncă cu toată greutatea pe tocul uşii. Uşa batantă o lovi în plină figură. Din nas începu să îi curgă sângele cu vioiciune, ca un puţ de ţiţei proaspăt forat, prelingându-se pe piepţii rochiei.

— Mă duc să văd dacă avem vreo bucată de carne în congelator, se oferi David. Vâră-ţi nasul sub robinet, Alabama. Cât de mult poţi să-ţi ţii respiraţia?

Când bucătăria fu cât de cât pusă în rânduială, lumina răsăritului din Connecticut inundă peisajul ca un furtun de pompieri. Cei doi bărbaţi plecară împleticindu-se să doarmă la han. Abătuţi, David şi Alabama examinară în oglindă ochii ei învineţiţi.

— O să creadă că eu te-am pocnit, spuse el.

— Bineînţeles… n-o să mă creadă, orice-aş zice.

— Crezi că o să creadă şi când ne vor vedea împreună?

— Oamenii cred întotdeauna povestea cea mai interesantă.

Judecătorul şi Miss Millie coborâră devreme pentru micul dejun. Aşteptară printre munţii de chiştoace ude cât timp Tanka făcu şunca scrum presimţind necazuri viitoare. Nu găseai un loc unde să stai fără să te lipeşti de cercurile uscate de gin şi suc de roşii de pe podea.

Alabama îşi simţea capul de parcă cineva prăjise floricele de porumb în ţeasta ei. Încercă să-şi ascundă ochii învineţiţi sub straturi groase de pudră. Sub mască, îşi simţea pielea jupuită.

— Bună dimineaţa, spuse ea radioasă.

Judecătorul clipi din ochi cu un aer feroce.

— Alabama, spuse el, în legătură cu telefonul pentru Joan… Maică-ta şi cu mine credem că ar fi mai bine să sunăm chiar astăzi. Sunt sigur că are nevoie de ajutor la copil…

— Da, domnule…

Alabama se aşteptase la o asemenea reacţie din partea lor, şi, cu toate acestea, nu putu împiedica prăbuşirea catastrofală dinăuntru. Ştia bine că nici un individ nu îi poate obliga vreodată pe ceilalţi să-şi păstreze propriile

opinii privind caracterul său – mai devreme sau mai târziu, ei se vor lovi de adevărata părere pe care individul şi-a format-o despre el însuşi.

„Bine!“ îşi zise ea sfidătoare. „Familia n-are dreptul să te considere răspunzător de tot ce ţi-a întipărit în minte înainte să ajungi la vârsta când poţi protesta!“

— Şi, întrucât se pare că nu eşti în cei mai buni termeni cu sora ta, continuă judecătorul, ne-am gândit ca mâine-dimineaţă să mergem la ea doar noi doi.

Alabama inspectă în tăcere resturile de noaptea trecută.

„Precis că Joan le va împuia capul cu aiureli moralizatoare, le va povesti cât de greu îi este să se înţeleagă cu mine“, îşi spuse în sinea ei cu amărăciune, „şi ne va ponegri tot timpul ca să se pună în fason. Sunt sigură că o să părem ca dracu’, oricum am lua-o“.

— Trebuie să înţelegi, spuse judecătorul, că nu te judec pentru conduita ta, nici moral, nici altfel. Eşti femeie în toată firea şi te priveşte ce faci.

— Înţeleg, zise ea. Dezaprobi şi prin urmare nu mai poţi suporta situaţia asta. Dacă nu accept felul tău de a gândi, o să îţi iei mâna de pe mine. Bine, în cazul ăsta cred că n-am dreptul să-ţi cer să mai rămâi la noi.

— Oamenii care nu subscriu la obligaţiile pe care le au rămân fără drepturi, răspunse judecătorul

Trenul care îi duse pe judecător şi pe Millie în oraş era încărcat cu bidoane cu lapte şi cu toate accesoriile agreabile ale verii aflate în trecere. În momentul în care îşi luară rămas-bun, se vedea că atitudinea lor de dezaprobare nu venea din inimă. În câteva zile urmau să se întoarcă în Sud. Nu mai puteau reveni aici. David avea să fie plecat să lucreze la frescele lui şi părinţii se gândeau că Alabamei i-ar fi mai bine acasă în absenţa lui. Erau încântaţi de succesul lui David şi de notorietatea câştigată.

— Nu mai fi aşa de supărată, îi spuse David. O să-i revedem curând.

— Dar nu va mai fi niciodată la fel, scânci Alabama. De acum încolo, rolul nostru va fi să schimbăm de fiecare dată imaginea pe care şi-au făcut-o despre noi.

— Nu a fost dintotdeauna aşa?

— Ba da, dar… David, este aşa de greu să fii doi oameni într-unul singur – unul care vrea să trăiască numai după legile lui, şi celălalt care vrea să

păstreze toate lucrurile dragi ca mai înainte şi să fie pe mai departe iubit, vegheat şi ocrotit.

— Am impresia că mulţi au descoperit asta înaintea ta. Cred că singurul lucru pe care îl putem cu adevărat împărtăşi cu ceilalţi este preferinţa pentru acelaşi fel de climă.

Vincent Youmans compuse o nouă melodie. Vechile acorduri, învârtite la flaşnetă, intrau pe ferestrele spitalului în timp ce copilul se pregătea să vină pe lume, pe când noile cântece făceau turul de onoare al hotelurilor, teraselor, grădinilor cu palmieri şi al acoperişurilor.

Miss Millie îi trimise Alabamei un trusou de nou-născut şi o listă cu ce trebuia făcut la îmbăierea copilului, pe care să o prindă în pioneze pe uşa băii. După ce primi telegrama ce anunţa naşterea lui Bonnie, mama îi telegrafie Alabamei: „Bebeluşul meu cu ochi albaştri a crescut. Suntem foarte mândri“. Western Union retransmise „Bebeluşul meu cu ochi de alabastru“. Scrisorile mamei îi cereau doar să fie cuminte, lăsând să se înţeleagă printre rânduri că Alabama şi David erau cam libertini. În timp ce le citea, Alabamei îi răsuna în urechi scârţâitul agale al leagănului vechi, suprapus peste orăcăitul răguşit al broaştelor din mlaştinile cu chiparoşi de acasă.

Râurile New Yorkului legănau luminile înşirate de-a lungul malurilor ca nişte lampioane pe o sfoară; smârcurile din Long Island trăgeau crepusculul înspre o Campagna[18] albastră. Clădirile luminate proiectau pe cer un fel de patchwork din pătrate luminoase. În amurgul sentimental veneau să se sinucidă frânturi de filozofie, rămăşiţe de fler, zdrenţe de imaginaţie. Mlaştinile, negre şi roşii, zăceau încărcate de fărădelegi pe maluri. Da, Vincent Youmans cântase toate acestea în muzica lui. Prin labirinturile sentimentale ale jazzului, dădeau din cap şi îşi făceau semne aprobatoare unul altuia de-a curmezişul oraşului trupuri aerodinamice aşezate la prora ţării, ca figurinele de metal de pe buşonul radiatorului unei maşini în viteză.

18. Zonă joasă, mlăştinoasă din jurul Romei.

Alabama şi David erau mândri de ei înşişi şi de copil şi afişau conştient o vagă dezinvoltură *bouffante* în legătură cu cei cincizeci de mii de dolari cheltuiţi timp de doi ani pentru a da un lustru faţadei baroce a existenţei. Nu

există, în realitate, o fiinţă mai materialistă decât artistul care cere înapoi de la viaţă de două ori mai mult, plus risipa şi costurile în materie de emoţii.

În anii aceia, oamenii făceau afaceri cu zeii.

„Bună dimineaţa“, salutau funcţionarii în sălile de marmură ale băncilor, „doriţi să încasaţi o cambie de la fondul dumneavoastră Pallas Athena?“ sau: „Să creditez contul soţiei dumneavoastră cu Diana?“

Să călătoreşti deasupra taxiului revine mai scump decât înăuntru; cerurile lui Joseph Urban[19] sunt costisitoare când sunt reale. Lumina soarelui se înalţă pentru a cârpi străzile cu ace de argint – un fir de prestigiu, un fir de Rolls-Royce, un fir de O. Henry[20]. Lunile obosite cer salarii mai mari. Cei doi îşi aruncau cu voioşie visele în piscina întunecată a plăcerilor satisfăcute, şi cei cincizeci de mii de dolari ai lor cumpărară o bonă de mucava pentru Bonnie, un automobil Marmon la mâna a doua, o gravură de Picasso, o rochie albă de satin, ce oferi adăpost unui papagal cusut cu perle, o rochie galbenă de şifon, pentru a ademeni un câmp de floarea-cucului, o rochie verde ca vopseaua proaspătă, două costume albe cu pantaloni bufanţi, identice, un costum de broker şi un costum englezesc de culoarea câmpurilor arse de soarele din august, precum şi două bilete la clasa întâi pentru Europa.

19. Arhitect şi scenograf american (1872-1933).

20. Pseudonimul lui William Sydney Porter, scriitor american (1862-1910).

Aşezate într-un cufăr, colecţia de ursuleţi de pluş, mantaua militară a lui David, serviciul de argintărie primit cadou la nuntă şi patru albume voluminoase de amintiri, pline cu toate lucrurile pentru care erau invidiaţi, erau pregătite pentru a fi lăsate în urmă.

„La revedere“, strigaseră ei pe pasarelele metalice. „Într-o zi, trebuie să încercaţi băutura noastră de casă.“ Sau „Aceeaşi orchestră cântă şi la Baden-Baden peste vară, poate ne vedem acolo“, spuseră ei. Sau „Nu uita ce ţi-am spus, cheia o găseşti în acelaşi loc“.

— O, gemu David, din străfundul talazurilor emailate şi sagace ale patului, cât mă bucur că plecăm.

Alabama îşi cercetă chipul în oglinda de mână.

— Încă o petrecere ca asta, răspunse ea, şi o să fiu nevoită să-l consult pe Viollet-le-Duc[21] pentru tenul meu.

[21]. Arhitect francez (1814-1879), cunoscut pentru activitatea de restaurare a monumentelor medievale.

David o privi cu atenţie.

— Dar ce are faţa ta?

— Nimic, doar că atâta mi-am pigulit faţa cu degetele, că nu mă pot duce aşa la ceai.

— Dar trebuie să mergem la ceai, spuse David cu o voce inexpresivă – închipuie-ţi că tocmai pentru chipul tău se dă petrecerea asta.

— Dacă aveam altceva de făcut toată ziua, nu provocam dezastrul ăsta.

— Nu mă interesează, ai să mergi, Alabama. Ce impresie şi-ar face oamenii când o să mă întrebe: „Şi ce mai face fermecătoarea dumneavoastră soţie, domnule Knight?“ şi eu ar trebui să spun: „Soţia mea? Aa, este acasă, îşi piguleşte faţa.“ Ei, cum crezi că m-aş simţi?

— Eu aş spune că este din cauza ginului, sau a vremii, sau orice altceva.

Alabama se uită cu jale la imaginea ei din oglindă. Aparent, soţii Knight nu se schimbaseră prea mult – ea dădea mereu impresia că tocmai atunci se trezise din somn, indiferent de ora din zi; iar faţa lui era la fel de mobilă, plină de grimase şi zvâcniri neaşteptate, ca într-un montagne russe din parcul de distracţii Million-Dollar Pier.

— Vreau să plec, spuse David. Uită-te şi tu la vremea asta, mi-este imposibil să pictez!

Ploaia torcea şi răsucea lumina celei de-a treia aniversări a nunţii lor în şuvoaie subţiri, prismatice; ploaie alto, ploaie sopran, ploaie pentru englezi şi pentru fermieri, ploaie de cauciuc, ploaie de metal, ploaie de cristal. Din depărtare, discursul mânios al tunetelor de primăvară izbea câmpiile în vârtejuri dense ca un fum greu.

— O să fie lume, obiectă Alabama.

— Întotdeauna va fi lume, fu de acord David. Nu simţi nevoia să-ţi iei rămas-bun de la admiratorii tăi? o tachină el.

— David! Sunt prea mult de partea bărbaţilor ca să le par romantică. Bărbaţii au trecut mereu prin viaţa mea în taxiuri îmbâcsite cu fum rece de

ţigară şi cu metafizică.

— N-o să ne apucăm să discutăm asta acum, spuse David pe un ton tăios.

— Să discutăm ce? întrebă Alabama cu voce domoală.

— Despre compromisurile oarecum excesive pe care anumite americance şi le-au permis în raport cu convenţiile.

— Ce oroare! Te rog, să nu mai discutăm. Vrei să spui că eşti gelos pe mine? întrebă ea cu neîncredere.

— Bineînţeles! Tu nu eşti?

— Îngrozitor de geloasă. Dar credeam că noi nu trebuie să fim.

— Atunci suntem chit.

Se uitară unul la celălalt cu compătimire. Era caraghioasă această compasiune sub părul ciufulit.

La ora ceaiului, cerul mâlos al după-amiezii dădu la iveală o lună palidă. Era vârâtă într-o spărtură de nori ca roata unui afet de tun împotmolit pe un câmp de luptă, pustiu şi plin de făgaşe – uşoară, fragilă şi nouă după furtună. Apartamentul din imobilul de lux roia de lume, mirosul de pâine prăjită şi scorţişoară se simţea încă din antreu.

— Domnule, îi anunţă valetul la sosire, stăpânul meu a lăsat vorbă invitaţilor săi că va lipsi, dar că îi pofteşte să se simtă ca acasă.

— Poftim, a plecat! comentă David. Oamenii aleargă de colo-colo ca să scape unii de alţii, după ce s-au asigurat că şi-au dat întâlnire la un cocktail în primul bar, în afara orelor convenabile.

— De ce a plecat aşa, dintr-odată? întrebă Alabama dezamăgită.

Valetul cântări situaţia – Alabama şi David erau obişnuiţi de-ai casei, aşa că se decise să aibă încredere în ei.

— Stăpânul, spuse el grav, a luat cu el o sută treizeci de batiste ţesute de mână, *Encyclopædia Britannica*, două duzini de tuburi cu pomadă pentru păr Frances Fox şi a plecat în croazieră. Nu vi se pare, domnule, că bagajul lui este oarecum neobişnuit?

— Putea măcar să-şi ia rămas-bun, continuă Alabama cu iritare, mai ales că ştia că plecăm în călătorie şi ne vom revedea cine ştie când.

— O, dar v-a lăsat un mesaj, doamnă – „La revedere!“.

Toţi invitaţii spuneau şi ei că ar fi vrut să plece. Mai spuneau şi că ar fi absolut fericiţi dacă nu ar fi obligaţi să ducă viaţa pe care o duceau.

Filozofii şi studenţii exmatriculaţi, regizorii de filme şi profeţii apocaliptici susţineau că oamenii nu îşi găseau locul pentru că războiul se sfârşise.

Toţi cei prezenţi la ceai le-au spus că nimeni nu stătea pe Coasta de Azur în timpul verii – că fetiţa se va îmbolnăvi de holeră dacă o vor duce acolo pe căldura aceea. Prietenii lor se aşteptau ca familia Knight să moară înţepată de ţânţarii francezi şi să nu găsească altceva de mâncare decât carne de capră. Le-au mai spus să nu se aştepte la canalizare pe ţărmurile Mediteranei vara şi le-au reamintit imposibilitatea de a găsi acolo gheaţă în paharele cu whisky. Câţiva le-au sugerat chiar să-şi ia cu ei o ladă cu conserve.

Luna alunecă repede, ca o bulă de mercur, de-a lungul liniilor matematice lucioase ale mobilierului ultramodern. Alabama şedea într-un colţ crepuscular şi, pentru a-şi recăpăta încrederea în sine, se gândea la lucrurile din care era făcută viaţa ei. Uitase să îi lase laxativul Castoria unei vecine. Iar Tanka putea foarte bine să ia cu el sticla de gin pe jumătate goală. Dacă bona o lăsase pe Bonnie să doarmă la ora asta în camera de hotel, nu avea să mai doarmă pe vapor – pasagerii de la clasa întâi, plecarea la miezul nopţii, puntea C, cabinele 35 şi 37; ar fi putut să îi telefoneze mamei să îi spună la revedere, dar nu ar fi făcut decât să o sperie dacă o auzea de la o depărtare aşa de mare. Cu atât mai rău.

Ochii îi rătăciră peste salonul în nuanţe de roz şi bej, plin de lume. Alabama îşi spuse că erau fericiţi – moştenise asta de la mama ei. „Suntem foarte fericiţi“, repetă ea, aşa cum ar fi spus Millie, „dar se pare că nu ne pasă prea mult să aflăm dacă suntem sau nu cu adevărat. Presupun că ne aşteptam la ceva mai spectaculos“.

Lumina primăvăratică a lunii străpungea asfaltul ca un târnăcop de gheaţă; luminozitatea ei timidă poleia colţurile clădirilor cu semiluni scânteietoare.

Pe vapor avea să fie multă distracţie – un bal unde orchestra urma să cânte piesa aceea care începe aşa: „ta – ah – ta“ – ştiţi –, aceea compusă de Vincent Youmans, în care corul explică de ce avem gânduri negre.

În barul de pe vapor era un aer închis şi lipicios. Alabama şi David, în ţinută de seară, stăteau cocoţaţi pe taburetele înalte, zvelţi, cu părul lins ca

nişte ogari ruseşti. Stewardul citea ştirile de pe navă.

— Lady Sylvia Priestly-Parsnips este aici pe vapor. Să o invit la un cocktail?

Alabama se uită în jur cu un aer nehotărât. În bar nu mai era nimeni în afară de ei.

— Bine, dacă vreţi – dar am auzit că se culcă cu soţul ei.

— Da, dar nu în bar. Îmi pare bine să vă cunosc, doamnă!

Lady Sylvia traversă încăperea cu rochia fluturând, aşa cum se propulsează o protoplasmă opacă peste un banc de nisip.

— V-am căutat pe amândoi peste tot, spuse ea. Ni s-a transmis că vaporul este gata să se scufunde, aşa că balul o să fie în seara aceasta. Vreau să veniţi la masa mea la cină.

— Dar nu ne datoraţi nici o petrecere, lady Parsnips, şi nici nu suntem genul de oameni care îşi cumpără bilete la clasa a treia ca apoi să călătorească în apartamentul nupţial. Aşadar, care este motivul?

— Sunt îngrozitor de altruistă, protestă ea. Trebuie să invit pe *cineva* la masa mea diseară, chiar dacă se spune că sunteţi îndrăgostiţi nebuneşte unul de celălalt. A, iată-l şi pe soţul meu.

Soţul ei se considera un intelectual; talentul lui veritabil era să cânte la pian.

— Chiar doream să vă cunosc. Sylvia, soţia mea, îmi spune că sunteţi un cuplu de modă veche.

— Mai degrabă ca o Typhoid Mary[22] a idealurilor învechite, interveni Alabama, dar consider că este corect să vă previn că nu achităm nota de plată la vin.

22. Persoană care răspândeşte boli în jur.

— O, nici ne aşteptam. Nici unul dintre prietenii mei nu mai plăteşte pentru noi – de când cu războiul, nu mai pot avea încredere în nimeni.

— Se pare că trebuie să ne pregătim pentru furtună, spuse David.

Lady Sylvia râgâi uşor.

— Necazul cu situaţiile de urgenţă, spuse ea, este că de fiecare dată îmi pun lenjeria cea mai seducătoare şi după aceea nu se întâmplă nimic.

— Eu găsesc că modul cel mai simplu de a provoca neprevăzutul este să alegi să dormi învelită doar cu o mască de frumuseţe.

Alabama îşi încrucişă picioarele, ridicând genunchii peste marginea măsuţei, într-o bifă triunghiulară.

— Locul meu sub soarele imprevizibilităţii poate fi ocupat pentru numai cinci ambalaje de săpun Octagon, licită David pe un ton afectat.

— Uite-i pe prietenii mei, îl întrerupse lady Sylvia. Aceşti gentlemeni englezi au fost trimişi la New York pentru a fi salvaţi de la decadenţă, pe când gentlemanul american caută rafinamente în Anglia.

— Atunci să punem mână de la mână şi aşa cred că vom reuşi să supravieţuim acestui voiaj.

Formau un cvartet reuşit, hotărât să întruchipeze idealurile romantice pe care le visau.

— Ni se va alătura şi doamna Gayle, nu-i aşa, draga mea?

Doamna Gayle clipi cu tărie din ochii rotunzi.

— Mi-ar plăcea foarte mult, lady Sylvia, dar petrecerile îl dezgustă pe soţul meu. Pur şi simplu nu le suportă.

— Este în regulă, scumpa mea. Nici mie nu-mi plac, spuse lady Sylvia.

— Nu mai mult decât nouă.

— Da, dar pe mine m-au afectat mai concret, insistă milady. Am dat petreceri în fiecare cameră din casa mea, pe rând, până când, în final, a trebuit să mă mut pentru că totul era făcut praf – nu mai era nici măcar un colţişor unde să poţi citi.

— De ce nu aţi chemat să vă reamenajeze casa?

— Aveam nevoie de bani pentru următoarele petreceri. Se înţelege că nu *eu* voiam să citesc – soţul meu în schimb, da. Îl răsfăţ aşa de mult…

— Lămpile s-au spart când am făcut box cu musafirii Sylviei, adăugă milord, iar ea fost atât de nefericită, încât m-a adus până în America şi acum mă duce înapoi, aşa cum vedeţi.

— Ţi-a plăcut rusticitatea din momentul în care te-ai obişnuit cu ea, îi spuse soţia pe un ton decis.

Ca toate mesele luate pe navele de linie, cina avu un gust de spălător de vase sărat.

— Trebuie să avem cu toţii aerul că trăim la înălţimea a ceva, dădu directive lady Sylvia, ca să le dăm satisfacţie chelnerilor.

— Dar eu asta şi fac, gânguri doamna Gayle. Chiar trebuie – suntem priviţi peste tot cu atâta suspiciune, încât nici nu am îndrăznit să fac copii, de teamă că s-ar naşte cu ochi oblici şi unghii albastre.

— Este vina prietenilor, spuse soţul lui lady Sylvia. Ei te târăsc la tot felul de petreceri plicticoase, te înjunghie pe Riviera, te devorează la Biarritz şi răspândesc în întreaga Europă zvonuri devastatoare despre premolarul tău bicuspid superior.

— Când o să mă căsătoresc, spuse americanul, femeia va trebui să evite criticile societăţii prin renunţarea la toate funcţiile naturale.

— Va trebui să fiţi siguri că o detestaţi, ca să evitaţi să vă condamne, spuse David.

— Eu cred că trebuie să evitaţi să fie de acord, spuse Alabama categoric.

— Da, comentă lady Sylvia, toleranţa a atins un asemenea nivel, că nu mai există nici un fel de intimitate în relaţii.

— Prin intimitate, spuse soţul, Sylvia înţelege ceva scandalos.

— O, dar este unul şi acelaşi lucru, dragule.

— Da, aşa cred şi eu.

— În zilele noastre, este inevitabil să te afli în afara legii.

— Este atâta lume în mocirlă, oftă lady Sylvia, încât nu mai reuşeşti să găseşti un loc în care să-ţi desfăşori mecanismul de apărare.

— După părerea mea, căsătoria este singurul concept de care nu ne putem dispensa complet în sistemul nostru, spuse David.

— Circulă însă bârfe despre cât de reuşită este căsnicia voastră.

— Avem de gând să o expunem la Luvru, confirmă Alabama. Guvernul francez şi-a dat deja acordul.

— Mult timp am crezut că lady Sylvia şi cu mine suntem singurii care vom rămâne împreună – evident, este mai dificil când nu faci parte din lumea artelor.

— Majoritatea oamenilor îşi închipuie astăzi că viaţa şi căsătoria sunt incompatibile, spuse americanul.

— Dar cu viaţa nu se potriveşte nimic, spuse englezul ca un ecou.

— Dacă simţiţi că ne-am consolidat suficient reputaţia în ochii publicului nostru, întrerupse lady Parsnips, am putea să mai luăm nişte şampanie.

— O, da, este mai bine să ne începem din timp dezintegrarea, înainte să se dezlănţuie furtuna.

— N-am trăit niciodată o furtună pe mare. Cred că va fi un fiasco, după tot ce ne-au lăsat să ne imaginăm.

— Ideea este să nu ne înecăm, presupun.

— Dar, draga mea, soţul meu susţine că, dacă te afli pe mare în timpul unei furtuni, eşti mai în siguranţă aici, pe vapor, decât oriunde altundeva.

— A, fireşte, mult mai bine.

— Categoric.

Începu foarte brutal. O masă de biliard fu azvârlită într-un stâlp din salon şi îl sfărâmă. Zgomotul trosniturilor subjugă nava ca o prevestire a morţii. Se declanşă o organizare tăcută şi disperată care cuprinse întregul vapor. Stewarzii se grăbeau pe coridoare ca să lege cuferele de lavabouri. Până la miezul nopţii, frânghiile se rupseră şi mobilierul se desprinse de pereţii cabinelor. Apa răbufni prin gurile de aerisire şi inundă coridorul, se răspândi zvonul că radioul navei nu mai emitea.

Stewarzii şi cameristele stăteau grupaţi la picioarele scării. Pe Alabama o surprinseră feţele încordate şi privirile vigilente şi sigure ale acestor oameni, a căror încredere zdruncinată te-ar face să crezi că dispreţuiesc forţele care le dizolvă disciplina de suprafaţă într-o formă mai directă de egoism. Nu se gândise niciodată că antrenamentul se poate suprapune peste temperament; dimpotrivă, credea că temperamentele trebuie să fie potrivite pentru a duce greul rutinei altruiste.

„Oricine poate împărtăşi cele mai rele lucruri“, se gândi ea în timp ce alerga de-a lungul coridoarelor inundate pentru a ajunge la cabina ei. „Dar acolo sus nu este practic nimeni. Cred că de asta tata era mereu atât de singur.“ O mişcare puternică de tangaj o aruncă dintr-o cuşetă în alta. Avu senzaţia că îşi rupsese spatele. „Ah, Dumnezeule, nu se poate opri un minut din legănat înainte de a se duce la fund?“

Bonnie se uită neliniştită la chipul mamei ei:

— Să nu-ţi fie frică, o îmbărbătă copila.

Alabama însă era aproape moartă de teamă.

— Nu mi-e frică, scumpo, spuse ea. Bonnie, dacă ieşi din cabină, o să mori, aşa că întinde-te în pat şi ţine-te de stâlpii ăştia cât îl caut eu pe tata.

Alabama se clătină în toate părţile odată cu vaporul, în timp ce înainta ţinându-se de bare. Stewarzii pe care îi întâlnea se uitau la ea cu un aer surprins, ca şi cum femeia din faţa lor îşi pierduse minţile.

— De ce nu dau drumul la bărcile de salvare? urlă Alabama isterică spre figura calmă a radiotelegrafistului.

— Întoarceţi-vă la cabina dumneavoastră, o îndemnă el. Bărcile nu pot fi lansate la apă pe o mare ca asta.

Pe David îl găsi la bar, în compania lordului Priestly-Parsnips. Mesele erau stivuite unele peste altele, iar scaunele grele fuseseră fixate de podea şi legate cu frânghii. Cei doi tocmai sorbeau şampanie, dar băutura se vărsa din pahar în toate părţile, ca dintr-un lighean înclinat.

— Este cea mai groaznică furtună pe care am văzut-o de când m-am întors din Algeria. Atunci am mers literalmente pe pereţii cabinei mele, povestea milord cu un aer detaşat. Şi atunci transportul pe timp de război era prost organizat. Am avut tot timpul impresia că nava o să se scufunde de tot.

Alabama traversă barul cu greutate, de la un stâlp la altul.

— David, trebuie să cobori înapoi la cabină.

— Dar, scumpa mea, protestă el – era destul de treaz, în orice caz mai mult decât englezul –, ce aş putea face *eu*?

— Mă gândeam să fim cu toţii laolaltă când se scufundă vaporul…

— Ce tâmpenie!

Se târî înapoi prin încăpere, şi în urma ei auzi glasul mai britanic:

— Nu este ciudat să constaţi că primejdia îi transformă pe oameni, îi face mai pasionali? În vremea războiului…

Speriată, se simţi mult mai prejos decât ei. Cabina părea să se micşoreze din ce în ce mai mult, de parcă şocurile repetate zdrobeau pereţii şi îi împingeau înăuntru. După un timp, se obişnui cu senzaţia de sufocare şi cu durerile violente din abdomen. Lângă ea, Bonnie dormea liniştită.

Prin hublou nu se vedea nimic, numai apă, nici măcar un petic de cer. Avea mâncărimi în tot corpul, din pricina acelui zbucium. Toată noaptea se gândi că până dimineaţă aveau să fie morţi.

A doua zi în zori, Alabama era prea neputincioasă şi nervoasă ca să mai suporte atmosfera din cabină. David o ajută să meargă de-a lungul corzilor până la bar. Lordul Parsnips dormea într-un colţ. Din spatele a două fotolii adânci de piele se auzea o conversaţie cu voce scăzută. Comandă un cartof copt şi trase cu urechea; în acelaşi timp îşi dorea ca cineva să-i facă să tacă pe cei doi bărbaţi.

„Sunt într-adevăr antisocială“, teoretiză ea; David susţinea că toate femeile erau aşa. „Am impresia că are dreptate“, îşi spuse ea resemnată.

Una din voci vibra de o convingere pedagogică. Avea tonul cu care doctorii de o inteligenţă mediocră le expun pacienţilor teoriile medicale ale colegilor lor mai străluciţi. Interlocutorul vorbea cu suficienţa irascibilă a persoanei care îi domină pe ceilalţi doar în subconştientul său.

— Este prima dată când am început să mă gândesc la lucruri de genul acesta – la oamenii din Africa şi din întreaga lume. Mă face să cred că oamenii sunt departe de a şti atât de mult pe cât pretind.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Ei bine, acum câteva sute de ani, acei băştinaşi cunoşteau aproape la fel de mult ca noi mijloacele de a se îngriji, de a perpetua viaţa. Nu încape îndoială că natura se îngrijeşte de sine. Nu poţi ucide ceea ce trebuie să trăiască.

— Exact, nu poţi extermina ceea ce manifestă voinţa de a trăi. Nu poţi să-i ucizi!

Vocea se ridică alarmant de acuzatoare. Cealaltă voce se grăbi să schimbe subiectul din prudenţă.

— Aţi fost des la spectacole în New York?

— De trei sau patru ori, numai lucruri lamentabile şi vulgare! Nici măcar un singur lucru cu care să rămâi. Absolut nimic! se umflă a doua voce, acuzatoare.

— Trebuie să i se dea publicului ceea ce îşi doreşte.

— Vorbeam deunăzi cu un jurnalist şi el mi-a spus exact acelaşi lucru, la care i-am răspuns să-şi arunce o privire peste *Enquirer* din Cincinnati. Cei de acolo nu se coboară la asemenea subiecte de scandal, ceea ce nu îi împiedică să fie unul dintre cele mai mari ziare din ţară.

— Nu este vorba de public… trebuie să ia ce găsesc.

— Evident, eu nu merg la teatru decât ca să mă ţin la curent.

— Nici eu nu mă duc – nu mai mult decât de trei sau patru ori pe lună.

Alabama se ridică cu greutate în picioare.

— Gata, nu mai suport! spuse ea.

Barul mirosea a măsline în saramură şi a scrum rece de ţigară.

— Spuneţi-i chelnerului că vreau să mănânc cartoful afară.

Alabama se ţinu de coardă până ajunse la solarul din spate. Zgomote formidabile plesniră pe punte, şuierături urmate de o sorbitură. Auzi cum cad şezlongurile peste bord. Valurile se închiseră peste vederea ei, ca nişte pietre de mormânt din marmură, şi apoi se deschiseră din nou, dar apa nu se mai vedea. Vaporul plutea precar pe cer.

— În America, totul este pe măsura furtunilor sale, spuse englezul lungind vocalele, sau vreţi să spuneţi că suntem deja în Europa?

— Englezii nu se tem niciodată, remarcă ea.

— Alabama, să nu-ţi faci griji în legătură cu Bonnie, spuse David. Este un copil, la urma urmei. Încă nu-şi dă seama prea bine de lucruri.

— Atunci ar fi încă şi mai groaznic dacă i s-ar întâmpla ceva!

— Ba nu. Dacă, teoretic, aş fi silit să aleg pe care să o salvez dintre voi două, aş alege materialul care a trecut deja testul.

— Eu nu. Aş salva-o pe ea prima. Poate, cine ştie, o să ajungă o fiinţă remarcabilă.

— Posibil, numai că nici eu, nici tu nu suntem astfel de fiinţe, dar cel puţin ştim că nu suntem absolut îngrozitori.

— Acum, serios, David, crezi că o să reuşim să scăpăm cu bine?

— Comisarul de bord spune că este un talaz mareic din Florida, cu un vânt de o sută patruzeci şi cinci de kilometri la oră – la uragan, sunt o sută cincisprezece. Vaporul s-a înclinat cu treizeci şi şapte de grade. Până la patruzeci, nu se răstoarnă. Se aşteaptă ca vântul să scadă. Oricum, nu putem face nimic.

— Nu. La ce te gândeşti?

— La nimic. Mi-e ruşine să mărturisesc. Am dat pe gât prea multe băuturi fine. Nu mă simt prea bine.

— Nici eu nu mă gândesc la ceva anume. Forţele naturii sunt superbe – de fapt, mi-este egal dacă ne scufundăm. Am devenit foarte sălbatică.

— Când ne dăm seama că trebuie să renunţăm la o mare parte din noi înşine pentru a funcţiona mai departe, o facem – ca să salvăm restul.

— În orice caz, nu e nimeni pe vaporul ăsta, sau în alte grupuri pe care le-am observat personal, a cărui dispariţie să fie o mare pierdere.

— Vrei să spui că printre noi nu sunt genii?

— Nu. Mă refer la verigile din acel lanţ intangibil al evoluţiei, pe care mai întâi o numim ştiinţă, apoi civilizaţie… instrumente ale unui scop.

— Ca tot atâţia numitori comuni pentru a înţelege trecutul?

— Mai degrabă pentru a imagina viitorul.

— Aşa, ca tatăl tău?

— Într-un fel. El şi-a îndeplinit misiunea.

— Ca şi ceilalţi.

— Da, dar ei nu ştiu asta. Scopul este să devii conştient, aşa cred.

— Atunci, educaţia ar trebui să ne înveţe cum să ne jucăm rolul şi cum să aducem la lumină potenţialul uman care se află în noi?

— Da, aşa cred.

— Ce prostie!

După trei zile, salonul îşi redeschise porţile. Bonnie insistă că vrea să vadă filmul de la bordul vaporului.

— Ce ziceţi, ar fi bine s-o lăsăm să-l vadă? Cred că are prea mult sex-appeal în el, spuse Alabama.

— Bineînţeles că trebuie să-l vadă, răspunse lady Sylvia. Dacă aş avea o fată, aş trimite-o la toate filmele ca să înveţe ceva util pentru când va fi mare. La urma urmei, părinţii sunt cei care plătesc.

— Nu prea ştiu ce să cred…

— Nici eu – dar sex-appealul este o categorie în sine, draga mea.

— Bonnie, scumpo, ce-ai vrea tu? Sex-appeal sau o plimbare pe punte, la soare?

La doi ani, Bonnie era o mică preoteasă a adevărurilor obscure şi era venerată de părinţii ei de parcă ar fi avut două sute de ani. După ce clanul Knight epuizase interesul pentru sugar în lunile cât durase înţărcatul, Bonnie era considerată acum membru plin al familiei, cu drept de vot.

— Bonnie se plimbă *după*, răspunse prompt copilul.

Deja se simţea un alt aer, neamerican. Cerul era mai puţin energic. Exuberanţa Europei izbucnise odată cu furtuna.

Boc-boc-boc, răsunau picioarele lor pe puntea de lemn. Alabama şi Bonnie se opriră lângă parapet.

— Trebuie să fie foarte drăguţ să priveşti un vapor care trece pe lângă tine noaptea, spuse Alabama.

— Vezi Carul-Mare? arătă Bonnie cu degetul.

— Văd Timpul şi Spaţiul unite într-o imagine statică desenată. Am văzut aşa ceva într-o mică vitrină de la planetariu, aşa cum era acum mulţi ani.

— De ce, s-au schimbat?

— Nu, oamenii le-au văzut altfel. Era cu totul altceva decât crezuseră până atunci.

Dinspre parapet venea un aer sărat, un aer minunat. „Dimensiunea lui îl face să fie atât de minunat“, îşi spuse Alabama. „Imensitatea este cel mai frumos dintre lucruri.“

O stea căzătoare, săgeată ectoplasmatică, trecu în viteză prin ipoteza nebulară, ca o pasăre colibri nebunatică. Trăgea după ea fantoma cunoaşterii, de la Venus la Marte şi până la Neptun, iluminând zările pe deasupra câmpurilor de luptă livide ale realităţii.

— Ce frumos, spuse Bonnie.

— O s-o punem într-o cutie pentru copiii copiilor copiilor tăi.

— Copiii copiilor întl-o cutie, comentă Bonnie cu gravitate.

— Nu, scumpo, stelele! Poate că şi ele vor folosi aceeaşi cutie – lucrurile din afară par să fie singurele care supravieţuiesc.

Boc-boc! Boc-boc!, răsunau picioarele lor pe puntea de lemn la întoarcere. Aerul nopţii se simţea atât de curat!

— Acum trebuie să mergi la culcare, scumpa mea.

— Dar când o să mă scol n-o să mai fie stele.

— Vor fi altele.

David şi Alabama urcară împreună la prora vaporului. Fosforescente, chipurile lor străluceau în lumina lunii. Se aşezară pe un colac de frânghie şi priviră siluetele fine din spatele lor.

— Tabloul tău cu vapor este greşit; coşurile lui sunt ca nişte doamne care se pregătesc să danseze un menuet foarte graţios, comentă ea.

— Poate. Luna face lucrurile să arate ciudat. Nu-mi place.
— De ce?
— Distruge întunericul.
— O, ce remarcă lipsită de pioşenie!
Alabama se ridică în picioare. Îşi încordă gâtul şi se înălţă pe vârfuri.
— David, o să zbor pentru tine, dacă mă iubeşti.
— Atunci, zboară!
— Nu pot, dar iubeşte-mă chiar şi aşa.
— Sărmană copilă fără aripi!
— Este aşa de greu să mă iubeşti?
— Crezi că este aşa de simplu să te iubească cineva, o, proprietatea mea iluzorie?
— Mi-am dorit enorm să fiu răsplătită cumva pentru sufletul meu.
— Cere-i lunii – îi găseşti adresa la Brooklyn şi Queens.
— David! Te iubesc chiar şi când eşti seducător.
— Ceea ce nu se întâmplă prea des.
— Ba da, foarte des şi într-un fel impersonal.
Alabama stătea în braţele lui, simţindu-l mai bătrân decât ea. Nu se mişca. Motoarele vaporului torceau un cântec de leagăn.
— De mult n-am mai avut un moment ca ăsta.
— De secole. Ce-ar fi să avem unul în fiecare seară?
— Am scris o poezie pentru tine.
— Ascult.

De ce sunt aşa, de ce sunt altfel?
De ce eu şi sinele meu ne certăm mereu?
Care anume este eul meu înţelept şi lucid?
Care anume este cel care trebuie să vrea să fie?

David râse:
— Trebuie să răspund la aşa ceva?
— Nu.
— Am ajuns amândoi la vârsta prudenţei, când totul, chiar şi reacţiile noastre cele mai intime, trebuie să treacă testul intelectului nostru.

— Este foarte obositor.

— Bernard Shaw spune că toţi cei trecuţi de patruzeci de ani sunt nişte şarlatani.

— Şi dacă până atunci nu ajungem la condiţia aceea dezirabilă?

— Dezvoltare întreruptă.

— Suntem pe cale să stricăm seara asta minunată.

— Atunci să intrăm.

— Să mai stăm – poate că magia va reveni.

— Va reveni. Altă dată.

Pe drumul spre cabine trecură pe lângă lady Sylvia, care săruta frenetic o umbră ascunsă în spatele unei bărci de salvare.

— Acela era soţul ei? Atunci trebuie să fie adevărat ce se spune… că sunt îndrăgostiţi nebuneşte.

— Un marinar… Uneori îmi vine să merg la un salon de dans din Marsilia, spuse Alabama visătoare.

— Pentru ce?

— Nu ştiu… aşa cum am poftă de un biftec, să zicem.

— M-aş înfuria…

— În timpul acesta, tu ai săruta-o pe lady Sylvia în spatele bărcii de salvare.

— Niciodată.

În salon, orchestra cânta strident duetul florilor din *Madame Butterfly*.

David pentru rozete,
Altul pentru violete,

fredonă Alabama pe melodie.

— Sunteţi artistă? întrebă englezul.

— Nu.

— Dar v-am auzit cântând.

— Pentru că sunt fericită să constat că îmi sunt de ajuns mie însămi.

— O, chiar aşa? Cât narcisism!

— Foarte mult! Sunt foarte încântată de felul cum merg, vorbesc şi fac aproape toate lucrurile. Vreţi să vă arăt de ce sunt în stare?

— Vă rog.
— Atunci oferiţi-mi ceva de băut.
— Veniţi cu mine la bar.
Alabama făcu câţiva paşi pentru a imita mersul cuiva pe care îl admirase cândva.
— Vă previn însă, spuse ea, sunt cu adevărat eu însămi doar când sunt o alta, pe care am înzestrat-o cu aceste minunate calităţi imaginare.
— Dar asta nu mă deranjează defel, spuse englezul, care simţea vag că ar trebui să se aştepte la ceva.
La mulţi oameni sub treizeci şi cinci de ani, tot ce scapă înţelegerii capătă o tentă sexuală.
— Iar eu vă avertizez că sunt practic monogamă, dacă nu şi în teorie, spuse Alabama simţindu-i încurcătura.
— De ce?
— Am o teorie după care singura emoţie care nu poate fi repetată este frisonul varietăţii.
— Mă luaţi peste picior?
— Bineînţeles. Nici una dintre teoriile mele nu funcţionează.
— Sunteţi originală ca o carte.
— Dar *sunt* o carte. Ficţiune pură.
— Atunci, cine v-a scris?
— Casierul de la First National Bank, pentru a-şi răscumpăra greşelile de matematică pe care le-a comis. Vedeţi, trebuia dat afară dacă nu făcea rost de bani *cumva*, născoci ea un răspuns.
— Sărmanul om.
— Fără el, ar fi trebuit să fiu în continuare eu însămi, pe vecie. Şi atunci nu aş fi avut toate calităţile acestea ca să vă încânt.
— Mi-aţi fi făcut plăcere indiferent cum.
— Ce vă face să credeţi asta?
— Sunteţi o persoană foarte profundă, în fond, spuse el serios.
De teamă să nu se fi compromis, adăugă grăbit:
— Credeam că soţul dumneavoastră a promis să ni se alăture.
— Soţul meu admiră acum stelele în spatele celei de-a treia bărci de salvare pe stânga.

— Glumiţi! N-aveţi de unde şti, nu-i aşa?
— Ba da, este un talent ocult.
— Sunteţi o mincinoasă patentată.
— Evident. Şi sunt sătulă de mine. Să vorbim mai bine de dumneavoastră.
— Eu am avut ideea de a face avere în America.
— Ca toată lumea, de altfel.
— Am avut scrisori de recomandare.
— Le puteţi folosi în cartea pe care o veţi scrie.
— Nu sunt scriitor.
— Toţi cei care au iubit America au scris cărţi. După ce vă reveniţi din voiaj, o să faceţi neurastenie, apoi vi se va întâmpla ceva ce ar fi mult mai bine să rămână nespus, aşa încât veţi încerca să scrieţi o carte şi să o publicaţi.
— Chiar mi-ar plăcea să scriu despre călătoriile mele. Mi-a plăcut la New York.
— Da, New Yorkul este ca o biblie ilustrată, nu?
— Citiţi Biblia?
— Cartea Genezei. Ador partea în care Dumnezeu este încântat de tot ce-l înconjoară. Îmi place să cred că Dumnezeu este fericit.
— Nu văd cum ar putea fi.
— Nici eu, dar cred că *cineva* trebuie să încerce toate sentimentele posibile pentru tot ce se întâmplă. Pentru că nimeni altcineva nu a revendicat această capacitate anume, noi i-am atribuit-o lui Dumnezeu – sau cel puţin Geneza a făcut-o.
Ţărmul Europei sfida întinderile Atlanticului; barcazul alunecă pe valuri până în prietenosul Cherbourg, printre malurile pline de verdeaţă, clopotele din depărtare şi zgomotul saboţilor pe caldarâm.
New Yorkul era undeva departe. Forţele care îi produseseră erau şi ele departe, în urmă. În aşteptările lor nu a jucat nici un rol faptul că niciodată David şi Alabama nu aveau să perceapă ritmul unui puls nou nici măcar pe jumătate – întrucât într-un alt mediu putem recunoaşte doar ceea ce ne este deja familiar.

— Îmi vine să plâng! spuse David. Aş vrea să aduc orchestra să cânte pe punte. Este lucrul cel mai senzaţional din lume – acolo ne aşteaptă toate experienţele omeneşti, nu trebuie decât să le alegem!

— Alegerile, spuse Alabama, sunt un privilegiu pentru care suferim în viaţă.

— A, este absolut magnific! Este splendid! Putem să comandăm vin la prânz!

— O, Continent, declamă ea, trimite-mi un vis!

— Acum ai unul, îi spuse David.

— Dar unde? Va fi doar acel loc unde la final ne vom trezi mai tineri.

— E valabil pentru orice loc.

— Cârcotaşule!

— Orator de răspântii! Aş putea rostogoli o bombă în Bois de Boulogne!

Când trecură pe lângă lady Sylvia la vamă, aceasta îi strigă de lângă un maldăr de lenjerie fină, o buiotă albastră, un aparat electric sofisticat şi douăzeci şi patru de perechi de pantofi americani.

— Ieşiţi cu mine diseară? O să vă arăt minunile Parisului, pe care să îl portretizaţi în picturile dumneavoastră.

— Nu, spuse David.

— Bonnie, o admonestă Alabama, dacă ai de gând să dai peste camioane, ele o să-ţi facă praf picioruşele, ceea ce n-ar fi nici *chic*, nici *élégante* – Franţa, după câte mi s-a spus, este plină de astfel de distincţii.

Trenul îi duse spre sud, prin carnavalul roz din Normandia, pe lângă reţelele fine ale Parisului şi terasele înalte ale Lyonului, clopotniţele din Dijon şi farmecul alb al Avignonului, apoi prin parfumul de lămâie, foşnetul frunzişului întunecat şi stolurile de fluturi de noapte care biciuiau amurgul de culoarea heliotropului – până în Provence, unde oamenii nu au nevoie să vadă, doar dacă nu se uită după privighetori.

2

Albastrul grecesc profund al Mediteranei spăla în valuri marginile civilizaţiei noastre febrile. Donjoanele se fărâmiţau pe pantele colinelor cenuşii şi împrăştiau pulberea crenelurilor pe sub măslini şi cactuşi. Străvechile şanţuri dormitau înlănţuite de caprifoiul încâlcit; macii fragili

însângerau drumurile pietruite; viţele-de-vie se prinseseră de stâncile crestate ca nişte petice de covor uzate. Sunetul baritonal al clopotelor medievale obosite proclama cu indiferenţă o retragere în afara timpului. Levănţica înflorea în linişte peste pietre. Era greu să vezi ceva în exuberanţa soarelui.

— Nu-i aşa că este magnific? spuse David. Este un albastru atât de pur până în clipa când priveşti mai bine! Atunci este cenuşiu sau mov şi, dacă te uiţi şi mai de atent, este aspru, aproape negru. Desigur, la o examinare minuţioasă, este un ametist pur, cu reflexe opaline. Ce s-a întâmplat, Alabama?

— Nu văd din pricina priveliştii. Aşteaptă puţin, spuse Alabama şi îşi lipi nasul de crăpăturile pline cu muşchi ale zidului cetăţii. Este chiar Chanel 5, confirmă ea categoric, iar după pipăit, este ceafa ta.

— Nu Chanel! protestă David. Cred mai degrabă că este *robe de style*[23]. Treci acolo, vreau să-ţi fac o fotografie.

23. Rochie marca Lanvin, cu talia joasă şi jupă amplă, specifică anilor ’20 (în fr., în orig.).

— Şi cu Bonnie?

— Da, cred că trebuie s-o includem şi pe ea.

— Uită-te la tati, copil privilegiat.

Cu ochi mari cercetători, copilul încerca să atragă atenţia mamei.

— Alabama, nu vrei s-o faci să stea puţin mai înclinată? Are obrajii mai laţi decât fruntea şi, dacă reuşeşti s-o apleci puţin mai în faţă, n-o să mai arate ca intrarea în Acropole.

— Hai, Bonnie, încercă Alabama.

Căzură amândouă într-un tufiş de heliotropi.

— Dumnezeule! Am zgâriat-o pe faţă. N-ai cumva nişte mercurocrom la tine?

Examină vârtejurile murdare de la încheieturile degetelor lui Bonnie.

— Nu pare grav, dar cred că ar trebui să mergem acasă şi să le dezinfectăm.

— Bebe acasă, rosti Bonnie anevoie, pentru că împingea cuvintele printre dinţi, ca un bucătar care presează piureul. Acasă, acasă, acasă, fredonă ea tolerantă, în timp ce ţopăia la vale ţinându-se de braţul lui David.

— Gata, am ajuns, scumpa mea. Grand Hôtel de Pétrone et des Îles d'Or. Vezi?

— Mă întreb, David, dacă nu era mai bine să ne fi dus alături, la Palace sau Univers. Acolo au mai mulţi palmieri în grădină.

— Şi să renunţăm la un nume ca al hotelului nostru? Lipsa de simţ istoric este cel mai mare defect al inteligenţei tale, Alabama.

— Nu văd de ce ar trebui să am spirit cronologic ca să apreciez drumurile astea albe de praf. Aşa cum ţii tu copilul, arătăm ca o ceată de trubaduri.

— Exact! Te rog, nu-l trage pe tati de ureche. Ai mai văzut aşa arşiţă?

— Şi muştele! Nu ştiu cum le suportă oamenii de aici.

— Poate că ar fi bine să ne mutăm mai aproape de ţărm.

— Pietrele astea de pavaj te fac să te simţi ca şi cum ai avea un picior de lemn. O să-mi cumpăr nişte sandale.

Urmară drumul pietruit al Republicii Franceze, pe lângă perdelele de bambus de la Hyères, pe lângă şirurile de papuci de pâslă şi tarabele cu lenjerie de damă, pe lângă rigolele pline de gunoaiele luxuriante ale sudului, pe lângă postúrile groteşti ale manechinelor exotice care îndeamnă chipurile brune ale provensalilor să viseze la libertatea Legiunii Străine, pe lângă cerşetorii mâncaţi de scorbut, pe lângă bulgării de bougainvillea, praf şi palmieri, un şir de trăsuri, pe lângă pasta de dinţi din vitrina coaforului local, din care se împrăştie parfumul de Chypre, şi cazarma care adună întreg oraşul în jurul ei, ca un tablou de familie într-un vast salon în neorânduială.

— Acolo. Iată-ne ajunşi!

David o aşeză pe Bonnie în răcoarea jilavă din holul hotelului, pe un vraf de jurnale *Illustrated London News*, vechi de un an.

— Unde-i Nanny[24]?

24. Bonă (engl.).

Alabama îşi afundă capul în pluşul fotoliului de culoarea fierii din salonul cu dantelă.

— Muzeul Madame Tussaud's este pustiu. O fi pe-afară să adune material pentru tabelul comparativ britanic, pentru ca după ce se întoarce la

Paris să poată spune „Da, dar când am fost la Hyères cu David Knight, norii de acolo aveau o nuanţă de gri ceva mai apropiată de a cuirasatelor“.

— Nanny o să-i dea lui Bonnie un sens al tradiţiei. Îmi place.

— Şi mie.

— Unde-i Nanny? Bonnie se uita în toate părţile alarmată.

— Scumpa mea! O să se întoarcă. A plecat să-ţi aducă nişte păreri foarte drăguţe.

Bonnie nu părea prea convinsă.

— Nastuli, spuse ea arătând cu degetul spre rochiţă. Vleau suc de poltocale.

— O, bine… dar când o să fii mare, o să-ţi dai seama că părerile sunt mult mai folositoare.

David sună din clopoţel.

— Un pahar cu suc de portocale, dacă se poate.

— A, domnule, ne pare foarte rău, dar vara nu mai sunt portocale. Căldura, înţelegeţi; ne gândiserăm chiar să închidem hotelul pentru că din pricina caniculei nu mai găsim portocale. Aşteptaţi un minut. Mă duc totuşi să văd dacă se poate face ceva.

Proprietarul hotelului arăta ca doctorii lui Rembrandt. Sună din clopoţel. Apăru un valet care părea şi el desprins dintr-un tablou al maestrului.

— Mai avem portocale? întrebă proprietarul.

— Nici măcar una, răspunse bărbatul cu o voce sinistră.

— Vedeţi, domnule, anunţă proprietarul cu glasul uşurat. Nu mai este nici o portocală.

Îşi frecă mâinile cu satisfacţie – prezenţa portocalelor în hotelul său i-ar fi adus cu siguranţă multă bătaie de cap.

— Suc de poltocale, suc de poltocale! urlă copilul.

— Unde naiba este femeia asta? strigă David.

— Domnişoara? întrebă proprietarul. Dar este în grădină, sub un măslin care are peste o sută de ani. Un copac superb. Trebuie să vi-l arăt.

Îi pofti să iasă primii pe uşă.

— Ce băieţel drăguţ, spuse el. O să vorbească franceza. Eu vorbit foarte bine engleza înainte.

Feminitatea lui Bonnie îţi sărea în ochi.

— Vă cred, spuse David.

Nanny îşi amenajase un budoar din scaunele de fier forjat din grădină. În jurul ei stăteau împrăştiate lucrul de mână, o carte, mai multe perechi de ochelari, jucăriile lui Bonnie. Pe masă ardea o lampă cu spirt. Grădina era complet pustie. Ar fi putut trece drept o grădiniţă de copii din Anglia.

— M-am uitat pe meniu, doamnă, şi iar avem carne de capră, aşa că m-am oprit la măcelărie. O să-i pregătesc lui Bonnie o tocăniţă. Locul acesta este absolut mizerabil, să mă scuze doamna. Nu cred că putem rămâne aici.

— Credem că *este* într-adevăr prea cald, se scuză Alabama. Dacă nu găsim o casă în după-amiaza asta, domnul Knight va merge să caute o vilă pe malul mării.

— Sunt sigură că putem găsi ceva mai bun. Am stat ceva timp la Cannes, un oraş foarte plăcut, cu familia Horterer-Collins. *Ei* se duc la Deauville vara, bineînţeles.

Alabama simţi că ar fi trebuit să meargă şi ei la Deauville – aveau o obligaţie morală faţă de Bonnie.

— Am putea încerca la Cannes, spuse David impresionat.

Sufrageria goală vibra de lumina turbulentă a unei după-amiezi orbitoare de la tropice. Un cuplu de englezi decrepiţi mâncau cu mâini tremurătoare din brânza de cauciuc şi fructele fleşcăite. Bătrâna se aplecă într-o parte şi atinse cu un deget obrajii îmbujoraţi ai lui Bonnie.

— Ce mult seamănă cu nepoţica mea, spuse ea cu un aer condescendent.

Nanny se zbârli:

— Doamnă, vă rog să nu mângâiaţi copilul.

— Dar nu o mângâiam. Am atins-o doar.

— Căldura asta i-a deranjat stomacul, încheie Nanny pe un ton categoric.

— Nu papă. Nu vleau să mănânc, întrerupse Bonnie lunga tăcere ce urmă confruntării britanice.

— Nici eu nu vreau. Miroase a amidon. David, hai să mergem chiar acum la agentul imobiliar.

Alabama şi David merseră ameţiţi prin soarele furibund până în piaţa mare. Locul era cufundat în vraja letargiei. Şoferii de taxiuri dormeau care pe unde găsise un colţ de răcoare, prăvăliile erau închise, nici o umbră nu

întrerupea lumina crudă, tenace şi neiertătoare. Găsiră un automobil vechi cu portierele vraişte şi reuşiră să îl trezească pe şofer sărind pe scară.

— La două! spuse bărbatul nervos. Până atunci nu lucrez!

— Mă rog! Oricum, du-ne la adresa asta, insistă David. Aşteptăm.

Şoferul dădu din umeri fără tragere de inimă.

— Aşteptatul face zece franci pe oră, mormăi el.

— De acord. Suntem milionari americani.

— Să ne aşezăm pe pătura asta, spuse Alabama, este plin de purici pe aici.

Îşi aşezară vechea pătură militară cafenie sub coapsele transpirate.

— Gata! Uite-l pe domnu'!

Şoferul arătă plictisit cu mâna spre un bărbat elegant, cu trăsături meridionale, cu un ochi acoperit, care era adâncit în încercarea de a scoate mânerul uşii de la biroul său aflat tocmai de pe partea cealaltă a străzii.

— Am dori să vedem o vilă, „Lotusul albastru“, care, din câte am înţeles, este de închiriat, începu David politicos.

— Imposibil. Nu se poate pentru nimic în lume. Încă nu am mâncat de prânz.

— Fireşte, domnule. Daţi-mi voie să vă plătesc pentru timpul dumneavoastră liber…

— Asta-i altceva, răspunse agentul zâmbind larg. Domnul înţelege că, de când cu războiul, lucrurile s-au schimbat şi este normal să ai ce mânca.

— Absolut.

Maşina şubredă se rostogoli pe lângă câmpurile de anghinare albastră care punctau intensitatea, prin nesfârşite întinderi de vegetaţie, care sub valul de căldură se vedeau tremurând ca nişte ierburi submarine. Ici-colo, câte un pin-umbrelă se înălţa în mijlocul peisajului turtit; drumul se desfăşura încins şi orbitor către mare. Apa, spartă în cioburi de razele soarelui, se întindea ca o podea acoperită de rumeguşul luminos într-un atelier al luminii.

— Iat-o! cotcodăci bărbatul cu mândrie.

„Lotusul albastru“ se prăjea în mijlocul unui deşert de lut roşu. Deschiseră uşa şi păşiră în răcoarea vestibulului închis cu obloane.

— Acesta este dormitorul matrimonial.

Pe un pat imens se vedeau o pijama de batic şi o cămaşă de noapte plisată, de culoare verzuie.

— Viaţa trăită cu atâta nepăsare în ţara asta mă uimeşte, spuse Alabama. Se vede că cei doi şi-au petrecut noaptea aici şi apoi au plecat pur şi simplu.

— Aş vrea să trăim şi noi aşa, fără să ne gândim prea mult.

— Să vedem şi instalaţiile de la baie.

— Doamnă, dar sunt perfecţiunea întruchipată. Vedeţi?

O uşă masivă, sculptată se deschise spre un vas de toaletă Copenhagen, pictat cu crizanteme albastre, care se căţărau pe deasupra într-un delir de chinezării. Faianţa de pe pereţi era pictată foarte colorat cu scene de pescuit din Normandia. Alabama trase cu grijă de tija de alamă ce trebuia să anime aceste fantezii picturale.

— Nu merge, spuse ea.

Bărbatul ridică din sprâncene ca un budist.

— Cum! Trebuie să fie din cauză că n-am avut ploaie în ultimul timp! Uneori, când nu plouă, nu este apă.

— Şi ce faceţi dacă nu plouă toată vara? întrebă David, fascinat.

— Se poate, domnule?! Sigur o să plouă, zâmbi agentul radios.

— Şi între timp?

— Domnul nu este rezonabil.

— Hm, trebuie să găsim ceva mai civilizat.

— Ar trebui să mergem la Cannes, spuse Alabama.

— Îndată ce ce ne întoarcem, iau primul tren.

David îi telefonă din Saint-Raphaël.

— Exact ce căutam, spuse el, pentru şaizeci de dolari pe lună… grădină, fântâni, plită la bucătărie, vedere minunată de pe cupolă – acoperişul hangarului de la câmpul de aviaţie, înţeleg. Mâine-dimineaţă vin să vă iau. Ne putem muta imediat.

Ziua îi îmbrăcă într-o armură de lumină. Închiriară o limuzină îmbâcsită de reminiscenţele vizitelor de stat oficiale. Călţunaşi de hârtie care se decolorau într-un triunghi cubist din sticlă faţetată împiedicau vederea spre ţărm.

— Merg eu, merg eu, de ce nu pot să merg eu cu maşina, plângea Bonnie.

— Pentru că acolo trebuie să stea beţele de golf; David, poţi să-ţi pui şevaletul aici.

— Mmm… mmm… mmm, îngâna micuţa, încântată de mişcare. Bine, bine, bine.

Vara îşi făcu loc în inimile lor şi fredonă de-a lungul drumului zgrunţuros. Alabama trecu în revistă evenimentele din trecut, dar nu găsi nici unul cu adevărat remarcabil, în ciuda faptului că ritmul trepidant îi dădea iluzia unei vieţi trăite într-un soi de abandon nebunesc. Se simţea minunat şi se întreba ce îi făcuse oare să plece de acasă.

Era ora trei într-o după-amiază de iulie, şi Nanny se gândea cu căldură la Anglia, de pe aceste vârfuri de deal, din automobile închiriate şi toate împrejurările neobişnuite, drumuri albe şi pini-umbrelă – viaţa care îngâna un cântecel de leagăn. Oricum ar fi fost, era distractiv să fii viu.

Casa Les Rossignols era departe de mare. Mirosul florilor de tutun impregnase satinul albastru, spălăcit, din salonaşul Louis XV; un cuc de lemn protestă împotriva aerului auster al sufrageriei din stejar; ace de pin acopereau ca un covor dalele albastre şi albe din balcon; pe balustradă se răsfăţau petunii. Aleea cu pietriş se încolăcea în jurul unui palmier uriaş, din al cărui trunchi bătrân răsăreau muşcate, şi apoi se pierdea în perspectiva unei pergole cu trandafiri roşii. Pereţii vopsiţi în crem ai vilei, cu ferestrele ei pictate, se întindeau şi căscau sub ploaia de aur a soarelui de după-amiază.

— Avem şi un mic chioşc din bambus, spuse David cu mândrie de proprietar. Arată ca şi cum grădina ar fi ieşit mâna lui Gauguin.

— Este ca în paradis. Ce crezi, există într-adevăr şi o privighetoare?

— Fără îndoială – pe pâine prăjită, în fiecare seară la cină.

— *Comme ça. Monsieur, comme ça*[25], intonă Bonnie încântată.

25. „Aşa, domnule, aşa“ (în fr., în orig.).

— Auzi? Vorbeşte deja franceza!

— Este un loc minunat, absolut minunat, Franţa asta, nu-i aşa, Nanny?

— Trăiesc aici de douăzeci de ani, domnule Knight, dar nu reuşesc să-i înţeleg pe oamenii aceştia când vorbesc. Bineînţeles, nu am avut prea multe

ocazii să învăţ franceza, am fost mereu angajată de familii din înalta societate.

— Evident, spuse David cu un aer serios.

Tot ce spunea Nanny părea o reţetă complicată de ciocolată cu nuga.

— Fetele de la bucătărie, spuse Alabama, cred că sunt un cadou de la agenta imobiliară, nu-i aşa?

— Aşa este… trei fete minunate. Poate chiar cele trei ursitoare, cine ştie?

Gângurelile lui Bonnie explodară într-un ţipăt de încântare în spatele frunzişului des.

— Înoată! Uite, înoată! strigă ea.

— A, şi-a aruncat păpuşa în bazinul cu peştişori aurii, anunţă Nanny enervată. Bonnie, nu eşti cuminte! Nu este frumos să te porţi aşa cu Goldilocks[26]!

26. Fetiţa cu bucle de aur, personaj din *Povestea celor trei ursuleţi*.

— O cheamă *Comme ça*!, protestă Bonnie. Ai văzut cum înoată?

Păpuşa abia se mai vedea pe fundul apei liniştite de culoare verde.

— O, o să fim aşa de fericiţi aici, departe de toate acele lucruri care aproape că puseseră stăpânire pe noi, dar n-au reuşit, pentru că am fost prea deştepţi pentru ele!

David o prinse pe soţia lui de mijloc şi o conduse prin uşile mari, cu geamuri, să vadă noua lor casă. Alabama privi cu atenţie plafoanele pictate. Cupidoni în culori pastel se zbenguiau printre zorele şi trandafiri, împletiţi în ghirlandele groase ca nişte guşi sau cine ştie ce tumori maligne.

— Crezi că o să fie la fel de frumos pe cât pare? întrebă ea sceptică.

— Acum suntem în paradis… niciodată nu vom mai fi atât de aproape – dovada o avem în aceste picturi, spuse el urmărindu-i privirea.

— Ştii, nu pot să mă gândesc la o privighetoare fără să-mi aduc aminte de *Decameron*. Dixie ascundea de obicei cartea în biroul ei, sertarul de sus. Ciudat felul în care asociaţiile de idei ne învăluie viaţa.

— Da, nu-i aşa? Oamenii nu pot trece pur şi simplu de la un lucru la altul, nu cred… întotdeauna trag după ei ceva.

— Sper ca de data asta să nu fie nestatornicia noastră.

— O să ne trebuiască o maşină ca să ajungem la plajă.

— Sigur, dar mâine mergem cu taxiul.

„Mâine“ sosi deja plin de lumină şi căldură. Îi trezi zgomotul făcut de un grădinar provensal, care îşi târa împotrivirea pasivă la efort. Grebla se mişca alene peste pietriş; camerista lăsă tava cu micul dejun pe balcon.

— O, fiică a acestei republici înflorite, vrei să ne chemi un taxi?

David jubila. „Nu este cazul să fii atât de vioi înainte de micul dejun“, comentă Alabama în sinea sa, cu cinism matinal.

— Aşa deci, Alabama, niciodată în vremurile noastre nu ne-am întâlnit cu marca unui geniu atât de viguros şi hotărât ca în ultimele pânze ale lui David Knight, pe care le avem în faţa ochilor noştri! El îşi începe fiecare zi de lucru cu o baie matinală în mare şi munceşte până când următoarea baie, la ora patru după-amiaza, îi reîmprospătează sentimentul de automulţumire.

— Iar eu mă răsfăţ în voia acestui aer voluptuos şi mă îngraş mâncând banane şi bând Chablis, în timp ce David Knight devine tot mai genial.

— Exact. Locul femeii este în compania vinului, aprobă David teatral. În lume este atâta artă de demolat!

— Dar n-ai de gând să lucrezi toată ziua, aşa-i?

— Eu aşa sper.

— Este o lume a bărbaţilor, suspină Alabama în timp ce se măsura cu o rază de soare. Aerul de aici este aproape lasciv la pipăit…

Maşinăria vieţii de zi cu zi a familiei Knight, întreţinută de cele trei femei din bucătărie, funcţiona fără poticneli prin universul îmbălsămat, în timp ce vara se dilata, încet, spre a se etala cu pompă. Florile se deschideau sub ferestrele salonului, pline de nectar şi parfumuri; noaptea, stelele se prindeau printre crengile pinilor ca într-o plasă. Copacii din grădină vuiau, „vâj-vâj“, iar umbrele negre fierbinţi răspundeau „huu-uu“. De la geamurile vilei se zăreau arenele romane de la Fréjus, scăldate în lumina lunii ce se lăţea la orizont ca un burduf umplut cu vin.

David lucra la frescele lui; Alabama era mai tot timpul singură.

— Ce facem, David, cu noi înşine? întrebă ea.

David îi răspunse că nu mai era copil şi că nu trebuia să aştepte să i se spună de fiecare dată ce avea de făcut.

O tărăboanţă veche îi căra pe toţi la plajă în fiecare zi. Camerista numea acest lucru *la voiture*[27] şi îi anunţa sosirea cu multă ceremonie dimineaţa,

când mâncau brioşe cu miere. Întotdeauna urmau discuţii de familie despre cât timp trebuiau să aştepte după mese ca să înoate fără probleme.

27. „Maşina“ (în fr., în orig.).

Soarele se juca leneş în spatele siluetei bizantine a orăşelului. Cabinele de baie şi un pavilion de dans se decolorau în briza albă. Plaja se întindea pe kilometri întregi de-a lungul albastrului. De regulă, Nanny înfiinţa un protectorat britanic pe o porţiune generoasă de ţărm.

— Dealurile sunt roşii din cauza bauxitei, spuse Nanny. Şi, doamnă, Bonnie are nevoie de un nou costum de baie.

— Putem să găsim unul la *Galeries des Objectives Perdues*[28], sugeră Alabama.

28. „Galeria Obiectivelor Pierdute“ (în fr., în orig.).

— Sau la *Occasion des Perspectives Oubliés*[29], propuse David.

29. „Ocazia Perspectivelor Uitate“ (în fr., în orig.).

— Sigur. Sau împrumutăm de la un delfin în trecere, ori poate tricotăm din barba individului de acolo.

Alabama arătă spre o siluetă zveltă şi bronzată, doar în pantaloni marinăreşti, ale cărei coaste luceau ca ale unui Cristos de fildeş, iar ochii de faun păreau să invite la fantezii obscene.

— Bună dimineaţa, salută silueta foarte convingător. V-am văzut deseori pe aici.

Vocea gravă şi metalică se modula cu siguranţa de sine a unui gentleman.

— Sunt proprietarul unui mic local. Avem mâncare, iar seara se poate dansa. Sunt bucuros să vă urez bun venit în Saint-Raphaël. Vara nu este prea multă lume aici, după cum vedeţi, dar noi ne simţim foarte bine. Localul va fi foarte onorat dacă, după baie, veţi accepta un cocktail american.

David fu surprins. Nu se aşteptase la un comitet de întâmpinare. Era ca şi cum fuseseră acceptaţi într-un club exclusivist.

— Cu plăcere, răspunse el pe loc. Putem intra pur şi simplu?

— Da, voi fi înăuntru. Pentru prieteni, sunt monsieur Jean! Dar trebuie neapărat să îi cunoaşteţi şi pe ceilalţi, nişte oameni absolut încântători, zâmbi el contemplativ şi dispăru în scânteierea dimineţii.

— Păi nu mai este nimeni aici, spuse Alabama uitându-se în jur.

— Poate că îi ţine înăuntru, în nişte sticle. Seamănă destul de bine cu un djinn ca să fie în stare de aşa ceva. O să aflăm curând.

Vocea lui Nanny, feroce în ostilitatea sa faţă de orice gin sau djinn, o chemă pe Bonnie aflată pe ţărm.

— Am spus nu! Am spus nu! Am spus nu!

Copilul fugea spre apă.

— Mă duc eu după ea, Nanny.

Părinţii se precipitară în pigmentul albastru după copil.

— Ar trebui să ieşi de aici marinar, cumva, sugeră Alabama.

— Dar eu sunt Agamemnon, protestă David.

— Iar eu sunt un peştişol micuţ, interveni şi Bonnie. Un peştişol dlăguţ, asta sunt!

— Foarte bine. Acum poţi să te joci dacă vrei. O, Doamne! Nu este minunat să simţi că nimic nu ne mai poate tulbura acum şi că viaţa va merge înainte aşa cum ar trebui?

— Perfect, strălucitor, superb de magnific! Dar eu vreau să fiu Agamemnon.

— Fii un peştişol împreună cu mine, te log, îl linguşi Bonnie. Peştişolii sunt mai dlăguţi.

— Gata, voi fi eu peştişorul Agamemnon. Pot să înot doar cu picioarele, vezi?

— Dar cum poţi să fii două lucruri o dată?

— Pentru că, draga mea, sunt îngrozitor de deşteaptă, aşa că îmi închipui că aş putea fi o lume întreagă doar pentru mine, asta doar dacă nu mi-ar mai plăcea să trăiesc în lumea lui tati.

— Apa mării ţi-a murat creierul, Alabama.

— Ha! Atunci va trebui să fiu un peştişor Agamemnon în saramură, şi asta este mult mai greu. Acum trebuie să mă descurc şi fără picioare, spuse Alabama cu o plăcere răutăcioasă.

— Cred că îţi va fi mai uşor după un cocktail. Să intrăm.

După lumina orbitoare a plajei, încăperea păru răcoroasă şi întunecată. În draperii se ascundea un miros bărbătesc, plăcut, de apă sărată evaporată. Valurile de căldură tot mai fierbinţi de afară dădeau barului senzaţia de mişcare, ca şi cum liniştea dinăuntru era un loc de odihnă vremelnic pentru brizele foarte vioaie.

„Piepteni, da, n-avem piepteni azi deloc“, fredonă Alabama în timp ce se privea în oglinda înnegrită din spatele barului. Se simţea atât de proaspătă, în formă şi plină de sare! Decise că îi stătea mai bine cu cărarea pe partea cealaltă a capului. În apele şterse ale oglinzii vechi zări ca prin ceaţă conturul unui spate lat, îmbrăcat în uniforma albă şi impecabilă a aviaţiei franceze. Gesticulaţii ale galanteriei latine, care i se adresară mai întâi ei, apoi lui David – oglinda estompa întreaga pantomimă. Capul auriu, ca poleiala banului de ciocolată de Crăciun, făcea semne vehemente, mâinile mari de bronz băteau aerul în speranţa vană de a găsi acolo bogăţia lui tropicală, cuvintele englezeşti potrivite pentru a comunica un mesaj atât de latin. Umerii convecşi erau înguşti, puternici, rigizi şi uşor încovoiaţi de efortul bărbatului de a comunica. El scoase din buzunar un mic pieptene roşu şi făcu din cap un semn de încurajare către Alabama. Când ochii ei îi întâlniră pe ai ofiţerului, Alabama trăi emoţia unui spărgător care primeşte pe neaşteptate combinaţia unui seif dificil de la chiar stăpânul casei. Se simţi de parcă fusese prinsă asupra unui fapt scandalos.

— *Permettez?* spuse bărbatul.

Ea îl privi cu ochii mari.

— *Permettez,* insistă el, înseamnă în engleză *permettez*, vedeţi?

Ofiţerul se lansă într-o franceză volubilă şi de neînţeles.

— *No understand,* spuse Alabama.

— *Oui understand,* răspunse el imperios.

— *Permettez?* repetă el şi se aplecă pentru a-i săruta mâna.

Un zâmbet de o seriozitate tragică îi lumină chipul aurit, un zâmbet de scuză – chipul lui avea farmecul unui adolescent obligat să prezinte în faţa publicului, pe neanunţate, o situaţie îndelung exersată în particular. Gesturile lor erau exagerate, ca ale unui cuplu de actori care îşi joacă rolul pentru alţi doi oameni aflaţi departe, spectre palide ale lor înşişi.

— Nu sunt un *germe*[30], zise el surprinzător.

30. Microb (în fr., în orig.).

— *Oui*, îmi dau seama… adică este evident, spuse ea.

— *Regardez!* Priviţi!

Bărbatul îşi trecu pieptenele de-a binelea prin păr pentru a-i demonstra utilitatea.

— Mi-ar plăcea să-l folosesc.

Alabama îi aruncă lui David o privire întrebătoare.

— Acesta, doamnă, interveni monsieur Jean cu o voce puternică, este locotenentul Jacques Chèvre-Feuille din aviaţia franceză. Este inofensiv, iar aceştia sunt prietenii săi, locotenentul Paulette şi cu doamna, locotenentul Bellandeau, locotenentul Montague, care este corsican, după cum veţi vedea – iar cei de acolo sunt René şi Bobbie din Saint-Raphaël, nişte băieţi foarte simpatici.

Felinarele roşii, perdelele algeriene, care ţineau la distanţă lumina zilei, mirosul de saramură şi de uleiuri parfumate îi dădeau barului lui Jean, Plage, aura unui loc secret – salon de opiu sau peşteră a piraţilor. Pereţii erau căptuşiţi cu iatagane; tăvile lucioase de alamă aşezate pe tobe africane luminau colţurile întunecate; amurgul artificial se acumula în straturi ca de praf pe măsuţele incrustate cu sidef.

Jacques îşi mişca trupul zvelt cu spontaneitatea impetuoasă a unei căpetenii. În spatele vivacităţii sale flamboaiante se înşirau oamenii din trupă: gras şi unsuros, Bellandeau, care împărţea apartamentul cu Jacques, se călise în conflictele din Muntenegru; corsicanul, un romantic melancolic, adâncit în propria disperare, zbura cu avionul atât de jos de-a lungul ţărmului în speranţa de a se omorî, încât oamenii de pe plajă ar fi putut să îi atingă aripile; înaltul şi imaculatul Paulette, urmărit fără încetare de privirea unei soţii ieşite parcă din tablourile lui Marie Laurencin.

René şi Bobbie, ale căror trupuri împungeau insistent prin hainele albe de plajă, vorbeau cu glas scăzut despre Arthur Rimbaud. Bobbie avea sprâncenele pensate, iar picioarele lui erau plate şi silenţioase ca ale unui valet. Era mai în vârstă şi făcuse războiul, iar ochii îi erau la fel de cenuşii şi lipsiţi de viaţă ca locurile răvăşite de lângă Verdun – în vara aceea, René le pictase luciul spălat de ploaie în toate luminile acestei mări multicolore. René era fiul cu înclinaţii artistice al unui avocat provensal. Ochii lui căprui

ardeau cu focul rece al băieţilor pictaţi de Tintoretto. Soţia unui fabricant alsacian de ciocolată pusese pe furiş stăpânire pe fonograful de serie şi îi satisfăcea fiicei sale Raphaëlle toate gusturile zgomotoase, mistuită de dorul originii ei provensale, de neuitat. Buclele scurte, oxigenate, a două tinere de vreo douăzeci de ani, americance pe jumătate, care pendulau între curiozitatea latină şi prudenţa anglo-saxonă, se detaşau prin penumbra localului ca detaliul unor cherubini din colţul întunecat al unei frize renascentiste.

Simţul pictural al lui David fu intens stimulat de juxtapunerile ţipătoare ale dimineţii mediteraneene.

— Aşadar, acum e rândul meu să fac cinste, dar numai Porto, nu am bani, înţelegeţi.

Cu toate că făcea eforturi grandilocvente să vorbească în engleză, Jacques îşi făcea cunoscute dorinţele apelând la toate posibilităţile dramatice ale unei gesticulaţii expansive.

— Crezi că *este* cu adevărat un zeu? îi şopti Alabama lui David. Îţi seamănă… doar că el este plin de soare, în timp ce tu eşti o fiinţă lunară.

Locotenentul se ţinea pe lângă ea, punând mâna pe lucrurile pe care ea le atinsese, încercând să stabilească între persoanele lor legături emoţionale, ca un electrician care instalează o siguranţă complicată. Gesticula volubil când i se adresa lui David şi afişa o profundă indiferenţă faţă de prezenţa Alabamei, pentru a-şi masca interesul intens.

— Şi voi trece pe la voi cu aeroplanul, spuse el generos, şi voi fi aici în fiecare după-masă să înot.

— Atunci, trebuie să veniţi să beţi un pahar cu noi după-amiază, spuse David amuzat, pentru că acum trebuie să ne întoarcem să luăm masa de prânz şi nu mai avem timp pentru încă un rând.

Taxiul debil îi strecură prin splendidele tuneluri de umbră provensală şi îi duse clătinându-se precar peste întinderile arse de soare dintre vii. Părea că soarele absorbise culorile peisajului pentru a-şi distila combinaţiile apusurilor; fierbea şi dădea în clocot nuanţele în cerul orbitor, în timp ce pământul zăcea alb şi devitalizat, în aşteptarea tonurilor exuberante, revărsate spre seară, pentru a se răci peste viţe şi pietre.

— Doamnă, uitaţi-vă la braţele copilului. O să avem neapărat nevoie de o umbrelă de soare.

— O, Nanny, las-o să se bronzeze! Ador aceşti oameni bruni. Par atât de frumoşi, de lipsiţi de secrete.

— Dar nu prea mult totuşi, doamnă. Se spune că asta strică pielea mai târziu, ştiţi. Trebuie să ne gândim întotdeauna la viitor, doamnă.

— Eu, unul, spuse David, am de gând să mă pârlesc ca un mulatru. Alabama, ce zici, o să par efeminat dacă mă rad pe picioare? Aşa o să mă bronzez mai repede.

— Vreau şi eu un vapor, spuse Bonnie scrutând orizontul.

— *Aquitania*, dacă vrei, după ce termin următoarea mea pânză.

— Este prea demodat, interveni Alabama. Eu vreau un mic pachebot italienesc, drăguţ, încărcat cu multe găleţi de apă din golful Napoli.

— Fenomen clar de regresiune, specific tipului iniţial, spuse David. Ai redevenit sudistă – dar, dacă te prind că îi faci ochi dulci acelui tânăr Dionysos, te anunţ că îi sucesc gâtul.

— Nici o primejdie. Abia putem să ne înţelegem prin cuvinte.

O muscă singuratică îşi zdrobi creierii de lampa de deasupra mesei şchioape – o masă de biliard transformabilă. Găurile din postav apăreau prin faţa de masă ca nişte umflături. Graves Monopole Sec era un vin tânăr şi călduţ, cu o culoare respingătoare de la paharele de sticlă albastră. La dejun aveau porumbei cu măsline. Miroseau ca o ogradă de păsări pe căldură.

— Poate ar fi mai plăcut să luăm masa în grădină, propuse David.

— Acolo ne mănâncă insectele.

— Este absurd să nu poţi să te simţi bine în ţara asta încântătoare, întări Alabama. Totul era minunat când am sosit aici prima oară.

— Da, lucrurile se înrăutăţesc şi devin tot mai scumpe de la o zi la alta. Ai aflat cât înseamnă un kilogram?

— Două livre[31], cred.

31. Unitate de măsură anglo-saxonă, egală cu 0,453 de grame.

— Cum? se înfurie David, nu se poate să fi mâncat paisprezece kilograme de unt într-o săptămână.

— Atunci, poate că este *jumătate de livră*, se scuză Alabama. Oricum, sper să nu faci caz pentru un kilogram…

— Doamnă, trebuie să fiţi foarte atentă când aveţi de-a face cu francezii.

— Nu înţeleg de ce nu poţi să te ocupi ca lumea de casă, când te plângi că n-ai nimic de făcut, o mustră David.

— Dar ce vrei să fac? De câte ori încerc să vorbesc cu bucătăreasa, o ia la fugă spre pivniţă şi mai adaugă o sută de franci la cheltuieli.

— Aşa… Dacă şi mâine avem porumbei, eu nu mai vin la masă, ameninţă David. Trebuie făcut ceva.

— Doamnă, întrebă Nanny, aţi văzut noile biciclete pe care ajutoarele bucătăresei şi le-au cumpărat de când am venit noi aici?

— Domnişoară Meadow, o întrerupse David abrupt, nu aţi vrea să o ajutaţi pe doamna Knight să ţină evidenţa cheltuielilor?

Alabama ar fi dorit ca David să nu o amestece pe Nanny în asemenea lucruri. Ar fi dorit să se gândească numai cât de bronzate o să fie picioarele ei şi ce gust ar fi avut vinul dacă era rece.

— Socialiştii sunt de vină, domnule Knight, ei distrug ţara asta. Dacă nu sunt mai atenţi, vom avea încă un război. Domnul Horterer-Collins obişnuia să spună…

Vocea lui Nanny continuă să se audă răspicat. Era imposibil să pierzi vreun cuvânt din vorbele ei sonore şi clare.

— Prostii sentimentale, răspunse David cu iritare. Socialiştii sunt puternici tocmai pentru că ţara este deja în haos. Cauză şi efect.

— Nu vă supăraţi, domnule, dar socialiştii sunt cei care au provocat războiul, şi acum…

Silabele tranşante expuseră opiniile politice neîncorsetate ale lui Nanny.

În răcoarea dormitorului, unde se presupunea că se odihnesc, Alabama protestă.

— Nu se mai poate, spuse ea. Crezi că femeia asta are de gând să vorbească aşa la fiecare masă?

— O putem ruga să mănânce seara sus, cu copilul. Dar cred că se simte foarte singură. În fiecare dimineaţă stă izolată pe plajă.

— Dar este groaznic, David!

— Ştiu… dar tu n-ai de ce să te plângi. Gândeşte-te că ar trebui să te concentrezi pe compoziţia unui tablou în timp ce ea tot dă din gură. O să găsească ea pe cineva să-şi descarce sufletul. Atunci o să fie mai bine. Nu trebuie să lăsăm amănuntele de genul ăsta să ne strice vara.

Alabama trecea fără ţintă dintr-o cameră în alta a casei; doar zgomotele îndepărtate ale gospodăriei îi întrerupeau solitudinea. Ultimul zgomot însă fu cel mai groaznic – o spaimă teribilă. Vila probabil mai avea puţin şi se prăbuşea.

Se năpusti pe balcon; capul lui David apăru la una dintre ferestre.

Huruitul asurzitor al unui aeroplan se rostogoli peste vilă. Aparatul zbura atât de jos, încât casca de aur a părului lui Jacques se vedea strălucind prin plasa cafenie strânsă în jurul capului. Aeroplanul se năpusti în jos ca o pasăre de pradă, se remontă într-o curbă strânsă şi apoi se înălţă până sus pe cer. Viră rapid, cu aripile înclinate lucind în soare, şi apoi se lăsă în picaj într-o spirală înfricoşătoare, care aproape atinse acoperişul de olane. Când aparatul se redresă, îl văzură pe Jacques cum le face semn cu mâna şi pe urmă lasă un pacheţel să cadă în grădină.

— Nebunul ăsta o să sfârşească rău de tot! Mă îmbolnăveşte de inimă, protestă David.

— Trebuie să fie grozav de curajos, spuse Alabama visătoare.

— *Vanitos*, vrei să zici, se răsti el.

— Uitaţi, doamnă! Uitaţi! Uitaţi! Uitaţi!

Foarte emoţionată, camerista îi aduse Alabamei cutia cafenie lansată din aeroplan. Mintea ei vioaie de franţuzoaică nu vedea nici o posibilitate ca un zbor atât de periculos, doar pentru a lăsa un pacheţel, să fi fost destinat elementului masculin al familiei.

Alabama deschise cutia. Pe o foaie de carnet cu pătrăţele stătea scris pe diagonală cu creion albastru *Toutes mes amitiés du haut de mon avion.*[32] *Jacques Chèvre-Feuille.*

32. Întreaga mea prietenie, de la înălţimea avionului meu (în fr., în orig.).

— Ce crezi că vrea să spună? întrebă Alabama.

— Simple salutări, răspunse David. De ce nu-ţi cumperi şi tu un dicţionar francez?

În după-amiaza aceea, Alabama se opri la *librairie* în drum spre plajă. Din şirurile de volume cu coperte de hârtie galbenă, alese un dicţionar şi *Le Bal du Comte d'Orgel*[33], în franceză, ca să înveţe limba.

33. Roman de Raymond Radiguet, apărut în 1924; acţiunea se desfăşoară la Paris, în anii '20.

La ora patru, ca la un semn, suflarea brizei tăie o cărare albastră printre umbrele înmuiate de mare până la barul lui Jean. Aranjamentul pentru trei instrumente al unei orchestre de jazz protestă contra ofensivei bruşte a mareei în creştere prin melancolia muzicii americane la modă. O interpretare jubilantă a melodiei *Yes, We Have No Bananas* ridică în picioare mai multe cupluri. Bellandeau dansă cu o cochetărie prefăcută alături de lugubrul corsican; Paulette cu soţia se lansară cu frenezie în subtilităţile a ceea ce ei credeau că este foxtrotul american.

— Ai zice că merg pe sârmă, aşa dau din picioare, comentă David.

— Ce caraghios. Am de gând să învăţ şi eu.

— Pentru asta, va trebui să renunţi la ţigări şi cafea.

— Probabil că da. Vreţi să mă învăţaţi şi pe mine să dansez aşa, domnule Jacques?

— Sunt un dansator execrabil. Am dansat doar cu camarazii mei la Marsilia. Dansul nu este pentru bărbaţii adevăraţi.

Alabama nu înţelegea franceza lui, dar, oricum, nu avea importanţă. Ochii aurii ai bărbatului se deschideau şi se închideau ca o cupă de crin şi fiecare bătaie a pleoapelor o legăna pe înainte şi înapoi, înainte şi înapoi, prin teribila penurie de banane din republică.

— Vă place la Franţa?

— Iubesc Franţa.

— Nu puteţi iubi Franţa, spuse el afectat. Ca să iubeşti Franţa trebuie a iubi un francez.

Engleza lui Jacques era mai dezvoltată în domeniul amorului decât în orice altceva. Pronunţa apăsat cuvântul „iubi“, cu un sunet rotund, de parcă îi era teamă să nu îi scape.

— Am cumpărat un dicţionar, spuse el. Voi învăţa engleza.

Alabama râse.

— Iar eu am început să învăţ franceza, spuse ea, ca să pot iubi Franţa mai articulat.

— Trebuie să mergeţi în Arles. Mama mea era de acolo, mărturisi el. Femeile arleziene sunt foarte frumoase.

Tristul romantism din glasul lui reduse universul la o inconsecvenţă inefabilă. Împreună, cei doi contemplară avântul mării şi îşi lăsară privirea să alunece dincolo de zarea albastră.

— Sunt convinsă… murmură ea, dar uitase de ce anume.

— Dar mama dumneavoastră? întrebă el.

— Mama este în vârstă, şi este foarte blândă. M-a răsfăţat şi mi-a dat tot ce am vrut. A devenit a doua mea natură să plâng după lucrurile pe care nu le am.

— Povestiţi-mi despre vremea când eraţi copil, o îndemnă el tandru.

Muzica încetă. O trase spre el până când Alabama simţi cum se lasă cu toată greutatea asupra ei şi oasele lui o strivesc dureros. Era tot numai bronz şi mirosea a soare şi nisip; simţi că pe sub pânza apretată era gol. Alabama nu se gândi la David, spera doar să nu îi fi văzut. Nu îi mai păsa. Avea sentimentul că i-ar plăcea să îl sărute pe Jacques Chèvre-Feuille în vârful Arcului de Triumf. A-l săruta pe necunoscutul în straie albe era ca şi cum ar fi îmbrăţişat un ritual aproape uitat.

Seara, după cină, David şi Alabama obişnuiau să se plimbe cu maşina prin Saint-Raphaël. Îşi cumpăraseră un Renault mic. Doar faţada orăşelului era luminată, ca o cortină care acoperă o schimbare de decor. Luna săpa caverne fragile sub platanii masivi aflaţi departe de mare. Într-un pavilion rotund de lângă mare, orchestra locală cânta arii din *Faust* şi valsuri care te ameţeau ca un carusel. Un bâlci itinerant îşi instalase panourile pictate, iar tinerii americani şi ofiţeri se dădeau în *chevaux de bois*[34] pe cabluri, până în cerurile sudului.

34. Căluţi de lemn (în fr., în orig.).

— Piaţa asta este o sursă de microbi pentru tusea măgărească, doamnă, remarcă Nanny cu severitate.

Ca să evite bacteriile, aştepta cu Bonnie în maşină sau se plimbau încet pe porţiunea măturată a esplanadei din faţa gării. Plânsetele disperate ale lui

Bonnie după plăcerile nocturne ale parcului de distracţii sfârşiră prin a deveni atât de insuportabile, încât în cele din urmă au trebuit să o lase acasă, cu Nanny.

În fiecare seară se întâlneau cu Jacques şi prietenii lui la Café de la Flotte. Tinerii erau de o veselie zgomotoasă şi goleau multe sticle de bere şi de Porto, chiar şi de şampanie când făcea David cinste, strigându-l pe chelner „Amirale“. René îşi conduse Citroënul galben până sus pe treptele Hotelului Continental. Aviatorii erau regalişti. Când nu zburau cu aeroplanul, unii pictau, alţii încercau să scrie, dar toţi erau amatori de viaţă cazonă. Pentru zborurile de noapte erau plătiţi în plus. Deseori, luminile de poziţie roşii şi verzi de la avioanele lui Jacques şi Paulette treceau razant deasupra ţărmului în parade aeriene. Lui Jacques îi displăcea că David îi plăteşte băuturile şi că Paulette avea nevoie de bani – avea un copil mic care rămăsese la părinţii lui, în Alger.

Riviera este un loc seducător. Ostentaţia acelui albastru familiar şi a palatelor albe care tremurau în valul de căldură accentua lucrurile. Asta înainte ca Marii Potentaţi, care se urcau în Train Bleu[35], Granguri de la Biarritz-Backs şi Dictatorii-şefi ai decoratorilor de interioare să îi folosească orizonturile albastre ca să îşi ornamenteze întreprinderile artistice. O mică hoardă de oameni îşi risipeau timpul pentru a fi fericiţi, după care îşi risipeau fericirea pentru a-şi petrece timpul lângă palmierii copţi în soare şi viţele uscate ce se căţărau pe terasele argiloase.

35. Expres de noapte de lux, care făcea legătura între Calais şi Riviera franceză, între 1922 şi 1938.

În lungile după-amiezi, Alabama citea din Henry James. În timp ce David picta, ea îi citea pe Robert Hugh Benson, Edith Wharton şi Dickens. După-amiezile pe Riviera sunt lungi şi calme, încărcate de conştiinţa nopţii cu mult înainte de căderea serii. Bărci pline de spinări lucioase şi păcănitul ritmic al motoarelor pornite remorchează vara peste întinderea apei.

„Ce să fac?“ se întreba ea neliniştită. Încercă să-şi coasă o rochie; fu un dezastru.

Fără nici un motiv anume, căută să se impună în faţa lui Nanny:

— Cred că Bonnie primeşte prea mult amidon în mâncare, spuse ea pe un ton autoritar.

— Nu cred, doamnă, răspunse Nanny scurt. În douăzeci de ani, nu am dat prea multe feculente nici unuia dintre copiii de care am avut grijă.

Nanny se duse la David cu această controversă.

— Nu poţi măcar să nu te amesteci, Alabama!? spuse el. În momentul ăsta am absolută nevoie de linişte ca să lucrez.

Când era copil şi zilele se scurgeau leneş, cu aceeaşi lâncezeală, nu avea de unde să ştie că viaţa era cea care secreta curgerea aceasta lentă şi anostă; îşi închipuia că judecătorul dăduse această sentinţă, pentru a o lipsi de antrenul la care se considera îndreptăţită. Începu să dea vina pe David pentru această monotonie.

— Bine, atunci de ce nu dai o petrecere?

— Pe cine să chemăm?

— Nu ştiu… agenta imobiliară, alsaciana.

— Sunt oribile…

— Dacă te gândeşti la ele ca la nişte tablouri de Matisse, atunci sunt în regulă.

Cele două femei erau însă prea burgheze ca să accepte. Restul invitaţilor se întâlni în grădina familiei Knight ca să bea Cinzano. Madame Paulette smulse din micul pian din lemn de tec acordurile vesele ale melodiei *Pas sur la bouche*. Francezii pălăvrăgeau volubili, dar de neînţeles pentru David şi Alabama, despre tablourile lui Fernand Léger şi René Crevel. Când vorbeau, se aplecau uşor în faţă şi păreau încordaţi şi protocolari, conştienţi de excentricitatea prezenţei lor în acel loc – toţi, în afară de Jacques, care dădea prea multă importanţă atracţiei lui nefericite pentru soţia lui David.

— Nu vă este teamă când faceţi acele acrobaţii? întrebă Alabama.

— Mi-e teamă de fiecare dată când mă urc în aeroplan. De asta îmi şi place, răspunse el cu un aer sfidător.

Dacă cele trei surori din bucătărie lăsau de dorit în cursul săptămânii, la ocaziile speciale se lansau ca nişte focuri de artificii în iulie. Langustele războinice se contorsionau în capcana tulpinilor de ţelină, salatele proaspete ca o felicitare de Paşti răsăreau din câmpurile de maioneză. Faţa de masă era decorată insistent cu ghirlande de frunze; exista chiar şi gheaţă, fapt confirmat de Alabama, pe pardoseala de ciment din cămară.

Madame Paulette şi Alabama erau singurele femei. Paulette se ţinea deoparte şi îşi urmărea soţia din priviri. Avea aerul cuiva care îşi închipuie că a lua masa cu americanii era la fel de indecent ca participarea la balul mascat studenţesc de la *Quatre-Arts*.

— *Ah*, *oui*, zâmbea madame Paulette, *mais oui*, *certainement oui*, *et puis o-u-i*.

Ai fi zis că este corul la un cântec de-al lui Mistinguett[36].

36. Actriţă şi cântăreaţă franceză (1875-1956).

— Dar în Muntenegru – cunoaşteţi Muntenegru, nu-i aşa? – *toţi* bărbaţii poartă corset, spuse corsicanul.

Cineva îl împunse pe Bellandeau cu degetul în coaste.

Jacques îşi ţinea ochii aţintiţi asupra Alabamei, cu un aer neconsolat.

— În marina franceză, declamă el, comandantul este bucuros, este mândru să se scufunde împreună cu vaporul său… Eu sunt ofiţer al marinei franceze!

Petrecerea se animă, alimentată de polilogia de fraze franţuzeşti, incomprehensibile pentru Alabama; îşi lăsă mintea să cutreiere fără ţintă.

— Permiteţi-mi să vă propun să gustaţi din roba dogelui, spuse ea vârând o linguriţă în jeleul de coacăze, sau poate preferaţi puţin Rembrandt?

Stăteau aşezaţi pe balcon în briza mării şi discutau despre America, Indochina, Franţa, atenţi la ţipetele şi tânguirile păsărilor de noapte ascunse în întuneric. Luna melancolică îşi pierduse luciul de la aerul sărat al verii şi de la umbrele negre şi comunicative. O pisică sări pe balcon. Era foarte cald.

René şi Bobbie se duseră să caute amoniac ca să alunge ţânţarii; Bellandeau se duse să se culce; Paulette se duse acasă cu soţia, grijuliu cu regulile de etichetă franţuzeşti. Gheaţa se topi pe pardoseala cămării; prăjiră nişte ouă în tigăile înnegrite de la bucătărie. Alabama, David şi Jacques porniră cu maşina spre plaja din Agay în lumina zorilor de aramă, în întâmpinarea dimineţii aurii şi răcoroase, conducând printre modelele create pe ramurile pinilor de soarele gălbui şi printre miresmele albe ale florilor de noapte ce se închideau.

— Acelea sunt cavernele omului de Neanderthal, spuse David, arătând spre scobiturile purpurii din coline.

— Nu, îl contrazise Jacques, rămăşiţele au fost găsite la Grenoble.

Jacques era la volanul Renault-ului. Conducea maşina ca pe aeroplan, cu viteză, scrâşnete şi accelerări brutale, care stârneau ecouri ale zorilor ca nişte stoluri de păsări migratoare.

— Dacă maşina asta ar fi a mea, aş intra cu ea în ocean, spuse el.

Lăsând în urmă Provence, goneau spre plajă pe drumul languros ce se încreţea după dealuri, ca un aşternut boţit.

Avea să-l coste pe puţin o sută de franci să repare maşina, socoti David în gând, când îi lăsă pe Jacques şi Alabama în faţa cabinelor de baie ca să meargă să înoate.

David se întoarse acasă şi lucră până când se schimbă lumina – insista că în lumina de miazăzi de aici, din *Midi*, nu poate picta nimic altceva decât exterioare. Apoi merse pe jos până la plajă ca să înoate puţin alături de Alabama înainte de masa de prânz. O găsi lângă Jacques, aşezaţi pe nisip ca o un cuplu de… eh, un cuplu de ceva, îşi spuse el dezgustat. Erau amândoi uzi şi netezi ca două pisici care îşi linseseră blana. David se încinsese de la mers. Simţea soarele înţepându-l în transpiraţia de pe gât ca un guler de spini.

— Vrei să intri în apă şi cu mine? spuse el din nevoia de a zice ceva.

— A, David… Apa este îngrozitor de rece acum, de dimineaţă. Şi o să înceapă vântul.

Alabama adoptase un ton indignat, de parcă certa un copil care se băga în vorbă.

Încurcat, David se duse să înoate singur; privi în urmă la cele două siluete care străluceau în soare, laolaltă.

„Ăştia doi sunt cei mai insolenţi oameni pe care i-am cunoscut“, îşi spuse el furios.

Apa se răcise deja de la vânt. Razele oblice ale soarelui tăiau Mediterana în nenumărate panglici de argint, pe care le arunca pe plaja pustie. Când David se duse să se îmbrace, îl văzu pe Jacques cum se apleacă şi îi şopteşte ceva Alabamei în primele rafale ale mistralului. Nu reuşi să audă ce zicea.

— Ai să vii? şopti Jacques.

— Da… nu ştiu. Da, spuse ea.

Când David ieşi din cabină, nisipul răvăşit de vânt îl înţepă în ochi. Pe obrajii încordaţi ai Alabamei, unde bronzul intens de pe pometi lucea galben, se prelingeau lacrimi. Încercă să dea vina pe vânt.

— Eşti bolnavă, Alabama, ţi-ai pierdut minţile. Dacă te mai vezi cu tipul ăsta, te las aici şi mă întorc în America singur.

— Nu poţi să-mi faci aşa ceva.

— O să vezi dacă pot sau nu! spuse el ameninţător.

Alabama se întinse pe nisip în vântul ce o şfichiuia, nefericită.

— Eu plec – să te aducă acasă cu avionul.

David se îndepărtă cu paşi mari. Alabama auzi maşina pornind. Apa lucea ca un reflector de metal sub norii albi şi reci.

Jacques reveni cu un pahar de Porto.

— Am fost să îţi comand un taxi, spuse el. Dacă vrei, nu mai vin mâine aici.

— Dacă nu vin la tine acasă poimâine, când pleacă el la Nisa, să nu mai vii deloc.

— Da, aprobă el şi făcu o pauză să îi dea vinul. Ce o să-i spui soţului tău?

— Va trebui să-i spun adevărul.

— N-ar fi bine, spuse Jacques alarmat. Trebuie să ne păstrăm avantajele…

După-amiaza fu tăioasă şi albastră. Vântul mătură rotocoalele reci de praf prin casă. Afară, abia puteai să te auzi vorbind.

— După prânz nu mergem la plajă, Nanny. Este prea frig ca să înotăm.

— Da, dar Bonnie este agitată din pricina vântului. Cred că ar trebui să mergem, doamnă, dacă nu vă supăraţi. Nu este nevoie să intrăm în apă… mai schimbăm, ştiţi. De altfel, domnul Knight s-a oferit să ne ducă până acolo.

Pe plajă nu era absolut nimeni. Aerul cristalin îi usca buzele. Alabama se întinse la soare, dar vântul alungă soarele înainte ca acesta să îi încălzească trupul. Era ostil.

René şi Bobby ieşiră agale din bar.

— Salut, spuse David scurt.

Cei doi se aşezară jos de parcă împărtăşeau un secret care privea familia Knight.

— Aţi observat steagul? întrebă René.

Alabama se întoarse în direcţia câmpului de aviaţie.

Deasupra acoperişurilor metalice cubiste, steagul flutura în bernă, strălucitor în aerul transparent.

— A murit cineva, continuă René. Un soldat spune că este vorba de Jacques – în timp ce zbura prin mistralul ăsta.

Lumea Alabamei deveni deodată foarte tăcută, de parcă s-ar fi oprit brusc, de parcă astrele încremeniseră înaintea unei coliziuni catastrofale.

Alabama se ridică în picioare, nesigură.

— Trebuie să plec, spuse ea încet.

Îi era frig şi greaţă. David o însoţi până la maşină.

Bărbatul băgă maşina în viteză brutal, dar Renault-ul nu voia să ruleze mai repede.

— Putem intra? întrebă el santinela.

— Nu, domnule.

— A avut loc un accident… puteţi să-mi spuneţi despre cine este vorba?

— Este împotriva regulamentului.

În luminozitatea orbitoare a fâşiei de nisip alb din faţa zidurilor, în spatele bărbatului se pierdea o alee de leandri ce se îndoiau în bătaia mistralului.

— Dorim să ştim dacă este vorba de locotenentul Chèvre-Feuille.

Santinela scrută faţa demnă de milă a femeii.

— Asta, domnule… mă duc să aflu, spuse el în cele din urmă.

Aşteptară interminabil în rafalele răuvoitoare ale vântului.

Soldatul se întoarse. Jacques apăru din spatele lui şi se duse spre maşină cu paşi mari, plin de curaj şi cu o siguranţă de proprietar peste o parte din soare şi din aviaţia franceză, din gulerul alb cu albastru al plajei, din Provence, cu oamenii ei bruneţi, care trăiau după disciplina dură a necesităţii, din presiunea vieţii înseşi.

— *Bonjour*, spuse el.

Prinse mâna Alabamei ferm, ca un chirurg care îngrijeşte o rană.

Alabama îşi plângea de milă.

— Trebuia să ştim… spuse David încordat în timp ce pornea maşina – lacrimile soţiei sunt însă pentru mine.

Brusc, îşi pierdu cumpătul.

— La naiba! strigă el. Eşti gata să ne batem ca să terminăm povestea asta?

— Nu pot să mă bat, spuse Jacques blând, privind-o pe Alabama drept în faţă. Sunt mult prea puternic pentru el.

Mâinile lui încleştate pe portiera maşinii arătau ca nişte mănuşi de oţel.

Alabama încercă să se uite la el. Printre lacrimi, imaginea lui Jacques îi apărea înceţoşată. Chipul lui poleit şi pânza albă a uniformei umflată de vânt, care emana lucirea de aur a trupului, se topeau într-o ceaţă aurie.

— Nici tu n-ai putea! strigă ea sălbatic. Nici tu n-ai putea să-l baţi!

Se azvârli înlăcrimată pe umărul lui David.

Renault-ul porni furios să înfrunte vântul. David opri maşina cu roţile scrâşnind în faţa gardului alb de la barul lui Jean. Alabama se repezi să tragă frâna de mână.

— Idioato! urlă David şi o împinse mânios la o parte. Ia-ţi mâinile de pe frână!

— Îmi pare rău că nu l-am lăsat să te facă praf! strigă ea înfuriată.

— Puteam să-l omor dacă voiam, spuse David pe un ton dispreţuitor.

— S-a întâmplat ceva grav, doamnă?

— A murit cineva, atâta tot. Nu ştiu cum rezistă ei la o viaţă ca asta!

David se duse drept la micul atelier pe care şi-l aranjase la vilă. Vocile latine, plăcute, a doi copii care adunau smochine din copacul din capătul grădinii pluteau în aer ca o melodie ce se distingea când mai tare, când mai încet, după cum bătea vântul crepuscular.

După un timp, Alabama îl auzi strigând la fereastră:

— Căraţi-vă odată din copacul ăla! Neam afurisit de franţuji papistaşi!

Abia îşi vorbiră la masa de seară.

— Vântul este şi el util la ceva, spuse Nanny. Alungă ţânţarii de pe ţărm, iar atmosfera este mult mai limpede când începe să bată, nu credeţi, doamnă? Dar, vai, cât îl agasau pe domnul Horterer-Collins! Din momentul în care începea mistralul, era ca un leu în cuşcă. Pe dumneavoastră nu vă supără, doamnă, nu-i aşa?

De neclintit în hotărârea lui de a regla conturile, David insistă ca după cină să meargă în oraş.

René şi Bobbie erau singuri în cafenea şi se pregăteau să bea un ceai de verbină. Ca să nu rămână în calea vântului, scaunele erau aşezate pe mese cu picioarele în sus. David comandă şampanie.

— Şampania nu e bună pe vântul ăsta, îl avertiză René – dar până la urmă o bău.

— L-aţi văzut pe Chèvre-Feuille ?

— Da, îmi spune că se duce în Indochina.

Din tonul lui, Alabama se temu că David avea de gând să se bată cu Jacques când o să dea de el.

— Când pleacă?

— Într-o săptămână… zece zile. Când obţine transferul.

Promenada extraordinar de plăcută pe sub copacii magnifici, plină de viaţă şi de vară, se golise de orice conţinut. Jacques trecuse ca un aspirator prin acea parte a vieţii lor. Nu mai rămăsese nimic – în afară de cafeneaua ieftină şi frunze în rigolă, un câine care dădea târcoale şi un negru numit Sans-Bas, cu o tăietură de sabie pe un obraz, care încerca să le vândă un ziar. Asta era tot ce mai rămăsese din iulie şi august.

David nu le spuse ce treabă avea cu Jacques.

— Poate că este acolo, înăuntru, sugeră René.

David traversă strada.

— Ascultă, René, spuse Alabama repede. Trebuie să-l cauţi neapărat pe Jacques, să-i spui că nu pot veni – doar atât. Vrei să faci asta pentru mine?

Compasiunea lumină chipul visător, plin de pasiune al lui René. Îi luă mâna şi i-o sărută.

— Îmi pare rău pentru dumneavoastră. Jacques este un băiat bun.

— Şi tu eşti, René.

A doua zi de dimineaţă, Jacques nu veni la plajă.

— Aşa deci, doamnă, îi salută monsieur Jean. Aţi petrecut o vară frumoasă?

— Foarte frumoasă, răspunse Nanny, dar cred că doamna şi domnul au stat destul aici.

— Da, anotimpul se va sfârşi curând, comentă filozofic monsieur Jacques.

La prânz avură porumbei şi o brânză ca de cauciuc. Camerista se agita cu caietul de cheltuieli în mână. Nanny vorbea prea mult.

— Vara asta, trebuie să recunosc, a fost foarte plăcută aici, comentă ea.

— Eu o detest. Dacă puteţi să vă ocupaţi de împachetarea lucrurilor noastre până mâine, plecăm imediat la Paris, spuse David furios.

— Dar în Franţa, după lege, domnule Knight, trebuie să le daţi servitorilor un preaviz de zece zile. Este o lege absolută, explică Nanny.

— O să le dau bani. Cu doi franci poţi să-l cumperi şi pe preşedinte, ţărani păduchioşi!

Nanny râse, tulburată de violenţa lui David:

— Este adevărat, sunt ahtiaţi după bani.

— Eu împachetez diseară. Acum mă duc să mă plimb, spuse Alabama.

— Doar nu pleci în oraş fără mine – Alabama?

Voinţele lor se înfruntară, încleştându-se cu încordarea gâfâită a doi oameni care caută să se susţină unul pe celălalt la o piruetă rapidă.

— Nu, David, îţi promit. O iau pe Nanny cu mine.

Alabama se plimbă fără ţintă prin pădurile de pini, mai sus de drumurile înalte din spatele vilei lor. Celelalte vile aveau deja ferestrele bătute în scânduri. Platanii acopereau aleile dintre ele cu frunze. Divinităţile de porţelan verde ca jadul din faţa cimitirului păgân arătau mai degrabă ca nişte figurine de apartament, ce nu îşi aveau locul pe terasa de bauxită. Drumurile erau netede, proaspăt terasate pentru ca britanicii să poată face promenade iarna mai uşor. Cele două femei şi fetiţa o luară pe o potecă nisipoasă printre vii. Era de fapt un drum de şarete. Soarele sângera de moarte într-o hemoragie de roşu şi purpuriu – sânge arterial în care se înmuiau frunzele de viţă. Norii negri se înfăşurau la orizont, iar pământul se întindea, biblic, în lumina profetică.

— Ştiţi, un francez nu-şi sărută soţia pe gură, spuse Nanny confidenţial. O respectă prea mult.

Ajunseră aşa de departe, că Alabama trebui să o ducă pe Bonnie în cârcă pentru ca fetiţa să-şi odihnească picioarele micuţe.

— Sus, căluţule! Mami, de ce nu fugi? se plânse copilul.

— Şş-ş-ş. Sunt un cal bătrân şi obosit, draga mea, şi bolnav.

Un ţăran de pe câmpul încins făcu gesturi obscene şi le invită pe femei la el. Nanny fu scandalizată.

— Vă daţi seama, doamnă?! Şi noi suntem aici cu un copil mic! O să vorbesc eu cu domnul Knight! De când cu războiul, lumea asta nu mai este un loc sigur.

La apusul soarelui, se auziră tam-tamurile în tabăra senegalezilor – ritualuri pentru morţii lor îngropaţi în cimitirul apărat de monştri.

Un păstor singuratic, tuciuriu şi chipeş, mâna o turmă mare de oi de-a lungul drumurilor pline de paie care duceau la vilă. Alabama, bona şi copilul se treziră înconjurate de oile care tropăiau şi stârneau praful cu copitele.

— *J'ai peur!* strigă Alabama către bărbat.

— *Oui,* spuse el blând, *vous avez peur?* Gi-o! îndemnă el oile în josul drumului.

Nu reuşiră să plece din Saint-Raphaël mai devreme de sfârşitul săptămânii. Până atunci, Alabama îşi petrecu timpul la vilă şi în plimbări cu Bonnie şi cu Nanny.

Madame Paulette dădu telefon – ar vrea Alabama să treacă pe la ea după-amiază? David îi spuse că da, putea merge să îşi ia rămas-bun.

Madame Paulette îi dădu Alabamei o fotografie de la Jacques şi o scrisoare lungă.

— Îmi pare foarte rău pentru dumneavoastră, spuse madame Paulette. Nu am crezut că a fost o chestiune atât de serioasă – ne gândiserăm doar la un flirt.

Alabama nu reuşi să citească scrisoarea. Era în franceză. O rupse într-o mie de bucăţele şi le dădu drumul în apa neagră din port, pe sub catargele a nenumărate vapoare de pescuit sosite din Shanghai şi Madrid, Columbia şi Portugalia. Deşi o durea sufletul, rupse şi fotografia. Cel mai frumos lucru pe care îl avusese vreodată în viaţa ei – fotografia aceea. Ce rost avea să o mai păstreze? Jacques Chèvre-Feuille plecase în China. Nu ştia nici un mijloc de a prelungi vara, nici fraze în franceză care să îi păstreze armoniile frânte; nu mai era nici o speranţă de a găsi salvarea într-o banală poză franţuzească. Acel ceva pe care şi-l dorise de la Jacques, Jacques îl luase cu

el să îl risipească la chinezi. Ai luat de la viaţă ce ai vrut, dacă ai reuşit, iar de restul te-ai lipsit.

De la ferestrele trenului care smulgea familia Knight din ţinutul lămâilor şi al soarelui, nisipul de pe plajă se vedea la fel de alb ca în iunie, şi Mediterana era la fel de albastră ca întotdeauna. Mergeau la Paris. Nu aveau aşteptări prea mari de la acest drum, nici convingerea că schimbarea de decor era panaceul pentru bolile sufleteşti; erau pur şi simplu bucuroşi că pleacă. Şi Bonnie era bucuroasă. Copiii se bucură întotdeauna de ceva nou, fără să-şi dea seama că orice lucru se regăseşte în toate, dacă acel lucru este deplin. Vara, iubirea şi frumuseţea sunt aproape aceleaşi, la Cannes sau în Connecticut. David era mai în vârstă decât Alabama; nu se mai simţise cu adevărat bucuros de la primul lui succes.

3

Nimeni nu mai ştia cine dăduse petrecerea aceea. Continua de săptămâni în şir. Când simţeai că nu mai rezişti încă o noapte, mergeai acasă să te culci, iar când te întorceai, o nouă garnitură de invitaţi se dedica misiunii de a ţine petrecerea vie. Începuse mai mult ca sigur în 1927, cu primele vapoare care au descărcat această nelinişte în Franţa. Alabama şi David i se alăturaseră în mai, după o iarnă îngrozitoare petrecută într-un apartament din Paris care mirosea a arhivă bisericească pentru că nu putea fi aerisit sub nici o formă. Apartamentul în care se baricadaseră împotriva ploii hibernale era perfect pentru dezvoltarea germenilor de amărăciune aduşi cu ei de pe Riviera. De la ferestre se vedeau acoperişurile cenuşii din faţă răzuind acoperişurile cenuşii din spate, ca nişte zgârieturi uşoare de floretă. Cerul posomorât se lăsa în jos printre coşurile caselor, ca un eter gotic inversat, care diviza orizontul în turle şi puncte, suspendate deasupra neliniştii lor ca tubulatura unui imens incubator. Gravurile în acvaforte ale balcoanelor de pe Champs-Élysées şi ploaia de pe trotuarele din jurul Arcului de Triumf erau singurele lucruri pe care le puteau vedea din salonul lor roşu cu auriu. David avea un atelier pe malul stâng al Senei, în acel cartier al oraşului de dincolo de Pont de l’Alma, unde clădirile rococo şi lungile bulevarde creează deschideri incolore şi lipsite de perspectivă.

Acolo, David se pierdu în retrospectiva toamnei detaşate de lunile ce trecuseră, de căldură, frig şi vacanţă, şi le recapitulă pe melodia unor cântece de leagăn care atraseră mulţimile avangardei la Salonul Independenţilor. Frescele erau gata: în ele se manifesta un David nou, mai personal. Numele lui răsuna pe holurile băncilor şi în Ritz Bar, dovadă a faptului că oamenii îl rosteau şi în alte locuri. Concizia dură a lucrărilor sale se făcea simţită până şi în contururile decoraţiunilor interioare. Magazinul Des Arts Decoratifs prezentă o sufragerie după unul dintre interioarele sale, pictat din dragoste pentru o anemonă gri; compania Ballets Russes acceptă un decor de-al său – spectacolul ireal al luminii pe plaja din Saint-Raphaël – care să simbolizeze începutul lumii în baletul intitulat *Évolution*.

Voga în ascensiune a lui David Knight o aduse pe Dickie Axton în zbor simbolic deasupra zării lor. Femeia scrise pe zidurile prosperităţii lor un mesaj de la Babilon pe care ei nu s-au învrednicit să îl citească, acaparaţi cum erau de miresmele liliacului crepuscular de pe bulevardul Saint-Germain şi misticismul scump al parfumului Heure Bleue, ce învăluia Place de la Concorde.

Telefonul suna iar şi iar, şi le răvăşea visele, ducându-i spre Valhalle palide, parcul Ermenonville şi celeste coridoare crepusculare de hoteluri capitonate. Pe când dormeau în patul lor liric şi visau la omologarea testamentului lumii, soneria se revărsă asupra conştiinţei lor ca nişte cercei rostogoliţi undeva departe; David ridică receptorul.

— Alo. Da, aţi sunat la soţii Knight.

Vocea lui Dickie alunecă pe fir, de la tonul autoritar la murmurul linguşitor.

— Sper să veniţi la dineul meu.

Glasul se prelingea în jos printre dinţi, ca un acrobat pe frânghia din vârful unui cort de circ. Acţiunile lui Dickie nu se opreau decât la frontierele independenţei morale, sociale şi sentimentale, aşa că era foarte uşor să-ţi imaginezi anvergura activităţilor ei. Dickie avea la vârful degetelor un catalog al umanităţii, o agenţie de impresariat celebrităţi pentru toate genurile de emoţie. Existenţa ei nu era deloc surprinzătoare în această epocă plină de nenumăraţi Mussolini şi de predici de pe munte ţinute de orice alpinist în trecere. Pentru suma de trei sute de dolari, răzuia depunerile

istorice seculare de sub unghiile conţilor italieni şi le servea drept caviar debutantelor din Kansas; pentru încă alte câteva sute, deschidea prosperităţii postbelice a Americii uşile către Bloomsbury[37] şi Parnas, porţile de la castelul Chantilly sau paginile Debrett's[38]. Comerţul ei cu active intangibile punea pe masă frontierele lunecoase ale Europei într-o salată de crudităţi – spanioli, cubanezi, sud-americani, chiar şi câte un negru ocazional, care înotau în maioneza socială ca nişte bucăţele de trufe. Soţii Knight se ridicaseră la un nivel atât de înalt în ierarhia „celor cunoscuţi“, încât deveniseră indispensabili pentru Dickie.

37. Grup de scriitori, artişti şi intelectuali, de la începutul sec. XX, din care făcea parte Virginia Woolf.

38. Ghidul genealogic al aristocraţiei britanice.

— Nu e nevoie să-ţi dai aere, protestă Alabama în faţa lipsei de entuziasm a lui David. Toţi invitaţii de acolo vor fi albi… sau au fost cândva.

— Bine, o să venim, spuse David în receptor.

Alabama îşi răsuci trupul într-un mod experimental. Soarele patrician al după-amiezii târzii se alungea neprietenos peste patul unde se recompunea alături de David, amândoi indolenţi.

— Este foarte măgulitor, spuse ea în timp ce se propulsa spre baie, să fii atât de căutat, dar mai judicios, cred, să cauţi la rândul tău.

David rămase întins în pat, ascultând curgerea jetului violent de apă şi cutremurul paharelor în suportul lor.

— Încă un chef! strigă el. Constat că mă descurc foarte bine fără principiile mele de bază, dar nu pot să-mi sacrific şi slăbiciunile – şi una dintre ele este că nu mă mai satur de chefuri.

— Ce ziceai despre prinţul de Wales? Că a vărsat? strigă Alabama.

— De ce nu asculţi când îţi vorbesc?! spuse David înfuriat.

— Detest oamenii care încep să vorbească exact în momentul când iei în mână periuţa de dinţi.

— Am spus că cearşafurile din patul ăsta mă zgârie la picioare.

— Dar în băuturile de aici nu este nici urmă de potasă, spuse Alabama neîncrezătoare. Trebuie să fie o nevroză – ai vreun simptom nou? se interesă ea geloasă.

— A trecut atâta timp de când n-am mai dormit în pat, că aş avea halucinaţii, dacă le-aş putea deosebi de realitate.

— Sărmanul David… Ce putem face?

— Nu ştiu. Serios, Alabama, spuse David şi îşi aprinse o ţigară contemplativ, bat pasul pe loc cu pictura. Am nevoie de noi emoţii care să mă stimuleze.

Alabama se uită la el cu răceală.

— Înţeleg.

Îşi dădu seama că îşi sacrificase pentru totdeauna, pe altarul unei veri provensale glorioase, dreptul de a se simţi ofensată.

— Ai putea să urmăreşti apariţiile domnului Berry Wall[39] pe pagina de caricaturi din *Paris Herald*, sugeră ea.

39. Personaj excentric.

— Sau să mă înec cu clarobscur.

— Dacă într-adevăr vorbeşti serios, David, cred că ne-am înţeles că nu ne vom amesteca unul în treburile celuilalt.

— Uneori, comentă David fără nici o legătură, chipul tău arată ca un suflet rătăcit prin ceţurile unei lande scoţiene.

— Evident, în calculele noastre nu am ţinut cont de gelozie, continuă ea.

— Ascultă, Alabama, o întrerupse David, mă simt groaznic; crezi că o să fim la înălţime diseară?

— Vreau să-mi arăt noua rochie, spuse ea pe un ton hotărât.

— Iar eu am un costum vechi pe care vreau să-l port până se rupe. Ştii că n-ar trebui să ne ducem. Ar fi bine să ne gândim la obligaţiile noastre faţă de omenire.

Pentru Alabama, obligaţiile erau un complot şi o capcană întinsă de civilizaţie ca să îi prindă în laţ fericirea şi să pună piedică timpului.

— Îmi ţii cumva o predică?

— Nu. Vreau să văd cum arată petrecerile lui Dickie. Ultima dintre ele n-a adus nici un ban pentru operele ei de binefacere, deşi au întors de la

poartă sute de oameni. Ducesa de Dacné a costat-o pe Dickie trei luni în America, după aluzii bine ţintite.

— Petrecerea o să fie ca toate celelalte. Stai jos şi aştepţi inevitabilul, singurul lucru care nu se petrece niciodată.

Extravaganţa de după război care îi trimisese pe David şi Alabama şi încă pe vreo şaizeci de mii de americani prin Europa, la o vânătoare de iepuri fără ogari, atinsese paroxismul. Sabia lui Damocles, făurită din speranţa vie de a obţine ceva în schimbul a nimic şi din aşteptările demoralizatoare de a primi nimic în schimbul a ceva, era ca şi suspendată deasupra capului lor până pe 3 mai.

Erau americani de noapte şi erau americani de zi, şi toată lumea avea în bancă americani cu care să cumpere ceva. Holurile de marmură erau pline de ei.

Lespiaut nu mai reuşea să producă destule flori pentru clienţi. Se fabricau călţunaşi din piele şi cauciuc, iar gardeniile albe şi scânteiuţele se făceau din fire de mătase şi sârme. Cu mare greutate se produceau imortelele care urmau să crească în solul arid al bretelelor înguste de la rochie şi al buchetelor cu tije prelungi, care să străpungă umbrele abundente de sub talie. Modistele încropeau pălăriuţe din pânza bărcuţelor de jucărie din grădinile Tuileries; croitoresele mai îndrăzneţe vindeau vara în buchete. Doamnele mergeau la turnătorie ca să obţină un mulaj cu o şuviţă din părul lor sau să îşi pună la tocuri fanteziile de crom de la sticluţele de parfum ale lui Héléna Rubinstein şi Dorothy Gray. Citeau cu voce tare chelnerilor adjectivele descriptive din meniu şi tot îşi spuneau între ele „Nu aţi dori?“ sau „Realmente, nu aţi vrea?“ până îi goneau pe bărbaţi afară, ca să se piardă în liniştea relativă a străzilor din Paris, ce murmurau ca o orchestră invizibilă care se acordează. Americanii din alţi ani îşi cumpărau case luxoase, cu guler alb şi manşete, în Neuilly şi Passy, sau astupau locurile virane din Rue de Bac, ca flăcăul olandez care a astupat cu trupul lui spărtura din dig. Americani iresponsabili se agăţau de excentricităţi costisitoare, ca servitorii sâmbăta seara, când se cramponează de o roată mare, stricată, şi făceau atât de multe modificări, încât addenda îi urma constant precum clinchetul unei case de marcat Potin. Blănari esoterici

jupuiau o clientelă secretă în Rue des Petits-Chams; oamenii cheltuiau o avere în taxiuri în căutarea posibilităţilor îndepărtate.

„Îmi pare rău că nu pot rămâne, am trecut doar ca să vă salut“, spuneau ei între ei şi refuzau să se aşeze la masă în restaurantul hotelului. Comandau patiserie Veronese pe peluzele de la Versailles, care păreau nişte perdele de dantelă, pui şi alune la Fontainebleau, acolo unde pădurile purtau peruci pudrate. Discurile umbrelelor de soare se revărsau pe terasele suburbane cu efervescenţa suplă şi rotundă a unui vals de Chopin. Se aşezau la distanţă de ulmii lugubri din care se prelingeau florile, ulmi ca harta Europei, ulmi deşiraţi la capăt ca nişte ghemotoace de lână galben-verzuie, ulmi grei şi plini de ciorchini ca strugurii acri. Comandau vremea cu un apetit continental şi îl ascultau pe centaur cum se plânge de preţul potcoavelor. În meniuri găseai flori burgheze, florile arhitecturale, înalte, din castani, dar şi bobocii de trandafir glasaţi care mergeau cu vinul de Porto. Americanii dădeau detalii despre ei, dar numai la început, ca o eternă expoziţiune, o cheie muzicală înaintea primei măsuri, ce urma să fie interpretată în modurile minore ale imaginaţiei. În mintea lor, toţi şcolarii francezi erau orfani pentru că purtau şorţuleţe negre, iar cei care nu cunoşteau sensul lui *insensible* credeau că francezii îi iau drept nebuni[40]. Cu toţii beau. Americanii cu panglici roşii la butonieră citeau jurnale care se numeau *L'Éclaireur*[41] şi beau pe trotuare. Americanii care primiseră ponturi pentru cursele de cai beau pe treptele de jos ale scărilor. Americanii cu un milion de dolari şi abonament la maseuze beau în apartament la hotelurile Meurice şi Crillon. Alţi americani beau în Montmartre, *pour le soif*, *contre la chaleur*, *pour la digestion* şi *pour se guérir*[42]. Erau încântaţi că francezii îi iau drept nebuni.

40. Un exemplu de „prieten fals“. În franceză, *insensible* înseamnă lipsit de sensibilitate; în engleză, iraţional.

41. Organizaţia franceză a cercetaşilor.

42. De sete, contra căldurii; pentru digestie; pentru vindecare (în fr., în orig.).

Flori de peste cincizeci de mii de franci se ofiliră în nădejdea succesului pe altarele de la *Notre-Dame des Victoires* în cursul acelui an.

— Poate că o să se întâmple ceva, spuse David.

Alabama îşi dorea să nu se întâmple iarăşi ceva, dar era rândul ei să fie de acord – dezvoltaseră un aranjament tacit prin care îşi susţineau unul altuia emoţiile, aproape matematic, ca o combinaţie secretă a unui seif care nu funcţiona decât prin convingerea reciprocă că aşa va fi.

— Adică, spuse el în continuare, dacă ar veni cineva să ne aducă aminte ce simţeam noi în legătură cu unele lucruri, pe vremea când simţeam în acelaşi mod în care ni-l reamintesc ei, atunci poate că asta ne-ar înviora.

— Înţeleg ce vrei să spui. Viaţa începe să devină la fel de contorsionată ca răsucirile sentimentale ale unui dans ritmic.

— Exact. Vreau să organizez nişte proteste împotriva acestui aspect, pentru că sunt cu mult prea ocupat ca să lucrez foarte bine.

Mama said „Yes“ and Papa said „Yes“[43] tuturor proprietarilor de gramofoane din Franţa. *Ariel*[44] a trecut de pe copertă la antenele de pe acoperişurile caselor. Ce mai conta? De la un înger, numele trecuse deja în mit şi apoi la Shakespeare – nimănui nu părea să-i pese. Oamenii încă recunoşteau cuvântul: „Ariel!“ David şi Alabama nici nu remarcaseră schimbarea.

43. „Mama a spus «da» şi tata a spus «da»“ – referire la o cunoscută melodie a vremii.

44. *Ariel ou la vie de Shelley*, roman de André Maurois publicat în 1923.

Într-un taxi de Marne, tăiară toate colţurile din Paris suficient de abrupte ca să le capteze atenţia şi descinseră în faţa hotelului George V. În bar era o atmosferă apăsătoare de ameninţare convivială. Imitaţie delirantă a picturilor lui Picabia, liniile negre şi petele de culoare ale unei tentative de comercializare a nebuniei făceau ca acest spaţiu, strâmt ca o cabină de vapor, să îţi dea senzaţia că eşti încorsetat într-un spaţiu meschin. Barmanul inspectă adunarea cu un aer condescendent de patron: Miss Axton era o veche clientă, care, de fiecare dată, aducea un nou venit. Miss Dickie Axton, da, o cunoştea atât de bine – în barul lui băuse în seara când şi-a împuşcat iubitul în Gara de Est. Alabama şi David erau singurii pe care nu îi cunoştea.

— Mademoiselle Axton şi-a revenit complet după un contratimp aşa de stupid?

Miss Axton afirmă cu o voce magnetică şi incisivă că da, şi îi ceru un pahar mare cu gin, rapid. Părul îi creştea pe cap ca mâzgăliturile pe care o persoană le face distrată în timp ce vorbeşte la telefon. Picioarele lungi îi erau întotdeauna proiectate viguros în faţă, de parcă apăsa până la fund, cu vârful degetelor, acceleratorul universului. Lumea spunea că se culcase cu un negru. Barmanul însă nu credea. Nu vedea când şi-ar fi făcut Miss Axton timp pentru el între atâţia gentlemeni albi – ba chiar şi pugilişti, este adevărat.

Miss Douglas, în schimb, reprezenta un caz diferit. Era englezoaică. Era imposibil să ştii cu cine se culcase. Reuşise chiar să rămână în afara atenţiei presei. Se înţelege, avea bani, ceea ce făcea ca aventurile ei să fie mai discrete.

— Bem acelaşi lucru ca de obicei, mademoiselle?

Barmanul zâmbi seducător.

Miss Douglas deschise larg ochii limpezi; întruchipa esenţa însăşi a „negrului şic“ într-o asemenea măsură, că nu mai era decât o aromă sumbră. Palidă şi diafană, se menţinea cu picioarele pe pământ doar cu ajutorul unei stăpâniri de sine visătoare.

— Nu, prietene, de data asta este scotch şi sifon. Încep să-mi placă prea mult cremele de sherry.

— Există o soluţie, spuse Miss Axton. Aşezaţi şase enciclopedii pe burtă şi recitaţi tabla înmulţirii. După câteva săptămâni, veţi avea un stomac aşa de plat, încât va ieşi pe partea cealaltă şi veţi începe din nou viaţa cu partea din spate în faţă.

— Fireşte, contribui Miss Douglas, ciupindu-se acolo unde bănuiala unui colac de grăsime deborda peste centură, ca un cozonac proaspăt scos din cuptor, crescut peste marginile tăvii. Singurul lucru cert este… spuse ea aplecată în faţă şi restul cuvintelor le împroşcă în urechea lui Miss Axton.

Cele două femei izbucniră în hohote de râs.

— Scuzaţi-mă, încheie Dickie încă amuzată, în Anglia se ia într-un pahar de cocktail.

— Eu nu fac niciodată gimnastică, enunţă domnul Hastings cu o stânjeneală lipsită de entuziasm. De când m-am trezit cu ulcer la stomac, nu mănânc decât spanac, şi în felul acesta reuşesc să nu arăt bine.
— Un fel de mâncare sectantă, lugubră, conchise Dickie pe un ton sepulcral.
— Dar îl mănânc cu ouă, sau crutoane, iar uneori cu…
— Haide, dragă, nu trebuie să te agiţi, îl întrerupse Dickie şi începu să explice cu blândeţe: De când domnul Hastings a ieşit de la azil, trebuie să îl dădăcesc; când se enervează, nu mai poate să se îmbrace sau să se bărbierească fără să dea drumul la patefon. Când se întâmplă asta, vecinii îl închid, aşa că trebuie să îl veghez să rămână calm.
— Trebuie să fie foarte supărător, murmură David.
— Groaznic!… să faci tot drumul până în Elveţia cu toate plăcile alea, şi apoi să comanzi spanac în treizeci şi şapte de limbi!
— Sunt convinsă că domnul Knight ne poate împărtăşi vreo reţetă infailibilă de a rămâne tânăr, sugeră Miss Douglas, arată ca de cinci ani.
— Este o autoritate, spuse Dickie. O autoritate de necontestat.
— În materie de ce? se interesă Hastings sceptic.
— Anul acesta, toate autorităţile sunt în legătură cu femeile.
— Vă plac ruşii, domnule Knight?
— O, enorm, îi adorăm, interveni Alabama.
Avea senzaţia că nu deschisese gura de câteva ore şi că se aşteptau spună şi ea ceva.
— Nu ne plac, spuse David. Nu ştim nimic despre muzică.
— Jimmie, spuse Dickie rapace pentru a acapara conversaţia, era pe punctul de a deveni un compozitor faimos, dar era nevoit să ia o băutură la fiecare şaisprezece măsuri ale contrapunctului ca să-şi menţină elanul, şi vezica lui n-a mai rezistat.
— Nu puteam să mă sacrific pentru succes, aşa cum fac alţii, protestă Hastings arţăgos, pentru a sugera că David oarecum se vânduse pentru ceva.
— Se înţelege. Cu toate acestea, sunteţi deja faimos – bărbatul fără vezică.
Alabama se simţi exclusă, din lipsa vreunei realizări artistice. Comparându-se cu eleganta Miss Axton, începu să-şi deteste soliditatea

discretă, competenţele neşlefuite şi limitate ale corpului ei – braţele îi reaminteau de o bifurcaţie a căii ferate siberiene. Prin comparaţie cu hainele fine ale lui Miss Douglas, rochia ei de la Patou părea prea largă. Miss Douglas o făcea să simtă că avea urme de cremă pe decolteu. Alabama îşi strecură degetele în platoul cu alune sărate şi se adresă deprimată barmanului:

— Aş zice că oamenii de profesia dumneavoastră beau până mor.

— *Non, madame*. A fost o vreme când îmi plăcea un pahar bun de coniac, dar asta înainte de a deveni atât de cunoscut.

Petrecăreţii se revărsară în noaptea pariziană ca nişte zaruri dintr-un cornet. Pâlpâirile rozalii ale felinarelor colorau bolta dantelată a copacilor în bronz lichid: aceste lumini sunt unul dintre motivele pentru care inimile americanilor tresar la auzul numelui „Franţa" – sunt identice cu luminile tremurate din circul copilăriei noastre.

Taxiul porni în balans pe bulevard, de-a lungul Senei. Trecură în viraje vertiginoase de masa fragilă a catedralei Notre-Dame, de podurile ce leagănă fluviul, de mirosurile tari ale parcurilor încinse, de turnurile normande ale Palatului de Justiţie, de mirosurile tari ale parcurilor încinse, de podurile ce leagănă fluviul, de masa fragilă a catedralei Notre-Dame, derulate înainte şi înapoi, ca un jurnal de actualităţi proiectat din nou de la început.

Insula Saint-Louis este împărţită în numeroase curţi cu iz de mucegai. Pasajele sunt pavate cu diamantele albe şi negre ale regilor siniştri, iar grilajele disecă ferestrele. Asiatici şi georgieni slujesc în vastele apartamente ce dau spre fluviu.

Când au ajuns acasă la Dickie, se făcuse târziu.

— Aşadar, pentru că este pictor, spuse Dickie în timp ce deschidea poarta, aş dori ca soţul dumneavoastră să o cunoască pe Gabrielle Gibbs. Uneori este inevitabil; cel puţin când trăieşti printre oameni.

— Gabrielle Gibbs, repetă Alabama, cum să nu, am auzit de ea.

— Gabrielle este cam prostuţă, continuă Dickie imperturbabilă, dar este foarte atrăgătoare, cu condiţia să nu ai chef de conversaţie.

— Are cel mai frumos trup din lume, întări Hastings, este alb ca marmura.

Apartamentul era gol; o farfurie cu ouă jumări se răcea pe masa din mijlocul camerei; o capă de seară corai decora un scaun.

— *Qu'est-ce tu fais ici?*[45] întrebă cu glas slab Miss Gibbs, de pe podeaua băii, când Alabama şi Dickie pătrunseră în sanctuar.

45. Ce cauţi aici? (în fr., în orig.).

— Nu vorbesc franceza, spuse Alabama.

Părul lung, blond al fetei curgea în valuri sculptate în jurul feţei; o şuviţă platinată plutea în vasul de toaletă. Avea o faţă atât de inocentă, de parcă tocmai ieşise din mâinile unui taxidermist.

— *Quelle dommage*[46], spuse ea laconic.

46. Ce păcat (în fr., în orig.).

Douăzeci de brăţări de diamant zdrăngăniră de scaunul toaletei.

— A, dragă, spuse Dickie filozofic, Gabrielle nu vorbeşte în engleză când este beată. Alcoolul o face foarte educată.

Alabama o studie pe tânără; părea să se fi cumpărat singură pe bucăţi.

— *Christ*, spuse posomorâtă fata ameţită de-a binelea, *était né en quatre cent Anno Domini. C'était vraiment très dommage.*[47]

47. Christos s-a născut în anul patru sute după Christos. A fost într-adevăr mare păcat! (în fr., în orig.)

Îşi reveni, cu precizia nonşalantă a unui maşinist de scenă, şi o fixă sceptic pe Alabama, cu o privire la fel de impenetrabilă ca fundalul unui tablou alegoric.

— Trebuie să mă trezesc, se animă fata cu o tresărire de moment.

— Da, neapărat! ordonă Dickie. Afară este un bărbat cum n-ai mai întâlnit niciodată, care a venit aici atras doar de ideea de a te cunoaşte.

„Într-o toaletă poţi aranja orice“, gândi Alabama. „După război, baia a ajuns pentru femei echivalentul clubului din centru pentru bărbaţi.“ Să nu uite să facă remarca asta la masă, îşi zise.

— Dacă mă lăsaţi singură, voi face o baie, propuse Miss Gibbs maiestuos.

Dickie o împinse pe Alabama afară din încăpere, ca o menajeră care adună praful de pe podeaua salonului.

— Noi credem, spunea Hastings pe un ton categoric, că n-are nici un rost să lucrezi asupra relaţiilor umane.

Se întoarse apoi acuzator către Alabama:

— Şi cine este acest „noi“ ipotetic?

Alabama nu găsi nici o explicaţie. Tocmai se întreba dacă era momentul să-şi plaseze remarca despre toaletă, când Miss Gibbs apăru în cadrul uşii.

— Îngeri! strigă tânăra, uitându-se în jurul camerei.

Delicată şi cu rotunjimi fine, părea un bibelou de porţelan; se aşeză pe scaun cu spatele drept şi făcu sluj; apoi făcu pe mortul, într-o parodie burlescă a propriei ostentaţii, cu multă atenţie, ca şi cum fiecare gest era o figură în vreun dans comic pe care îl improviza şi care urma să fie perfecţionat mai târziu. Era evident că este dansatoare – veşmintele acestora nu fac niciodată parte integrantă din trupurile lor zvelte. Puteai să o dezveleşti pe Miss Gibbs trăgând de un singur şiret central.

— Miss Gibbs! spuse David repede. Vă mai amintiţi de bărbatul care vă scria toate scrisorelele acelea de amor de prin anii 1920?

Ochii vii cântăriră scena fără expresie:

— Deci pe dumneavoastră trebuie să vă cunosc. Am auzit însă că sunteţi îndrăgostit de soţie.

David râse:

— Calomnie! Dezaprobaţi?

Miss Gibbs se retrase în spatele efluviilor de Elizabeth Arden şi al cascadei unui chicot internaţional studiat.

— În zilele noastre e ceva aproape canibalic.

Tonul i se schimbase, devenise de o seriozitate exagerată; personalitatea ei se însufleţise ca o eşarfă de muselină roz în bătaia vântului.

— La unsprezece dansez şi trebuie să cinăm, dacă aţi avut vreodată intenţia asta. Paris! oftă ea. De săptămâna trecută, de la patru jumătate, tot prin taxiuri stau.

Pe o masă lungă, aşezată pe capre de lemn, o sută de cuţite şi furculiţe de argint semnalizau existenţa a tot atâtea milioane de dolari prin cele două fanioane stilizate cubist.

Grotescul capetelor ondulate după ultima modă şi al buzelor stacojii ale femeilor, care se deschideau şi înfulecau lumina lumânărilor ca marionetele ventrilocilor, dădea acestui dineu aspectul unui banchet medieval oferit de un rege nebun. Voci americane se plesneau până la frenezie sub şfichiul ocazional al unei limbi străine.

David nu o pierdea din ochi pe Gabrielle. Alabama o auzi pe tânără spunând: „Ştiţi, cred că supa are nevoie de încă puţină apă de colonie“.

Avea să mai audă fraza de câteva ori, ceea ce o împiedica să şi-o exprime pe a ei.

— Ei bine, începu ea cu curaj, pentru femei, toaleta…

— Este scandalos… o conspiraţie care să ne păcălească, se auzi glasul lui Miss Gibbs. Aş fi vrut să folosească mai mult afrodiziac.

— Gabrielle, strigă Dickie, habar nu ai cât de scumpe sunt chestiile astea după război!

Masa căpătă balansul unei mingi de tenis, ceea ce dădea iluzia că priveşti lumea prin fereastra unui tren expres. Pe sub ochii lor sceptici şi distraţi, treceau imense platouri cu feluri de mâncare frumos ornate.

— Mâncarea, spuse Hastings ursuz, este ca acel lucru pe care Dickie l-a găsit la nişte săpături geologice.

Alabama se decise ca la momentul oportun să conteze pe arţagul lui; era întotdeauna prost dispus. Tocmai se gândise ce să spună, când vocea lui David ieşi la suprafaţă, ca resturile unui vapor purtate de un val de adâncime.

— Am aflat de la un oarecare, îi spuse el lui Gabrielle, că aveţi cele mai minunate vene albastre, peste tot.

— Mă gândeam, domnule Hastings, spuse Alabama perseverentă, că mi-aş dori să vină cineva şi să mă zăvorască într-o centură de castitate spirituală.

Hastings fusese crescut în Anglia, aşa că era foarte preocupat de ce mânca:

— Îngheţată albastră! pufni el cu dispreţ. Mai mult ca sigur că este sânge îngheţat în Noua Anglie, extras de prin lume, sub presiunea civilizaţiei moderne asupra conceptelor moştenite şi tradiţiilor dobândite.

Alabama reveni la prima sa ipoteză, potrivit căreia Hastings era iremediabil o persoană calculată.

— Aş vrea, spuse Dickie pe un ton aspru, ca oamenii să nu se flageleze cu mâncare când iau masa la mine.

— Nu am simţ istoric! Sunt un necredincios! strigă Hastings. Nu ştiu despre ce vorbiţi!

— Când tata era în Africa, îl întrerupse Miss Douglas, se căţărau într-un elefant şi îi mâncau măruntaiele cu mâna – mă rog, pigmeii făceau asta; tata făcea fotografii.

— Şi a mai spus, continuă David excitat, că sânii dumneavoastră sunt ca un desert de marmură – un fel de bezele, presupun.

— O adevărată experienţă, căscă Miss Axton alene, ar fi să cauţi stimularea în biserică şi ascetismul în sex.

Petrecerea îşi pierdu suflul spre sfârşitul dineului – invitaţii, absorbiţi de propria lor persoană în livingul uriaş, se mişcau ca nişte doctori cu măştile pe faţă într-o sală de operaţii. Penumbra roşiatică era saturată de o feminitate viscerală.

Prin geamuri, luminile nopţii scânteiau, miniaturale şi precise, ca nişte stele incrustate într-un flacon de safir. O rumoare stinsă se înălţa din stradă peste moleşeala petrecerii. David trecea de la un grup la altul, ţesând în încăpere o dantelă cu care acoperea umerii lui Gabrielle.

Alabama nu îşi putea desprinde privirea de la cei doi. Gabrielle era centrul a ceva; avea în ea acea absenţă a direcţiei care nu poate exista decât la centru. Îşi ridică privirea şi clipi din pleoape înspre David, cu un aer satisfăcut, ca o pisică persană albă.

— Îmi imaginez că pe sub haine purtaţi ceva masculin, neaşteptat, murmură vocea lui David, nişte boxeri sau ceva de genul ăsta.

În Alabama izbucni resentimentul faţă de David. Îi furase ideea. Toată vara trecută purtase chiar ea boxeri de mătase.

— Soţul dumitale arată prea bine pentru cineva atât de cunoscut, spuse Miss Axton. Un asemenea avantaj nu este corect.

Alabamei i se făcu greaţă – controlabil, dar prea dezgustător ca să răspundă – şampania este o băutură păcătoasă.

David îşi deschise şi închise personalitatea asupra lui Miss Gibbs ca pe nişte tentacule de plantă marină carnivoră. Dickie şi Miss Douglas, aşa cum stăteau rezemate de poliţa şemineului, evocau bizara solitudine arctică a unor stâlpi totemici. Hastings cânta la pian, mult prea tare. Zgomotul îl izola pe fiecare.

Soneria de la intrare sună şi sună.

— Trebuie să fie taxiurile care vin să ne ducă la balet, oftă Dickie cu uşurare.

— Dirijează Stravinski, informă Hastings. Este un plagiator, adăugă lugubru.

— Dickie, spuse Miss Gibbs pe un ton hotărât, poţi să-mi laşi cheia? Domnul Knight o să mă conducă la hotelul Acacias – dacă nu aveţi nimic împotrivă, desigur, i se adresă ea Alabamei cu un surâs radios.

— Să mă deranjeze? De ce? răspunse Alabama acru.

Nu ar fi deranjat-o dacă Gabrielle nu ar fi fost atât de seducătoare.

— Nu ştiu. Sunt îndrăgostită de soţul dumneavoastră. M-am gândit să încerc să-l seduc, dacă nu vă deranjează – bineînţeles, aş încerca oricum –, este aşa un drăguţ, spuse ea şi râse uşor.

Era un râs simpatic, ca o scuză anticipată care acoperea în avans orice eventual refuz.

Hastings o ajută pe Alabama să îşi pună mantoul. Era furioasă pe Gabrielle –, Gabrielle o făcuse să pară atât de caraghioasă! Petrecăreţii se ascunseră în haine.

De-a lungul Senei, felinarele se balansau şi se roteau la fel de uşor ca panglicile legate de Arborele de mai; la colţul străzilor, primăvara îşi zâmbea cu înţeles.

— Dar ce noapte „su-pehr-bă“! rosti Hastings pe un ton de glumeţ.

— Vremea este pentru copii.

Cineva aminti de lună.

— Lunile? spuse Alabama cu dispreţ. Cumperi două la cinci cenţi, lună plină sau semilună, la orice prăvălie.

— Dar aceasta e una deosebit de frumoasă, doamnă. În mod particular, are un fel elegant de a privi lucrurile!

Când se gândea în urmă la acele zile, în momentele ei cele mai negre, Alabama găsea că ritmul ei predominant era la fel de sacadat şi strident ca încercarea de a fredona un pasaj din *La Chatte*[48]. Mai târziu, singurele lucruri pe care le putea localiza pe plan emoţional erau impresia că toţi erau nişte personaje minore şi exasperarea ei la afirmaţiile repetate ale lui David că multe femei erau flori – flori şi deserturi, iubire şi exaltare, pasiune şi faimă! După Saint-Raphaël, nu mai exista nici un pivot solid în jurul căruia să se rotească universul ei echivoc. Îşi modifica abstractizările, aşa cum ar face un inginer mecanic în faţa cerinţelor succesive ale unei clădiri în construcţie.

48. Balet creat de Henri Sauguet în 1927 pentru Ballets Russes.

Grupul ajunse târziu la teatrul Chatelet. Dickie îi împinse pe scara dublă de marmură, de parcă ar fi condus o procesiune prin faţa Molohului.

Decorul roia de inele ale lui Saturn. Picioare zvelte şi imaculate, conştiinţa coastelor, suspensia vibrantă a trupurilor graţioase precipitate în salturile şocului ritmic repetat, isteria viorilor se transmutau într-o abstracţiune torturată a sexului. Emoţia Alabamei spori cu acest apel la patetismul unui corp uman supus voinţei lui fizice până la evanghelism. Mâinile îi erau umede şi tresăreau în fiorul acestuia. Inima îi palpita ca fâlfâitul de aripi al unei păsări furioase.

Teatrul se cufundă într-o lentă nocturnă de cultură luxuriantă. I se păru că ultimul acord al orchestrei o înalţă de la pământ într-un elan de însufleţire inversă – ca râsul lui David, când era fericit.

La poalele scărilor, nenumărate tinere se întorceau spre bărbaţii importanţi cu părul coliliu, rezemaţi de balustrada de marmură, şi bărbaţii influenţi priveau dintr-o parte în alta, în timp ce făceau să le zornăie prin buzunare diverse lucruri – viaţa personală şi cheile.

— Iat-o şi pe prinţesă, spuse Dickie. O luăm cu noi? Pe vremuri, era o mare celebritate.

O femeie cu capul ras şi cu urechi mari de gargui se afişa în hol cu un mexican fără păr.

— Madame a dansat în trupe de balet până când soţul ei i-a obosit genunchii în aşa hal, încât nu a mai putut continua, continuă Dickie în timp

ce făcea prezentările.

— Sunt mulţi ani de când genunchii mei s-au osificat, se plânse femeia.

— Cum aţi reuşit? întrebă Alabama pe nerăsuflate. Vreau să spun, cum aţi ajuns la balet? Şi să ajungeţi atât de celebră?

Femeia o privi cu ochi catifelaţi de lustragiu, implorând lumea să nu o uite, pentru ca ea însăşi să existe în uitare de sine.

— Dar m-am născut cu baletul.

Alabama acceptă enunţul ca pe o explicaţie de viaţă.

Au urmat multe disensiuni legate de locul unde să supeze. Ca un compliment adresat prinţesei, grupul alese un mic cabaret rusesc. Vocea unei aristocraţii decăzute îşi împletea tânguirile cu notele flexibile ale chitarelor ţigăneşti; clinchetul surd al sticlelor de şampanie în frapiere tulbura atmosfera acestui donjon al plăcerilor la fel de discordant ca zornăitul lanţurilor spectrale. Gâturi păstrate la răcoare şi gâtlejuri ca nişte colţi de viperă străpungeau lumina ectoplasmatică; părul învolburat se despletea în jurul bălţilor nopţii.

— Madame, vă rog, insistă Alabama, aţi putea să-mi daţi o scrisoare de recomandare către maestrul sau maestra de balet? Aş da orice pe lume să învăţ să fac asta.

Capul ras o scrută pe Alabama cu un aer enigmatic.

— La ce bun? spuse ea. Este o viaţă foarte dură. Acolo se suferă. Soţul dumneavoastră ar putea cu siguranţă să aranjeze…

— Dar de ce ar dori cineva să facă asta? interveni Hastings. Vă dau eu adresa unui profesor de black-bottom[49] – evident, este negru, dar cui îi mai pasă astăzi?

49. Dans foarte popular, apărut în America în anii ’20.

— Mie, spuse Miss Douglas. Ultima oară când am ieşit în oraş cu negri, a trebuit să mă împrumut de la şeful de sală ca să achit nota. De atunci, am tras linia de discriminare după culoare la chinezi.

— Credeţi, Madame, că sunt prea în vârstă? insistă Alabama.

— Da, răspunse prinţesa laconic.

— Şi oricum, ei trăiesc practic cu cocaină, spuse Miss Douglas.

— Şi se roagă la demonii ruşi, adăugă Hastings.

— Unii dintre ei duc totuşi o viaţă normală, cred, spuse Dickie.

— Sexul este un înlocuitor aşa de nesatisfăcător, oftă Miss Douglas.

— Înlocuitor de ce anume?

— De sex, idiot ce eşti.

— Eu cred, spuse Dickie surprinzător, că asta este exact ce-i trebuie Alabamei. Mereu am auzit că este un pic mai altfel – nu neapărat într-o ureche, dar un pic mai dificilă. O artă ar explica-o. Da, cred cu adevărat că ar trebui, spuse ea pe un ton hotărât. Ar fi cel puţin la fel de exotic ca o soţie de pictor.

— Ce înţelegeţi prin „exotic“?

— Să alergi de colo-colo şi să te preocupe lucrurile – cu toate că abia v-am cunoscut, mă gândesc că dansul ar fi cu adevărat un atú, mai ales dacă vă şi interesează. Când o petrecere ar deveni prea plicticoasă, aţi putea executa câteva piruete aşa…, îşi ilustră Dickie spusele cu o furculiţă pe care o înfipse în faţa de masă şi o răsuci. Acum vă văd! termină ea plină de entuziasm.

Alabama se văzu şi ea rotindu-se suav până la capătul unui arcuş de vioară, răsucind pe bobina lui de argint deziluziile sigure ale trecutului în aşteptările nesigure ale viitorului. Se imagină ca un nor amorf într-o oglindă de vestiar încadrată cu cărţi de vizită, hârtii, telegrame şi fotografii. Se urmări de-a lungul unui culoar de piatră plin de comutatoare electrice şi pancarte cu fumatul interzis, pe lângă un răcitor de apă cu un teanc de pahare de carton şi un bărbat într-un fotoliu cu spătar înclinat, până la o uşă cenuşie marcată cu o stea pictată cu şablonul.

Dickie era născută să fie promotoare:

— Sunt sigură că sunteţi capabilă – aveţi corpul care trebuie!

În gând, Alabama îşi trecu în revistă trupul. Era drept şi rigid ca un far.

— S-ar putea să meargă, murmură ea şi cuvintele i se înălţară în mijlocul stării de euforie, ca un înotător care iese la suprafaţă după un plonjon la mare adâncime.

— S-ar putea?! exclamă Dickie ca un ecou plin de convingere. Dar aţi reuşi să îl vindeţi la Cartier pentru un tricou de corp din plasă de aur!

— Cine îmi poate da o scrisoare de recomandare către persoanele necesare?

— Eu, draga mea – am toate intrările imposibile în Paris. Dar mi se pare cinstit să vă avertizez că potecile aurite din cer sunt bolovănoase când o iei la picior. Când vă pregătiţi de drum, aţi face bine să vă dotaţi cu o pereche de tălpi de crep.

— Da, maro, cred, din cauza rigolelor, spuse Alabama fără ezitare. Am auzit mereu spunându-se că praful de stele se vede prea mult pe alb.

— Este un aranjament complet idiot, interveni Hastings cu bruscheţe. Soţul ei spune că nu este în stare să cânte nici măcar o melodie!

Trebuie să se fi întâmplat ceva în viaţa acestui om pentru a-l face atât de morocănos – sau poate tocmai pentru că nu se întâmplase nimic? Cu toţii erau arţăgoşi, aproape la fel de mult ca ea. Trebuie să fi fost nervii, şi apoi faptul că nu făceau altceva decât să scrie acasă să li se trimită bani. În tot Parisul nu era nici măcar o baie turcească decentă.

— Ce vi s-a întâmplat… de sunteţi atât de nemulţumit? întrebă ea.

— M-am servit de medaliile mele de război ca de nişte ţinte să mă antrenez la tragerile cu pistolul, răspunse el acru.

Hastings era la fel de neted şi cafeniu ca o acadea cu lapte. Nu îl atingea nimic, era un neisprăvit care descuraja oamenii şi ducea o existenţă de pirat moral. Multe generaţii de mame frumoase îl înzestraseră cu o iritare inepuizabilă. Nu era nici pe jumătate un tovarăş de petreceri la fel de bun ca David.

— Înţeleg, spuse Alabama. Arena este închisă astăzi, pentru că matadorul a trebuit să stea acasă să-şi scrie memoriile. Cei trei mii de spectatori n-au decât să meargă la cinematograf.

Tonul ei sarcastic îl agasă pe Hastings.

— Nu eu sunt de vină, se apără el, că Gabrielle l-a împrumutat pe David.

Observă apoi gravitatea de pe faţa Alabamei şi continuă consolator:

— Nu cred că aţi dori să fac dragoste cu dumneavoastră, nu?

— O, nu, este în regulă… îmi place să mă victimizez.

Mica sală se sufoca în fum. O dezlănţuire de tobe asedie zorii moleşiţi; paznicii de la celelalte cabarete se abătură pe acolo pentru supeul lor matinal.

Alabama stătea liniştită, fredonând *Horses, horses, horses* cu o voce ca sirena de ceaţă a navelor care pleacă în larg.

— Este petrecerea mea, insistă ea când apăru nota de plată, o dau de ani de zile.

— Atunci de ce nu l-aţi invitat şi pe soţul dumneavoastră? întrebă Hastings cu maliţie.

— A, fir-ar să fie! exclamă Alabama vehement. L-am invitat… l-am invitat de atât de mult timp, că a uitat să vină.

— Vă trebuie cineva care să se ocupe de dumneavoastră, spuse el serios. Vă plac bărbaţii şi aveţi nevoie să fiţi strunită. Dar aşa este! insistă el când Alabama începu să râdă.

Deşi Hastings se hrănea, în fond, din aşteptările ipocrite ale doamnelor ale căror fapte le îngăduiau o apropiere de basmele cu zâne, Alabama ajunse la concluzia că el nu avea totuşi nimic dintr-un prinţ.

— Tocmai mă pregăteam să mă descurc singură, chicoti ea. Mi-am dat întâlnire cu prinţesa şi cu Dickie ca să stabilim viitorul meu. Până atunci însă, este extrem de greu să dirijezi o viaţă căreia îi lipseşte direcţia.

— Aveţi un copil, nu? sugeră el.

— Da, mai este şi copilul – viaţa merge mai departe.

— Petrecerea asta, spuse Dickie, durează de o veşnicie. Semnăturile de pe primele cecuri pentru nota de plată sunt păstrate pentru muzeul de război.

— Ce ne trebuie este ceva sânge proaspăt pentru petrecere.

— Ce ne trebuie tuturor, spuse Alabama nerăbdătoare, este o bună…

Zorii de ziuă se balansau de pe o latură a Pieţei Vendôme pe cealaltă, cu graţia lentă argintie a unui dirijabil ancorat. Alabama şi Hastings dădură buzna dimineaţa în apartamentul gri al soţilor Knight, ca o rafală de confetti rămasă de cu seară, scuturată din pliurile unui mantou.

— Credeam că David este acasă, spuse ea după ce căută în dormitor.

— Eu nu, o maimuţări Hastings. Pentru că eu, dumnezeul tău, sunt un dumnezeu evreiesc, un dumnezeu baptist, un dumnezeu catolic…

Trecuse atâta timp de când îi venea să plângă, îşi dădu ea seama brusc. Se prăbuşi pe podea în aerul închis şi obosit al salonului. Suspinând şi tremurând, nu îşi înălţă capul nici când, în sfârşit, David intră nesigur în încăperea uscată şi supraîncălzită. Alabama zăcea întinsă, ca o cârpă stoarsă

pusă la întins pe pervazul ferestrei, ca învelişul transparent lepădat de o insectă lucitoare.

— Cred că eşti teribil de supărată, spuse el.

Alabama nu răspunse.

— Am fost în oraş toată noaptea, la o petrecere, explică David binedispus.

Alabama îşi dori să îl poată ajuta să se justifice cumva mai credibil. Îşi dori să poată face ceva ca lucrurile să nu mai fie aşa de nedemne. Viaţa părea inutil de extravagantă.

— Ah, David, suspină ea. Sunt prea mândră să îmi pese… orgoliul mă împiedică să simt măcar jumătate din ce ar trebui să simt.

— Să-ţi pese de ce anume? Tu nu te-ai distrat? murmură David în încercarea de a linişti lucrurile.

— Poate că Alabama s-a supărat că nu i-am făcut curte, interveni Hastings, grăbit să iasă din acea situaţie. Oricum, dacă nu aveţi nimic împotrivă, trebuie să fug. Cred că este foarte târziu.

Soarele de dimineaţă strălucea în toată splendoarea lui prin ferestre.

Ea rămase întinsă mult timp, suspinând. David o aşeză pe umăr. Sub braţele lui mirosea a căldură şi a curăţenie, ca fumul dintr-un foc molcom ce arde într-o colibă de munte.

— Explicaţiile nu servesc la nimic, spuse el.

— Absolut deloc.

Încercă să îl vadă mai bine în lumina din zori.

— A, dragul meu! exclamă ea. Aş vrea să trăiesc în buzunarul tău.

— Draga mea, răspunse David somnoros, sigur ar avea o gaură pe care ai uitat să o coşi, şi atunci ai cădea prin ea şi mi te-ar aduce acasă bărbierul satului. Sau cel puţin aşa mi s-a întâmplat cu fetele pe care le-am purtat în buzunar.

Alabama se gândi că ar fi bine să pună o pernă sub capul lui David, să nu mai sforăie. Se gândi că arăta ca un băieţel pe care bona tocmai terminase să îl spele şi să îl pieptene. Bărbaţii, îşi spuse ea, nu par niciodată să devină lucrurile pe care le fac, aşa cum se întâmplă cu femeile, ci relevă doar propria interpretare filozofică a faptelor lor.

„Nu-mi pasă“, îşi repetă ea cu convingere: o incizie în ţesutul vieţii tot atât de curată ca aceea pe care chirurgul cel mai îndemânatic poate spera să o realizeze pe un apendice inflamat. Îşi trecu în revistă impresiile, ca o persoană care îşi face testamentul, şi îşi lasă fiecare senzaţie trecătoare drept moştenire acelei acumulări efemere a sinelui, prezentul, care se umplea şi apoi se golea când devenea excesivă.

Este prea târziu în această dimineaţă pentru păcate mici; soarele se scaldă alături de cadavrele de peste noapte în apele încărcate de germeni de tifos ale Senei; căruţele zgomotoase ale pieţarilor s-au întors de mult la Fontainebleau şi Saint-Cloud; în spitale se termină primele operaţii; locuitorii de pe Île de la Cité tocmai şi-au terminat bolul de *café au lait*, iar şoferii de noapte, *un verre*. Bucătarii din Paris au dus jos gunoiul şi au adus sus cărbunele, şi nenumăraţi tuberculoşi aşteaptă metroul în măruntaiele umede ale pământului. Copiii se joacă pe peluzele de lângă Turnul Eiffel, în timp ce voalurile albe ale guvernantelor englezoaice şi voalurile albastre ale bonelor franţuzoaice dau de veste fluturând că totul este aşa cum trebuie pe Champs-Élysées. Femei elegante îşi pudrează nasul privindu-se în paharul de Porto pe sub copacii de la Pavillion Dauphine, care tocmai îşi deschide porţile în scârţâitul cizmelor de călărie din piele rusească. Camerista familiei Knight are ordin să îi trezească pe stăpâni la timp, ca să îşi ia masa de prânz în Bois de Boulogne.

Când Alabama încercă să se scoale, se simţi nervoasă, se simţi monstruoasă, se simţi îngreţoşată.

— Nu mai suport nici o secundă în plus! strigă ea către David, care dormita. Nu vreau să mă culc cu bărbaţii sau să imit femeile, şi nici nu suport aşa ceva!

— Ascultă, Alabama, mă doare capul, protestă David.

— Nu vreau să ascult! Nu vreau să iau masa de prânz în Bois! O să dorm până când trebuie să merg la studio.

În ochii ei lucea lumina precară a unei hotărâri fanatice. Sub bărbie erau două triunghiuri albe şi în jurul gâtului cercuri albastre. Pielea îi mirosea a pudră uscată şi îmbâcsită de la noaptea de dinainte.

— Dar n-ai cum să dormi dacă nu stai întinsă, spuse el.

— Ba pot să fac exact ce vreau, răspunse ea, orice! Pot să dorm şi trează dacă aşa vreau!

Plăcerea resimţită de David în simplitate era un aspect foarte complex, pe care o persoană obişnuită nu l-ar fi înţeles niciodată şi care îl scutea de numeroase discuţii.

— Perfect, spuse el. O să te ajut.

Macabrii care au trecut prin război adoră să spună povestea soldaţilor din Legiunea Străină care au dat un bal în împrejurimile Verdunului şi au dansat cu cadavrele. Faptul că Alabama fierbea mereu filtrul otrăvit pentru banchetul semiconştienţei, insistenţa ei asupra farmecului misterios al vieţii atunci când îi simţea deja pulsul ca pe zvâcnetul unui picior amputat aveau în ele ceva la fel de sinistru.

Uneori, femeile par să împărtăşească în tăcere o dogmă inalterabilă a persecuţiei, care le dotează chiar şi pe cele mai sofisticate dintre ele cu patosul nearticulat al ţăranului. În comparaţie cu Alabama, înţelepciunea materială a lui David era atât de profundă, încât strălucea, puternică şi armonioasă, prin confuzia acestei epoci.

— Biata fată, spuse el, înţeleg. Trebuie să fie groaznic să-ţi pierzi timpul aşteptând ceva la nesfârşit.

— Ah, taci! răspunse ea nerecunoscătoare.

Rămase un timp alungită şi tăcută.

— David, spuse ea tăios.

— Da.

— Vreau să ajung o dansatoare celebră, la fel de faimoasă ca venele albastre de pe marmura albă a lui Miss Gibbs.

— Da, draga mea, încuviinţă David circumspect.

III

1

Înaltele parabole sonore ale lui Schumann cădeau în curtea îngustă de cărămidă şi se spărgeau de zidurile roşii într-un crescendo discordant. Alabama traversă pasajul murdar din spatele scenei de la Olympia Music Hall. În semiobscuritate, numele lui Raquel Meller se decolora pe o uşă însemnată cu o stea aurie scorojită; efectele unei trupe de jongleri blocau scara. Alabama sui şapte rânduri de scări, pline de aşchii şi încovoiate sub paşii nesiguri a multe generaţii de dansatori, şi deschise uşa studioului. Albastrul vioriu al pereţilor şi podeaua bine frecată atârnau de acoperişul de sticlă ca nacela unui balon suspendat în eter. Efort şi ambiţie, emoţie, disciplină şi o seriozitate copleşitoare inundau încăperea vastă ca un hambar. O fată atletică, plasată în centrul acestei atmosfere, înfăşura marginile spaţiului în jurul coapsei ei întinse rigid. Se tot roti până când reduse tensiunea spiralei vibrante la stadiul lent şi precis al unui cântec de leagăn, şi încremeni într-o pauză orgiastică. Se îndreptă apoi cu mişcări greoaie spre Alabama.

— La ora trei am lecţie cu Madame, îi explică Alabama fetei în franceză. O prietenă a stabilit întâlnirea.

— Madame soseşte în curând, spuse dansatoarea cu un aer uşor batjocoritor. Poate vreţi să vă pregătiţi?

Alabama nu se decise dacă fata lua în zeflemea lumea în general, sau pe ea în particular – sau, poate, pe sine însăşi.

— Dansaţi de mult? întrebă balerina.

— Nu. Este prima mea lecţie.

— Mă rog, toţi începem la un moment dat, spuse fata îngăduitoare.

Se mai roti fulgerător de trei sau patru ori pentru a încheia conversaţia.

— Pe aici, spuse tânăra, afişând lipsa ei de interes faţă de o începătoare.

O conduse pe Alabama până în vestibul.

De-a lungul pereţilor din vestiar atârnau jambiere lungi şi tălpi rigide de culoarea pielii, şi ciorapi negri, turnaţi în sudoare după tiparul imaginilor

vizuale ale tempourilor decisive din muzica lui Prokofiev şi Sauget, Poulenc şi de Falla. Garoafa strălucitoare, explozivă a unui tutu, ieşea de sub marginile unui prosop de faţă. Într-un colţ, bluza albă şi fusta plisată ale lui Madame stăteau agăţate în spatele unei perdele gri, decolorate. Încăperea trăsnea a trudă.

O tânără poloneză cu părul ca un burete de sârmă de cupru şi o faţă roşcovană de gnom stătea aplecată deasupra unui cufăr împletit din răchită, unde sorta partituri rupte şi aranja o grămadă de tunici aruncate de-a valma. Pantofi de balet desperecheaţi atârnau de lampadar. În timp ce întorcea paginile ferfeniţă ale unui album Beethoven, poloneza descoperi o fotografie îngălbenită.

— Cred că este maică-sa, îi spuse ea dansatoarei.

Dansatoarea examină bucata de carton cu un aer de proprietar: prim-balerina ea era.

— Eu, *ma chère* Stella, cred că este chiar Madame când era tânără. O s-o păstrez!

Pufni într-un râs exagerat şi autoritar – ea era centrul studioului.

— Nu, Arienne Jeanneret. Poza rămâne la mine.

— Pot să o văd şi eu? întrebă Alabama.

— Sigur este Madame.

Arienne îi întinse fotografia Alabamei cu o ridicare indiferentă din umeri. Mişcările ei nu aveau nici o continuitate; era complet imobilă între reprizele de vibraţii electrice spasmodice care îi propulsau corpul de la o poziţie cataclismică la alta.

Ochii din fotografie erau rotunzi, trişti, de rusoaică; o conştiinţă visătoare a propriei frumuseţi albe şi dramatice dădea fizionomiei greutate şi hotărâre, ca şi cum o voinţă spirituală reunea toate trăsăturile. Fruntea îi era încinsă de o bandă lată de metal, după moda conducătorilor de care romani. Mâinile îi stăteau aşezate pe umeri într-o poză studiată.

— Nu-i aşa că e frumoasă? întrebă Stella.

— Ar putea fi americancă, răspunse Alabama.

Femeia din fotografie îi amintea vag de Joan; la sora ei mai regăsea aceeaşi transparenţă care emana din chipul din fotografie, ca lumina orbitoare a unei ierni ruseşti. Poate că şi pe Joan o consumase o intensitate a

căldurii asemănătoare, până la acea delicată luminozitate ce radia din făptura ei.

Fata se întoarse repede, când auzi paşii obosiţi ce traversau ezitanţi studioul.

— Unde aţi găsit poza asta veche?

Vocea lui Madame, tremurând de emoţie, te-ar fi făcut să crezi că este plină de scuze. Madame zâmbi. Nu era lipsită de simţul umorului, dar de sub misticismul alb şi calm al chipului său nu răzbătea nici o emoţie manifestă.

— În albumul Beethoven.

— Cândva, spuse Madame pe scurt, stingeam luminile în apartamentul meu şi cântam la pian Beethoven. Salonul meu din Petrograd era galben şi plin de flori tot timpul. Atunci îmi spuneam: „Sunt prea fericită. Aşa ceva nu poate dura".

Flutură mâna a resemnare, apoi îşi ridică privirea spre Alabama şi se uită drept in ochii ei

— Aşa deci, amica mea îmi spune că vrei să dansezi? De ce? Ai deja prieteni, bani…

Ochii negri se plimbară făţiş, aproape copilăresc, pe trupul Alabamei, deşirat şi ascuţit ca acele triangluri de argint dintr-o orchestră – peste omoplaţii laţi şi peste imperceptibila concavitate a picioarelor lungi, toate bine strunite şi controlate de forţa elastică a gâtului robust. Corpul ei era ca o suveică.

— Am fost să văd baletul rusesc, încercă Alabama să se explice, şi mi se pare… O, nu ştiu! A fost ca şi cum în el se aflau toate lucrurile pe care dintotdeauna am încercat să le găsesc în altă parte.

— Ce anume aţi văzut?

— *La Chatte*, Madame, şi trebuie neapărat să dansez şi eu asta într-o zi! răspunse Alabama fără să stea pe gânduri.

O mică scânteie de interes contrariat traversă ochii negri. Personalitatea se retrase apoi de pe chip. Să priveşti în ochii ei era ca şi cum ai înainta printr-un lung tunel de piatră, cu o geană de lumină cenuşie la celălalt capăt, orbecăind prin mocirla ce acoperă fundul rotunjit şi alunecos.

— Sunteţi prea în vârstă. Acesta este un balet minunat. De ce aţi venit la mine aşa de târziu?

— Înainte eram neştiutoare. Eram prea ocupată să trăiesc.

— Şi acum aţi terminat tot ce aveaţi de trăit?

— Destul cât să fiu sătulă până în gât, râse Alabama.

Femeia se mişcă încet printre accesoriile de dans.

— Vom vedea, spuse ea. Pregătiţi-vă!

Alabama se schimbă cu repeziciune. Stella îi arătă cum să-şi lege pantofii de balet în spatele oaselor de la gleznă pentru ca nodul de la fundă să rămână ascuns în scobitură.

— În legătură cu *La Chatte*… începu rusoaica.

— Da?

— Nu puteţi dansa în baletul ăsta. Nu trebuie să vă faceţi speranţe aşa de mari.

Deasupra capului ei, pe o pancartă scria „Nu atingeţi oglinda“ în franceză, engleză italiană şi rusă. Madame stătea cu spatele la oglinda imensă şi privea în gol spre colţurile îndepărtate ale încăperii. Au început fără muzică.

— O să aveţi pian după ce învăţaţi să vă controlaţi muşchii, îi explică ea Alabamei. Acum, pentru că este prea târziu, tot ce se poate face este să vă gândiţi permanent cum să ţineţi picioarele. Întotdeauna trebuie să staţi cu ele aşa.

Madame îşi aşeză orizontal pantofii de satin deşiraţi.

— Trebuie să vă întindeţi aşa de cincizeci de ori în fiecare seară.

Îi trase şi îi îndoi picioarele zvelte peste bară. Faţa Alabamei se înroşi de efort. Femeia aceea îi smulgea literalmente muşchii de pe coapse. Îi venea să strige de durere. Când se uită la ochii fumurii şi la tăietura roşie a gurii lui Madame, Alabama avu impresia că vede pe acel chip răutate. Gândi că Madame este o femeie crudă. Îşi zise că este nesuferită şi răuvoitoare.

— Nu trebuie să vă odihniţi, spuse Madame. Continuaţi.

Alabama trase cu toată forţa de membrele ce o dureau. Rusoaica o lăsă singură să lucreze la exerciţiul diabolic. Reveni şi se stropi nonşalantă în faţa oglinzii cu un pulverizator.

— *Fatiguée?*[50] strigă ea peste umăr nepăsătoare.

50. Obosită? (în fr., în orig.)

— Da, răspunse Alabama.

— Dar nu trebuie să vă opriţi.

După un timp, rusoaica se apropie de bară.

— Când eram doar un copil în Rusia, spuse ea impasibilă, făceam câte patru sute din astea în fiecare seară.

Furia se ridică în Alabama, ca benzina boloborosind într-un rezervor vizibil. Spera ca femeia dispreţuitoare din faţa ei să îşi dea seama cât de mult o urăşte.

— O să fac şi eu patru sute.

— Din fericire, americancele sunt atletice. Au mai multe aptitudini înnăscute decât rusoaicele, remarcă Madame. Dar sunt mai răsfăţate, pentru că se bucură de confort, bani şi o mulţime de soţi. Pentru azi este de ajuns. Aveţi apă de colonie?

Alabama se fricţionă cu lichidul lăptos din pulverizatorul lui Madame. Se îmbrăcă apoi printre ochii uluiţi şi încurcaţi şi printre trupurile goale ale elevelor care începură să intre la oră. Fetele vorbeau însufleţit în ruseşte. Madame o invită să mai rămână ca să le vadă cum exersează.

Pe un scaun de fier rupt se aşeză un bărbat care începu să deseneze; două personaje bărboase de la teatru arătau spre o fată, apoi spre alta; un tânăr în colanţi negri, cu capul înfăşurat într-un batic şi machiat ca un pirat de legendă, pulveriză aerul cu bătăile lui de gleznă.

Într-un mod misterios, baletul prinse contur. În linişte, îşi desfăşură zarva mută în insolenţa seducătoare a mişcărilor – jeté-uri înapoi, *pas de chats* nonşalanţi, în abandonul piruetelor multiple –, îşi dezlănţui furia în salturile şi şpagatele acelui avânt rusesc, şi apoi se temperă, pentru a se odihni într-o legănare de *chasses-croisés*. Nimeni nu scotea nici un cuvânt. Sala era la fel de calmă ca ochiul unui ciclon.

— Vă place? întrebă Madame implacabil.

Alabama îşi simţi faţa cuprinsă de un val de căldură stânjenitor. După prima lecţie se simţea stoarsă. Corpul o durea şi îi tremura. Prima întâlnire fugară cu dansul ca artă îi deschidea un întreg univers. „Sacrilegiu!“, aşa îi venea să strige gândindu-se la abandonul poziiţilor de balet, când îşi aminti cu ruşine de *Valsul orelor* pe care îl dansase cu zece ani în urmă. Brusc, îi

reveni în minte exaltarea pe care o simţise în copilărie când se răsucea şi mergea pe trotuar într-o parte, ca un crab, şi îşi lovea călcâiele în aer. Se asemăna cu acel vechi sentiment uitat că nu ar putea sta lipită de pământ nici un minut în plus.

— Îmi place enorm. Ce este?

Femeia îşi întoarse privirea.

— Este unul dintre baletele mele, despre un amator care voia să se alăture unui circ, spuse ea.

Alabama se întrebă cum de putuse să creadă că ochii aceia de ambră neguroşi erau blânzi; i se părea acum că îşi băteau joc de ea într-un mod infernal.

Madame continuă:

— Mâine veţi lucra din nou.

Seară de seară, Alabama îşi frecţiona picioarele cu ulei de masaj Elizabeth Arden. Îi apăruseră vânătăi deasupra genunchiului, acolo unde făcuse ruptură de muşchi. Avea gâtul atât de uscat, încât la început crezuse că avea febră şi îşi luase temperatura; fu dezamăgită însă când constată că nu avea nimic. În costum de baie, încercă să facă exerciţii de întindere pe spătarul înalt al unei canapele Louis Quatorze. Era mereu la fel de ţeapănă şi, cuprinsă de durere, se prindea de florile sculptate aurii. Îşi vâra labele picioarelor printre barele patului de fier şi dormea săptămâni întregi cu degetele de la picioare înţepenite spre în afară. Lecţiile erau un chin.

După o lună, Alabama reuşea fără ajutor să se ţină drept în poziţia de balet, cu greutatea repartizată pe perniţele de pe talpă, ţinând curbura şirei spinării strânsă ca hăţurile unui cal de curse şi trăgând în jos umerii până când îi simţea parcă apăsându-i pe şolduri. Timpul se scurgea în salturi spasmodice, ca un orologiu de şcoală. David era bucuros să o vadă absorbită de munca de la studioul de balet. Erau astfel mai puţin dispuşi să îşi consume orele de răgaz în petreceri. Timpul liber al Alabamei era o chestiune de dureri musculare scârţâitoare, preferabil de petrecut acasă. David era mai liber să lucreze, acum că ea era ocupată şi avea mai puţine pretenţii asupra timpului lui.

Seara, se aşeza în faţa ferestrei, prea obosită să se mişte, consumată de dorinţa fierbinte de a reuşi ca dansatoare. I se părea că prin atingerea acestui

scop avea să alunge demonii care o mânaseră până atunci – că, dacă va confirma, avea să ajungă la acea pace interioară care, îşi imagina ea, este apanajul conştiinţei de sine – că avea să fie capabilă, prin intermediul dansului, să îşi controleze emoţiile, să cheme după dorinţă dragostea, sau mila, sau fericirea, după ce va fi deschis o poartă prin care acestea să se poată revărsa. Se îndemna să lucreze, nemiloasă cu sine, iar vara se scurgea încet.

Căldura din iulie bătea în luminatorul din tavan al studioului şi Madame pulveriza aerul cu dezinfectant. Apretul din jupele de organdi i se lipea Alabamei de mâini, în timp ce transpiraţia i se prelingea în ochi până când nu mai vedea. Din duşumele se ridica un praf sufocant, în timp ce lumina orbitoare îi punea un văl negru peste ochi. Era umilitor pentru ea când Madame trebuia să pună mâna pe gleznele atât de încinse ale elevei sale. Corpul omenesc este foarte insistent. Alabama îşi detesta cu toată forţa neputinţa de a şi-l disciplina pe al său. Învăţând să îl stăpânească era ca şi cum ar fi jucat un joc disperat cu ea însăşi. Spunea „Corpul meu şi cu mine“ şi se supunea unui abuz îngrozitor: aşa se făceau lucrurile. Câteva dansatoare exersau cu un prosop de baie prins în jurul gâtului. Era atât de cald sub acoperişul fierbinte, încât aveau nevoie de ceva care să le absoarbă transpiraţia. Uneori, oglinda tremura în valuri roşii de căldură când lecţia se nimerea la orele la care lumina soarelui cădea drept pe geamul din tavan. Alabama se săturase să îşi mişte picioarele în interminabile *battements*[51] în absenţa muzicii. Chiar se întreba de ce mai venea la lecţii: David îi propusese să meagă la înot după-amiază la Corne-Biche. Simţea un soi de ură pe Madame pentru că nu se dusese la răcoarea pădurii cu soţul ei. Cu toate că nu credea că momentele fericite şi lipsite de griji din primii ani ai vieţii lor de cuplu se pot repeta – sau că se poate bucura de ele dacă reveneau cu adevărat, după ce fuseseră secate de experienţele avute – totuşi, clipele de maximă bucurie concretă, pe care le vizualiza când se gândea la fericire, se găseau în aceste amintiri pe care le conţineau.

51. Întinderea piciorului în faţă, în lateral sau în spate, fie repetat, fie ca o mişcare singulară.

— Vreţi să fiţi atentă, vă rog? spuse Madame. Asta este pentru dumneavoastră.

Madame se deplasă peste podea descriind figura unui adagio[52] simplu.

52. Prima parte lentă, executată de doi solişti, într-un balet clasic (*pas de deux*).

— Nu pot să fac aşa ceva, spuse Alabama.

Începu neglijent să urmeze traseul schiţat de rusoaică. Deodată se opri:

— O, cât este de frumos! exclamă ea extatic.

Profesoara de balet nu se întoarse spre ea.

— În dans sunt multe lucruri frumoase, spuse ea laconic, dar nu le puteţi executa… deocamdată.

După lecţie, Alabama îşi împături lucrurile încă umede în valiză. Arienne îşi stoarse colanţii şi sudoarea formă mici băltoace pe podea. Alabama îi ţinu de capete în timp ce ea îi storcea şi răsucea. Ca să înveţi să dansezi, plăteai cu multă sudoare.

— O să plec pentru o lună, spuse Madame într-o sâmbătă. Puteţi continua tot aici, cu mademoiselle Jeanneret. Sper ca la reîntoarcerea mea să puteţi avea şi muzica.

— Atunci, nu mai am lecţie luni?

Petrecuse atât de mult timp în studio, încât doar cât se gândea la o viaţă în afara lui i se părea că o azvârle cineva în prăpastie.

— Cu mademoiselle.

Alabama simţi cum pe obraji îi curg inexplicabil lacrimi mari, fierbinţi, în timp ce privea la silueta obosită a profesoarei lor, care dispăru în norul de praf. Ar fi trebuit să se bucure de acest răgaz; se aşteptase să fie bucuroasă.

— Nu trebuie să plângeţi, îi spuse fata cu blândeţe. Madame trebuie să plece la Royat, să-şi îngrijească inima.

Îi zâmbi cu căldură:

— O s-o rugăm imediat pe Stella să vă acompanieze la pian, adăugă ea cu un aer conspirativ.

Exersară şi în arşiţa lunii august. Frunzele se uscau şi cădeau în fântâna de la Saint-Sulpice; Champs-Élysées fierbea în fumul de benzină. Nu mai era nimeni în Paris: aşa spunea toată lumea. Fântânile din Tuileries pulverizau o ceaţă caldă; midinetele renunţară la mâneci. Alabama se ducea la studio de două ori pe zi. Bonnie era în Bretagne, la prietenele lui Nanny.

David bea cot la cot cu mulţimea de clienţi din barul de la Ritz pentru a sărbători împreună pustiul din oraş.

— De ce nu vii niciodată cu mine? o întrebă el.

— Pentru că, dacă vin, a doua zi nu mai pot exersa.

— Nutreşti cumva iluzia că într-o zi o să fii destul de bună pentru chestia asta?

— Nu, dar există un singur mod de a afla, să încerci.

— Dar nu mai avem viaţă de familie deloc.

— Tu nu stai niciodată acasă, oricum – trebuie să-mi găsesc ceva de făcut.

— Altă toană de femeie: doar trebuie să lucrez.

— O să fac orice vrei tu.

— Ieşi cu mine după-amiază?

Se duseră la aerodromul Le Bourget şi închiriară un aeroplan. David bău atât de mult coniac înainte de a pleca, încât, când abia ajunseseră deasupra Porte Saint-Denis, încerca să îl convingă pe pilot să îi ducă la Marsilia. Întorşi la Paris, insistă ca Alabama să îl însoţească la Closerie des Lilas.

— Găsim noi pe cineva acolo şi luăm cina împreună, spuse el.

— David, sincer, nu pot. Mi se face aşa de rău când beau… Altfel, trebuie să iau morfină, ca data trecută.

— Unde pleci?

— Mă duc la studio.

— Dar cu mine nu poţi să stai! Care mai este atunci rostul unei soţii? Dacă o femeie este doar ca să te culci cu ea, sunt destule altele dispuse să facă asta…

— Şi care mai este atunci rostul unui soţ sau mai ştiu eu ce? Îţi dai seama dintr-odată că toţi sunt la fel, şi poftim unde am ajuns!

Taxiul o luă huruind pe Rue Cambon. Urcă scările, tristă. Arienne o aştepta.

— Ce faţă mâhnită! spuse ea.

— Viaţa este o poveste tristă, nu-i aşa? Sărmana Alabama, spuse Stella.

După ce exerciţiile de rutină de la bară se terminară, Alabama şi Arienne se duseră în mijlocul podelei.

— *Bien*, Stella, suntem gata.

Cochetăriile melancolice ale unei mazurci de Chopin cădeau în gol în aerul fierbinte. Alabama observa cum Arienne căuta procesele mentale ale lui Madame. Arăta foarte îndesată şi sordidă. Şi totuşi, era prim-balerina Operei din Paris, aproape la vârf. Alabama începu să suspine tăcut.

— Viaţa nu este tot aşa de dură cum e o carieră, scânci ea.

— Hei, cotcodăci Arienne exasperată, aici nu suntem la un pension de domnişoare! Vrei să faci paşii aşa cum doreşti, dacă ai mei nu îţi plac?

Proptită cu mâinile în şolduri, puternică şi banală, dădea de înţeles că, odată ce Alabama cunoştea existenţa paşilor, era obligată să îi şi execute. Cineva trebuia să stăpânească chestiunea; se simţea asta în atmosferă. Arienne o pusese acolo, s-o lăsăm pe Arienne să se descurce.

— Pentru tine lucrăm, să ştii, spuse Arienne cu grosolănie.

— Mă dor picioarele, spuse Alabama cu dispreţ. Mi-a căzut unghia.

— Atunci, să-ţi crească una mai tare. Vrei să începeţi? *Dva*, Stella!

Kilometri şi kilometri întregi de *pas de bourreé*[53], cu degetele de la picioare ciugulind podeaua ca nişte ciocuri de găină, iar după zece mii de kilometri trebuia să înaintezi fără să îţi tremure sânii. Arienne mirosea a lână udă. Alabama încercă iarăşi şi iarăşi. Gleznele se răsuceau; înţelegerea ei o lua înaintea picioarelor şi o dezechilibra. Inventă un truc: trebuia să lupţi cu spiritul împotriva mişcărilor care antrenau corpul în faţă, ceea ce îţi dădea demnitatea tenebroasă şi economia de efort cunoscute sub numele de stil.

53. O mişcare scurtă, de câţiva paşi, adesea executaţi pe poante, în care dansatorul alunecă lin pe podea sau îşi transferă greutatea de pe un picior pe altul de trei ori, ca tranziţie spre o altă mişcare.

— Dar eşti *bête*[54], esti imposibilă! ţipă Arienne cu un glas ascuţit. Vrei să înţelegi înainte de a fi în stare să faci.

54. Proastă (în fr., în orig.).

În cele din urmă, Alabama reuşi să simtă cum trebuie să îşi mişte partea de sus a corpului ca şi cum ar fi un bust pe roţi. Pasul ei progresă ca o pasăre în zbor. Abia reuşea să nu îşi ţină respiraţia în timp ce îl executa.

Când David o întrebă cum merge la balet, ea adoptă un aer de superioritate. Simţea că el n-ar fi putut să o înţeleagă dacă ar fi încercat să îi

explice *pas de bourrée*. Odată, chiar se strădui. Prezentarea ei fu plină de „înţelegi-ce-vreau-să-spun“ şi „chiar-nu-pricepi“, aşa că David se enervă şi o numi „mistică“.

— Nu există ceva ce nu poate fi exprimat, spuse el supărat.

— Asta pentru că eşti foarte obtuz. Pentru mine este foarte clar.

David se întrebă atunci dacă Alabama îi înţelesese vreodată măcar una dintre picturi. Nu era arta în general o expresie a inexprimabilului? Iar inexprimabilul, deşi variabil, nu este mereu acelaşi – ca X în fizică? Acesta poate reprezenta absolut orice, dar, în acelaşi timp, este de fapt întotdeauna X.

Madame se întoarse în timpul secetei din septembrie.

— Aţi progresat mult, spuse ea, dar încă mai trebuie să scăpaţi de vulgarităţile dumneavoastră americane. Dormiţi prea mult, fără îndoială. Patru ore sunt de ajuns.

— Vă simţiţi mai bine după tratamente?

— M-au pus într-un fel de celulă, spuse ea râzând. Puteam să rezist acolo numai dacă mă ţinea cineva de mână. Odihna nu este uşoară pentru oamenii obosiţi. Nu este bună nici pentru artişti.

— Şi aici a fost o celulă toată vara, spuse Alabama furioasă.

— Încă vreţi să dansaţi *La Chatte*, biata de dumneavoastră?

Alabama râse.

— Când mă voi descurca suficient de bine, o să îmi spuneţi, vă rog, ca să-mi cumpăr un tutu? întrebă ea.

Madame înălţă din umeri.

— De ce nu şi acum?

— Vreau întâi să fiu o dansatoare bună.

— Trebuie să lucraţi.

— Lucrez patru ore pe zi.

— Este prea mult.

— Atunci cum pot să ajung balerină?

— Nu ştiu cum poţi să ajungi ceva, spuse rusoaica.

— O să aprind lumânări pentru Sfântul Iosif.

— Poate că asta vă va ajuta; un sfânt rus ar fi şi mai bun.

David şi Alabama profitară de ultimele zile cu vreme caldă pentru a se muta pe malul stâng al Senei. Apartamentul lor, tapetat în brocart galben, sfâşiat, dădea sprea domul de la Saint-Sulpice. Femei în vârstă cloceau în umbrele din colţul catedralei; clopotele băteau veşnic pentru înmormântări. Porumbeii care se hrăneau în piaţă veneau să-şi înfoaie penele pe pervazul de la fereastra lor. Alabama stătea la geam în adierea nopţii, cu faţa întoarsă spre cerurile suculente, şi medita. Starea de epuizare îi încetinise pulsul până la ritmul copilăriei. Se gândi la vremea când era mică şi se afla lângă tatăl ei – izolarea lui orgolioasă îi îngăduise să se prezinte ca o sursă infailibilă de înţelepciune, ca un fundament de siguranţă. Ştia că poate avea încredere în tatăl ei. Aproape că ura neliniştea lui David; mai bine zis, detesta acea agitaţie proprie pe care o regăsea la el. Experienţele lor comune îi modelaseră în acelaşi fel într-un compromis nefericit. Aici era toată problema: nu se gândiseră că trebuiau să facă unele ajustări pe măsură ce orizonturile li se lărgiseră prin cunoaştere, aşa că, fără tragere de inimă, le acceptaseră pe acelea necesare ca pe un compromis, şi nu ca pe o schimbare. Crezuseră că sunt perfecţi şi îşi deschiseseră inima către ostentaţie, şi nu către evoluţie.

Aerul deveni tot mai umed în labirintul toamnei. Mergeau să cineze ici şi colo, în mijlocul femeilor acoperite de bijuterii, care străluceau ca nişte peşti cu solzi argintii într-un acvariu. Făceau plimbări şi curse cu taxiul. Sentimentul de alarmă care creştea în Alabama privind relaţia lor se concentrase în voinţa ei fermă de a-şi vedea mai departe de munca ei. Îşi aplecă oasele deasupra unui război de ţesut atitudini şi arabescuri şi încercă să împletească într-o mantie magică forţa tatălui cu frumuseţea tânără a primei ei iubiri pentru David, fericita nepăsare a adolescenţei şi copilăria ei caldă ferită de necazuri. Era foarte însingurată.

David era o fiinţă socială; ieşea foarte mult în lume, printre oameni. Viaţa lor se mişca într-o cadenţă hipnotică şi, în afară de crimă, nimic nu părea să mai aibă importanţă. Presupunea că nu aveau să ucidă pe cineva – le-ar aduce autorităţile pe cap; restul erau fleacuri, aşa cum fuseseră Jacques şi Gabrielle. Nu-i păsa – sincer, nu dădea doi bani pe singurătate. Mulţi ani mai târziu, fu surprinsă când îşi aduse aminte aminte că un om putea fi aşa de obosit cum ajunsese ea atunci.

Mademoiselle, guvernanta franţuzoaică a lui Bonnie, le otrăvea mesele cu „*N'est-ce pas, Monsieur?*“[55] şi „*Du moins, j'aurais pensée*“[56]. Mesteca cu gura deschisă şi fărâmele de sardine dintre măselele de aur o umpleau de greaţă pe Alabama, care mânca privind fix doar spre curtea pustiită de toamnă. Ar fi anagajat o altă guvernantă, dar lucrurile ajunseseră la o asemenea tensiune, încât era sigură că se va întâmpla ceva, aşa că se gândi să mai aştepte.

55. Nu este aşa, domnule? (în fr., în orig.)

56. Aş crede, cel puţin (în fr., în orig.).

Bonnie creştea repede, plină de povestioare despre Josette şi Claudine şi alte fete de la şcoală. Se abonă la o publicaţie pentru copii, nu îi mai plăcea să meargă la *guignol*[57] şi începu să uite limba engleză. În relaţia cu părinţii manifesta o anume rezervă. Se purta de sus cu Nanny, bătrâna englezoaică, cu care ieşea când Mademoiselle se bucura de *sortie*[58]: zile pline de distracţie, când apartamentul trăznea a parfum *L'Origan* de la Coty, sau când lui Bonnie îi apăreau pete pe faţă de la brioşele cumpărate de la Rumpelmayer. Nanny nu recunoştea în ruptul capului că Bonnie le mâncase, oricât insista Alabama; susţinea sus şi tare că petele se găseau în sânge şi că era mai bine să iasă la iveală, făcând aluzie la un fel de exorcizare a spiritelor răului ereditar.

57. Teatru de marionete (în fr., în orig.).

58. Zi liberă (în fr., în orig.).

David îi cumpără Alabamei un câine. Îl botezară Adage. Camerista i se adresa cu monsieur şi plângea când îl băteau, astfel că nimeni nu putea spera să-l dreseze vreodată. Îl ţineau în camera de oaspeţi, împreună cu fotografiile din care rudele proprietarului îl priveau prin emanaţiile murdăriei lăsate de el.

Alabamei îi părea rău pentru David. Găsea că ei doi erau ca nişte oameni care, în mijlocul unei ierni de restrişte, scotocesc printre hainele vechi rămase dintr-un timp al opulenţei. Se repetau în conversaţiile lor; ea recurgea la aceleaşi vechi expresii de care ştia că David se plictisise; el

suporta maşinal micul ei spectacol cu o îngăduinţă evidentă. Ei îi era milă de ea însăşi. Se mândrise întotdeauna de faptul că este un bun director de scenă.

Luna noiembrie filtră lumina de dimineaţă într-o pulbere aurie, aflată în suspensie deasupra Parisului, şi stabiliză vremea până când zilele nu mai erau decât nişte dimineţi prelungi până seara. Alabama exersa în lumina cenuşie a studioului şi se simţea foarte profesionistă în lipsa de confort a acelui loc neîncălzit. Fetele se îmbrăcau lângă soba cu petrol pe care Alabama o cumpărase pentru Madame; vestiarul duhnea a clei de la pantofii de balet puşi la încălzit deasupra focului slab, a apă de colonie stătută şi a sărăcie. Când Madame sosea cu întârziere, dansatoarele se încălzeau făcând o sută de *relevés* în ritmul versurilor lui Verlaine, pe care le scandau. Nu puteau deschide ferestrele niciodată din cauza rusoaicelor, iar Nancy şi May, care lucraseră cu Pavlova, susţineau că mirosul le face rău. May stătea la Y.W.C.A.[59] şi îşi dorea ca Alabama să treacă pe la ea să ia ceaiul. Într-o zi, în timp ce coborau treptele împreună, îi spuse Alabamei că nu mai poate dansa, că era foarte dezgustată.

59. Young Women’s Christian Association – Asociaţia Tinerelor Femei Creştine.

— Madame are nişte urechi atât de împuţite, draga mea, că îmi vine să vomit, spuse ea.

Madame o pusese pe May să danseze în spatele celorlalte. Alabama râse de lipsa de sinceritate a fetei.

Iat-o şi pe Marguerite, care venea întotdeauna îmbrăcată în alb, şi pe Fania, în corsajul ei cauciucat, murdar, Anise şi Anna, care trăiau cu nişte milionari şi purtau tunici de catifea, Céza, în gri şi roşu-aprins – se spunea că este evreică –, şi o alta în organdi albastru, fete zvelte în drapaje de culoarea caisei ca nişte falduri de piele, şi trei Tania, ca toate celelalte Tanii rusoaice, fete în simplitatea albului, care le făcea să arate ca nişte băieţi în maiouri de baie, fete în negru care arătau ca nişte femei în toată firea, o fată superstiţioasă în mov şi o alta îmbrăcată de mama ei într-un roz ţipător, care îi orbea pe toţi în acel giroscop pulsatoriu, şi puţina feminitate patetică a lui Marte, care dansa la Opéra Comique şi pleca furtunos după lecţii împreună cu soţul ei.

Arienne Jeanneret domina vestiarul. Se îmbrăca cu faţa spre perete şi avea tot felul de loţiuni şi creme pentru a se masa; cumpăra câte cincizeci de perechi de pantofi cu poante o dată, pe care îi dădea Stellei după ce îi purta o săptămână. Când Madame era la o lecţie, făcea linişte printre fete. Vulgaritatea şoldurilor ei îi repugna Alabamei, dar altfel erau prietene bune. Cu Arienne se ducea după lecţii la cafeneaua din subsolul sălii Olympia şi îşi lua aperitivul de fiecare zi, Cap Corse cu *seltzer*[60]. Arienne o ducea în culisele Operei, unde dansatoarea era respectată; Arienne venea să ia prânzul la Alabama. David o detesta profund pentru că încerca să îi dea lecţii de morală pe marginea părerilor lui şi a băuturii, doar că ea nu era genul burghez: era o *gamine*[61], cu un repertoriu amplu de glume vulgare cu pompieri şi soldaţi şi de cântece din Montmartre, cu preoţi, ţărăncuţe şi soţi încornoraţi. Era aproape un spiriduş, doar că ciorapii ei făceau mereu cute şi ţinea predici.

60. Apă minerală carbogazoasă.

61. Ştrengăriţă (în fr., în orig.).

O duse pe Alabama să vadă ultima reprezentaţie a Annei Pavlova. Doi bărbaţi, desprinşi parcă din caricaturile lui Beerbohm, le propuseră să le conducă acasă. Arienne refuză.

— Cine sunt? întrebă Alabama.

— Nu ştiu… Nişte abonaţi la operă.

— Atunci de ce ai vorbit cu ei dacă nu aţi făcut cunoştinţă niciodată?

— Nu ai cum să faci cunoştinţă cu spectatorii din primele trei rânduri de la Opera Naţională; fotoliile sunt rezervate pentru bărbaţi, spuse Arienne.

În ce o privea, tânăra locuia cu fratele ei lângă Bois. Uneori plângea în vestiar.

— Zambelli încă dansează *Coppélia*! spunea ea. Alabama, nu ai idee cât de grea este viaţa, tu, cu soţul şi copilul tău.

Când plângea, rimelul i se scurgea din gene şi se usca în mici cocoloaşe, ca la o acuarelă umedă. Între ochii ei cenuşii se găsea un spaţiu spiritual deschis, ce părea la fel de pur ca un câmp de margarete.

— O, *Arienne*! exclama Madame cu entuziasm. Uite o adevărată balerină! Când plânge, nu plânge degeaba.

Chipul Alabamei deveni cenuşiu din pricina oboselii şi ochii i se duseră în fundul capului ca fumul focurilor de toamnă.

Arienne o ajută să stăpânească saltul de la *entrechat*:

— Când aterizezi după săritură, nu trebuie să te opreşti, explică ea, ci trebuie să porneşti imediat, pentru ca avântul primului salt să te poarte prin următorul, aşa cum sare mingea.

— *Da*, spuse Madame, *da! da!*…

Niciodată nu puteai să o multumeşti îndeajuns pe Madame.

Duminicile, Alabama şi David dormeau până mai târziu şi luau cina la Foyot sau la alt local din apropiere.

— I-am promis mamei tale că mergem acasă de Crăciun, spuse el în mai multe rânduri.

— Da, dar nu prea văd cum putem pleca. Este aşa de scump, iar tu nu ţi-ai terminat tablourile din Paris.

— Mă bucur că nu eşti prea dezamăgită, pentru că mă hotărâsem deja să aştept până la primăvară.

— Şi pe urmă este şi şcoala lui Bonnie. Ar fi păcat să lipsească tocmai acum.

— Atunci mergem de Paşti.

— Da.

Alabama nu dorea să părăsească Parisul, unde erau aşa de nefericiţi. Familia i se părea tot mai îndepărtată pe măsură ce sufletul ei se umplea de avânt şi piruete.

De Crăciun, Stella aduse la studio o prăjitură de Crăciun şi doi pui pentru Madame, pe care îi primise de la unchiul ei din Normandia. Acesta îi scrisese că nu îi mai poate trimite bani: francul coborâse la patruzeci. Stella trăia de azi pe mâine din copiatul partiturilor, ceea ce îi strica ochii şi o lăsa aproape muritoare de foame. Locuia într-un pod şi de la curentul de acolo se alese cu o sinuzită, dar se încăpăţâna să-şi piardă vremea la studio.

— Ce să facă o poloneză la Paris? îi spuse ea Alabamei.

Ce să facă oricare altul la Paris? Când vine vorba de lucrurile cu adevărat esenţiale, naţionalitatea nu contează prea mult.

Madame îi făcu rost Stellei de o slujbă, să întoarcă paginile partiturii la concerte, în timp ce Alabama o plătea cu zece franci perechea pentru că îi ţesea în vârf pantofii cu poante noi ca să nu alunece.

De Crăciun, Madame le sărută pe toate pe amândoi obrajii şi mâncară împreună prăjitura adusă de Stella. La ei acasă, nu ar fi avut parte de mai mult spirit al sărbătorii, îşi spuse Alabama fără emoţie – asta pentru că acasă nu se preocupase în nici un fel de Crăciunul lor.

Arienne îi trimise lui Bonnie drept cadou nişte veselă de jucărie care trebuie să fi costat mult. Alabama se înduioşă când se gândi că prietena ei ar fi avut mare nevoie de banii daţi pe cadou. Nimeni nu mai avea bani.

— O să fiu nevoită să renunţ la lecţii, spuse Arienne. Porcii ăştia de la Operă ne plătesc doar cu o mie de franci pe lună. Cu banii ăştia nu pot trăi.

Alabama o invită pe Madame la cină şi la o seară de balet. Madame părea foarte palidă şi plăpândă într-o rochie de seară de un verde şters. Stătea cu ochii aţintiţi pe scenă. Una dintre elevele ei dansa în *Le Lac des Cygnes*[62]. Alabama se întrebă ce se petrecea în spatele acelor ochi aurii, confucieni în timp ce urmăreau cum se cerne vârtejul alb al dansatoarelor.

62. *Lacul lebedelor* (în fr., în orig.).

— În zilele noastre, baletul ăsta este cam meschin, spuse femeia. Când dansam eu, lucrurile aveau o altă anvergură.

Alabama părea sceptică:

— Douăzeci şi patru de *fouettés*[63], atâtea a reuşit balerina, spuse ea. Cât de multe poate cineva să facă?

63. O piruetă spectaculoasă, în care balerina îşi roteşte rapid piciorul ridicat în timp ce se învârteşte pe celălalt picior.

Îi făcuse rău fizic să vadă cum trupul eteric, dar oţelit al balerinei se zbate şi zvâcneşte în răsucirile nebune ale acelor piruete.

— Nu ştiu de ce sunt în stare ele, spuse artista. Ştiu doar că eu am făcut altceva, mult mai bun.

După spectacol, nu se duse la cabine să o felicite pe balerină. Împreună cu Alabama şi David, merse la un cabaret rusesc. La masa vecină stătea Hernandara, care încerca să umple o piramidă de cupe de şampanie turnând

băutura doar în cea din vârf. David i se alătură; cei doi bărbaţi începură să cânte şi improvizară un meci de box pe ringul de dans. Alabamei îi fu ruşine şi teamă că Madame se va simţi ofensată.

Madame însă fusese prinţesă în Rusia, alături de toţi ceilalţi ruşi.

— Sunt ca nişte căţeluşi care se joacă, spuse ea. Lăsaţi-i în pace. Sunt drăguţi.

— Munca este singurul lucru drăguţ, spuse Alabama – sau cel puţin le-am uitat eu pe celelalte.

— Este bine să te mai şi amuzi, când îţi poţi permite, spuse Madame pe un ton evocator. În Spania, după spectacol, obişnuiam să beau vin roşu. În Rusia, era numai şampanie.

În lumina albastră a localului şi în cea roşie a lămpilor din fier forjat, pielea albă a lui Madame lucea ca soarele arctic pe un palat de gheaţă. Nu bău cine ştie ce, dar comandă caviar şi fumă nenumărate ţigări. Purta o rochie ieftină, ceea ce o întristă pe Alabama – fusese o dansatoare atât de mare la vremea ei! După război, avusese de gând să se retragă, dar nu mai avea bani şi trebuia să îl ţină şi pe fiul ei la studii la Sorbonne. Soţul ei se hrănise cu visurile din vremea cât fusese la Corps des Pages[64] şi îşi astâmpărase setea cu amintiri, până când nu mai rămăsese din el decât o fantomă aristocrată înăcrită. Ruşii! Hrăniţi cu laptele unei generozităţi galante şi înţărcaţi cu pâinea revoluţiei, bântuie Parisul! Totul bântuie Parisul. Parisul este un oraş bântuit.

64. Academie militară în Imperiul Ţarist.

Nanny veni la pomul de Crăciun al lui Bonnie, ca şi câţiva dintre prietenii lui David. Alabama se gândi fără nici o emoţie la sărbătorile de Crăciun din America. Acolo, în Alabama, nu se vindeau căsuţe acoperite de gheaţă pentru atârnat în brazii de Crăciun. În Paris, florăriile erau pline de liliac alb şi ploua. Alabama duse flori la studio. Madame fu în culmea fericirii.

— În copilărie, eram înnebunită după flori, spuse ea. Iubeam florile de câmp şi pregăteam buchete şi flori de butonieră pentru oaspeţii din casa tatei.

Aceste mici detalii din trecutul unei dansatoare celebre i se păreau Alabamei fascinante şi emoţionante.

Când veni primăvara, era bucuroasă şi teribil de mândră de forţa şoldurilor ei negroide, convexe ca bărcile dăltuite în lemn. Controlul absolut asupra corpului ei o elibera de orice dezagreabilă conştiinţă a acestuia.

Fetele îşi duseră ţinutele murdare să le spele. În Rue des Capucines căldura clocea din nou, iar la Olympia, apăru o nouă echipă de acrobaţi. Lumina firavă a soarelui proiectă plăci comemorative alburii pe podeaua studioului şi Alabama se văzu promovată la Beethoven. Împreună cu Arienne, se amuzau pe străzile întortocheate şi se distrau zgomotos în studio, iar Alabama se droga cu munca. Viaţa ei în afară era ca efortul pe care îl faci dimineaţa pentru a-ţi aminti un vis din noaptea de dinainte.

2

— Cincizeci şi unu, cincizeci şi doi, cincizeci şi trei… Dar vă spun, monsieur, trebuie să-mi transmiteţi mie mesajul. Ocup funcţia de consilier al lui Madame… cincizeci şi patru, cincizeci şi cinci…

Hastings inspectă cu răceală trupul care gâfâia în faţa lui. Stella adoptă o atitudine profesionistă de seducţie. O văzuse deseori pe Madame procedând aşa. Îl privi insistent, ca şi cum ea se afla în posesia unui secret vital, şi aştepta ca bărbatul să îi ceară să fie iniţiat în acele taine. Micile ei *battements* ieşiseră bine. Chiar dacă era abia la începutul după-amiezii, simţea că era suficient de *rechauffée*[65].

65. Încălzită (în fr., în orig.).

— Pe doamna David Knight aş dori să o văd, spuse Hastings.

— A, draga noastră Alabama! În mod sigur va fi aici în cel mai scurt timp. Alabama este o scumpă, gânguri Stella.

— La apartament nu era nimeni, aşa că mi s-a spus să vin aici.

Ochii lui Hastings rătăceau în jur neîncrezători, ca şi cum i s-ar fi părut că era vreo greşeală.

— O, ea este toată ziua aici, spuse Stella. Trebuie doar să aşteptaţi. Dacă vreţi să mă scuzaţi, domnule…

Cincizeci şi şapte, cincizeci şi opt, cincizeci şi nouă. La trei sute optzeci, Hastings se ridică să plece. Stella asudase şi fornăia ca o focă, lăsând impresia că detesta dificultăţile lucrului la bară autoimpus. Îşi închipui că era o frumoasă sclavă pe care Hastings şi-ar putea dori să o cumpere.

— Spuneţi-i doar că am fost aici, vă rog, spuse el.

— Desigur, şi că aţi plecat. Îmi pare rău că nu pot face lucruri mai interesante pentru monsieur. La ora cinci este o lecţie, dacă monsieur ar dori să rămână…

— Da, spuneţi-i că am plecat.

Se uită în jurul lui cu un aer dezgustat.

— Oricum, nu cred că ar fi liberă să mă însoţească la o petrecere.

Stella petrecuse atât de mult timp în studio, încât absorbise un aer de totală încredere în munca ei, ca de altfel toate elevele lui Madame. Dacă oamenii care le priveau nu erau fascinaţi, atunci fără îndoială că le lipsea simţul estetic.

Madame îi îngăduia Stellei să exerseze fără să plătească: multe dansatoare care nu aveau bani procedau la fel. Când făceau rost de bani, plăteau – acesta era sistemul rusesc.

Zgomotul unei valize târâte în sus pe scări anunţă sosirea unei eleve.

— A trecut pe aici un prieten de-al tău, spuse ea cu un aer important.

Pentru Stella, care trăia atât de izolată, era de neconceput că o vizită poate rămâne fără consecinţe. Şi Alabama începuse să uite vechile modulaţii banale ale vieţii. Pe fondul răsucirilor violente şi aterizărilor surde de la *tour jeté* se detaşau doar incidentele cele mai dure şi mai disonante.

— Ce voia?

— De unde să ştiu?

Pe Alabama o cuprinse o umbră de spaimă iraţională – trebuia să ţină studioul departe de viaţa ei… altfel, acesta ar deveni în foarte scurt timp la fel de nesatisfăcător ca şi cealaltă, dus în derivă de un curent impenetrabil, fără ţintă.

— Stella, spuse ea, dacă vreodată mai vine după mine aici – el sau nu mai ştiu cine, să spui că nu ştii nimic despre mine – că nu sunt aici.

— Dar de ce? Nu dansezi ca să fii apreciată de prietenii tăi?

— Nu, nu! protestă Alabama. Nu pot să fac două lucruri în acelaşi timp – n-aş vrea să merg pe Avenue de l'Opéra şi să sar în *pas de chat*[66] peste poliţistul din intersecţie, şi nici nu vreau să-i văd pe prietenii mei jucând bridge într-un colţ în timp ce eu dansez.

66. O săritură de balet în care fiecare picior este ridicat, pe rând, până la nivelul genunchiului celuilalt picior.

Stella era bucuroasă să împărtăşească orice reacţie personală la întâmplările vieţii, pentru că acea latură a fiinţei ei era ca o cutie goală, închisă în pod şi criticată de proprietărese.

— Foarte bine! De ce ar trebui ca viaţa să se amestece în treburile noastre, ale artiştilor? aprobă ea pompos.

— Ultima dată când a fost aici, soţul meu a fumat o ţigară în studio, continuă Alabama într-o încercare de a-şi justifica protestele clandestine.

— O, se scandaliză Stella, înţeleg. Dacă eram aici, i-aş fi spus ce groaznic este să respiri tot felul de mirosuri când exersezi.

Stella se îmbrăca în fustele de balet uzate ale celorlalte dansatoare şi în bluze de tifon roz cumpărate de la Galeries Lafayette. Îşi prindea bluza peste platca fustei cu nişte ace mari de siguranţă, ca să formeze un basc. Îşi petrecea toată ziua la studio, unde scurta tijele florilor primite de Madame de la elevi, ca să le păstreze proaspete, lustruia oglinda imensă, repara partiturile cu benzi de hârtie adezivă şi acompania lecţiile când lipsea pianista. Ea se considera asistenta lui Madame. Madame o considera o calamitate.

Stella era foarte scrupuloasă şi ţinea să îşi câştige lecţiile. Când cineva încerca să îi facă lui Madame cel mai mic rău, făcea imediat o criză, cu lacrimi şi îmbufnări. Ochii ei visători de poloneză căpătau o nuanţă spălăcită, ca verdele-gălbui al apei murdare dintr-o baltă, din pricina privirii sticloase de foame. Fetele îi cumpărau la prânz *croissants* şi *café au lait* şi o strigau *ma chère*. Alabama şi Arienne îi dădeau bani sub diferite pretexte. Madame îi dăruia haine vechi şi prăjituri. În schimb, ea spunea fiecărei fete în parte că Madame afirmase că progresa mai mult decât celelalte şi jongla cu programul orelor de studiu din carneţelul lui Madame, astfel că ziua ei

de opt ore cuprindea uneori nouă sau chiar zece lecţii. Stella trăia într-o atmosferă de intrigă generală.

Madame era severă cu fata:

— Ştii bine că n-o să poţi dansa niciodată. De ce nu-ţi găseşti ceva de lucru? o certa ea. O să îmbătrâneşti, eu o să îmbătrânesc – ce se va alege atunci de tine?

— Săptămâna viitoare am un concert. O să primesc douăzeci de franci ca să întorc paginile. O, Madame, vă rog, lăsaţi-mă să stau!

Cum primi Stella cei douăzeci de franci, se şi duse la Alabama:

— Dacă vrei să-mi dai tu diferenţa, pledă ea convingător, am putea cumpăra un dulăpior de medicamente pentru studio. Nu mai departe de săptămâna trecută, o fată şi-a scrântit glezna… ar trebui să avem şi cu ce dezinfecta băşicile.

Stella îi vorbi fără încetare despre dulăpior până într-o dimineaţă când Alabama se duse cu ea să i-l cumpere. În lumina aurie a soarelui ce acoperea în cristale frontonul aurit de la Printemps, aşteptară să se deschidă magazinul. Obiectul costa o sută de franci şi urma să fie o surpriză pentru Madame.

— I-l dai tu, Stella, dacă vrei spuse Alabama, dar eu îl plătesc. N-ai cum să-ţi permiţi o asemenea extravaganţă.

— Nu, se lamentă Stella, eu n-am un soţ care să plătească pentru mine! Din păcate!

— Pentru asta, eu renunţ la alte lucruri, răspunse Alabama iritată.

Dar nu putea să rămână supărată pe nefericita poloneză, atât de melancolică.

Madame se arătă nemulţumită.

— Este ridicol, spuse ea. În vestiar nu avem loc pentru o chestie aşa de voluminoasă.

Când văzu însă ochii disperaţi ai Stellei, înceţoşaţi de dezamăgire, adăugă:

— O să ne fie totuşi de folos. Lasă-l acolo. Doar că nu trebuie să-ţi cheltui banii cu mine.

Îi dădu Alabamei misiunea de a avea grijă ca Stella să nu-i mai cumpere cadouri.

Madame încercă în zadar să o convingă pe Stella să nu mai aducă stafidele şi bomboanele cu lemn dulce pe care i le punea pe masă, şi nici să nu îi mai cumpere pâine rusească în pachete mici; pâine cu brânză coaptă înăuntru şi pâine cu bucăţele de zahăr, pâine cu chimen şi pâini de tragediană, negre şi cleioase, pâini calde, tocmai scoase din cuptor şi care miroseau a inocenţă, şi pâini epicuriene, mucegăioase, de la brutăriile idiş. Dacă avea destui bani să cumpere ceva, atunci cumpăra pentru Madame.

În loc să o strunească pe Stella, Alabama îi absorbi extravaganţele fără rost. Nu mai putea să poarte pantofi noi; picioarele o dureau prea tare. I se părea o crimă să cumperi haine noi doar ca să le stropeşti cu *eau de Cologne* şi să le laşi atârnând toată ziua pe pereţii studioului. Se gândi că putea lucra mai bine dacă se simţea săracă. Renunţase la atâtea ocazii de a-şi exercita o alegere personală, încât cheltuia toate bancnotele de o sută de franci din poşetă pe flori, înzestrându-le cu toate calităţile lucrurilor pe care le-ar fi putut cumpăra în alte împrejurări – emoţia unei pălării noi, sentimentul de siguranţă al unei rochii noi.

Din banii ei cumpăra trandafiri galbeni ca un brocart de mătase Empire, liliac alb şi lalele roz ca marţipanul, trandafiri de un roşu profund ca un poem de Villon, întunecat şi catifelat ca o aripă de insectă, hortensii de un albastru rece, curate ca un perete proaspăt văruit, picăturile cristaline ale lăcrămioarelor, un bol cu năsturei ca alama bătută, anemone cusute din bucăţi de cârpă, răutăcioasele lalele-papagal, ce zgâriau aerul cu marginile lor zimţate, şi voluptoasele spirale bătute ale violetelor de Parma. Cumpără garoafe galbene ca lămâia şi parfumate, cu gust de drops, trandafiri de grădină purpurii ca budinca de zmeură şi toate soiurile de flori albe pe care florarul ştia să le cultive. Îi oferi lui Madame gardenii ca mănuşile albe de piele şi nu-mă-uita de la prăvălioarele de lângă Madeleine, jerbe ameninţătoare de gladiole şi torsul moale şi egal al lalelelor negre. Cumpără flori ca nişte salate, şi flori ca nişte fructe, narcise galbene şi albe, maci, frunze crestate de năprasnică şi flori cu aspectul carnivor strălucitor al picturilor lui van Gogh. Le alegea din vitrinele ornate cu sfere de metal şi grădini de cactuşi ale florarilor de lângă Rue de la Paix, şi de la florăriile din cartierele liniştite, care vindeau mai ales plante verzi şi irişi purpurii, şi de la prăvăliile de pe Rive Gauche, pline de cadre de sârmă pentru buchete

de diverse forme, şi de la pieţe unde ţăranii vopseau trandafirii într-un roz-galben ţipător şi înfigeau sârme prin capetele macilor de hârtie pictaţi.

Cheltuirea banilor jucase un mare rol în viaţa Alabamei, înainte ca ea să-şi piardă, prin munca sa, interesul pentru bunuri materiale.

La studio, niumeni nu era bogat, în afară de Nordika. Tânăra venea la lecţii într-un Rolls Royce şi împărţea orele cu Alacia, care era de aceeaşi calitate cu absolventele colegiului Bryn Mawr, într-atât de puternic îi era simţul practic. Alacia fu aceea care i-o fură lui Nordika pe Alteţa Sa, dar Nordika nu renunţă la bani şi, în cele din urmă, ajunseră la un oarecare aranjament obscur. Nordika era drăguţă, ca o exclamaţie blondă, dar Alacia trezise compasiunea lui Milord. Nordika vibra de o emoţie hialină, pe care încerca în zadar să o reprime – printre fetele de la balet se spunea că emoţia Nordikăi îi făcea praf toate costumele. Nu poţi să vibrezi însă într-un vid, aşa că prietena ei reuşi să-i fixeze picioarele pe pământ suficient de bine ca să păstreze maşina. Amândouă ameninţară să plece din studioul lui Madame pentru că Stella ascunsese o conservă de creveţi, mâncată pe jumătate, în spatele oglinzii, unde se strica pe zi ce trecea. Stella le spuse fetelor că mirosul venea de la hainele murdare. Când descoperiră despre ce era vorba, fetele se arătară necruţătoare cu biata Stella. Ei îi plăcea să le aibă la lecţie pe eleganta Nordika şi pe prietena sa, pentru că cele două erau aproape ca un public.

— *Polissonne!*[67] îi spuseră Stellei. Ajunge că mănânci creveţi acasă, dar să-i mai şi aduci aici ca pe o bombă împuţită!

67. Obraznico! (în fr., în orig.)

Stella stătea într-o cămăruţă atât de strâmtă, că era nevoită să-şi ţină cufărul scos pe fereastra din pod, pe jumătate afară. În spaţiul acela mic, o conservă de creveţi ar fi asfixiat-o.

— Nu te necăji, o consolă Alabama, o să mergem la Prunier să mănânci creveţi.

Madame spuse că Alabama era nebună să o ducă pe Stella la Prunier pentru creveţi. Zilele când ea şi soţul ei mâncaseră împreună caviar în duhoarea măcelăriilor de pe Rue Duphot îi erau încă vii în amintire. Pentru Madame, presimţirea unei nenorociri era legată, pe vecie, de imaginea

restaurantului cu fructe de mare – după incursiunile la Prunier urmau aproape sigur revoluţiile, sărăcia şi vremurile grele. Madame era superstiţioasă; nu împrumuta niciodată ace cu gămălie şi nu dansase niciodată în purpuriu; de câte ori îşi amintea de peştii care îi plăcuseră atât de tare pe vremea când îşi permitea, îi veneau în minte gânduri negre. Madame se temea de orice semn de opulenţă.

Şofranul din *bouillabaisse* o făcea pe Alabama să transpire pe sub ochi şi tăia gustul vinului de Barsac. În timpul mesei, Stella se foi întruna pe scaun şi strecură ceva în şervetul ei. Fata nu se arăta impresionată de restaurant pe cât se aşteptase Alabama.

— Barsac este un vin alb călugăresc, comentă Alabama cu un aer absent.

Stella scotea pe furiş ceea ce pescuise în supa fără de fund. Era prea preocupată ca să răspundă. La fel de absorbită ca o persoană care caută un cadavru.

— Ce tot faci acolo, *ma chère*? întrebă Alabama, iritată că Stella nu se dovedea mai entuziastă.

Se jură să nu mai aducă săraci în localurile bogaţilor; erau bani aruncaţi de pomană.

— Şş… şşş! *Ma chère* Alabama, am găsit nişte perle! Din cele mari… sunt trei! Dacă află chelnerii, le opresc ei pentru restaurant, aşa că le-am ascuns în şervetul meu.

— Chiar aşa? întrebă Alabama. Arată-mi!

— Când ieşim. Este aşa cum zic eu. O să ajungem bogate, tu o să-ţi faci spectacolul tău de balet, iar eu o să dansez în el.

Fetele terminară masa de prânz pe nerăsuflate. Stella era prea agitată ca să mai facă nazurile obişnuite legate de cine achită nota de plată.

În lumina filtrată a străzii, desfăcură şervetul cu grijă.

— O să cumpărăm un cadou pentru Madame, spuse ea cu o voce răguşită.

Alabama examină depunerile globulare gălbui.

— Ăştia sunt ochi de homar, rosti ea categoric.

— De unde să ştiu eu? N-am mai mâncat homari până acum, spuse Stella resemnată.

Imaginaţi-vă o viaţă trăită cu singura speranţă de a găsi perle şi averi neaşteptate în mijlocul unei ciorbe de peşte fierte! La fel ca un copil care îşi ţine tot timpul ochii lipiţi de pământ în căutarea unui bănuţ pierdut – doar că un copil nu trebuie să cumpere pâine, stafide şi dulăpioare de medicamente cu bănuţii găsiţi pe trotuar!

Lecţiile Alabamei dădeau startul zilelor la studio.

În baraca rece, slujnica freca podelele şi tuşea. Îşi frecă degetele prin flacăra sobei cu petrol, fără să simtă durerea, ca să stingă fitilul.

— Biata femeie! spuse Stella, are un soţ care o bate în fiecare seară – mi-a arătat vânătăile… Bărbatul ei nu are falca de jos din cauza războiului. Să-i dăm oare ceva?

— Să nu-mi mai spui lucruri din astea, Stella! Nu putem să avem milă de toţi.

Era însă prea târziu – Alabama observase deja sângele negru închegat de sub unghiile femeii, acolo unde erau crăpate de la peria de sârmă din găleata cu *eau de Javelle*[68] rece ca gheaţa. Îi dădu femeii zece franci şi o urî pentru că o făcuse să-i fie milă de ea. Era şi aşa destul de rău că lucra în praful astmatic rece ca să îi mai fie milă şi de servitoare.

68. Hipoclorit de sodiu, soluţie dezinfectantă şi decolorantă.

Stella rupse spinii de pe tijele trandafirilor şi adună petalele scuturate de pe podea. Tânăra tremura ca şi Alabama, şi amândouă începură să exerseze repede ca să se încălzească.

— Arată-mi încă o dată ce te-a învăţat Madame la lecţiile tale, se rugă Stella.

Alabama reluă de mai multe ori pentru ea încordarea fără respiraţie şi apoi relaxarea muşchilor necesare pentru a face un salt. Repeţi acelaşi lucru luni la rând şi, după trei ani, poate că te înalţi cu doi-trei centrimetri mai sus – bineînţeles, există şi posibilitatea să nu reuşeşti.

— Şi, după ce faci efortul de a-ţi înălţa corpul în aer, trebuie să-l laşi, la jumătatea saltului, să cadă… în felul ăsta.

Alabama se desprinse de podea cu un elan uimitor, apoi se lăsă moale să revină în poziţia de început, ca un balon dezumflat.

— O, dar o să ajungi mare balerină! oftă tânăra, recunoscătoare. Numai că tot nu văd de ce, pentru că ai deja un soţ.

— Nu înţelegi că nu caut să obţin ceva anume? Sau, cel puţin, aşa cred. Poate încerc să mă eliberez de o parte de mine însămi.

— De ce?

— Ca să stau uite aşa, în aşteptarea lecţiei, şi să simt că, dacă nu aş veni, ora ce mi se cuvine ar rămâne neocupată şi m-ar aştepta.

— Soţul tău nu se supără că lipseşti atât de mult de-acasă?

— Ba da. Este aşa de furios, încât trebuie să fiu şi mai mult plecată, ca să evit scandalurile.

— Lui nu-i place dansul?

— Nimănui nu-i place, în afară de balerini şi sadici.

— Eşti imposibilă! Mai explică-mi o dată *jeté*-ul.

— N-o să-l poţi face – eşti prea grasă.

— Învaţă-mă, ca să fiu în stare să-l cânt la pian la lecţiile tale.

De câte ori ceva mergea prost la *adagio*, Alabama dădea vina pe fată, cu o furie tăcută şi rece.

— Auziţi ceva în depărtare, sugeră Madame.

Alabama nu reuşea să transfere auzul prin liniile corpului. Se simţea umilită să asculte cu şoldurile.

— Aud numai dezacordurile Stellei, şuieră ea. Nu ţine măsura.

Madame se retrăgea când elevele ei se luau la ceartă.

— Dansatorul ar trebui să conducă muzica, spuse ea sec. În balet nu există melodie.

Într-o după-amiază, David îşi făcu apariţia cu nişte prieteni vechi.

Alabama se înfurie pe Stella când îl văzu acolo.

— Lecţiile mele nu sunt număr de circ. De ce i-ai lăsat să intre?

— Dar este soţul tău! Eu nu pot să stau în faţa uşii ca un balaur.

— *Failli*, *cabriole*, *cabriole*, *failli*, *soubresaut*, *failli*, *coupé*, *ballonné*, *ballonné*, *ballonné*, *pas de basque*, *deux tours…*[69]

69. Termeni ce desemnează diferite mişcări de balet (în fr., în orig.).

— Asta nu este *Povestiri din pădurea vieneză*? întrebă Dickie, înaltă şi elegantă, pentru a salva situaţia.

— Nu înţeleg de ce Alabama nu a ales ceva de Ned Wayburn[70], spuse eleganta Miss Douglass, cu părul ei ca un sarcofag de porfir.

70. Coregraf pentru spectacolele de musical de pe Broadway.

Soarele gălbui al după-amiezii turna un sos cald de vanilie în fereastră.

— *Failli, cabriole*… Alabama îşi muşcă limba.

În timp ce fugea la fereastră să scuipe sângele ce ţâşnise imediat, era copleşitor de conştientă de femeia de lângă ea. Sângele i se scurgea pe bărbie.

— Ce s-a întâmplat, *chérie*?

— Nimic.

Miss Douglas se indignă:

— Cred că este absolut ridicol să te chinui în felul ăsta. Ce satisfacţie poate avea cineva când face spume la gură?

Dickie spuse:

— Ce groaznic! N-o să fie niciodată capabilă să se ridice de pe scaun în vreun salon şi să înceapă să facă aşa ceva! Ce rost are atunci?

Alabama nu se simţise niciodată mai aproape de un ţel decât în clipa aceea. „*Cabriole, failli*“ – rusoaica înţelegea acel „de ce“, iar Alabama era aproape de a înţelege şi ea. Simţea că va şti în ziua când avea să audă cu braţele şi să vadă cu picioarele. Era de neînţeles ca prietenii ei să nu simtă nevoia de a auzi şi cu altceva decât cu urechile. „De ce“ asta însemna. În Alabama crescu devotamentul puternic faţă de munca ei. La ce bun să explice?

„Te aşteptăm la bistroul din colţ“, scria pe bileţelul de la David.

— Vă duceţi la prietenii dumneavoastră? întrebă Madame cu indiferenţă când Alabama citi bileţelul.

— Nu, răspunse ea sec.

Rusoaica oftă:

— De ce nu?

— Viaţa este prea tristă, iar eu o să fiu prea respingătoare după lecţie.

— Ce veţi face acasă singură?

— Şaizeci de *fouettés*.

— Nu uitaţi şi de *pas de bourrée*.

— De ce nu exersez şi eu aceiaşi paşi ca Arienne, întrebă Alabama furioasă, sau cel puţin ca Nordika? Stella spune că dansez aproape la fel de bine.

Atunci, Madame o conduse prin complexităţile valsului din *Pavilion d'Armide* şi Alabama înţelese că ea executa acele figuri ca un copil care sare coarda.

— Vedeţi, spuse Madame, încă nu este momentul! Este greu să dansezi pentru Diaghilev.

Diaghilev punea repetiţiile la opt dimineaţa. Dansatoarele plecau din teatru pe la ora unu noaptea. După lucrul obligatoriu cu *maître de ballet*, veneau direct la studio. Diaghilev insista ca ele să trăiască la o intensitate a tensiunii nervoase atât de mare, încât mişcarea, ceea ce pentru ele însemna dansul, să devină o necesitate, ca un drog. Balerinele munceau fără oprire.

Într-o zi, în trupa lui avu loc o nuntă. Alabama le văzu cu suprindere pe fete venind la studio în haine de stradă, în blănuri şi dantele. Păreau mai mature; degajau o distincţie care venea din conştiinţa propriului trup, frumos chiar şi în nişte veşminte ieftine. Când greutatea lor trecea de cincizeci de kilograme, Diaghilev protesta cu vocea lui stridentă: „Trebuie să slăbiţi. Nu pot să-mi trimit dansatoarele la sala de sport ca să fie în formă pentru *adagio*". Cu excepţia vedetelor, el nu se gândea niciodată la femei ca la nişte balerine. Supunerea oarbă în faţa geniului său, aproape la fel de neclintită ca un cult, le influenţa toate părerile. Calitatea care le diferenţia de toate celelalte dansatoare venea din insistenţa cu care le cerea să uite de sine în favoarea exclusivă a baletului său. În producţiile lui nu găseai familiarităţi, nici la aceia, ruşi unii dintre ei, pe care el îi făcuse oameni scoţându-i din mizerie. Ei trăiau numai pentru dans şi pentru maestrul lor.

— Ce este cu grimasele astea? spuse Madame sarcastic. Noi nu facem cinema aici. Păstraţi-vă chipul cât mai lipsit de expresie, vă rog.

— *Raz, dva, tri, raz, dva, tri…*

— Arată-mi, Alabama! strigă Stella disperată.

— Cum să-ţi arăt dacă nici eu nu ştiu cum să fac? răspunse ea cu iritare.

Se supărase când Stella o pusese în aceeaşi clasă cu ea. Alabama se jură să nu îi mai dea bani Stellei, ca să-şi cunoască lungul nasului. Fata venea însă la ea cu ochii în lacrimi, mirosind a unt şi a lucruri mărunte din viaţă şi

îi oferea un măr sau o punguţă cu pastile de mentă, şi Alabama sfârşea de fiecare dată prin a-i da zece franci, ca să plătească mărul.

— Nu ştiu cum aş putea să mă descurc dacă n-ai fi tu. Unchiul nu-mi mai trimite bani.

— Dar cum o să trăieşti după ce o să plec în America?

— O să vină altcineva – poate chiar din America.

Stella zâmbi nepăsătoare. Cu toate că vorbea mult despre greutăţile din viitor, îi era imposibil să se gândească mai departe de ziua de mâine.

Maleena veni într-o zi să îi dea bani Stellei. Voia să îşi deschidă propriul studio şi îi oferea slujba de pianist dacă reuşea să ademenească suficiente eleve de la clasele lui Madame. De fapt, mama Maleenei urmărea să facă această manevră – ea însăşi fusese dansatoare, dar nu una cunoscută.

Mama, la fel de umflată cum erau cârnaţii cu care se hrănea, era pe jumătate orbită de vicisitudinile vieţii. Ţinea mereu în mâinile ei durdulii şi unsuroase o lornietă prin care o contempla pe fiica ei.

— Vedeţi, îi spuse Stellei. Pavlova nu este în stare să facă aşa nişte *sauts sur les pointes*! Nu există altă balerină ca Maleena mea. Vreţi să le convingeţi pe prietenele dumneavoastră să vină la studioul nostru?

Maleena, care avea un piept rahitic, dansă ca o persoană care împarte lovituri de bici.

— Maleena este ca o floare, spuse doamna în vârstă.

Când transpira, Maleena împrăştia un miros de ceapă. Maleena pretindea că o iubeşte pe Madame. Era o fostă elevă – mama ei era de părere că Madame ar fi trebuit să îi facă rost de un loc în Ballets Russes.

Când Stela umezi podeaua înainte să înceapă ora, stropitoarea alunecă din mâinile ei şi udă zdravăn parchetul în dreptul locului din rând unde se afla Maleena. Fata nu îndrăzni să se plângă, de teamă că ostilitatea Stellei va trezi suspiciunile lui Madame.

— *Failli, cabriole, cabriole, failli…*

Maleena alunecă în băltoacă şi se lovi la rotulă.

— Ştiam eu că dulăpiorul nostru va fi de folos, spuse Stella. Ajută-mă să facem un pansament, Alabama.

— *…raz, dva, tri!*

— Trandafirii s-au uscat, îi aminti Stella cu reproş Alabamei.

O imploră să îi dea ei jupele vechi de organdi, care nu o cuprindeau la spate şi se căscau scandalos peste colanţii pătaţi. Alabama le comandase special cu patru volane pe o centură lată care îi lega coapsele – cinci franci o costa numai călcatul lor la o spălătorie franţuzească. Avea una cu carouri roşu cu alb pentru o vreme ca în Normandia, una *chartreuse*[71] pentru zilele când voia să se răsfeţe, alta roz pentru lecţiile de la prânz şi încă una albastru-deschis pentru după-amiază târziu. Dimineaţa, adora fustele albe care se asortau cu reflexia incoloră de pe geamul luminatorului.

71. Galben-verzui.

Pentru bust, cumpăra cămăşi sport de bumbac şi le lăsa la soare să se decoloreze în nuanţe pastel, portocaliu de purtat peste roz, verde pentru *chartreuse* pal. Pentru Alabama era ca un joc să descopere noi combinaţii. Extravaganţa ei obişnuită exprimată în ţinutele de oraş înflori acum în acest mediu mai puţin restrictiv. Purta câte o culoare potrivită pentru fiecare stare de spirit.

David se plânse că în camera ei mirosea a *eau de Cologne*. Într-un colţ stătea veşnic aruncat un maldăr de haine murdare de la studio. Volanele voluminoase ale tutu-urilor nu încăpeau în dulapuri sau sertare. Se obosea până la epuizare şi devenise neglijentă în privinţa camerei.

Bonnie intră într-o zi la ea să îi spună bună dimineaţa. Alabama era în întârziere; era şapte şi jumătate. Umezeala din aerul nopţii înmuiase apretul tutu-ului. Se întoarse supărată spre Bonnie.

— Nu te-ai spălat pe dinţi de dimineaţă, spuse ea pe un ton iritat.

— Ba da, răspunse fata sfidătoare, supărată de neîncrederea mamei. Mi-ai spus că este primul lucru pe care să-l fac dimineaţa.

— Aşa ţi-am spus, dar te-ai gândit ca azi să nu te speli. Văd firimituri de brioşă pe dinţii din faţă, continuă Alabama.

— Dar i-am spălat.

— Nu mă minţi, Bonnie, spuse mama ei furioasă.

— Ba tu eşti o mincinoasă! izbucni Bonnie necruţătoare.

— Să nu îndrăzneşti să-mi spui aşa ceva!

Alabama o apucă de braţele mici şi îi dădu o palmă zdravănă peste coapse. Pocnetul scurt o avertiză că folosise mai multă forţă decît

intenţionase. Mama şi fata se priveau una pe cealaltă, cu feţele roşii, pline de reproş.

— Îmi pare rău, spuse Alabama încet, n-am vrut să-ţi fac rău.

— Atunci de ce m-ai pălmuit? protestă copilul, înciudat.

— Am vrut să fie suficient de dur ca să-ţi arăt că trebuie să plăteşti pentru ce ai greşit.

Nu credea nici ea în spusele ei, dar trebuia să ofere o explicaţie oarecare.

Alabama se grăbi să plece din apartament. Când trecu pe coridor prin dreptul uşii lui Bonnie, se opri.

— Mademoiselle?

— *Oui, madame?*

— Bonnie s-a spălat pe dinţi de dimineaţă?

— Fireşte! Madame a dat ordine ca acesta să fie primul lucru de care să ne ocupăm la trezire, cu toate că eu una cred că strică smalţul…

„Fir-ar să fie!“ îşi spuse Alabama furioasă. „Şi totuşi erau firimituri… Cum să fac să o împac pe Bonnie după nedreptatea pe care a suferit-o?“

Nanny o aduse pe Bonnie la studio într-o după-amiază când Mademoiselle avea liber. Dansatoarele o răsfăţară îngrozitor; Stella îi oferi dulciuri şi bomboane, dar Bonnie se înecă cu ele şi împroşcă bucăţele, frecându-se la gura mânjită cu ciocolată topită. Alabama îi atrăsese atenţia atât de sever să nu scoată nici un sunet, încât copila încercă nici să nu tuşească. Stella o scoase afară în vestibul pe fetiţa care se sufoca, roşie la faţă, şi o bătu pe spate.

— O să dansezi şi tu când o să fii mai mare? o întrebă ea.

— Nu, răspunse Bonnie hotărât. E ceva prea *sérieuse* să fii ca mami acum. Înainte era mai drăguţă.

— Doamnă, spuse Nanny, am fost realmente uimită de cât de bine dansaţi. Vă descurcaţi aproape la fel de bine ca şi celelalte. Mă întreb dacă mie mi-ar plăcea – dar pentru dumneavoastră sunt sigură că este foarte bine.

— Dumnezeule! exclamă Alabama înfuriată.

— Cu toţii trebuie să avem o ocupaţie, şi cum doamna nu joacă niciodată bridge… continuă Nanny. Ne apucăm să facem ceva şi, de îndată ce am deprins acel lucru, ne-a prins el pe noi.

Alabamei îi venea să strige: „Taci odată din gură!“

— Nu aşa se întâmplă de fiecare dată?

Când David propuse să vină iar la studio, Alabama protestă.

— Dar de ce nu? întrebă el. Mă gândeam că ai vrea să te văd cum lucrezi.

— N-ai înţelege nimic, răspunse ea încrezută. O să vezi doar că mi se dau numai lucruri pe care nu pot să le fac şi care mă descurajează.

Dansatoarele exersau întotdeauna peste puterile lor.

— Pentru ce *déboulé*[72]? o admonestă Madame. Ştiţi deja să faceţi asta… acceptabil.

72. Pas compus din două semiîntoarceri consecutive, efectuate pivotând foarte rapid pe semipoante sau pe poante.

— Eşti aşa de slabă, spuse David cu condescendenţă. La ce bun să tragi de tine în halul ăsta? Sper să-ţi dai seama că diferenţa cea mai mare din lume este cea care separă un amator de un artist profesionist.

— Adică tu şi eu… spuse ea gânditoare.

David o prezenta prietenilor săi de parcă era una dintre picturile sale.

— Pipăiţi-i muşchii, îi îndemna el.

Corpul ei era aproape singurul lor punct de contact.

Părţile proeminente ale osaturii ei fragile luceau de disperarea oboselii acumulate, care o lumina pe dinăuntru.

Succesul lui David era al lui şi numai al lui – îşi câştigase dreptul de a fi critic. Alabama simţea că ea nu avea nimic de dăruit lumii şi nici un mod de a renunţa la ceea ce luase.

Speranţa de a intra în baletul lui Diaghilev se profila în faţa ochilor ei ca o catedrală protectoare.

— Nu eşti prima persoană care a încercat vreodată să danseze, spuse David. Nu este nevoie să fii atât de evlavioasă în privinţa asta.

Alabama se simţea descurajată şi îşi hrănea vanitatea cu dubioasele laude generoase ale Stellei.

Stella era ţapul ispăşitor al studioului. Fetele, supărate şi geloase unele pe altele, îşi vărsau ura şi nervii pe poloneza cea voinică şi stângace. Ea făcea eforturi atât de mari să placă, încât mereu exaspera pe câte cineva – le flata pe toate, fără alegere.

— Nu-mi găsesc colanţii noi… m-au costat patru sute de franci! izbucni Arienne. N-am patru sute de franci de aruncat pe fereastră! Până acum n-am avut niciodată hoaţe aici, în studio.

Le fulgeră cu privirea pe fete, apoi ochii i se opriră asupra Stellei.

Madame fu chemată să potolească spiritele tot mai încinse. Stella pusese colanţii în dulapul Nordikăi din neatenţie. Nordika spuse furioasă că era obligată acum să îşi dea tunicile la curăţat; cuvintele ei însă nu-şi aveau rostul: Arienne era imaculată.

Tot Stella fu cea care o aşeză pe Kira în spatele lui Arienne ca să deprindă mai bine prin imitare tehnica perfectă a acesteia din urmă. Kira era o tânără frumoasă, cu păr lung, castaniu şi curbe înalte şi voluptoase. Era protejata cuiva – nimeni nu ştia a cui –, dar îi era imposibil să facă un pas fără supraveghere.

— Kira vrea să mă încurce! strigă Arienne. Doarme la bară, doarme pe podea. De parcă aici ar fi la cură de odihnă!

Vocea Kirei era răguşită.

— Arienne, spuse ea linguşitor, nu vrei să mă ajuţi la *batterie*[73]?

73. Ansamblu de sărituri şi fandări.

— Tu n-ai nici o baterie, nici mare, nici mică, răbufni Arienne, poate bateria de la bucătărie. Aş vrea ca Stellei să-i intre bine în cap că de protejatele mele mă ocup eu.

Când Stella fu nevoită să îi spună Kirei să se aşeze mai spre capătul barei, Kira începu să plângă şi se duse la Madame.

— Ce treabă are Stella cu locul unde stau la bară?

— Nici una, răspunse Madame, dar, întrucât locuieşte aici, nu trebuie să-i acorzi mai multă atenţie decât unui perete.

Madame nu vorbea niciodată mult. Găsea probabil firesc ca fetele să se mai şi ciondănească. Uneori discuta despre calităţile galbenului, roşului-cireaşă sau ale lui Mendelssohn. Inevitabil, sensul acestor cuvinte îi era străin Alabamei, pierzându-se în acea recoltă lugubră de maree din Marea Marmara – limba rusă.

Ochii căprui ai lui Madame erau ca nişte cărări auriu-purpurii printr-o pădure de fagi, toamna, când muşchiul este îmbibat de ceaţă, iar sub

picioare, din pământul lutos, ţâşnesc mici lacuri cu apă proaspătă de sub frunzele moarte. Elevele de la clasă se legănau după mişcările braţelor ei ca o geamandură în voia valurilor. Chiar dacă nu ştiau aproape nimic din acea înfiorătoare limbă răsăriteană, fetele erau toate muziciene şi înţeleseră că Madame era obosită peste măsură de încrederea lor de sine când pianista începu cântecul de leagăn patetic din antractul la *Cleopatra*, şi că lecţia urma să fie interesantă şi grea când corepetitoarea cântă Brahms. Madame părea că nu are altă viaţă în afara baletului, că există doar când compune balete.

— Stella, unde stă Madame? întrebă Alabama din curiozitate.

— Dar, *ma chère*, casa ei este studioul, spuse Stella, cel puţin pentru noi.

Într-o zi, lecţia Alabamei fu întreruptă de nişte bărbaţi cu nişte metri de tâmplărie. Cum veniră, începură să măsoare podeaua cu pasul şi să facă nişte estimări şi calcule laborioase. Reveniră la sfârşitul săptămânii.

— Ce se întâmplă? întrebară fetele.

— Va trebui să ne mutăm, *mes chéries*, răspunse Madame cu tristeţe. În locul ăsta vor să facă un studio de film.

La ultima ei lecţie, Alabama se uită în spatele panourilor demontate ale oglinzii după piruetele pierdute, după sfârşiturile a mii de arabescuri.

Nu era nimic acolo în afară de un strat gros de praf şi urmele ruginite ale cârligelor din perete, unde fusese agăţată rama enormă a oglinzii.

— Mă gândeam că poate găsesc aici ceva, explică ea timid când o observă pe Madame cum o priveşte curioasă.

— Şi vedeţi că nu este nimic! spuse rusoaica şi desfăcu mâinile. Dar la noul meu studio este posibil să aveţi un tutu, adăugă ea. M-aţi rugat să vă spun când este momentul. Între faldurile lui, cine ştie ce puteţi găsi.

Această femeie distinsă era întristată că părăsea pereţii decoloraţi, atât de impregnaţi de munca ei.

Alabama transpirase cât să înmoaie podeaua tocită, exersase cu febra bronşitei ca să domolească curenţii reci din iarnă, lumânările ardeau la Saint-Sulpice. Nici ei nu îi făcea plăcere să plece.

Împreună cu Stella şi Arienne, o ajută pe Madame să transporte teancurile de jupe vechi, abandonate, pantofi cu poante uzaţi şi cufere rupte. În timp ce sortau şi aranjau toate aceste lucruri care aminteau de lupta

pentru frumuseţea plastică a trupului, Alabama o privi cu atenţie pe rusoaică.

— Ei bine? întrebă Madame. Da, este foarte dureros, adăugă ea implacabil.

3

Cornişele înalte ale noului studio din Conservatorul Rus tăiau lumina în faţete de diamant.

Alabama se trezi singură cu corpul ei în aceste regiuni impersonale, singură cu sine şi cu gândurile ei tangibile, ca o văduvă înconjurată de nenumărate obiecte ce aparţineau trecutului. Picioarele ei lungi ieşeau din tutu-ul alb – părea o figurină cocoţată pe lună.

— *Haraşo*[74], spuse maestra de balet – un cuvânt gutural, ce aducea cu sine răpăitul grindinei şi bubuitul tunetului peste stepa rusă.

74. Bine (în rusă, în orig.).

Faţa ei de rusoaică era palidă şi prismatică, precum un soare palid pe un bloc de cristal. Pe fruntea ei se vedeau vene albastre, ca la persoanele care suferă de inimă, dar nu era bolnavă. Doar că avea prea multe preocupări. Ducea o viaţă grea. Îşi aducea prânzul la studio într-o valijoară: brânză, un măr şi un termos cu ceai rece. Se aşeza pe treptele estradei şi privea în gol printre măsurile sumbre ale unui *adagio*.

Alabama se apropie de figura pierdută în viziunile sale, mergând înapoia omoplaţilor cu corpul încordat, ca o lance în mâini ferme. Peste trăsăturile feţei i se întindea dureros un zâmbet – plăcerea găsită în dans este o lecţie învăţată cu greu. Gâtul şi pieptul îi erau fierbinţi şi înroşite; spatele, puternic şi gros, aşezat peste braţele subţiri ca un jug solid. Se uită cu blândeţe la femeia albă.

— Ce vedeţi în aer când vă uitaţi aşa?

Rusoaica era învăluită într-o aură de tandreţe vastă şi de abnegaţie.

— Forme, copilule, contururi ale lucrurilor.

— Sunt frumoase?

— Da.

— O să le dansez.

— Bine, atunci să fiţi atentă la planul de ansamblu. Executaţi bine paşii, dar nu urmăriţi niciodată configuraţia: fără aşa ceva, nu puteţi să vă exprimaţi.

— O să văd ce pot face.

— Atunci, daţi-i drumul! *Chérie*, este primul meu rol.

Alabama se supuse lentei demnităţi a ritualului impersonal, flagelării voluptuase a tonurilor minore ruseşti. Încet, trecu la protestele *adagio*-ului din *Le Lac des Cygnes*.

— Aşteptaţi un minut.

Ochii ei surprinseră în oglindă chipul alb şi transparent. Cele două zâmbete se ciocniră şi se sparseră în cioburi.

— Dar o s-o fac chiar dacă ar fi să îmi rup piciorul, spuse ea şi o luă de la început.

Rusoaica îşi adună şalul în jurul umerilor. Din adâncul unui misticism profund, spuse nesigură şi fără convingere:

— Nu merită efortul – nu veţi mai putea dansa după aceea.

— Nu, spuse Alabama, nu merită efortul.

— În cazul ăsta, micuţo, oftă balerina mai în vârstă, o veţi face… aşa cum trebuie.

— O să încercăm.

Noul studio era altfel. Madame avea un spaţiu mai mic la dispoziţie; dădea mai puţine lecţii gratuite. În vestiar nu mai era loc pentru a exersa *changement de pieds*[75]. Tunicile erau mai curate, pentru că nu aveau unde să le lase la uscat. La clasă erau multe tinere englezoaice care încă mai credeau că poţi în acelaşi timp să-ţi trăieşti viaţa şi să dansezi şi care umpleau vestibulul cu sporovăieli despre plimbările cu vaporaşul pe Sena şi numeroasele *soirées* din Montparnasse.

75. Salturi în cursul cărora dansatorul îşi schimbă poziţia picioarelor.

La lecţiile de după-amiază era groaznic. O pâclă neagră, venită dinspre gară, se lăsa peste luminator şi, în afară de asta, erau prea mulţi bărbaţi. La bară îşi făcu apariţia un dansator clasic negru de la Folies-Bergère. Avea un trup splendid, dar fetele râdeau de el. Râdeau de Alexandre, cu faţa şi ochelarii lui de intelectual – pe vremea când era în armată, avusese loja lui

la spectacolele de balet din Moscova. Râdeau de Boris, care se oprea la bistroul de alături pentru zece picături de valeriană înainte de lecţii; râdeau

de Schiller pentru că era bătrân şi buhăit la faţă, ca un barman sau ca un clovn, după ani întregi de machiaj. Râdeau de Danton pentru că ştia să danseze pe poante, cu toate că încerca să ascundă cât de superb arăta. Râdeau de toată lumea în afară de Lorenz – nimeni nu ar fi putut să râdă de Lorenz. Avea chipul unui faun din secolul al XVIII-lea; muşchii îi se umflau cu o perfecţiune orgolioasă. Să priveşti trupul lui cafeniu împărţind cu generozitate măsurile unei mazurci de Chopin în dreapta şi în stânga însemna să te simţi binecuvântat cu indiferent ce sens ai fi găsit în viaţă. Era timid şi blând, deşi cel mai mare dansator din lume, şi uneori rămânea în mijlocul fetelor după ore, ca să bea cafea dintr-un pahar şi să ronţăie cornuleţe ruseşti umplute cu mac. Înţelegea elegantul abandon cerebral al lui Mozart şi percepuse nebuniile împotriva cărora conştiinţa rasei pusese la punct un vaccin preventiv pentru cei care aveau de gând să se ocupe de realitate. Voluptăţile lui Beethoven erau floare la ureche pentru Lorenz, şi nu avea nevoie să numere bătăile smucite ale muzicienilor moderni. Spunea că nu poate dansa după Schumann, şi chiar nu era în stare, pentru că era întotdeauna înaintea sau în urma măsurii, amestecând cadenţele romantice până la desfigurare. Pentru Alabama, el era perfecţiunea însăşi.

Arienne îşi câştigase dreptul de a nu fi luată în râs prin remarci veninoase şi tehnică impecabilă.

„Ce vânt!“ se plângea cineva. „Este Arienne, care face piruete“, venea răspunsul. Compozitorul ei preferat era Liszt. Cânta pe clapele trupului ei de parcă era xilofon. Arienne ajunsese indispensabilă pentru Madame; când Madame cerea să se execute cel puţin zece paşi consecutivi, Arienne era singura care reuşea. Tălpile ei rigide şi vărfurile pantofilor cu poante tranşau aerul ca dalta unui sculptor, dar braţele ei scurte şi îndesate nu atingeau infinitul, împiedicate de greutatea însăşi a vigorii ei remarcabile şi de liniile întrerupte ale unei musculaturi excesive. Îi plăcea să povestească despre doctorii care, în timpul cât fusese operată, veneau să se uite la anatomia spatelui ei din curiozitate profesională.

— Dar ce mult ai progresat, îi spuseră fetele Alabamei în timp ce se înghesuiau în faţa ei pentru a se aşeza în rândurile din faţă.

— Lăsaţi-i şi ei un loc, intervenea Madame.

Seara făcea patru sute de *battements.*

În fiecare zi, Arienne şi Alabama plăteau pe din două un taxi până în Place de la Concorde. Arienne insistă ca Alabama să vină într-o zi să ia masa de prânz acasă la ea.

— Ies cu tine în oraş aşa de mult, spuse ea. Nu-mi place să mă simt datoare faţă de nimeni.

Le apropia dorinţa de a descoperi de ce erau geloase una pe cealaltă. Şi la una, şi la cealaltă se regăsea un dispreţ subteran faţă de disciplină, care stabilea între ele o camaraderie băieţoasă.

— Trebuie neapărat să-mi vezi câinii, spuse Arienne. Unul este poet, iar celălalt este foarte bine dresat.

Pe măsuţe erau înghesuite ferigi, argintate de razele soarelui, şi nenumărate fotografii cu dedicaţii.

— N-am nici o fotografie de la Madame.

— Poate că o să ne dea una.

— Am putea cumpăra una de la fotograful care a făcut poze baletului în anul când a dansat pentru ultima oară, propuse Arienne confidenţial.

Când se duseră cu fotografiile la studio, Madame se arătă în acelaşi timp bucuroasă şi nemulţumită.

— Vă dau eu unele mai bune, spuse ea.

Îi oferi Alabamei un portret de-al ei din vremea când dansa în baletul *Carnaval*, îmbrăcată într-o rochie plisată cu buline, pe care degetele ei o ţineau ca pe nişte aripi de fluture. Mâinile lui Madame o suprindeau mereu pe Alabama: nu erau lungi şi subţiri, ci scurte şi cam butucănoase. Arienne nu primi nimic şi o invidie pe Alabama pentru poză, iar gelozia ei crescu şi mai mult.

Madame dădu o petrecere de inaugurare la studio. Băură multe sticle de şampanie dulce aduse de ruşi şi mâncară prăjituri ruseşti năclăite în sirop. Alabama contribui cu două sticle magnum de şampanie Pol Roger Brut, dar prinţul, soţul lui Madame, fusese educat la Paris, aşa că le luă acasă pentru uzul său personal.

Alabamei i se făcu rău de la toate acele dulciuri cleioase, şi prinţul primi însărcinarea de a o conduce acasă cu taxiul.

— Îmi vine un miros de lăcrămioare de peste tot, spuse ea.

Capul i se învârtea de la căldură şi vin. Se ţinea strâns de curelele din maşină ca să nu vomite.

— Lucraţi prea mult, spuse prinţul.

La lumina fugitivă a lămpilor de pe stradă, faţa lui părea descărnată. Se zvonea că întreţine o amantă pe banii primiţi de la Madame. Pianista îşi întreţinea soţul, bolnav – aproape fiecare întreţinea pe altcineva. Alabama încercă să îşi amintească de vremea când s-ar fi simţit ofensată de asemenea lucruri – erau pur şi simplu constrângerile vieţii.

David îi spunea că o va ajuta să devină o mare dansatoare, deşi nu credea în şansa ei. La Paris îşi făcuse prieteni fără număr. Când se întorcea de la atelier, aproape de fiecare dată aducea pe cineva acasă. David şi Alabama luau masa de seară la restaurant, printre gravurile de la Montagné, înconjuraţi de pielea şi vitraliile de la Foyot ori de pluşul şi buchetele restaurantelor din Place de l'Opéra. Când ea încerca să-l convingă pe David să meargă acasă devreme, acesta răbufnea:

— N-ai nici un drept să te plângi! Te-ai rupt de toţi prietenii tăi din cauza acestui afurisit de balet.

Împreună cu prietenii lui, beau lichior Chartreuse la terasele de pe bulevarde, sub lămpile cu cuarţ roz şi sub copacii pe care noaptea îi flutura ca pe nişte evantaie de pene ale unor curtezane supuse.

Exerciţiile Alabamei deveneau tot mai dificile. În labirintul magistralului *fouetté*, îşi simţea picioarele ca nişte şunci agăţate în cui; la elevaţia rapidă de la *entrechat cinq*, avea impresia că sânii ei atârnă ca mamelele bătrânelor englezoaice. În oglindă, asta nu se vedea. Era toată numai muşchi şi tendoane. Reuşita devenise o obsesie. Repeta până când se simţea ca un cal împuns de taur la coridă, care îşi târa măruntaiele prin arenă.

Acasă era o stare generală de delăsare, în lipsa unei autorităţi care să coordoneze toate elementele. Înainte de a ieşi pe uşă dimineaţa, Alabama lăsa o listă cu felurile de mâncare pentru prânz, dar pe care bucătăreasa nu se omora să le pregătească – femeia ţinea untul în lada de cărbuni, îi dădea în fiecare zi lui Adage tocăniţă de iepure şi gătea pentru membrii familiei doar ce îi plăcea ei să mănânce. Nu avea nici un rost să caute o altă femeie; apartamentul oricum nu era grozav. Viaţa în acel cămin nu era altceva decât

existenţa independentă a unor indivizi aflaţi unul în proximitatea celuilalt; nu exista nici o bază de interes comun.

Bonnie se gândea la părinţii ei ca la nişte fiinţe plăcute şi la fel de incomensurabile ca Moş Crăciun, care nu aveau nici o influenţă reală asupra vieţii ei, lăsând la o parte imprecaţiile lui Mademoiselle.

Mademoiselle o ducea pe Bonnie la plimbare în Jardin du Luxembourg, unde copila arăta ca o mică franţuzoaică, cu mănuşile ei scurte, albe şi cercul pe care îl rostogolea printre rondurile de dalii şi muşcate înconjurate de gărduleţe metalice. Bonnie creştea repede; Alabama dorea ca fata să înceapă lecţiile de balet – Madame îi promisese că se va ocupa de ea şi îi va acorda un *début* îndată ce va găsi timp. Fetiţa spuse însă că nu dorea să danseze, cu o aversiune de neînţeles pentru Alabama. Bonnie îi raportă că Mademoiselle ieşea la plimbare prin Tuileries cu un şofer. Mademoiselle spuse că era sub demnitatea ei să răspundă unei asemenea calomnii. Bucătăreasa zicea că firele de păr din supă erau de la mustăţile lui Marguerite, camerista. Adage rodea osul de iepure pe o canapea tapiţată cu mătase. David spunea că apartamentul ajunsese o leprozerie; chiriaşii de deasupra ascultau *Punchinello* la gramofon la ora nouă dimineaţa şi îl trezeau din somn. Alabama petrecea tot mai mult timp la studio.

În cele din urmă, Madame o primi pe Bonnie ca elevă. Pentru mama ei, era o încântare să îi vadă mâinile şi picioarele mici urmând cu seriozitate mişcările ample ale dansatoarei. Noua guvernantă, care fusese angajată în familia unui duce englez, se plângea că atmosfera din studio nu era potrivită pentru fetiţă. Asta pentru că nu vorbea limba rusă. Îşi închipuia că fetele acelea care trăncăneau în cacofonia unei limbi ciudate şi care se scălâmbăiau fără ruşine în faţa oglinzii erau nişte drăcuşori ieşiţi din infern. Această nouă Mademoiselle era o doamnă neurastenică. Madame spuse că Bonnie nu părea să aibă vreun talent, dar că era totuşi prea devreme să îşi dea seama.

Într-o dimineaţă, Alabama veni devreme la lecţie. Înainte de ora nouă, Parisul este ca un desen în peniţă. Ca să evite îmbulzeala de pe Boulevard des Batignolles, Alabama încercă metroul. Mirosea a cartofi prăjiţi şi pe scările ude erau scuipaţi pe care aluneca. Se temea ca mulţimea să nu îi strivească picioarele în înghesuială. Stella o aştepta plângând în vestibul.

— Trebuie să-mi iei apărarea, spuse ea. Arienne îmi vorbeşte mereu urât. Îi cârpesc pantofii de balet şi îi repar partiturile; Madame mi-a propus să acompaniez la pian la orele ei ca să câştig nişte bani, dar Arienne nu vrea.

Arienne stătea în întuneric, aplecată deasupra cufărului ei împletit din paie, şi împacheta.

— Nu mai dansez niciodată, spuse ea. Madame are timp pentru copii, timp pentru amatori, are timp pentru mai ştiu eu cine, dar Arienne Jeanneret trebuie să exerseze la ore când nu poate găsi o pianistă decentă.

— Încerc să fac tot ce pot. Trebuie doar să-mi spui, suspină Stella.

— Ascultă, eşti o fată bună, dar cânţi la pian ca o cizmă!

— De ce nu mă lămureşti ce vrei? pledă Stella.

Era groaznic să vezi chipul acela de piticanie, roşu şi umflat de teamă şi de plâns.

— Îţi explic imediat. Sunt artistă, nu profesoară de pian. Aşa că Arienne pleacă pentru ca Madame să-şi vadă mai departe de grădiniţa ei.

Începu şi ea să plângă, dar de furie.

— Dacă trebuie să plece cineva, interveni Alabama, atunci aceea sunt eu. Atunci poţi să-ţi păstrezi ora de studiu.

Arienne se întoarse spre ea, înecată în lacrimi.

— I-am explicat lui Madame că nu pot lucra seara, după repetiţiile de la Operă. Lecţiile mă costă bani, şi nu mi le permit. Cât sunt aici, trebuie să fac progrese. Plătesc la fel de mult ca voi, spuse Arienne printre sughiţuri.

Se întoarse apoi cu un aer provocator spre Alabama.

— Eu mă întreţin din munca mea, spuse ea dispreţuitoare.

— Copiii trebuie să înceapă şi ei într-o zi. Chiar tu mi-ai spus – prima oară când te-am cunoscut – că toţi trebuie să începem la un moment dat.

— Da, aşa este. Dar atunci să înceapă ca toată lumea, cu profesori mai puţin cunoscuţi.

— O să împart ora mea cu Bonnie, spuse Alabama în cele din urmă. Trebuie să rămâi.

— Eşti foarte bună, râse Arienne pe neaşteptate. Madame este o femeie slabă – întotdeauna vrea ceva nou. Totuşi, o să rămân, cel puţin pentru moment.

Dintr-un impuls, o sărută pe Alabama pe vârful nasului.

Bonnie protestă împotriva lecţiilor de balet. Avea rezervate trei ore pe săptămână din timpul lui Madame. Madame era fascinată de copil. Pentru că muncea fără întrerupere, fusese silită să strecoare cumva sentimentele ei personale printre reprizele de lucru. Îi aducea lui Bonnie fructe sau *langues de chat* trase în ciocolată şi îşi dădea toată silinţa să îi arate cum să îşi ţină picioarele în poziţia corectă. Bonnie deveni o supapă pentru nevoia ei de afecţiune; emoţiile dansului erau mai austere decât legăturile sentimentale. Acasă, fetiţa alerga prin tot apartamentul numai în salturi şi în *pas de bourée*.

— Dumnezeule! exclamă David. Era de ajuns una singură în familie. Nu mai suport!

David şi Alabama treceau grăbiţi unul pe lângă celălalt pe coridoarele cu miros de mucegai şi luau masa aşezaţi la distanţă unul de celălalt, pândindu-se ca doi rivali care aşteaptă un gest de ostilitate.

— Alabama, dacă nu încetezi cu fredonatul ăsta, o să-mi pierd minţile, se plânse David.

Alabama se gândi că era într-adevăr enervant felul în care muzica de peste zi continua să îi răsune în cap. Madame îi spusese că nu avea stofă de muzician. Alabama gândea muzica în mod vizual, arhitectural – uneori, muzica o transforma într-un soi de faun al spaţiilor crepusculare, nepătrunse de nici un alt suflet în afară de al său, iar alteori, într-o statuie singuratică, închinată unor zei uitaţi şi aruncată de valuri pe un ţărm pustiu – o statuie a lui Prometeu.

Studioul de balet se bucură de o perioadă fastă. Arienne trecu examenul de la Operă cu brio, prima în grupa ei. Impregnă zidurile cu succesul ei. Aduse la clasă un mic grup de franţuzoaice, foarte cochete în jupele lor lungi de balet şi cu spatele gol, ca la Degas. Se învăluiau în parfum şi se plângeau că mirosul rusoaicelor le face rău. Rusoaicele se plângeau la Madame că nu puteau respira cu aroma de mosc franţuzesc în nări. Madame stropea parchetul cu un amestec de ulei de lămâie şi apă ca să le liniştească pe toate.

— O să dansez în faţa preşedintelui Franţei! strigă într-o zi Arienne, încântată.

Alabama nu putu să îşi reprime un acces de invidie. Se bucura pentru Arienne: muncea din greu şi nu avea în viaţă nimic altceva decât dansul. Şi, cu toate acestea, şi-ar fi dorit să fie în locul ei.

— Aşa că trei săptămâni trebuie să mă lipsesc de prăjiturele şi de aperitivul meu Cap Corse, să trăiesc ca o sfântă. Înainte însă, voiam să dau o mică petrecere, numai că Madame n-o să vină. Acceptă să iasă în oraş cu tine, dar nu şi cu Arienne. Când o întreb de ce, îmi spune: „Dar nu este acelaşi lucru… tu nu ai bani“. Într-o zi, o să am şi eu bani!

Se uită la Alabama, de parcă aştepta ca ea să protesteze. Alabama însă nu avea nici o părere în această privinţă.

Cu o săptămână înainte de reprezentaţie, la Operă se anunţă o repetiţie care cădea la ora când Arienne avea lecţie cu Madame.

— În cazul ăsta, o să lucrez în ora Alabamei, sugeră ea.

— Dacă doreşte să facă schimb cu tine săptămâna asta, spuse Madame.

Alabama nu putea să studieze la şase după-masa. Însemna ca David să mănânce singur, pentru că ea nu ar fi reuşit să ajungă acasă mai devreme de opt seara. Deja îşi petrecea toată ziua la studio.

— În cazul acesta, este imposibil, spuse Madame.

Arienne se înfurie. Trăia într-o tensiune nervoasă teribilă, împărţindu-şi energia între Operă şi studio.

— De data asta plec de-a binelea! Găsesc eu pe cineva care să facă din mine o mare balerină, ameninţă ea.

Madame se mulţumi să zâmbească.

Alabama nu dorea să-i facă acest serviciu lui Arienne; cele două femei lucrau într-o stare de ură amicală.

Prietenia profesională nu ar rezista la o examinare îndeaproape – cel mai bine este fiecare pentru sine, în funcţie de dorinţele personale –, îşi spuse Alabama.

Arienne rămase inflexibilă. Refuza să execute exerciţiile pentru restul grupei dacă nu făceau parte din repertoriul ei. Cu lacrimile şiroind pe faţă, se aşeza pe treptele estradei şi se contempla în oglindă. Balerinele sunt fiinţe foarte sensibile, aproape ca nişte primitivi, iar ea demoraliza întregul studio.

Clasele se umplură cu dansatoare care nu erau dintre elevele obişnuite ale lui Madame. Compania de balet Rubinstein era în repetiţii, iar dansatorii erau plătiţi suficient de bine încât să îşi permită din nou lecţii cu Madame. Fetele care fuseseră în turneu în America de Sud cu trupa Pavlova se întorseseră în oraş după ce compania se destrămase – paşii pe care îi studiau nu erau întotdeauna acele probe de forţă şi tehnică de care Arienne avea nevoie. Erau paşi care modelau corpul şi îl ofereau, bucată cu bucată, accentelor revendicative ale lui Schumann şi Glinka, pe care Arienne îi ura cel mai tare dintre toţi – ea reuşea să se desfăşoare doar în reverberaţiile confuze ale lui Liszt şi în melodrama lui Leoncavallo.

— Săptămâna viitoare plec din locul ăsta, îi spuse ea Alabamei.

Gura lui Arienne era dură şi decisă.

— Madame este o proastă. Este gata să-mi sacrifice cariera – pentru ce? Pentru nimic. Dar mai sunt şi alte profesoare!

— Arienne, nu aşa ajungi printre cei mai buni, spuse Madame. Trebuie să te odihneşti.

— Aici nu mai am ce face; aş face mai bine să plec, spuse Arienne.

Înainte de lecţia de dimineaţă, fetele nu mâncau nimic în afară de covrigi – studioul era atât de departe de locuinţele lor, încât nu aveau timp să ia micul dejun; toate erau nervoase. Soarele de iarnă decupa în ceaţă pătrate de culoarea fierii, iar clădirile cenuşii din Place de la Republique căpătau aerul unor cazărmi glaciale.

Madame îi cerea Alabamei să execute paşii cei mai dificili în faţa celorlalte împreună cu Arienne. Arienne era o balerină desăvârşită; Alabama îşi dădea seama cât de departe era de concizia fină ce definea dansul franţuzoaicei. Când dansau împreună, erau mai mult combinaţii de paşi pentru Arienne decât elementele lirice care îi reuşeau Alabamei cel mai bine; cu toate acestea, Arienne protesta că paşii nu erau potriviţi pentru ea. Se plângea celorlaţi că Alabama era doar o intrusă.

Alabama cumpăra pentru Madame flori care se fanau şi mureau în căldura de etuvă a studioului supraîncălzit. Cum noul local era mai confortabil, la lecţii veneau să asiste mult mai mulţi spectatori. Un critic al Baletului Imperial asistă la una dintre lecţiile Alabamei. Cu multă prestanţă,

pătruns de eticheta ceremonioasă de odinioară, se ridică la sfârşit şi plecă într-un potop de cuvinte ruseşti.

— Ce a spus? întrebă Alabama când rămaseră singure. Am dansat prost – o să creadă că nu sunteţi o profesoară bună.

Se simţea groaznic în faţa lipsei de entuziasm a lui Madame: bărbatul era cel mai de seamă critic din Europa.

Madame o privi cu un aer visător:

— Acest domn ştie ce fel de profesoară sunt.

După câteva zile sosi o scrisoare:

La recomandarea domnului…, vă scriu pentru a vă propune să debutaţi într-un solo din Faust *la Opera San Carlo din Napoli. Este un rol mic, dar va fi urmat de altele. În Napoli există pensiuni unde se poate locui foarte confortabil cu treizeci de lire pe săptămână.*

Alabama ştia că David, Bonnie şi Mademoiselle nu puteau locui într-o pensiune care costa treizeci de lire pe săptămână. David n-ar fi admis nici măcar ideea de a locui în Napoli – îl socotea un oraş de carte poştală ilustrată. În Napoli nu exista şcoală franceză pentru Bonnie. De fapt, acolo nu ar fi altceva decât nişte şiraguri de coral, febră de tot felul, un apartament murdar şi baletul.

„Nu trebuie să mă ambalez. Trebuie să lucrez“, îşi spuse ea.

— Aveţi de gând să mergeţi? întrebă Madame din curiozitate.

— Nu. Rămân aici, ca să mă ajutaţi să dansez *La Chatte*.

Madame păstra mereu o rezervă diplomatică. Când privea în ochii adânci ai femeii în căutarea celui mai mic răspuns, Alabama avea impresia că păşea pe nişte pietre încinse de soare, fără copaci, fără umbră, într-o zi fierbinte de august.

— Este greu să aranjezi un debut, spuse ea. Aşa ceva nu se refuză.

Lui David i se părea că scrisoarea avea ceva neprevăzut în ea:

— Nu poţi să faci una ca asta. La primăvară trebuie să mergem acasă. Părinţii noştri sunt în vârstă şi le-am promis că ne ducem la ei.

— Şi eu sunt în vârstă.

— Dar avem obligaţii, insistă el.

Alabamei nu îi mai păsa de nimic. David avea un suflet mai bun decât al ei dacă era atent să nu îi rănească pe oameni, gândi ea.

— Nu vreau să merg în America.

Arienne şi Alabama se tachinau fără milă. Lucrau mai intens şi mai constant decât celelalte. Când erau prea obosite după lecţii ca să îşi mai pună hainele, se aşezau pe podea în vestibul, râdeau isteric şi se plesneau una pe alta cu prosoapele îmbibate în apă de colonie sau în soluţia de apă cu lămâie a lui Madame.

— Eu cred că… începea Alabama să spună.

— *Tiens!* ţipa Arienne. Copilul începe să gândească. A! *Ma fille*, este total greşit… gânditul ăsta al tău. De ce nu mergi acasă la tine ca să-i cârpeşti ciorapii lui bărbată-tu?

— *Méchante!*[76] Te învăţ eu să-i critici pe cei mai în vârstă decât tine! spuse Alabama şi prosopul ei ud ateriză cu un plesnet pe fesele tari ale lui Arienne.

76. Reao! (în fr., în orig.)

— Faceţi-mi mai mult loc. Nu pot să mă îmbrac aşa de aproape de obrăznicatura asta, răspunse Arienne şi se întoarse spre Alabama serioasă, cu o privire întrebătoare. Dar ăsta e adevărul – nu mai am loc aici de când ai umplut vestiarul cu tutu-urile tale împopoţonate. Eu nu mai am unde să-mi agăţ umilele mele lucruri de lână.

— Uite un tutu nou pentru tine! Ţi-l fac cadou.

— Nu port verde. În Franţa aduce ghinion.

Arienne se simţi ofensată.

— Dacă aş avea un soţ care să plătească, mi le-aş cumpăra singură, continuă ea pe un ton dezagreabil.

— Ce te interesează pe tine cine plăteşte? Sau ăsta este singurul lucru pe care îl discută cu tine clienţii din primele trei rânduri?

Arienne îi făcu vânt Alabamei, care nimeri în grupul de fete dezbrăcate. Cineva o împinse înapoi peste corpul lui Arienne, care se răsuci. Apa de colonie se vărsă pe podea şi le sufocă. Capătul unui prosop nimeri cu putere peste ochii Alabamei. Orbită de durere, bâjbâi cu mâinile întinse şi se ciocni de trupul fierbinte şi transpirat al lui Arienne.

— Hei! Uite ce-ai făcut! Mă duc imediat la un judecător pentru o constatare! urlă Arienne.

Începu să plângă şi să înjure ca la mahala cât o ţineau plămânii:

— Nu apare azi, ci mai târziu. O să fac cancer! M-ai lovit în piept din răutate! O să fac o constatare, aşa că, atunci când o să mă îmbolnăvesc de cancer, o să-mi plăteşti o grămadă de bani, chiar dacă o să fii la capătul pământului. O să-mi plăteşti pentru asta!

Tot studioul auzi. Lecţia pe care o ţinea Madame nu mai putea continua, gălăgia era prea mare. Rusoaiocele luară partea fie francezilor, fie americanilor.

— Ce rasă mizerabilă! strigau ele la nimereală.

— Nu poţi să ai niciodată încredere în americani!

— Să nu te încrezi niciodată în francezi!

— Sunt prea nervoşi, şi americanii, şi francezii.

Zâmbeau lung, nişte surâsuri ruseşti superioare, de parcă uitaseră de mult de ce zâmbeau: de parcă surâsul era o emblemă a superiorităţii lor în acele împrejurări. Gălăgia era asurzitoare, şi totuşi părea cumva potolită. Madame protestă – era furioasă pe cele două fete.

Alabama se îmbrăcă cât putu de repede. Afară, în aerul proaspăt, genunchii începură să-i tremure în timp ce aştepta un taxi. Se întrebă dacă nu avea să răcească de la părul transpirat de sub pălărie.

Buza de sus era rece şi avea un gust iute, de la transpiraţia uscată. Îşi trăsese un ciorap care nu era al ei. Ce fusese toată chestia asta? se întrebă. Să se bată ca două bucătărese când, ajunse la capătul puterilor, abia puteau să facă faţă?

„Dumnezeule!“ exclamă ea în gând. „Ce sordid! Absolut sordid!“

Şi-ar fi dorit să fie într-un loc plăcut şi romantic, adormită pe un pat răcoros de ferigi.

Nu se mai duse la lecţia de după-masă. În apartament nu era nimeni. Îl auzea pe Adage cum zgârie uşa să iasă afară. Încăperile zumzăiau a pustiu. În camera lui Bonnie, găsi într-un borcan de marmeladă o garoafă roşie, ofilită, din cele care se împart la restaurante.

„De ce nu îi cumpăr flori *şi ei*?“ se întrebă.

Pe patul copilului stătea o încercare nereuşită de tutu pentru o păpuşă; pantofii de lângă uşă erau tociţi la vârf. Alabama luă de pe masă un caiet de desen deschis. Înăuntru, Bonnie schiţase o siluetă stângace şi militantă, cu smocuri de păr galben. Dedesubt scrisese: „Mama mea este cea mai frumoasă doamnă din lume". Pe pagina alăturată, două siluete se ţineau de mână delicat; în spatele lor mergea imaginea pe care Bonnie o avea despre un câine. „Asta este când mama şi tata ies la plimbare. *C'est très chic, mes parents ensemble!*"[77]

77. Arată foarte drăguţ părinţii mei împreună (în fr., în orig.).

„O, Dumnezeule!" exclamă Alabama în sinea ei. Uitase aproape de tot că mintea lui Bonnie evolua, se dezvolta. Bonnie era mândră de părinţii ei, tot aşa cum Alabama fusese de ai ei, cărora le atribuise toate lucrurile perfecte în care voia să creadă. Bonnie probabil că simţea lipsa a ceva frumos şi stilizat în viaţa ei, o oarecare structură în care să se integreze. Părinţii altor copii însemnau pentru ei şi altceva în afară de distantul *chic*, îşi reproşă Alabama cu amărăciune.

Dormi toată după-amiaza. Din subconştientul ei ieşi senzaţia pe care o are un copil bătut, oasele o dureau în somn, iar gâtlejul era uscat, ca o carne plină de băşici. Când se trezi, se simţi de parcă plânsese ore în şir.

Din camera ei vedea stelele, care luceau foarte personal. Ar fi putut sta în pat ore în şir să asculte zgomotele străzii.

Alabama se duse doar la lecţiile ei particulare, pentru a o evita pe Arienne. În timp ce exersa, auzea în vestibul râsul înfundat al fetei care cerşea sprijinul elevelor care veneau la oră. Fetele o priveau curioase. Madame îi spuse că nu trebuie să îi dea atenţie lui Arienne.

În timp ce se îmbrăca grăbită, Alabama privi pe furiş la dansatoare printre draperiile prăfuite. Defectele Stellei, manevrele lui Arienne, cerşeala de favoruri, bătaia pe un loc în rândul din faţă îi apărură, în lumina încercuită a soarelui ce cădea prin acoperişul de sticlă, ca fojgăiala agitată a unor insecte privite prin pereţii unui borcan de sticlă.

„Larve!" spuse nefericita Alabama cu dispreţ.

Îşi dorea să se fi născut într-un balet, ori să ajungă la hotărârea de a pleca definitiv.

Când se gândea însă mai îndeaprope la ideea de a renunţa la munca ei, se simţea deodată bolnavă şi bătrână. Kilometri întregi de *pas de bourrée* săpaseră inevitabil un drum spre undeva.

Diaghilev muri; decorurile şi costumele marii revoluţii a Baletului Rus putrezeau într-un tribunal francez – el nu fusese niciodată în stare să facă bani.

Câteva dintre dansatoarele lui se produceau vara în jurul piscinei de la Lido, ca să îi încânte pe americanii beţi; altele se angajară în trupe de music-hall; englezoaicele se duseră înapoi în Anglia. Decorul de celuloid transparent din *La Chatte*, care înjunghiase publicul cu săbii de argint în luminile rampei la Paris şi Monte Carlo, Londra şi Berlin, pe care acum stătea scris „Fumatul interzis“, fusese aruncat într-o magazie jilavă şi plină de şobolani de pe malul Senei, zăvorât într-un tunel de piatră, unde lumina cenuşie a râului împroşca pământul negru, clisos şi bolta umedă.

„La ce bun?“ întrebă Alabama.

— Nu poţi să renunţi la tot timpul, munca şi banii cheltuiţi aşa, degeaba, spuse David. O să încercăm să aranjăm ceva în America.

Era drăguţ din partea lui. Ştia însă că nu o danseze niciodată în America.

La ultima ei lecţie, soarele intermitent dispăru de pe luminator.

— Nu o să uitaţi de *adagio*, nu-i aşa? întrebă Madame. Îmi veţi trimite elevi când ajungeţi în America?

— Madame, răspunse Alabama brusc, credeţi că aş mai putea merge la Napoli? Vreţi să vă întâlniţi cu acel bărbat şi să îi spuneţi că plec imediat?

A privi în ochii femeii era ca şi cum ai privi acele jocuri cu piramide alb cu negru, unde sunt uneori şase şi alteori şapte pătrate. A privi în ochii ei era să încerci această iluzie optică.

— Aşa deci! zise ea. Sunt sigură că locul este încă liber. Puteţi pleca mâine? Nu mai este timp de pierdut.

— Da, spuse Alabama. Plec mâine.

IV

1

Din cutiile verzi de tablă aflate în chioşcurile de la gară, daliile ieşeau înfoiate ca evantaiele de hârtie care însoţesc pungile cu floricele de porumb; portocalele erau stivuite ca nişte ghiulele de-a lungul tarabelor cu ziare; geamurile de la bufetul gării etalau trei grepfruturi americane ca mingile de la o prăvălie de amanet gastronomică. Aerul saturat atârna ca o pătură grea între geamurile trenului şi Paris.

David şi Alabama umpleau cuşeta de clasa a doua cu fumul de ţigară gălbui. Bărbatul sună să i se aducă o pernă în plus.

— Dacă o să ai nevoie de ceva, voi fi întotdeauna lângă tine, spuse el.

Alabama începu să plângă şi înghiţi o lingură dintr-un calmant gălbui.

— O să ţi se urască să le tot explici oamenilor cum mă descurc…

— Am să plec în Elveţia de îndată ce putem închide apartamentul… Pe Bonnie o trimit la tine când te-ai instalat şi eşti gata s-o primeşti.

La geamul vagonului bolborosea o sticlă mică de Perrier. David se sufoca de la mirosul de mucegai dinăuntru.

— Este o prostie să călătoreşti cu clasa a doua. De ce nu mă laşi să-ţi schimb biletul pentru a-ntâia? spuse el.

— Aş vrea de la început să simt că pot să mi-l permit.

Intensitatea reacţiilor lor individuale îi despărţea ca un baraj. Un sentiment inconştient de uşurare se amesteca în trista constrângere a despărţirii lor – nenumărate asociaţii involuntare înecau într-o disperare platonică luările lor de rămas-bun.

— Am să-ţi trimit nişte bani. Acum cred că ar trebui să plec.

— La revedere… a, David! strigă ea când trenul se urni cu o smucitură. Ai grijă ca Mademoiselle să cumpere lenjeria pentru Bonnie de la Old England…

— Îi spun… la revedere, draga mea!

Alabama îşi trase capul înapoi în incandescenţa stinsă a compartimentului luminat ca pentru o şedinţă de spiritism. În oglindă,

chipul ei se vedea aplatizat ca un basorelief. Taiorul ei nu era cel mai potrivit pentru clasa a doua; Yvonne Davidson îl crease inspirându-se dintr-o paradă de Armistiţiu – linia pălăriei cloş de un albastru precum cerul şi amploarea capei erau prea generoase pentru aspectul sărăcăcios al băncilor tocite, acoperite cu plasă împletită. Alabama îşi trecu în revistă planurile cu multă înţelegere pentru propria persoană, ca o mamă ce alină un copil necăjit. Nu putea să o întâlnească pe *maîtresse de ballet* decât a doua zi după ce sosea. Fusese drăguţ din partea lui Mademoiselle să îi ofere un buchet de lăcrămioare; îi părea rău că le uitase acasă, pe poliţa şemineului. Mai lăsase şi nişte haine murdare în spălătorie – Mademoiselle putea să le împacheteze la un loc cu lenjeriile de pat când urmau să se mute. Bănuia că David avea să trimită lenjeriile prin American Express. Făcutul bagajelor nu trebuia să le dea bătăi de cap, aveau atât de puţine lucruri: un serviciu de ceai desperecheat, amintire dintr-un pelerinaj făcut de la Saint-Raphaël la Valence, câteva fotografii – îi părea rău că nu o luase pe cea cu David, făcută pe veranda din Connecticut – câteva cărţi şi lăzile cu tablouri ale lui David.

În depărtare, lumina reclamelor electrice scânteia deasupra Parisului ca strălucirea orbitoare a unui cuptor de olărit. Mâinile îi transpirară sub pătura aspră de lână roşie. Compartimentul mirosea ca buzunarul unui puşti. Gândurile ei compuneau febril în franceză versuri lipsite de sens, în ritmul roţilor de tren.

La belle main gauche, l’éther compact,
S’étendre dans l’air qui fait le beau
Trouve là-haut le rhythm intact
Battre des ailes d’un triste oiseau.[78]

78. Frumoasa mână stângă, în eter compact, / Se-ntinde moale-n aerul egocentrist, / Găseşte-acolo sus un ritm intact / Bătând din aripile unui vultur trist (în fr., în orig.).

Alabama se ridică să caute un creion.

Le bruit constant de mille moineaux[79], adăugă ea. Se întrebă dacă nu cumva pierduse scrisoarea – nu, era mereu în cutia sa cu sticluţe de ojă Cutex.

79. Şi mii de vrăbii zarvă fac în strâns contact (în fr., în orig.).

Pesemne aţipise – în tren era greu să îţi dai seama. O trezi zgomotul de picioare de pe coridor. Erau la frontieră, mai mult ca sigur. Sună după însoţitor. Nu veni nimeni – o veşnicie, după câte i se păru. În cele din urmă, îşi făcu apariţia un bărbat în uniforma verde a unui dresor de circ.

— Apă? ceru Alabama pe un ton amabil.

Bărbatul aruncă o privire inexpresivă prin compartiment. În enigma calmă a expresiei sale fascinate nu se găsea nici un răspuns.

— *Acqua, de l'eau, water*, insistă Alabama.

— *Fräulein* sună, comentă bărbatul.

— Ascultaţi, spuse Alabama.

Îşi ridică braţele de parcă ar fi dorit să se lanseze într-un craul australian şi termină cu un compromis ezitant între nişte înghiţituri exagerate şi o gargară. Se uită plină de speranţă la însoţitorul de vagon.

— Nu, nu! O, nu! strigă el alarmat şi dispăru din compartiment.

Alabama îşi scoase ghidul de conversaţie în italiană şi sună din nou.

— *„Do'-veh pos'-so com-prar'-eh ben-zee'-no*“, spunea cartea.

Bărbatul râse cu poftă. Femeia încurcase rândul probabil.

— Lăsaţi, nimic, îi spuse Alabama cu părere de rău şi se reîntoarse la poezia ei.

Bărbatul îi alungase ritmul din minte. Acum probabil se găsea deja în Elveţia. Nu îşi mai aducea aminte dacă Byron fusese cel care traversase sau nu Alpii, cu perdelele de la trăsură trase. Încercă să privească pe fereastră – văzu câteva bidoane de lapte care luceau în întuneric. Lenjeria lui Bonnie ar fi trebuit să fie făcută de o croitoreasă. O să se ocupe de asta Mademoiselle. Se ridică în picioare şi făcu câteva întinderi, folosindu-se de uşa glisantă.

Însoţitorul o informă dispreţuitor că nu avea voie să deschidă uşile la clasa a doua şi nici nu putea să fie servită cu micul dejun în cuşetă.

A doua zi, peisajul văzut de la fereastra vagonului-restaurant era plat, ca un fund de mare de pe care s-au retras apele, doar cu câţiva copaci rari, care semănau cu nişte pămătufuri de praf ce gâdilau cerul senin. Deasupra acestei întinderi placide, câţiva norişori se clăbuceau fără ţintă, ca spuma dintr-un butoiaş cu bere; castelele de pe coline stăteau povârnite ca nişte coroane puse strâmb; nimeni nu cânta *O sole mio*.

La dejun avură miere şi pâine tare ca piatra. Îi era teamă să schimbe trenul la Roma fără David. Gara din Roma era plină de palmieri. Peste drum de gară, fântânile împroşcau termele lui Caracalla în lumina reflectată a soarelui. În atmosfera italienească, deschisă şi cordială, spiritul ei se înviora.

„*Ballonné, deux tours*“, îşi spuse. Al doilea tren era de-a dreptul mizerabil. Nu avea mochetă pe podele şi mirosea a fascişti, a mitraliere. Reclamele înşirau o litanie de nume de vinuri şi îngheţate: Asti Spumante, Lacrima Christi, Spumoni, Tortoni. Pierduse ceva, dar nu îşi dădea seama ce – scrisoarea era încă în cutia ei de Cutex. Alabama îşi recăpătă stăpânirea de sine ca un băieţel care, în timp ce se plimbă prin grădină, prinde în mână un licurici.

— *Cinque minuti mangiare*[80], o anunţă însoţitorul.

80. Cinci minute pentru mâncat (în it., în orig.).

— Bine, spuse ea şi numără pe degete, *una*, *due*, *tre*… E foarte bine, îl asigură ea.

Trenul o lua mereu când într-o parte, când în alta, în încercarea de a evita haosul din Napoli. Vizitiii uitaseră să-şi mute trăsurile de pe şinele de tren, bărbaţi adormiţi uitau, în plină stradă, pe ce parte mergeau, copiii îşi deschideau larg gurile şi ochii blânzi şi trişti şi uitau să plângă. Un praf alb sufla peste oraş; micile magazine cu delicatese vindeau mirosuri picante, cuburi, triunghiuri şi sfere din răchită impregnate cu izuri tari. Napoli se contracta în lumina lămpilor din parcurile publice, înfrânat prin pretenţiile mari de disciplină şi domolit de faţadele de piatră înnegrită.

— *Venti lire!*[81] decretă vizitiul.

81. Douăzeci de lire (în it., în orig.).

— În scrisoare, spuse Alabama cu răceală, se spunea că pot *trăi* în Napoli cu treizeci de lire pe săptămână.

— *Venti*, *venti*, *venti*, îngână vizitiul fără să se întoarcă spre ea.

„Are să fie greu dacă nu pot să vorbesc cu oamenii“, îşi spuse Alabama.

Îi dădu omului adresa pe care i-o trimisese maestra de balet. Vizitiul învârti din bici cu dichis şi iuţi copitele calului prin dărnicia nopţii. Când îi

dădu banii, ochii căprui ai bărbatului se pironiră într-ai ei, ca nişte cupe legate de scoarţa unui arbore de cauciuc pentru a îi colecta seva preţioasă. Îi trecu prin minte că vizitiul n-o să-şi mai desprindă privirea de a ei.

— *La signorina* se va îndrăgosti de Napoli, spuse el pe neaşteptate. Glasul oraşului este la fel de blând ca al singurătăţii.

Trăsura se îndepărtă în tropot de copite printre luminile roşii şi verzi înşirate pe ţărm, de-a lungul golfului, ca nişte pietre preţioase prinse în filigranul unei cupe cu otravă renascentiste. Picăturile lipicioase ale sudului pătat de muşte se prelinseră în briza ce risipi această vastă transparenţă acvamarină până la aneantizarea sentimentală.

Lumina de la intrarea pensiunii străluci în stropi rotunzi pe unghiile date cu ojă ale Alabamei. Mişcările ei concentrară într-un loc adierile de aer stârnite întâmplător în timp ce pătrunse înăuntru, fără să lase nici o urmă în calmul din spatele ei.

— Ei bine, trebuie să trăiesc aici, spuse Alabama, şi cu asta, basta.

Proprietăreasa o informă că încăperea are balcon – avea, într-adevăr, doar că balconul nu avea şi planşeu; barele de fier se prindeau direct în tencuiala roz, scorojită, a pereţilor exteriori. Avea în schimb un lavabou cu nişte robinete uriaşe, care treceau de marginea chiuvetei şi împroşcau apă pe pătratul de linoleum de dedesubt. De la fereastra ei se vedea digul, care îşi încolăcea braţul în jurul globului albastru al serii; dinspre port se ridica mirosul de gudron.

Cele treizeci de lire ale Alabamei îi aduseră un pat de fier alb, care se vedea că fusese înainte verde, un şifonier din lemn de arţar cu o oglindă cu margini faţetate, care opaliza soarele italian, şi un balansoar tapiţat cu o bucată de carpetă de Bruxelles. În chirie erau incluse varză de trei ori pe zi, un pahar de vin de Amalfi, *gnocchi* duminica, precum şi corul de pierde-vară care cântau seara *La Donna è mobile* sub balcon. Camera era imensă, fără o formă anume, toată numai nişe şi colţuri, ce îi dădeau impresia că locuieşte într-un întreg apartament. În Napoli totul pare aurit, şi, cu toate că Alabama nu reuşi să găsească nici o astfel de urmă în camera ei, avea cumva senzaţia că plafoanele erau incrustate cu foiţă de aur. Zgomotul paşilor se înălţa de pe trotuarele de dedesubt cu o somptuoasă reminiscenţă caldă. Noaptea cădea ca în scrierile clasicilor, în faţa ochilor plutea simpla

sugestie a fiinţelor omeneşti, excrescenţe fantastice ale existenţei fericite; cactuşii străpungeau vara; spinările peştilor scânteiau ca nişte paiete de mică în bărcile deschise.

Madame Sirgeva dădea lecţii chiar pe scena Operei. Se plângea fără încetare de preţul curentului electric; pianul nu se auzea bine în acele hăuri victoriene. Întunericul din culise şi lumina foarte slabă dintre cele trei becuri pe care le ţinea aprinse deasupra capului împărţeau scena în mici compartimente intime. Madame îşi purta fantoma prin acel du-te-vino de muselină, scârţâitul pantofilor cu poante, gâfâielile înăbuşite al fetelor.

„Fără zgomot, mai puţin zgomot“, repeta ea. Era palidă, boită, zbârcită şi deformată de sărăcie ca o piele de animal care a fost înmuiată în acid. Vopseaua neagră de pe părul ei aspru precum câlţii dintr-o pernă lăsa să se vadă rădăcinile blonde de-a lungul cărării; îşi instruia elevele îmbrăcată în bluze cu mâneci bufante şi fuste plisate, pe care le purta apoi pe stradă pe sub mantou.

Răsucindu-se întruna, ca într-un exerciţiu de caligrafie, Alabama înfăşură firul imaginar printre peticele de lumină.

— Dar sunteţi întocmai ca Madame! exclamă Madame Sirgeva. Am fost împreună la Şcoala Imperială din Rusia. Eu am învăţat-o cum să facă paşii de *entrechat*, cu toate că nu i-au ieşit niciodată cum trebuie. *Mes enfants!* Număraţi până la patru la *quatre-temps*, vă rog, vă… rooog!

Alabama îşi inseră zgomotos personalitatea în balet, puţin câte puţin, aşa cum introduci pe rând monede într-un pian mecanic.

Fetele nu semănau deloc cu rusoaicele. Erau murdare pe gât şi veneau la repetiţii cu pungi de hârtie umplute cu sandviciuri din felii groase de pâine. Mâncau usturoi; erau mai grase decât rusoaicele şi aveau picioarele mai scurte; dansau cu genunchii îndoiţi, iar ciorapii de mătase italienească făceau cute la încheieturi.

— Dumnezeule şi drace! exclamă Sirgeva. Moira nu dansează niciodată în ritm, şi baletul ăsta începe peste trei săptămâni!

— O, *maestra*! protestă Moira. *Molto bella!*

— Of, se sufocă Madame şi se întoarse spre Alabama. Vedeţi? Le fac rost de pantofi întăriţi cu metal ca să le susţină picioarele leneşe, şi ele, cum mă întorc cu spatele, cum dansează cu toată talpa – iar eu pentru toate astea

sunt plătită cu doar o mie şase sute de lire! Slavă Domnului că am acum pe cineva de la şcoala rusă! continuă maestra de balet fără întrerupere, ca un piston neobosit.

Stătea pe scaun în clădirea închisă şi umedă a Operei, pe umeri cu o capă din blană de focă, la fel de jumulită şi vopsită ca şi părul ei, şi în mână cu o batistă în care tuşea.

— Fecioară Maria, oftară fetele, Sfântă Fecioară Maria!

Se refugiară în întuneric în grupuri speriate. Garderoba Alabamei le trezea suspiciuni. Ţinutele ei erau aruncate pe spătarul scaunelor de pânză din vestiarul mizerabil: tul negru „Adieu Sagesse“ în valoare de două sute de dolari, trandafiri bătuţi, care pluteau într-o nebuloasă ca fructele în îngheţata de căpşuni – o nebuloasă scumpă, de o sută-două de dolari; un material galben franjurat, ca de clovn, o pelerină cu glugă galben-verzuie, pantofi albi, pantofi albaştri, catarame „Bobby Shafto“, catarame de argint, catarame de oţel, pălării, sandale roşii, pantofi cu semnele zodiacului, o mantie de catifea la fel de moale ca acoperişul plin de muşchi al unui castel vechi, o tocă din pene de fazan… La Paris nu realizase cât de multe haine avea. Acum, că trăia cu şase sute de lire pe săptămână, trebuia să le poarte până aveau să se uzeze. Se bucura că David îi cumpărase toate acele ţinute. După lecţii, se îmbrăca printre lucrurile elegante cu aerul concentrat al unui tată care examinează o jucărie de copil.

— Fecioară Preacurată, şuşoteau fetele timid în timp ce îi atingeau cu degetele lenjeria.

Alabama era furioasă în acele momente; nu voia ca ele să îi mânjească desú-urile din muselină cu pete unsuroase de cârnaţi.

Îi scria lui David de două ori pe săptămână – apartamentul lor îi apărea acum îndepărtat şi anost. Repetiţiile se apropiau – orice alt fel de viaţă părea prin comparaţie plicticos. Bonnie îi răspundea pe foi mici de hârtie care aveau în antet poezii în franceză pentru copii.

Dragă mami…

Am făcut-o pe stăpâna casei în timp ce tata îşi punea butonii la manşetă pentru o doamnă şi un domn. Totul este bine. Mademoiselle şi camerista au spus că nu au mai văzut nicicând o cutie de culori aşa de frumoasă ca asta

de la tine. Când am primit-o, am sărit într-un picior de bucurie şi am şi pictat des gens à la mer, nous qui jouons au croquet et une vase avec des fleurs dedans d'après nature[82]. *Când mergem duminica la Paris, mă duc la catehism să învăţ despre suferinţele groaznice ale lui Isus Christos.*

82. Oameni la mare, pe noi jucând crichet şi un vas cu flori înăuntru, după natură (în fr., în orig.).

A ta fetiţă, care te iubeşte,
Bonnie Knight

Alabama lua seara din calmantul gălbui ca să uite de scrisorile lui Bonnie. Se împrieteni cu o rusoaică brunetă care trecea prin balet ca un siroco. Împreună se duceau la Galleria. Acolo, în curtea de piatră brută, unde paşii răsunau ca stropii de ploaie, stăteau de vorbă la o bere. Fata refuza să creadă că Alabama era măritată; ea trăia cu speranţa neabătută că îl va întâlni pe bărbatul care îi dădea prietenei sale aşa de mulţi bani şi că i-l va fura. Cetele de bărbaţi care treceau braţ la braţ prin faţa lor le priveau cu răceală şi dispreţ – nu obişnuiau să agaţe femeile care se duceau singure la Galleria, seara, păreau ei să spună. Alabama îi arătă prietenei sale o fotografie cu Bonnie.

— Eşti fericită. Dar eşti şi mai fericit când nu te căsătoreşti, spuse fata.

Când era stimulată de puţin alcool, ochii ei căprui-închis căpătau o lucire roşiatică şi translucidă cum este sacâzul. La ocazii, purta o pereche de ciorapi de plasă negri, cu jartiere liliachii, pe care îi cumpărase pe vremea când lucra în trupa de la Ballets Russes, înainte de moartea lui Diaghilev.

La repetiţiile din imensa sală pustie a Operei, trupa relua întruna baletul *Faust*. Dirijorul imprimă numărului de solo de trei minute al Alabamei un tempo fulger. Madame Sirgeva nu îndrăznea să îi atragă atenţia Maestrului. În cele din urmă, cu lacrimi în ochi, îl opri.

— Îmi omorâţi fetele, spuse ea plângând. Este inuman!

Bărbatul azvârli cu bagheta în pian; părul îi stătea vâlvoi, ca firele de iarbă pe vârful unui deal lutos.

— *Sapristi!*[83] strigă el. Aşa este scrisă muzica!

83. Interjecţie din limba franceză sugerând exasperare – la naiba!, pentru Dumnezeu!

Ieşi ca o vijelie din clădirea Operei şi fetele terminară fără muzică. A doua zi după-masă, il Maestro era şi mai hotărât şi muzica răsună mai repede ca oricând. Consultase o copie a partiturii originale; nu greşise cu nimic. Braţele ce ţineau viorile se ridicau deasupra scenei, îndoite şi negre, ca picioarele de greiere; il Maestro se îndoia din şale ca o praştie de cauciuc, aruncând acordurile rapide în sus, deasupra luminilor rampei, cu o viteză imposibilă.

Alabama nu era învăţată cu o scenă în pantă. Pentru a se obişnui, la prânz, după lecţia de dimineaţă, lucră singură piruete după piruete. Panta îi dezechilibra rotirile. Lucră atât de intens, încât, după ce termină şi se aşeză pe podeaua vestiarului, se simţi ca o femeie bătrână moţăind lângă foc într-o ţară nordică. Ciocnirea dintre albastrul de vacanţă şi albastrul mai intens al golfului Napoli era orbitoare şi o făcu să se împiedice în drumul ei spre casă. Când se trânti în pat, picioarele îi sângerau.

După ce prima ei reprezentaţie avu loc în sfârşit, se aşeză pe soclul statuii lui Venus din Milo, afară, în faţa uşilor ghintuite ale foaierului pentru artişti de la Operă; Pallas Athena o fixa cu privirea din capătul celălalt al coridorului care mirosea a aer stătut. Ochii îi zvâcneau în ritmul pulsului, iar părul îi stătea lipit de creştet ca plastilina; în urechi îi răsunau ca nişte bărzăuni strigătele de *bravo* şi *benissimo* la adresa baletului. „Gata, s-a terminat“, îşi spuse.

Nu îndrăzni să se uite la fetele din vestiar; încercă să păstreze cât mai mult din magia acelor momente. Ştia că ochii ei urmau să vadă sâni lăsaţi ca nişte tărtăcuţe şi să fie răniţi de fesele pneumatice ca acele fructe livide din picturile Georgiei O’Keefe.

David îi trimisese telegrafic un coş cu cale. „Din partea celor două nestemate ale tale“, aşa ar fi trebuit să scrie pe felicitare, dar de sub pana florăresei napolitane ieşise „nestimate“. Nu râse. Nu-i mai scrisese lui David de trei săptămâni. Îşi acoperi faţa cu cremă şi supse zeama din jumătatea de lămâie pe care o adusese în valijoară. Prietena ei rusoaică o îmbrăţişă. Fetele din balet păreau să spere să se mai întâmple ceva; în penumbra uşii de la intrare nu aştepta nici un bărbat. Fetele erau cele mai multe urâte, câteva erau bătrâne. Aveau feţele golite de expresie şi atât de trase de oboseală, încât s-ar fi dezintegrat dacă nu ar fi fost muşchii întinşi

ca nişte corzi, dezvoltaţi după atâţia ani de respiraţie forţată. Dacă erau slabe, aveau gâturile sugrumate şi răsucite ca nişte ghemotoace murdare de aţă de cârpit, iar dacă erau grase, carnea le atârna peste oase ca un cozonac crescut peste marginile tăvii. Părul lor era negru, fără nuanţe care să placă simţurilor obosite.

— *Jesu!* strigară ele cu admiraţie. Uitaţi-vă la flori! Cât or fi costat? Le-ar sta bine într-o catedrală!

Madame Sirgeva o sărută pe Alabama cu recunoştinţă.

— Aţi dansat foarte bine! Când o să facem distribuţia pentru următorul sezon de balet, veţi avea rolul principal – fetele astea sunt prea urâte. Nu pot face nimic cu ele. Până acum, publicul nu a arătat nici un interes pentru balet – acum să vedem! Nu vă faceţi griji. Îi scriu lui Madame! Florile dumneavoastră sunt minunate, *piccola ballerina*, încheie ea pe un ton cald.

Alabama se aşeză la fereastra camerei să asculte corul nocturn cu *Donna*.

— Eh, oftă ea distrasă, trebuie să fie ceva de făcut după un succes.

Făcu ordine în şifonier şi se gândi la prietenii ei din Paris. Prieteni de duminică şi soţiile lor acoperite de mătăsuri, care îşi prăjeau accentele impecabile la soarele plajelor din străinătate; prieteni tumultuoşi, care îl înecau pe Chopin în acorduri moderne de jazz, în vinuri vechi; prieteni cultivaţi, care se aplecau asupra lui David ca membrii unei familii deasupra unui nou-născut. Ei ar fi scos-o undeva în oraş. La Paris, calele nu ar fi fost prinse în buchet cu o fundă de tul alb.

Îi trimise lui David tăieturi din ziar. Toate articolele erau de acord că baletul fusese un succes şi că noua achiziţie din baletul lui Madame Sirgeva era o dansatoare înzestrată. Promitea şi trebuia să i se dea un rol mai mare, scriau jurnalele. Italienilor le plac blondele; spuneau despre Alabama că era diafană ca îngerii lui Fra Angelico pentru că era mai zveltă decât celelalte.

Madame Sirgeva era mândră de acele cronici. Alabamei mult mai important i se părea că descoperise un nou tip de pantofi cu poante făcuţi la Milano; pantofii erau uşori ca fulgul. Comandă o sută de perechi – David îi trimise banii. El locuia acum în Elveţia cu Bonnie. Alabama spera că îi cumpărase copilului pantalonaşi de lână – până la vârsta de zece ani, fetele trebuie să aibă burta protejată. De Crăciun, David îi scrise că i-a cumpărat

lui Bonnie un costum de schi albastru şi îi trimise instantanee făcute cu Kodakul lui, cu ei doi dându-şi drumul împreună la vale pe zăpadă.

Peste Napoli, clopotele astmatice de Crăciun băteau rar, fără grabă – plăci de sunete metalice, ca nişte vrafuri de învelitori pentru acoperiş. Scările din jurul pieţelor publice erau ticsite cu narcise galbene şi cu trandafiri vopsiţi în portocaliu din care se scurgea o apă roşiatică. Alabama se duse la slujba de Benedicţiune să vadă ieslea sfântă de Crăciun, cu figurine de ceară. Pretutindeni erau cale, lumânări, chipuri uzate şi şterse care zâmbeau convulsiv pe marginea sărbătorii. Din luciul lumânărilor reflectate pe aurării, din cântările care se înălţau şi coborau ca zbuciumul valurilor pe ţărmurile amorfe de dinaintea creării omului, din paşii sonori ai femeilor cu capul acoperit în mantile de dantelă, Alabama dobândi un soi de exaltare, de parcă ar fi defilat în ritmul cucernic al unei organizaţii spirituale. Stiharele preoţilor din Napoli erau din satin alb, brodate din abundenţă cu pasiflore şi rodii. În timpul slujbei, Alabama se gândi la prinţii de Bourbon şi la hemofilie, la conţi papali şi la cireşe de Marasca. Lucirea damascului ţesut cu fir de aur de pe altar era la fel de caldă şi bogată precum ceea ce reprezenta. Gândurile ei dădeau târcoale acestei stări contemplative ca leoparzii în cuşcă de la o grădină zoologică. Corpul îi era atât de încărcat cu energie statică de la solicitarea neîntreruptă a repetiţiilor, încât Alabama nu reuşea să comunice clar cu ea însăşi. Îşi spunea în gând că fiinţele umane nu au dreptul să rateze. Nu ştia ce este eşecul. Se gândi la pomul de Crăciun al lui Bonnie. Mademoiselle putea să îl aranjeze la fel de bine ca ea.

Izbucni în râs pe neaşteptate, ciocănindu-şi uşor spiritul, să îl încerce, ca pe un pian pe care-l acordezi.

— Religia este un lucru atât de vast, îi spuse prietenei rusoaice, dar şi mult prea încărcat de înţelesuri.

Rusoaica îi povesti Alabamei despre un popă pe care îl cunoscuse şi pe care destăinuirile auzite la spovedanie îl stârniseră într-atâta, încât se îmbătase cu vinul de cuminecătură din altar. Şi băuse toată săptămâna, astfel că nu mai rămăsese nimic pentru împărtăşania de duminică a pocăiţilor, care la rândul lor băuseră în timpul săptămânii şi aveau nevoie de un întăritor. Biserica lui căpătase un renume prost, de birt ordinar care

împrumută sângele lui Christos de la sinagogă, zicea fata, şi astfel pierduse mulţi enoriaşi, printre care se număra şi ea.

— Eu, una, turui mai departe fata, am fost cândva foarte credincioasă. Odată, în Rusia, când am descoperit că trăsura era trasă de un cal alb, am coborât şi am mers pe jos prin zăpadă trei kilometri până la teatru, după care am făcut pneumonie. De atunci, cu toţi preoţii şi caii albi, mi-a păsat mai puţin de Dumnezeu.

Opera dădu trei reprezentaţii cu *Faust* pe timpul iernii, iar muselina roz-gălbuie a Alabamei care, la început, stătea înfoiată ca o arteziană îngheţată, se muiase şi făcea cute. Îi plăceau lecţiile de dimineaţă, a doua zi după spectacol – relaxarea şi calmul încă floral, ca liniştea unei livezi îmbobocite, care urmau agitaţiei, paloarea feţei şi dârele din colţul ochilor lăsate de transpiraţia care ştersese machiajul.

„Ce calvar!“ gemeau fetele. „Mă dor picioarele şi mi-e somn! Mama m-a bătut aseară pentru că am întârziat; tata nu vrea să-mi cumpere *Bel Paese* – dar eu nu pot lucra doar cu brânză de capră!“

„Ah“, se dezumflau mamele cele grase, „fiica mea, *bellissima*, ar trebui să fie prim-solistă, dar americanii iau totul. O să le arate lor Mussolini, Sfântă Taină!“

Pentru sfârşitul Postului Mare, Opera ceru un program de balet complet; în sfârşit, Alabama avea să fie prim-balerină în *Le Lac des Cygnes*.

Când începură repetiţiile la balet, David îi scrise ca să o întrebe dacă ar vrea ca Bonnie să stea la ea două săptămâni. Alabama primi învoire să lipsească de la ora de dimineaţă pentru a-şi aştepta copilul la gară. Un ofiţer foarte săritor le ajută pe Bonnie şi pe Mademoiselle să coboare din tren drept în mijlocul acelui jargon napolitan făcut din sunet şi culoare.

— Mama! strigă fetiţa emoţionată. Mama!

Îi cuprinse genunchii Alabamei într-un gest de adoraţie; o adiere de vânt îi ciufuli bretonul spre spate. Chipul ei rotund era la fel de roşu şi lucios ca oja Alabamei din ziua sosirii. Nasul ei începuse să capete contur; mâinile îi erau în formare. Urma să aibă degetele late la vârf ale pictorilor primitivi spanioli, la fel ca David. Semăna foarte mult cu tatăl ei.

— A dat un exemplu excelent celorlalţi călători, spuse Mademoiselle şi îi aranjă părul zburlit.

Bonnie se agăţă şi mai mult de mama ei, încruntându-se, plină de resentiment faţă de aerul posesiv al lui Mademoiselle. Avea şapte ani, tocmai începuse să devină conştientă de locul ei în lume şi îşi manifesta din plin rezervele critice de copil care însoţesc formarea primelor judecăţi sociale.

— Maşina ta este afară? gânguri ea.

— Nu am maşină, draga mea. O să luăm o trăsură plină de purici, mult mai amuzantă, ca să ne ducă la pensiune.

Pe faţa lui Bonnie se citi hotărârea de a nu îşi arăta dezamăgirea.

— Tati are maşină, spuse ea pe un ton critic.

— Grozav, dar aici se merge cu birja.

Alabama se aşeză pe husele de pânză şifonate ale trăsurii.

— Tu şi tati sunteţi foarte *chic*, continuă Bonnie cu o speculaţie. Ar trebui să ai maşină…

— Mademoiselle, dumneata i-ai spus aşa ceva?

— Desigur, Madame. Mi-ar plăcea să fiu în locul domnişoarei Bonnie, spuse Mademoiselle cu emfază.

— Presupun că o să fiu foarte bogată, spuse Bonnie.

— Dumnezeule, nu! Trebuie să-ţi scoţi din cap ideea asta. Va trebui să munceşti ca să ai tot ce-ţi doreşti – de asta am vrut să dansezi. Îmi pare rău să aud că te-ai lăsat de dans.

— Nu-mi place dansul, dar cadourile, da. La sfârşit, Madame mi-a dat o poşetuţă de seară argintie. Înăuntru erau o oglindă, un pieptene şi pudră adevărată – partea asta mi-a plăcut. Vrei s-o vezi?

Dintr-o valijoară scoase un joc de cărţi descompletat, câteva păpuşi de carton ponosite, o cutie de chibrituri goală, o sticluţă, două evantaie-suvenir şi un carneţel.

— Te obişnuisem să-ţi păstrezi lucrurile mai ordonat, comentă Alabama după ce se uită la acel talmeş-balmeş.

Bonnie râse:

— Acum fac mai mult ce vreau, spuse ea. Uite poşetuţa.

Când luă în mâini poşeta de seară argintie, Alabamei i se ridică un nod în gât. Mirosul slab de *eau de Cologne* îi readuse în memorie strălucirea colierului din mărgele de cristal al lui Madame; ritmul muzicii ce ciocănea

după-amiaza ca pe un platou de argint bătut, David şi Bonnie care o aşteptau la masă i se învârteau în cap ca fulgii de zăpadă care cad încet în globul de sticlă folosit ca prespapier.

— Este foarte drăguţă, spuse ea.

— Dar de ce plângi? O să te las odată să o porţi.

— Îmi dau lacrimile de la miros. Ce ai pus în valiză de se simte aşa?

— Madame, intervin Mademoiselle prompt, dar este exact apa de toaletă preparată pentru prinţul de Wales. Se ia o parte lămâie, o parte *eau de Cologne*, o parte iasomie de la Coty şi…

Alabama râse:

— …şi scuturi şi scurgi două măsuri de eter şi jumătate de pisică moartă!

Ochii lui Bonnie se măriră dispreţuitori.

— Poţi s-o foloseşti în tren când eşti murdar pe mâini, protestă ea. Sau când ai *vertige*.

— Înţeleg – sau când motorul rămâne în pană de benzină. Uite, aici coborâm.

Trăsura se opri cu o zdruncinătură undeva în faţa pensiunii roz. Ochii lui Bonnie se plimbară neîncrezători peste tencuiala scorojită şi intrarea boltită. În pragul uşii mirosea a mucegai şi a urină; treptele de piatră tocite adăposteau secole în scobitura lor din mijloc.

— Nu cumva doamna s-a înşelat? protestă Mademoiselle pe un ton certăreţ.

— Deloc, răspunse Alabama cu veselie. Dumneata şi Bonnie aveţi o cameră pentru voi. Nu e minunat la Napoli?

— Urăsc Italia, spuse Bonnie răspicat. Îmi place mai mult în Franţa.

— De unde ştii? Abia ai sosit.

— Nu-i aşa că italienii sunt foarte murdari?

Mademoiselle se îndepărtă fără tragere de inimă, cu o expresie nedefinită pe chip.

— A! exclamă proprietăreasa, înăbuşind-o pe Bonnie într-o largă îmbrăţişare convexă. Sfântă Fecioară, ce copil frumos!

Sânii îi atârnau deasupra fetiţei înmărmurite, ca nişte saci de nisip.

— *Dieu!* oftă Mademoiselle. Italienii aceştia sunt nişte oameni religioşi!

Masa de Paşte fusese împodobită cu nişte cruci lugubre, împletite din frunze uscate de palmier pitic. La cină avură *gnocchi* şi *vino da Capri*, şi o felicitare purpurie cu amoraşi lipiţi în mijlocul unor raze aurii care aduceau cu nişte decoraţii oficiale. După-amiază se plimbară pe drumurile albe, pline de praf, şi urcară străduţele abrupte, tăiate de sârmele cu zdrenţe colorate întinse afară la uscat, în lumina soarelui. Bonnie aşteptă în camera mamei cât timp Alabama se pregăti pentru repetiţii. Copila se amuza să deseneze aşezată în balansoar.

— Nu mă pricep să fac să semene întocmai, anunţă ea, aşa că fac o caricatură. Ăsta-i tata când era tânăr.

— Tatăl tău are doar treizeci şi doi de ani, spuse Alabama.

— Păi, este destul de în vârstă, nu-i aşa?

— Dar nu ca la şapte ani, draga mea.

— O, cum să nu – dacă numeri înapoi, conveni Bonnie.

— Iar dacă începi de la mijloc, suntem cu toţii o familie foarte tânără, ceea ce şi suntem.

— Aş vrea să încep când o să fiu de douăzeci de ani, şi să am şase copii.

— Şi câţi soţi?

— A, fără soţi. În acel moment o să fie plecaţi, poate, spuse Bonnie vag. Am văzut asta într-un film.

— Cum se numeşte filmul ăsta nemaipomenit?

— Era un film despre dans, aşa ca tati m-a luat cu el. Era cu o doamnă din Baletul Rus. Nu avea copii, doar un bărbat, şi amândoi plângeau foarte mult.

— Cred că a fost foarte interesant.

— Da. A fost cu Gabrielle Gibbs. Îţi place de ea, mami?

— N-am văzut-o niciodată în filme, doar în viaţa de toate zilele, aşa că n-aş şti ce să spun.

— Este actriţa mea preferată. Este o doamnă foarte drăguţă.

— E clar că trebuie să văd filmul.

— Dacă eram la Paris, puteam merge. Şi aveam ocazia să port şi *sac de soirée*-ul argintiu.

Cât durară repetiţiile, în fiecare zi Bonnie şedea cu Mademoiselle în teatrul friguros, pierdute amândouă pe sub ornamentele obscure ce semănau

cu benzile roz-aurii de la trabucuri, îngrozite de acel pustiu, de atmosfera gravă şi de Madame Sirgeva. Alabama executa întruna *adagio*-ul.

— Draci albaştri! gemu maestra de balet. Nimeni nu a mai făcut asta cu două rotaţii! *Ma chère* Alabama – când veţi dansa cu orchestra, o să vedeţi că aşa ceva nu se poate!

În drumul lor spre pensiune, trecură pe lângă un bărbat care înghiţea tacticos broaşte vii. Broaştele erau legate de picioare cu o sfoară, iar el le scotea apoi din stomac, câte patru odată. Bonnie îl privi cu o încântare plină de dezgust. Îi venea greaţă să se uite; dar era fascinată.

Mâncarea de la pensiune, făcută din paste, îi dădu lui Bonnie urticarie.

— Este o eczemă, de la mizerie, spuse Mademoiselle. Poate chiar să dea în erizipel dacă mai stăm aici, doamnă, ameninţă ea. În afară de asta, apa din cada noastră este infectă!

— Ca o ciorbă, întări Bonnie cu o strâmbătură, o ciorbă de oaie, doar că fără mazăre!

— Mă gândeam să dau o petrecere pentru Bonnie, spuse Alabama.

— Doamna ar putea să îmi sugereze unde pot găsi un termometru? interveni Mademoiselle precipitată.

Nadia, rusoaica, dădu la iveală un băieţel pentru petrecerea lui Bonnie. În mod neaşteptat, Madame Sirgeva furniză un nepot. Deşi în tot Napoli erau găleţi de anemone, regina-nopţii, violete delicate ca nişte broşe de smalţ, imortele şi albăstriţe, şi învăluitoarea inflorescenţă avidă a azaleelor, proprietăreasa insistă să decoreze masa copiilor cu flori de hârtie toxică roz-galbenă. Produse şi ea doi copii pentru petrecere, unul cu o ulceraţie sub nas şi celălalt cu capul proaspăt ras, de nevoie. Cei doi sosiră în nişte pantaloni de catifea cu fundul ros, asemenea unui cap de deţinut. Masa era încărcată de fursecuri, miere şi limonadă rozalie, caldă.

Băieţelul rus adusese o maimuţă ce ţopăia pe masă, gusta din toate dulceţurile şi arunca linguriţele cu nepăsare. De la fereastra joasă a camerei, Alabama îi urmări cu privirea pe copii cum se jucau sub palmierii zdrenţuiţi; guvernanta franţuzoaică se agita fără succes în jurul lor.

— *Tiens, Bonnie! Et toi, ah, mon pauvre chou-chou!*[84] striga ea fără pauză.

84. Poftim, Bonnie! Şi tu, scumpa mea! (în fr., în orig.)

Era ca incantaţia unei vrăjitoare. Ce filtru magic fierbea oare femeia pentru a fi băut în anii ce aveau să vină? Simţurile Alabamei se desprinseră de corp şi se pierdură în visare. Ţipătul ascuţit al lui Bonnie o trezi la realitate.

— *Ah, quelle sale bête!*[85]

85. Ce animal murdar! (în fr., în orig.)

— Ei, vino aici, scumpo, ca să dăm cu puţină tinctură de iod, strigă Alabama de la fereastră.

— Atunci, Serge a luat maimuţa şi a-a-a-r-r-u-n-c-a-t-o în mine, se bâlbâi Bonnie. El este groaznic şi îi urăsc pe copiii din Napoli!

Alabama o aşeză pe fetiţă pe genunchii ei. Îi simţi trupul micuţ şi extrem de neajutorat.

— Maimuţele trebuie să aibă şi ele ceva de mâncat, o necăji Alabama.

— Ai avut noroc că nu te-a muşcat de nas, comentă Serge nepăsător.

Cei doi puşti italieni se ocupau doar de animal, îl mângâiau cu afecţiune şi îl calmau cu o vagă rugăciune catolică îngânată ca un cântec de dragoste.

— Che-che-che, cârâi papagalul.

— Veniţi, îi invită Alabama, să vă spun o poveste.

Ochii celor mici rămaseră aninaţi de cuvintele ei ca picăturile de ploaie sub o bară de metal din gard; feţele lor mici se întorceau după ea ca nişte ghemotoace de nori sub lună.

— Nu veneam deloc, declară Serge, dacă ştiam că nu o să fie Chianti!

— Nici eu, Ave Maria! repetară italienii ca un ecou.

— Nu vreţi să auziţi despre templele greceşti, toate numai în culori tari de roşu şi albastru? insistă Alabama.

— *Si, Signora*.

— Ei bine, acum sunt albe, pentru că miile de ani le-au şters culorile lor de început, orbitoare şi…

— Mami, pot să iau compot?

— Vrei să auzi despre temple, sau nu? întrebă Alabama cu iritare.

Masa se cufundă într-o tăcere adâncă, plină de aşteptări.

— Asta este tot ce ştiu despre ele, spuse ea în încheiere, abia perceptibil.

— Atunci pot să beau compot, te rog?

Bonnie se pătă cu puţin compot vişiniu peste cutele călcate brici ale rochiţei ei de gală.

— Doamna nu crede că a fost suficient pentru o singură după-amiază? întrebă Mademoiselle exasperată.

— Mi-este puţin rău, mărturisi Bonnie.

Era îngrozitor de palidă.

Doctorul spuse că, după părerea lui, de vină era clima. Alabama uită să cumpere de la farmacie vomitivul prescris de medic şi Bonnie zăcu în pat o săptămână întreagă şi se hrăni doar cu suc de lămâie şi fiertură, în timp ce mama ei repeta valsul. Alabama era înnebunită; Madame Sirgeva avusese dreptate – nu putea executa două piruete cu orchestra decât dacă aceasta cânta mai lent. Il Maestro era însă de neclintit.

— Maică preacurată, gâgâiau fetele prin colţurile întunecate. O să-şi facă praf spatele în felul ăsta!

Cumva, Alabama reuşi să o pună pe picioare pe Bonnie, cât să o urce în tren. Le cumpără o lampă cu spirt pentru drum.

— Dar ce vom face cu ea, doamnă? întrebă Mademoiselle neîncrezătoare.

— Englezii au întotdeauna o lampă cu spirt la ei, ca să se poată ocupa de copilul mic când face angină, explică Alabama. Noi nu avem niciodată nimic, de asta ajungem să cunoaştem multe spitale pe dinăuntru. Toţi copiii vin pe lume la fel, doar că mai târziu în viaţă unii preferă spirtierele, iar ceilalţi, spitalele.

— Dar Bonnie nu are angină, protestă Mademoiselle cu indignare. Boala ei este rezultatul exclusiv al vizitei noastre.

Mademoiselle dorea ca trenul să plece cât mai repede, ca să scape, împreună cu Bonnie, de harababura napolitană. Şi Alabama voia să se debaraseze de ele.

— Trebuia să mergem cu *train-de-luxe*, spuse Bonnie. Sunt cam grăbită să ajung la Paris.

— Dar acesta este *train-de-luxe*, snoabă mică!

Impasibilă, Bonnie se uită lung la mama ei cu un aer sceptic.

— Sunt multe lucruri pe lume pe care nu le ştii, mami.

— Este imposibil.

— A, se agită Mademoiselle, uşurată. *Au ’voir, Madame, au ’voir!* Şi succes!

— La revedere, mami. Să nu dansezi prea tare! strigă Bonnie, de formă, în timp ce trenul se puse în mişcare.

Plopii din faţa gării îşi foşneau vârfurile ca pe nişte buzunare pline cu arginţi; trenul şuieră cu jale în timp ce luă curba.

— Pentru cinci lire, îi spuse Alabama vizitiului cu urechi de câine, trebuie să mă duci până la Operă.

În noaptea aceea, stătu singură, fără Bonnie. Nu îşi dăduse seama cât de plină era viaţa cu Bonnie acolo. Îi părea rău că nu stătuse mai mult cu copila ei cât fusese bolnavă la pat. Poate că ar fi putut lipsi de la unele repetiţii. Voise ca fata să o vadă cum dansează în balet. Încă o săptămână de repetiţii şi îşi va face debutul ca prim-balerină!

Alabama aruncă la coş evantaiul rupt şi pachetul de ilustrate pe care Bonnie le lăsase acolo. Nu meritau efortul de a i le trimite la Paris. Se aşeză pe scaun să repare colanţii milanezi. Pantofii cu poante italieneşti erau buni, dar colanţii erau prea tari – te tăiau la coapse la *arabesque croisé*.

2

— Cum a fost, te-ai distrat bine?

David o întâmpină pe Bonnie sub explozia de flori a merilor roz, acolo unde lacul Geneva întindea o plasă sub acrobaţiile ondulatorii ale munţilor. În faţa gării din Vevey, un pod făcut parcă din trăsături de creion vibra plăcut peste râu; sprijiniţi unul de altul, munţii ieşeau îmbrăţişaţi din apă deasupra tulpinilor de trandafiri căţărători Dorothy Perkins şi a maldărelor de clematite purpurii. Natura căptuşise fiecare crăpătură şi astupase fiecare spărtură cu o umplutură de flori; narcisele împrejuraseră munţii cu o cale-lactee, casele se priponiseră de pământ cu vaci care păşteau şi ghivece cu muşcate. Doamne în dantelă cu umbrele, doamne în haine de in cu pantofi albi, doamne cu zâmbete oranj ca mandarina patronau cu condescendenţă elementele din scuarul gării. Lacul Geneva, strivit de lumina nemiloasă a atâtor veri, zăcea întins şi ameninţa cu pumnul strâns cerurile înalte, blestemându-l pe Dumnezeu din mijlocul siguranţei Republicii Elveţia.

— Minunat, răspunse Bonnie laconic.

— Ce făcea mami? continuă David.

Era îmbrăcat după catalogul de modă al verii; până şi Bonnie băgă de seamă că hainele lui erau senzaţionale, sugerând o alegere vestimentară studiată. Era îmbrăcat în *gris perle* şi arăta de parcă tocmai îşi intrase în puloverul de angora şi pantalonii de flanel cu o asemenea precizie că, practic, nu afectase în nici un fel intenţia decorativă independentă a acestora. Dacă nu ar fi fost atât de frumos, nu ar fi obţinut niciodată un efect aşa de abstract şi rezervat.

— Mami dansa, răspunse Bonnie.

În Vevey, umbre groase se lăbărţau pe străzi ca nişte beţivi indolenţi vara; norii încărcaţi de umezeală pluteau ca nişte frunze de nufăr pe iazul luminos al cerului. Se urcară în autobuzul hotelului.

— Camerele, prinţe, spuse recepţionistul trist şi suav, costă acum opt dolari pe zi din cauza festivalului.

Valetul le duse bagajele într-o cameră decorată în alb şi auriu.

— O, ce salon frumos! exclamă Bonnie. Are chiar şi telefon. Atâta *élégance*!

Se învârti prin cameră şi aprinse lampadarele cu lumină intensă.

— Şi am o cameră doar a mea, şi o baie numai pentru mine, fredonă ea. Tati, a fost drăguţ din partea ta să-i dai *vacances* lui Mademoiselle.

— Cum doreşte oaspetele regal să fie baia? întrebă David.

— Păi… mai curată, vă rog, decât în Napoli.

— Baia ta din Napoli era murdară?

— Mami a spus că nu… explică Bonnie cu ezitare, dar Mademoiselle a zis că da. Toată lumea îmi dă sfaturi care se bat cap în cap, îi mărturisi ea.

— Alabama ar fi trebuit să aibă grijă de baia ta, spuse David.

Bărbatul auzi vocea subţire şi piţigăiată care cânta în cadă *Savez-vous planter les choux…*, dar nu şi zgomotul de bălăceală.

— Te speli bine pe genunchi?

— Încă n-am ajuns la ei… *à la manière de chez-nous, à la manière de chez-nous*…

— Bonnie, trebuie să te grăbeşti.

— Pot să stau până la ora zece diseară?… *on les plante avec le nez*…

Bonnie se năpusti chicotind prin camere. Soarele clipi în şnurul auriu, perdelele fluturară uşor în adierea fantomatică, lămpile luciră sub abajururile lor roz, în lumina zilei, ca nişte focuri de tabără abandonate. Florile din cameră erau frumoase. Trebuia să fie şi un ceas. Gândurile copilului alergau în jurul camerei, cu încântare. Vârfurile copacilor de afară erau de un albastru lucios.

— Mama *n-a spus* nimic? întrebă David.

— O, ba da, a dat o petrecere în onoarea mea, zise Bonnie.

— Drăguţ din partea ei; povesteşte-mi.

— Aşa, începu Bonnie, a fost o maimuţică, şi mie mi-a fost rău, iar Mademoiselle m-a certat din cauza petei de dulceaţă de pe rochiţă.

— Înţeleg… Şi mami ce-a spus?

— Mami a spus că, dacă nu era orchestra, putea să facă două piruete.

— Sunt sigur că a fost un sejur foarte interesant, spuse David.

— O, da, încercă Bonnie un compromis, a fost foarte interesant. Tati…

— Da, draga mea.

— Te iubesc.

David râse cu mici smucituri, ca o persoană care împleteşte dantelă cu croşeta.

— Aşa să faci.

— Şi eu zic la fel. Crezi că aş putea să dorm în patul tău la noapte?

— Fireşte că nu!

— Ar fi foarte comod în el.

— Patul tău este la fel ca al meu.

Tonul copilului deveni brusc realist:

— Este mai sigur lângă tine. Nu degeaba lui mami îi plăcea să doarmă în patul tău.

— Ce prostie!

— Când o să mă mărit, vom dormi cu toţii într-un pat mare, continuă copilul. În felul ăsta o să fiu foarte liniştită în privinţa lor, iar lor n-o să le fie teamă de întuneric. Şi ţie îţi plăcea să fii lângă părinţii tăi, până să apară mami, nu-i aşa?

— Noi i-am avut pe părinţi… apoi te-am avut pe tine. Generaţia oamenilor mari este mereu singura care n-are pe cine să se sprijine.

— De ce?

— Pentru că alinarea, Bonnie, este o chestiune de a privi în urmă şi de a te aştepta la ceva… Dacă nu te grăbeşti, prietenii noştri o să sosească aici înainte să fii gata îmbrăcată.

— Vin şi copii?

— Da, am invitat familia unuia dintre prietenii mei ca să faceţi cunoştinţă. Mergem la Montreux să vedem spectacolul de balet. Dar, spuse David, cerul se cam înnorează. Pare că o să plouă.

— Tati, sper că nu!

— Şi eu sper. Întotdeauna e câte ceva care ne strică petrecerea – maimuţe sau ploi. Uite-i şi pe prietenii noştri.

În spatele guvernantei, trei copiii blonzi traversară curtea hotelului prin soarele blând care colora sugestiv trunchiurile brazilor în roz.

— *Bonjour*, spuse Bonnie şi întinse mâna moale, într-o interpretare copilăroasă a gestului de *grande dame*.

Apoi, inconsecventă, se repezi spre fetiţă:

— O, dar eşti îmbrăcată ca Alice în Ţara Minunilor! strigă ea.

Fata era cu câţiva ani mai mare decât Bonnie.

— *Grüß Gott*[86], răspunse ea cu modestie. Şi tu ai o rochie frumoasă.

86. Domnul să te binecuvânteze. Formulă de salut folosită în Elveţia (în germ., în orig.).

— *Bonjour, mademoiselle!* salutară cei doi băieţi, care erau mai mici.

Se repeziră să se încline în faţa lui Bonnie cu manierele milităroase şi rigide ale şcolarilor elveţieni.

Copiii erau foarte decorativi sub platanii tunşi ai panoramei. Dealurile verzi se vălureau până în depărtare, ca o mare pictată pe pânză, spre ascunse lăcaşuri de legendă. Vegetaţia de munte, plăcut întârziată, atârna peste faţada hotelului în bulgări mişcători de albastru şi mov. Glasurile de copii ce bâzâiau în limpezimea montană îşi împărtăşeau lucruri personale, în acord cu sentimentul de intimitate transmis de Alpii înclinaţi deasupra lor ca o streaşină.

— Ce înseamnă cuvântul „chestie“, pe care l-am văzut în ziare? întrebă glasul de opt ani.

— Nu fi prostuţ, este vorba doar de sex-appeal, răspunse vocea de zece ani.
— Doar doamnele frumoase pot să-l aibă, în filme, spuse Bonnie.
— Dar bărbaţii nu-l au şi ei, uneori? întrebă dezamăgit băieţelul.
— Tata zice că toată lumea îl are! strigă fata mai mare.
— Păi, mama mi-a spus că foarte puţini. Părinţii tăi ce-au zis, Bonnie?
— N-au spus nimic, pentru că nu am găsit cuvântul în ziare.
— Când o să fii mai mare o să-l găseşti – dacă va mai exista până atunci, spuse Genevra.
— Eu l-am văzut pe tata la duş, declamă mezinul cu interes.
— Asta-i nu-i nimic, pufni Bonnie.
— De ce nu este? insistă vocea.
— De ce ar fi aşa o chestie? întrebă Bonnie.
— Am înotat cu el în pielea goală.
— Copii… copii! îi admonestă David.
Pe apă cădeau umbre negre, ecouri ale nimicului se rostogoleau la vale şi se împrăştiau apoi în aburi deasupra lacului. Începu să plouă; o aversă elveţiană îmbibă pământul. Viţele groase din jurul ferestrelor de la hotel sângerau în şuvoaie deasupra pervazurilor; capetele daliilor se aplecau în furtună.
— Cum se poate să ţii spectacolul pe ploaie? strigau copiii uimiţi.
— Poate că balerinii vor purta impermeabile de cauciuc, aşa, ca noi, spuse Bonnie.
— Oricum, aş fi preferat să ne arate foci dresate, spuse băieţelul optimist.
Ploaia era o lentă scurgere scânteietoare dintr-un soare înlăcrimat. Tribunele de lemn din jurul estradei erau jilave şi pătate de vopselurile din serpentinele de hârtie înmuiate de apă şi grămezile lipicioase de confetti. O lumină umedă şi fragedă licărea de sub ciupercile roşii şi portocalii ale umbrelelor lucioase ca o vitrină cu lămpi; un public elegant strălucea în pelerinele de ploaie sclipitoare din celofan.
— Ce-o să se întâmplă dacă îi plouă în althorn? întrebă Bonnie când orchestra apăru pe sub ceata de munţi plouaţi, care semănau cu nişte şinşile.
— Poate că o să fie o chestie simpatică, de ce nu? protestă băiatul. Uneori, în baie, mă cufund sub apă şi scot nişte sunete formidabile când

suflu.

— Este într-adevăr absolut încântător când fratele meu suflă, declară Genevra.

Aerul umed netezea muzica precum un burete; fetele îşi scuturau ploaia de pe pălărie; după ce prelatele gudronate fură strânse, scândurile scenei se arătară lunecoase şi periculoase.

— Urmează *Prometeu*, spuse David după ce se uită pe program. O să vă spun legenda lui mai târziu.

Din vârtejul de salturi şi răsuciri în aer, Lorenz îşi compuse superbia ciocolatie, agitând pumnii în aer şi atingând sfidător cu bărbia misterul cerului de munte. Corpul lui gol, lustruit de ploaie, se tortură în postúri inextricabile, se îndreptă, şi în final se lăsă să cadă pe scenă cu unduirea unei hârtii care pluteşte.

— Bonnie, uite, strigă David, o veche prietenă de-a ta!

Arienne, stăpână peste un labirint tehnic de piruete insolente şi volte arogante, întruchipa un Cupidon roz. Udă şi neconvingătoare, se ţinea cu tenacitate de exigenţele supraomeneşti ale rolului. Artizanul de sub masca artistului punea umărul la execuţia ei plină de dificultate.

David fu cuprins pe neaşteptate de un val copleşitor de milă, pe cât de neaşteptat, pe atât de copleşitor, pentru tânăra care trebuia să treacă prin aşa ceva în timp ce spectatorii erau preocupaţi doar de ploaia care îi uda până la piele şi de inconfortul pe care îl simţeau. Şi dansatorii se gândeau la ploaie şi tremurară uşor la crescendoul exploziv din final.

— Mie mi-au plăcut cel mai mult dansatorii în negru, care s-au luptat între ei, spuse Bonnie.

— Da, întări băiatul, cel mai tare a fost când s-au ciocnit unul de altul.

— Ar fi bine să rămânem în Montreux pentru masa de seară – plouă prea tare ca să ne întoarcem cu maşina, propuse David.

În salonul hotelului erau aşezate grupuri-grupuri de oameni care aveau un aer de aşteptare profesionistă; penumbra era impregnată de mirosul de cafea şi patiserie franţuzească; pelerinele de ploaie picurau în vestibul.

— *Bonjour!* strigă deodată Bonnie. Aţi dansat foarte bine, chiar mai bine ca la Paris!

Aranjată şi bine îmbrăcată, Arienne tocmai traversa încăperea. Se întoarse ca un manechin, etalându-şi corpul. O uşoară stânjeneală se lăsă peste pajiştea cenuşie dintre ochi.

— Sunt dezolată că arăt atât de *dégouttante*[87] în chestia asta veche de la Patou, spuse ea pe un ton pretenţios în timp ce îşi scutura mantoul. Dar ce mare te-ai făcut!

87. Oribil (în fr., în orig.).

O mângâie prefăcută pe Bonnie:

— Ce mai face mama?

— Şi ea dansează, spuse Bonnie.

— Ştiu.

Arienne se desprinse de ei cât de repede putu. Îşi făcuse micul număr de balerină ajunsă celebră – Patou era croitorul preferat al stelelor baletului; Patou cosea doar cele mai frumoase rochii-sac. Arienne spusese Patou. „Patou“, cu emfază.

— Trebuie să mă retrag în camera mea, steaua noastră mă aşteaptă acolo. *Au ’voir, cher David! Au ’voir, ma petite Bonnie!*

Copiii au fost foarte cuminţi la masă, şi cumva nu dădeau impresia că sunt un anacronism în acest local de noapte, care înainte de război avusese şi muzică. Vinul colora masa cu raze de topaz, berea protesta împotriva îngustimii reci a halbelor de argint, copiii chicoteau neastâmpăraţi sub supravegherea parentală, ca apa în clocot ce scutură capacul unei cratiţe.

— Eu vreau *hors d’œuvre*, spuse Bonnie.

— Nu se poate, fata mea! sunt prea indigeste pentru seară.

— Dar şi eu vreau, plânse băiatul.

— Cei mai în vârstă vor comanda pentru tineri, îi anunţă David, iar eu o să vă povestesc despre Prometeu, ca să nu băgaţi de seamă că nu o să primiţi ce vreţi. Deci, Prometeu era legat în lanţuri de o stâncă uriaşă şi…

— Pot să iau din gemul de caise? îl întrerupse Genevra.

— Vreţi să auziţi despre Prometeu, sau nu? întrebă iritat tatăl lui Bonnie.

— Da, domnule. O, da, desigur.

— Aşa, reluă David. Se zvârcoli el acolo ani şi ani, apoi…

— Este în cartea mea *Mythologie*, spuse Bonnie mândră.

— Şi apoi ce? După ce s-a zvârcolit… se interesă băieţelul.

— Apoi ce? Păi…

David strălucea de mândria de a fi interesant, arătând copiilor faţetele multiple ale personalităţii sale, aşa cum şi-ar fi etalat teancurile de cămăşi scumpe în faţa valeţilor admirativi.

— Îţi mai aminteşti exact ce s-a întâmplat? o întrebă pe Bonnie pe un ton de scuză.

— Nu. Am uitat de mult.

— Dacă asta este tot, pot să primesc compotul? insistă Genevra politicos.

În timp ce mergeau cu maşina pe drumul de întoarcere, în noaptea scânteietoare, peisajul trecea pe lângă ei în crâmpeie de sate ce licăreau şi cu grădini de ţară care îi încurcau cu tulpinile înalte de floarea-soarelui ieşite în drum. Copiii, înveliţi în armura lucioasă a maşinii tatălui lui Bonnie, moţăiau pe pernele de pâslă. În siguranţă în maşina lustruită, ei se plimbau cu: maşina-la-dispoziţia-dumneavoastră, maşina-misterioasă, maşina-rajahului, maşina-mortuară, maşina-premiul-întâi, toate acestea împrăştiind în aerul de vară puterea banului, ca un nobil care împarte cu generozitate favoruri. Acolo unde cerul nopţii reflecta lacul, alunecau ca o bulă care urcă în adâncitura globului de mercur etanş. Alunecau printre umbrele negre impenetrabile, ce acopereau drumul ca vaporii dintr-un laborator de alchimist, şi se grăbeau peste vârfului golaş al muntelui.

— Mie nu mi-ar plăcea să fiu artist, spuse băieţelul adormit. Nu, nu mi-ar plăcea, decât dacă aş fi o focă dresată, preciză el.

— Eu aş vrea, spuse Bonnie. Artiştii iau mereu cina târziu, când noi suntem deja adormiţi.

— Dar noi am mâncat de seară, protestă Genevra logic.

— Da, admise Bonnie, dar întotdeauna este plăcut să cinezi.

— Dar nu şi dacă te-ai săturat, spuse Genevra.

— Păi, când eşti sătul, nu-ţi mai pasă dacă este plăcut sau nu, spuse Bonnie.

— De ce contrazici mereu? spuse Genevra şi se retrase distantă lângă fereastra portierei.

— Pentru că m-ai întrerupt tocmai când mă gândeam la ceva plăcut.

— Mergem drept la hotelul vostru, propuse David. Păreţi obosiţi, copii.

— Tata spune că orice conflict dezvoltă caracterul, spuse băiatul mai mare.

— Eu cred că mai degrabă strică seara, spuse David.

— Mama crede că distruge caracterul, contribui şi Genevra.

Când trecea pe lângă camerele de la hotel singură cu David, Bonnie îl abordă pe tatăl ei:

— Cred că trebuia să fiu mult mai drăguţă.

— Da. Într-o zi o să-ţi dai seama că oamenii sunt mai importanţi chiar şi decât digestia.

— Atunci, şi ei trebuiau să mă facă să mă simt bine, nu crezi? Erau musafiri.

— Copiii sunt întotdeauna musafiri, spuse David. Oamenii sunt ca almanahurile, Bonnie – niciodată nu găseşti în ele informaţiile pe care le cauţi, dar sfaturile pe care le citeşti din întâmplare merită efortul de a le răsfoi.

— Camerele sunt foarte drăguţe, constată Bonnie. Dar ce este chestia din baie de unde apa ţâşneşte ca dintr-un furtun?

— Ţi-am spus de o mie de ori să nu pui mâna pe lucrurile astea! Este un fel de extinctor.

— Chiar se gândesc că este posibil să fie un incendiu în baie?

— Foarte rar.

— Bineînţeles, spuse Bonnie, pentru oameni este tare rău, dar ce amuzant ar fi să vezi agitaţia!

— Eşti gata de culcare? Vreau să îi scrii mamei tale.

— Da, tati.

Bonnie se aşeză în salonul liniştit, cu ferestrele lui adânci, maiestuoase, ce dădeau spre piaţa în culori sepia, şi începu să scrie.

Scumpă mamă: după cum vezi, ne-am întors în Elveţia…

Camera era foarte mare şi tăcută.

…Este foarte interesant să vezi Elveţia! Omul de la hotel i-a spus lui tati „prinţe“!

Perdelele fluturară uşor în adierea vântului, apoi rămaseră neclintite.

Figurez-vous, Maman[88], *asta ar însemna că eu sunt prinţesă. Închipuie-ţi că au putut gândi aşa o prostie…*

88. Închipuie-ţi, mamă (în fr., în orig.).

Erau destule lămpi în cameră, chiar şi pentru un salon mare şi *chic* ca acesta.

…mademoiselle *Arienne purta o rochie Patou. S-a bucurat de succesul tău…*

Se gândiseră chiar să aducă flori ca să facă apartamentul tatălui ei din hotel să fie şi mai frumos.

Dacă aş fi prinţesă, aş face întotdeauna cum vreau eu. Te-aş aduce în Elveţia…

Pernele erau cam tari, dar arătau foarte drăguţ cu ciucurii aurii care atârnau în jos pe picioarele scaunului.

…eram foarte bucuroasă când erai acasă…

Umbrele păreau să se clintească. Doar copiii mici se sperie de umbre sau de lucrurile care se mişcă noaptea.

Nu am prea multe întâmplări să îţi povestesc. Mă răsfăţ cât pot…

Printre umbre nu putea să fie ascuns nimic. Se părea că aşa se mişcau ele. Aceea care se deschidea încet nu era uşa?

— Oooh! ţipă Bonnie îngrozită.

— Ş-ş-ş, o linişti David pe copilă, aducând fiicei lui promisiunea de căldură şi alinare. Te-am speriat?

— Nu… Erau umbrele. Când sunt singură, mă port uneori prosteşte.

— Te înţeleg, o linişti el. Şi oamenii mari fac la fel, chiar foarte des.

Luminile hotelului cădeau somnolente peste parcul de peste drum; deasupra străzilor plana un aer de aşteptare, ca un steag care, în lipsa oricărei adieri, atârnă în jurul catargului.

— Tati, vreau să dorm cu lumina aprinsă.

— Ce idee! N-ai de ce să-ţi fie teamă – tu ne ai pe mine şi pe mami.

— Mami e la Napoli, spuse Bonnie, iar, după ce adorm, sunt sigură că o să ieşi!

— Bun, de acord, dar este absurd!

Câteva ore mai târziu, când David intră în vârful picioarelor, găsi camera lui Bonnie cufundată în întuneric. Copila ţinea ochii închişi prea strâns ca să fie adormită; se hotărâse să facă un compromis şi lăsase uşa spre salon crăpată puţin.

— De ce nu dormi?
— Mă gândeam, murmură Bonnie. Mă simt mai bine aici decât în Italia cu mami şi succesul ei.
— Dar şi eu am succes, spuse David, doar că a venit înainte de a te naşte tu, aşa că ţi se pare un lucru firesc!
În copacii din faţa camerei tăcute, insectele reverberau.
— A fost chiar aşa de groaznic în Napoli? continuă el.
— Păi, ezită Bonnie, nu ştiu cum a fost pentru mami, bineînţeles…
— Nu ţi-a spus nimic despre mine?
— A spus… stai să-mi amintesc… nu ştiu ce-a spus. Tati, mi-a zis odată că singurul sfat pe care are să mi-l dea este ca în viaţă să nu fiu pisălogul de pe bancheta din spate.
— Ai înţeles ce voia să zică?
— O, nu! suspină Bonnie uşurată.
Vara coborî vibrând în triluri de la Lausanne la Geneva şi împodobi ţărmurile lacului ca bordura delicată a unei farfurii de porţelan; câmpurile se îngălbeniră sub căldura soarelui; munţii din faţa ferestrelor nu mai lăsau să se vadă nici un detaliu, nici măcar în zilele cele mai senine.
Bonnie se distra cu detaşare sibilinică în timp ce privea cum munţii Jura îşi îndeasă umbrele de cerneală între pâlcurile de papură şi mal. Păsările albe, care zburau ca nişte accente circumflexe răsturnate, punctau sugestia incoloră a unui infinit mărginit.
— A dormit bine micuţa? o întrebară oamenii aflaţi în convalescenţă după suferinţe îndelungate, care pictau priveliştea din grădină.
— Da, răspunse Bonnie politicoasă, dar nu trebuie să mă deranjaţi – eu eram străjerul care vă dă de veste când se apropie duşmanul.
— Atunci pot să fiu eu regele castelului şi să-ţi tai capul dacă greşeşti? strigă David de la fereastră.
— Tu erai prizonier şi eu ţi-am smuls limba ca să nu te mai plângi… Totuşi, eu sunt bună cu tine, se înduplecă ea. Aşa că nu este nevoie să te simţi nefericit, tati – doar dacă nu vrei tu! Poate că ar fi chiar mai bine să fii nefericit!
— Perfect, spuse David, sunt unul dintre oamenii cei mai nefericiţi din lume! Spălătoreasa mi-a decolorat cămaşa roz, tocmai acum, când am fost

invitat la o nuntă.

— Nu-ţi dau voie să pleci în vizită, spuse Bonnie cu asprime.

— Atunci, sunt doar pe jumătate nefericit faţă de cum am fost.

— Nu te mai las să te joci dacă te porţi aşa. Tu trebuie să fii trist şi să te topeşti de dor după soţia ta.

— Priveşte! Mă topesc în lacrimi!

David se îndoi din mijloc, ca o marionetă, peste costumele de baie ude, puse la uscat pe pervazul ferestrei.

Băiatul de serviciu care aduse telegrama păru uimit să îl găsească pe *Monsieur le Prince Américain* într-o asemenea poziţie neobişnuită. David rupse plicul şi citi:

Tata atac cerebral. Recuperare nesigură. Veniţi imediat. Încearcă s-o fereşti pe Alabama de şoc. Cu drag. Millie Beggs.

David se uită ca în transă la fluturii albi care zburau la umbra unui copac cu ramuri încovoiate, ce atingeau impasibile pământul. Urmări cum emoţiile îi alunecă pe lângă clipa prezentă, ca o scrisoare aruncată pe un tobogan de sticlă; telegrama tăia în carne vie prin viaţa lor, la fel de decisiv ca lama în cădere a unei ghilotine. Luă în grabă un creion şi începu să scrie o telegramă către Alabama, se hotărî apoi să telefoneze, după care îşi aminti că la Operă era închis după-amiaza. În final, trimise telegrama la pensiune.

— Ce-i cu tine, tati, nu te mai joci?

— Nu, draga mea. Ar fi bine să vii sus, Bonnie. Am primit o veste proastă.

— Ce s-a întâmplat?

— Bunicul tău este pe moarte, aşa că va trebui să plecăm în America. O să trimit după Mademoiselle ca să stea cu tine. Mami va veni probabil să se întâlnească cu mine la Paris – asta dacă nu cumva luăm vaporul din Italia.

— Eu n-aş merge cu vaporul, îl sfătui Bonnie. Sigur aş pleca din Franţa.

Aşteptară cu sufletul la gură un cuvânt de la Napoli.

Răspunsul pică din cer, ca o stea căzătoare, ca o bucată de plumb rece. David reuşi să descifreze mesajul scris într-o italienească volubilă şi isterică.

Madame este bolnavă în spital de două zile. Trebuie să veniţi aici să o salvaţi. Nu are cine să o îngrijească; nu ne dă adresa dumneavoastră, în speranţa că se va face bine singură. Este grav. Nu avem pe cine să ne bizuim, doar pe dumneavoastră şi pe Isus.

— Bonnie, gemu David, unde naiba am pus adresa lui Mademoiselle?

— Nu ştiu, tati.

— Atunci va trebui să-ţi faci bagajul singură – şi repede.

— O, tati, plânse Bonnie, abia am venit de la Napoli. Nu vreau să mă întorc acolo!

— Mama ta are nevoie de noi, fură singurele cuvinte ale lui David.

Prinseră expresul de la miezul nopţii.

La spitalul italian era cam ca la Inchiziţie – trebuiră să aştepte afară, împreună cu proprietăreasa Alabamei şi cu Madame Sirgeva, până la ora două, când se deschiseră uşile.

— Ce mare speranţă! se lamentă Madame. Putea să devină o mare dansatoare cu timpul…

— Şi atât de tânără, pe toţi îngerii! murmură italianca.

— …doar că, fireşte, nu mai era timp, adăugă Sirgeva cu părere de rău. Era prea în vârstă.

— Şi mereu singură, *signor*, aşa să mă ajute Dumnezeu, oftă italianca pătrunsă de evlavie.

Aleile goneau printre peluzele minuscule ca nişte calcule geometrice – diagrame explicative, pe jumătate şterse, desenate de vreun doctor învăţat pe plăcuţa de ardezie. O infirmieră deschise uşile.

David nu băgă de seamă mirosul de eter. Doi doctori discutau într-o anticameră despre scorurile la golf. Uniforma lor era aceea care te făcea să te gândeşti la Inchiziţie, ca şi mirosul de săpun vegetal.

Lui David îi era foarte milă de Bonnie.

El nu credea că internul englez reuşise să trimită mingea în gaură din prima lovitură.

Medicii îl informară despre infecţia căpătată de la cleiul poantelor, care se prelinsese într-o băşică spartă. Pronunţară cuvântul „incizie“ de mai multe ori, de parcă recitau *Ave Maria*.

— Este o chestiune de timp, repetară ei, unul după celălalt.

— Dacă măcar ar fi dat cu dezinfectant! spuse Sirgeva. Mă ocup eu de Bonnie cât intraţi dumneavoastră la ea.

În finalitatea disperată a salonului, David privi în tavan.

— N-am nimic la picior. Stomacul mă omoară! strigă Alabama.

De ce doctorul locuia într-o altă lume decât a ei? De ce nu era în stare să priceapă ce îi spunea, în loc să stea acolo şi să vorbească despre pungile de gheaţă?

— Vom vedea, spuse doctorul şi se uită nepăsător pe geam.

— Vreau să beau nişte apă! Vă rog, daţi-mi apă!

Asistenta îşi văzu mai departe de treburile ei şi netezi metodic bandajele de pe măsuţa cu rotile.

— *Non c'è acqua*[89], şopti ea.

89. Nu avem apă (în it., în orig.).

Nu era nevoie să fie atât de discretă pe acest subiect.

Zidurile spitalului se deschideau şi se închideau. Camera Alabamei mirosea oribil. Laba piciorului era aşezată în afara patului, într-un lichid galben, care după un timp devenea albicios. Alabama avea o durere de spate groaznică. Era ca şi cum ar fi bătut-o cineva cu nişte măciuci.

„Aş vrea să beau nişte suc de portocale", spuse ea, sau avu impresia că spusese. Dar nu, Bonnie rostise cuvintele acelea. „David o să-mi aducă nişte îngheţată cu ciocolată şi eu o s-o dau afară pe toată; miroase ca o fântână cu apă minerală, vomitată", gândi ea. Din gleznă îi ieşeau tuburi de sticlă, un fel de tije, ca acele din pieptănătura unei împărătese chineze – ce îi făceau la picior era o ondulaţie permanentă, mai gândi.

Pereţii salonului alunecară încet prin faţa ochilor ei, căzând unul peste celălalt, ca foile unui album greu. Erau în toate nuanţele de gri, roz şi mov. Când cădeau, nu făceau nici un zgomot.

Veniră doi medici care discutau între ei. Ce legătură avea Salonicul cu spatele ei?

— Am nevoie de o pernă, spuse ea încet. Mi s-a rupt gâtul!

Doctorii rămaseră în picioare la capătul patului, detaşaţi. Ferestrele se deschiseră ca nişte peşteri orbitor de albe, prin care se intra în pâlniile albe,

fixate deasupra patului, ca nişte corturi. Era prea simplu să respiri în aerul luminos din corturi – nu îşi simţea corpul, aerul era aşa de uşor!

— Atunci, pe după-amiază, la trei, spuse unul din bărbaţi şi plecă.

Celălalt continuă să vorbească singur.

— „Nu pot să operez“, i se păru ei că spusese, pentru că astăzi trebuie să stau aici şi să număr fluturii albi.

— Aşa că fata fu siluită de o floare de cală – sau nu, cred că jetul de la duş era cel care a reuşit chestia asta! spuse el triumfător.

Doctorul râse diabolic. Cum de putea râde aşa de mult de *Pulcinella*[90]? El, care era slab ca un băţ şi înalt cât Turnul Eiffel! Infirmiera râdea împreună cu o altă infirmieră.

90. Balet compus de Igor Stravinsky în 1920.

— Nu este *Pulcinella*, avu Alabama impresia că îi spusese infirmiera colegei ei. Este *Apolo Musagetul*[91].

91. *Apollon musagète*, balet compus de Igor Stravinsky în 1928.

— Nu aveţi de unde să ştiţi. Cum m-am putut aştepta să înţelegeţi aşa ceva? strigă ea cu dispreţ.

Infirmierele râseră cu subînţeles şi ieşiră din cameră. Pereţii începură să se mişte din nou. Se hotărî să rămână întinsă în pat ca să le facă în ciudă, dacă pereţii chiar îşi închipuiau că o puteau strivi între filele lor, ca pe un boboc din buchetul de mireasă. Alabama zăcu acolo săptămâni în şir. Mirosul lichidului din lighean îi jupui gâtlejul; scuipă un mucus roşiatic.

În acele săptămâni de agonie, David plângea în timp ce mergea pe străzi, plângea noaptea; viaţa i se părea fără sens şi terminată. Apoi îl cuprindea disperarea, iar dorinţa de moarte şi violenţa i se încleştau în inimă, până la extenuare.

Venea la spital de două ori pe zi şi îi asculta pe doctori vorbind despre septicemie.

Într-un târziu, îi permiseră să o vadă. David îşi îngropă capul în cearşafuri, îşi petrecu braţele pe sub trupul ei chinuit şi plânse ca un copil. Picioarele ei stăteau ridicate în nişte scripeţi ce arătau ca aparatul unui

dentist. Greutăţile îi dădeau dureri şi o trăgeau de gât şi de spate ca un instrument medieval de tortură.

Zguduit de suspine, David o ţinu strâns lipită de el. Alabamei i se păru că el venea dintr-o altă lume; ritmul lui era diferit de cadenţele sterile şi atenuate ale spitalului. Părea plin de vlagă şi, cumva, nepăsător, ca un lucrător viguros. Simţea că abia dacă îl cunoaşte.

David îşi pironise privirea pe chipul ei. Nici nu îndrăznea să se uite spre piciorul patului.

— Draga mea, nu este nimic grav, spuse el cu o indiferenţă afectată. O să te faci bine cât de curând.

Dar Alabama nu era liniştită. David părea să îi ascundă ceva. Scrisorile de la mama ei nu pomeneau nimic despre picior, şi nici Bonnie nu fusese adusă la spital.

„Probabil că am slăbit foarte mult“, îşi zise ea. Plosca o tăia pe şira spinării; degetele de la picioare arătau ca nişte gheare de pasăre. Stăteau chircite în aer de parcă s-ar fi ţinut de o creangă, înfipte în firmament ca pentru a-i afirma dreptul de a avea un suport pentru picioare. Mâinile erau lungi şi subţiri, învineţite la încheieturi, ca o pasăre jumulită.

Uneori, laba piciorului o durea atât de groaznic, încât închidea ochii şi se lăsa în voia valurilor după-amiezii. Invariabil, în delirul ei ajungea în acelaşi loc halucinant. Acolo se găsea un lac atât de limpede, încât nu putea să-i distingă fundul de suprafaţă; o insulă ascuţită stătea greoi pe ape ca un meteorit rătăcit. Pământul era acoperit de plopi falici, explozii de muşcate roz şi o pădure de copaci cu trunchiuri albe, al căror frunziş curgea din cer. Curenţii din apă legănau algele nebuloase: tulpini purpurii cu frunze animalice, grase, lungi lujere tentaculare lipsite de frunze, bule foşnitoare de iod şi concrescenţele curioase ale apelor stătătoare. Corbii croncăneau din mijlocul unei neguri adânci spre o alta. Cuvântul „bolnav“ se pierdu încet în aerul otrăvit şi tremură caraghios între promontoriile insulei, apoi se opri pe drumul alb ce trecea drept prin mijloc. „Bolnav“ se întoarse şi se răsuci în jurul panglicii înguste a şoselei, ca un purcel în frigare, apoi o trezi pe Alabama când încercă să îi scoată ochii cu vârful ascuţit al literelor.

Uneori, închidea ochii şi mama ei îi aducea o limonadă rece, dar asta se întâmpla doar când nu avea dureri.

David venea ori de câte ori apărea ceva nou, ca un părinte care supraveghează progresele unui copil ce învaţă să meargă.

— Aşa că… Trebuie să afli la un moment dat, spuse el în cele din urmă.

Alabama simţi un gol în stomac: avu senzaţia că lucrurile cădeau înăuntru.

— Ştiam de mult, spuse ea cu un calm maladiv.

— Biata de tine!… Piciorul tău este întreg. Nu este asta, spuse el cu compasiune. Doar că nu vei mai fi în stare să dansezi din nou. Ai să regreţi foarte tare?

— O să umblu în cârje?

— Nu… nici vorbă. Tendoanele au fost secţionate şi au trebuit să chiureteze o arteră, dar o să poţi merge din nou, cu un uşor şchiopătat. Încearcă să nu te mai gândeşti.

— O, trupul! Şi toată munca aia în zadar!

— Sărmana de tine… Scumpa mea, dar asta ne-a adus din nou împreună. Ne avem unul pe altul, draga mea.

— Da… ce-a mai rămas, suspină ea.

Stătea întinsă în pat şi se gândea că întotdeauna intenţionase să ia de la viaţă tot ce îşi dorea. Da… dar aşa ceva nu îşi dorise. Era nevoie de multă sare şi mult piper ca să înghită halca asta.

Nici mama ei nu voise ca băiatul să-i moară, presupuse ea, şi trebuie să fi fost momente când tatăl ei nu îşi dorise toţi aceşti copii care să i se încurce printre picioare…

Tatăl ei! Spera să ajungă acasă cât mai era în viaţă. Fără tatăl ei, lumea ar fi fost lipsită de ultima resursă.

Dar, îşi dădu ea seama cu o tresărire care o trezi la realitate, după ce tata va muri, eu voi fi ultima resursă.

3

Familia Knight ieşi din gara veche de cărămidă. Oraşul sudic dormita tăcut pe paleta largă a câmpurilor de bumbac. Urechile Alabamei erau căptuşite de liniştea imensă, de parcă intrase într-un clopot unde se făcuse vid. Pe treptele depoului, nişte negri stăteau întinşi, letargici şi imobili, ca efigiile unui zeu al creaţiei obosit. Piaţa largă, mascată în umbre de catifea,

somnola în langoarea Sudului, întinsă ca o hârtie de sugativă moale sub oameni şi moştenirea patrimoniului lor.

— Aşadar, găsim o casă frumoasă şi rămânem aici? întrebă Bonnie.

— *Que c'est drôle!*[92] exclamă Mademoiselle. Aşa de mulţi negri! Au misionari care să îi înveţe?

92. Ce ciudat! (în fr., în orig.)

— Ce să îi înveţe? întrebă Alabama.

— Păi… religie.

— Religia lor este foarte agreabilă, negrii cântă foarte mult.

— Asta este bine. Sunt foarte sensibili.

— O să mă necăjească? întrebă Bonnie.

— Fireşte că nu. În locul ăsta eşti mai în siguranţă decât ai fost vreodată în viaţa ta. Aici a crescut mama ta.

— Odată, într-o zi de 4 iulie, am fost la un botez de negri în fluviul de acolo, la cinci dimineaţa. Erau toţi îmbrăcaţi în nişte cămăşi lungi, albe, soarele roşu lumina pieziş apa tulbure de la mal, iar eu m-am simţit în extaz şi mi-am dorit să mă alătur bisericii lor.

— Mi-ar plăcea să văd aşa ceva.

— Poate.

Joan îi aştepta în micul Ford cafeniu.

Când o revăzu pe sora ei după atâţia ani, Alabama se simţi din nou copil. Vechiul oraş, unde tatăl ei muncise o parte atât de mare din viaţa lui, se aşternea înaintea ei protector. Este bine să fii străin pe alte meleaguri când te simţi plin de energie şi ambiţios, dar, când începi să ţeşi orizonturile pentru a-ţi face un soi de adăpost, îţi face bine să ştii că mâinile pe care le-ai iubit te-au ajutat la tors – şi să simţi că pânza va fi mai trainică.

— Mă bucur enorm că aţi venit, spuse Joan cu tristeţe.

— Bunicul e foarte bolnav? întrebă Bonnie.

— Da, scumpo. Întotdeauna am fost de părere că Bonnie este un copil tare dulce.

— Ce fac copiii tăi, Joan?

Joan nu se schimbase prea mult. Era convenţională, semăna mai mult cu mama lor.

— Bine. Nu i-am putut aduce. Toate lucrurile astea sunt foarte deprimante pentru copii.

— Aşa este. Ar fi mai bine s-o lăsăm pe Bonnie la hotel. Poate să vină mâine-dimineaţă.

— De ce n-o lăsaţi-o să vină chiar acum, să zică doar „bună ziua“? Mama o adoră.

Joan se întoarse spre David:

— Întotdeauna a ţinut la Alabama mai mult decât la toţi ceilalţi.

— Prostii! Asta pentru că sunt mezina.

Maşina goni pe străzile familiare. Seara blândă şi derizorie fără griji, mirosul pământului care asuda uşor, greierii din iarbă, copacii masivi care conspirau pe deasupra trotuarelor încinse de căldură îi legănau Alabamei temerile vagi din inimă şi i le domoleau, până la sentimentul de neputinţă…

— Nu putem face nimic? întrebă ea.

— Am făcut tot ce se putea. Dar pentru bătrâneţe nu există leac.

— Cum se simte *maman*?

— Curajoasă, aşa cum o ştim… dar ce mă bucur că ai reuşit să vii.

Maşina opri în faţa casei tăcute. De câte ori după bal nu coborâse noaptea pe aleea aceea ca să nu îl trezească pe tatăl ei cu scrâşnetul frânelor? Mirosul dulce al grădinilor adormite plutea în aer. Briza ce sufla dinspre golf legăna arborii de pecan înainte şi înapoi, ca într-o jelanie. Nu se schimbase nimic. Ferestrele prietenoase străluceau în binecuvântarea justă a spiritului tatălui său, uşa se deschise în conformitate cu decenţa voinţei lui. Treizeci de ani el trăise în casa lui, privise cum înfloresc narcisele galbene presărate peste tot şi văzuse cum se închid zorelele în soarele după-amiezii, îndepărtase puricii de pe trandafirii lui şi admirase ferigile lui Miss Millie.

„Nu-i aşa că-s frumoase?“ spunea el. Măsurată, marcată doar de absenţa unui accent, dicţia lui ponderată se apropia de aristocraţia spiritului său.

Odată, prinsese un fluture purpuriu în vrejurile de floarea-lunii şi îl fixase cu un ac pe calendar, deasupra poliţei căminului. „Este locul potrivit pentru el“, spusese atunci şi întinsese aripile fragile peste harta rutieră a Sudului. Judecătorul avea simţul umorului.

Ce om desăvârşit! Cum se mai bucurau copiii lui când mergea ceva prost – operaţia nereuşită la guşa unui pui făcută cu briceagul judecătorului şi un

ac din trusa de croitorie a lui Millie, un pahar cu ceai cu gheaţă răsturnat pe masă la prânzul de duminică, o pată de sos de la friptura de curcan pe faţa de masă imaculată de Ziua Recunoştinţei – toate acele stângăcii făceau mai tangibilă maşinăria cerebrală a acestui om onest.

Alabama fu cuprinsă de teama bruscă a unei emoţii nedesluşite – senzaţia copleşitoare a unei pierderi. Urcă treptele împreună cu David. Cât de înalte i se păruseră acele lespezi de ciment pe care stăteau ferigile, când, copil fiind, sărea de pe una pe cealaltă – şi tot acolo stătuse când cineva îi spusese despre Moş Crăciun, iar ea îl urâse pe informator, îi urâse şi pe părinţii ei pentru că mitul era mincinos şi totuşi exista, plânsese şi strigase „Eu o să cred…“; şi tot acolo, printre cărămizile fierbinţi, crescuse iarba uscată de Bermuda, care îi gâdilase coapsele dezvelite, ca şi creanga pe care tatăl ei îi interzisese să se dea în leagăn. Era imposibil ca acea creangă subţire să îi fi susţinut vreodată trupul.

— Nu trebuie să le faci rău lucrurilor, o dojenise tatăl ei.

— Pe copac n-o să-l doară.

— Ba da, după părerea mea. Dacă vrei să te mai bucuri de lucruri, trebuie să ai grijă de ele.

El, care avea atât de puţine lucruri! O gravură ce îl înfăţişa pe tatăl lui şi o miniatură de-a lui Millie, trei castane dintr-o vacanţă în Tennessee, o pereche de butoni de aur, o poliţă de asigurare şi câteva şosete de vară erau tot ce îşi amintea Alabama din sertarul de sus de la scrinul lui.

— Bună, draga mea, spuse mama ei şi o sărută cu un uşor tremur. Şi tu, scumpa mea! Lasă-mă să te sărut pe creştet.

Bonnie se agăţă de ea:

— Bunico, putem să-l vedem pe bunicul?

— O să te întristeze, scumpo.

Bătrâna avea chipul alb şi reticent. Se mişca încet înainte şi înapoi în vechiul balansoar, ca pentru a legăna pierderile lor spirituale cu o blândă compasiune.

— Oh-o-o… Millie, se auzi slab vocea judecătorului.

Obosit, doctorul ieşi pe verandă.

— Verişoară Millie, mă gândeam că, dacă vor copiii să-şi vadă tatăl, acum este momentul – este conştient, spuse el şi se întoarse amabil spre

Alabama: Mă bucur că ai ajuns aici, zise.

Cuprinsă de tremur, Alabama merse în urma spatelui său îngust şi protector. Tatăl ei! Tatăl ei! Cât de slăbit şi tras la faţă era! Îi venea să plângă în faţa neputinţei ei de a zădărnici această pierdere inutilă, dar inevitabilă.

Se aşeză tăcută pe pat. Frumosul ei tată!

— Bună, copilule. Privirea lui îi cercetă chipul: Ai de gând să stai aici o vreme?

— Da, este un loc foarte bun.

— Asta este şi părerea mea dintotdeauna.

Ochii obosiţi se întoarseră spre uşă. Bonnie aştepta speriată pe culoar.

— Vreau s-o văd pe fetiţă.

Un zâmbet cald şi îngăduitor lumină chipul judecătorului. Bonnie se apropie timid de pat.

— Hei, bună, copilaş. Eşti ca o păsăruică, zâmbi bărbatul. Şi drăguţă cât două păsărele.

— Când o să te faci bine, bunicule?

— Cât de curând. Acum sunt obosit. Ne vedem mâine, spuse el şi îi făcu un gest cu mâna să plece.

După ce rămase singură cu tatăl ei, inima Alabamei i se strânse. Acum că era bolnav, părea prea slab şi împuţinat ca să fi trecut prin atâtea în viaţă. Ce greu îi fusese să aibă grijă de toţi! Nobila plenitudine a acelei vieţi care se stingea pe pat sub ochii ei o îndemnă să îşi facă multe promisiuni.

— Ah, tată, am atâtea lucruri să te întreb.

— Copilule, spuse bătrânul şi o bătu uşor pe mână.

Încheieturile lui nu erau mai mari decât ale unei păsări. Cum îi hrănise oare pe toţi?

— Nici nu mă aşteptam să le cunoşti până acum.

Alabama îi mângâie părul încărunţit, de un cenuşiu sudist[93].

93. Culoarea uniformelor Statelor Confederate ale Americii (sudiste).

— Trebuie să dorm, copilule.

— Dormi, spuse ea. Dormi.

Alabama rămase acolo mult timp. Detesta felul în care infirmiera îşi făcea de lucru prin cameră, de parcă tatăl ei ar fi fost un băieţel. Tatăl ei ştia totul. Inima ei suspina fără oprire.

Bătrânul deschise ochii cu demnitate, aşa cum îi era obiceiul.

— Voiai să mă întrebi ceva?

— Mă gândeam că ai putea să îmi spui dacă trupul ne este dat pentru a servi drept remediu sufletului nostru. Mă gândeam că poate ştii de ce trupul nostru dă greş şi se prăbuşeşte tocmai când ar trebui să aducă uşurare minţii noastre chinuite. Şi de ce, când suntem chinuiţi în trup, sufletul ne părăseşte şi nu ne aduce alinare?

Bătrânul rămase tăcut.

— De ce risipim ani în şir folosindu-ne trupul spre a ne hrăni mintea cu experienţă, doar pentru ca într-un sfârşit să descoperim că spiritul se întoarce spre trupul nostru istovit ca să afle mângâiere? De ce, *papa*?

— Întreabă-mă ceva uşor, răspunse bătrânul, încet şi îndepărtat.

— Domnul judecător trebuie să doarmă, interveni infirmiera.

— Plec.

Alabama se opri pe coridor. Acolo era lumina pe care tatăl ei o stingea când se ducea la culcare; acolo era cuierul cu pălăria lui încă agăţată în el.

Când omul nu mai este custodele vanităţilor şi convingerilor sale, atunci nu mai reprezintă nimic, gândi ea. Nimic! Pe patul acela stă întins nimicul – dar este tatăl meu şi l-am iubit. Fără dorinţa lui trupească, eu nu aş fi existat, îşi spuse. Poate că suntem cu toţii doar nişte actori într-un teatru foarte experimental al liberului-arbitru organic. Este exclus ca eu să fiu scopul însuşi al vieţii tatei – dar ceea ce pot preţui din spiritul lui fin este posibil să fie scopul vieţii mele.

Se duse la mama ei.

— Judecătorul Beggs a spus ieri, se adresă Millie umbrelor, că ar dori să facă o plimbare în maşina mică, să vadă oamenii aşezaţi pe verande. A încercat toată vara să înveţe să conducă, dar era prea în vârstă pentru asta. Mi-a spus: „Millie, zi-i acelui înger cu părul cărunt să mă îmbrace. Vreau să ies afară“. Aşa a numit-o el pe infirmieră, înger cu păr cărunt. Întotdeauna a avut simţul umorului. A ţinut la maşinuţa lui.

Ca o bună mamă ce era, o ţinu tot aşa – de parcă, repetând toate acele lucruri, îl putea învăţa pe Austin să trăiască din nou. Îi povesti Alabamei despre tatăl ei, judecătorul bolnav, aşa cum i-ar vorbi o mamă copilului ei foarte mic.

— A spus că vrea să comande la Philadelphia câteva cămăşi noi. A spus că la micul dejun ar vrea nişte slăninuţă.

— I-a dat lui *maman* un cec de o mie de dolari pentru înmormântare, adăugă Joan.

— Da, râse Miss Millie ca de ghiduşia unui copil. După care a zis: „Dar îi vreau înapoi dacă nu mor“.

„O, săraca mama“, îşi zise Alabama în gând. „Şi în tot timpul ăsta tata este pe moarte. Mama îşi dă seama, dar nu poate să recunoască în sinea ei: este pe moarte. Dar nici eu nu pot.“

Bolnav sau sănătos, Millie îl îngrijiea de atâta timp. Şi când nu era decât tânăr stagiar în biroul de avocatură şi ceilalţi funcţionari, deşi de vârste apropiate, îi spuneau deja „domnule Beggs“, şi când era deja un bărbat matur, consumat de sărăcie şi griji, şi când era bătrân şi avea mai mult timp să fie binevoitor.

— Biata de tine, spuse Alabama. Ţi-ai dat viaţa pentru *papa*.

— Tata a fost de acord să ne căsătorim, replică Millie, când a aflat că tatăl vostru avea un unchi de treizeci şi doi de ani în Senatul Statelor Unite şi un bunic al cărui frate era general în armata sudistă. A venit la biroul tatei să îmi ceară mâna. Optsprezece ani a stat tata în Senat şi în Congresul Confederaţiei.

Alabama o văzu pe mama ei aşa cum era în realitate, parte a unei tradiţii patriarhale. Millie nu părea să ţină cont de viaţa ei personală şi de faptul că, după moartea soţului ei, nu avea să-i mai rămână nimic. Era tatăl copiilor ei – care erau fete şi o părăsiseră pentru familiile altor bărbaţi.

— Tata a fost un om orgolios, spuse Millie cu mândrie. L-am iubit tare mult pe vremea când eram doar o copiliţă. Eram douăzeci în familie şi numai două fete.

— Unde sunt fraţii dumneavoastră? întrebă David curios.

— S-au prăpădit de mult.

— Erau fraţi vitregi, îl lămuri Joan.

— Fratele meu bun a fost aici în primăvară. Când a plecat, a promis că îmi va scrie, dar nu a mai făcut-o.

— Fratele lui *maman* era un scump, spuse Joan. A avut o drogherie în Chicago.

— Tatăl vostru a fost foarte atent cu el şi l-a plimbat cu maşina.

— De ce nu i-ai scris tu, *maman*?

— Nu m-am gândit să îi cer adresa. Când am venit aici să locuiesc cu familia tatălui vostru, am avut atâtea de făcut, că le-am pierdut urma alor mei.

Bonnie dormea pe banca tare din verandă. Când Alabama adormise odată aşa, în copilărie, tatăl ei o dusese în braţe până sus, la patul ei. David luă fetiţa cuprinsă de somn.

— Ar trebui să plecăm, spuse el.

— Tati, şopti Bonnie şi se vârî mai bine sub reverele pardesiului lui. Tăticul meu…

— Mai veniţi şi mâine?

— Dimineaţa devreme, răspunse Alabama.

Părul alb al mamei era aranjat în cunună în jurul capului, ca la o sfântă florentină. O strânse în braţe. O, îşi amintea această senzaţie pe care o încerca când era atât de aproape de mama!

Alabama se duse în fiecare zi la casa părintească, atât de curată pe dinăuntru şi luminoasă. Îi dăruia tatălui ei mici delicatese şi flori. Lui îi plăceau florile galbene.

— Când eram tineri, obişnuiam să culegem toporaşi galbeni de prin păduri, spuse mama ei.

Doctorii veniră şi clătinară din cap, veniră şi nenumăraţi prieteni, nimeni nu avusese niciodată atâţia prieteni care să îi aducă prăjituri şi flori, veniră şi servitorii bătrâni să întrebe de sănătatea judecătorului, şi lăptarul lăsă o sticlă de lapte în plus, plătită din buzunarul lui, ca să arate cât de rău îi părea, veniră şi colegii de la tribunal ai judecătorului, feţe triste şi nobile ca acele capete de pe camee şi timbrele poştale. Judecătorul stătea în pat şi îşi făcea griji în legătură cu banii.

— Nu ne putem permite boala asta, repeta el întruna. Trebuie să mă dau jos din pat. Asta costă bani.

Copiii lui discutară această chestiune. Urmau să împartă cheltuielile. Judecătorul nu le-ar fi permis să accepte salariul lui de la stat dacă ar fi ştiut că nu avea să se însănătoşească. Toţi puteau să dea o mână de ajutor.

Alabama şi David închiriară o casă pentru a fi aproape de părinţii ei. Era mai mare decât casa bătrânească, în mijlocul unei grădini cu trandafiri, cu gard viu de mălini şi stânjenei plantaţi ca să devoreze primăvara şi cu nenumăraţi copăcei şi arbuşti în dreptul ferestrelor. Alabama încercă să îşi convingă mama să facă o plimbare cu automobilul. De luni întregi nu mai ieşise din casă.

— Nu pot să merg, spuse Millie. S-ar putea ca tatăl vostru să aibă nevoie de mine tocmai când sunt plecată.

De fapt, Millie aştepta să audă din clipă în clipă vreun ultim cuvânt revelator din partea judecătorului, cu sentimentul că avea să îi spună ceva neapărat înainte de a o lăsa singură definitiv.

— Bine, ieşim doar o jumătate de oră, consimţi Millie în cele din urmă.

Alabama o duse pe mama ei în maşină prin faţa Capitoliului, acolo unde tatăl ei petrecuse atât de mulţi ani din viaţă. Funcţionarii îi trimiseseră trandafiri din rondul de flori aflat sub fereastra lui de la birou. Alabama se întrebă dacă se aşezase praful pe cărţile lui de acolo. Poate într-unul dintre sertare lăsase vreun ultim mesaj.

— Cum s-a întâmplat să te măriţi cu *papa*?

— El a ţinut să se însoare cu mine. Aveam mulţi admiratori.

Bătrâna se uită la fiica ei de parcă se aştepta să protesteze. Era mai frumoasă decât copiii ei. Chipul îi era de o mare puritate. Sigur că avusese mulţi admiratori.

— Era unul care voia să-mi dea o maimuţică. I-a spus mamei că toate maimuţele aveau tuberculoză. Bunica mea s-a uitat atunci la el şi i-a spus: „Dar tu pari foarte sănătos.“ Bunica era franţuzoaică, o femeie foarte frumoasă. Unul dintre admiratori mi-a adus un purceluş de lapte de pe plantaţia lui, un altul mi-a trimis un coiot din New Mexico, unul era beţiv, iar un altul s-a căsătorit cu verişoara mea Lil.

— Ce mai ştii de ei?

— S-au dus de mult de pe lumea asta. Nici nu i-aş recunoaşte dacă ar fi să-i văd. Ce frumoşi sunt copacii, aşa-i?

Trecură prin faţa casei unde se întâlniseră părinţii ei, „…la un bal de Anul Nou – el era cel mai frumos bărbat de acolo“, spuse mama ei, „iar eu eram în vizită la verişoara ta Mary“.

Verişoara Mary era în vârstă şi ochii înroşiţi îi lăcrimau fără încetare pe sub ochelari. Nu mai rămăsese mare lucru din ea, şi totuşi dăduse un bal de Anul Nou.

Alabama nu şi-l imaginase niciodată pe tatăl ei dansând.

La final, când îl văzu întins în sicriu, faţa lui arăta atât de tânără, fină şi plină de spirit, încât primul gând i se duse la balul de demult.

„Moartea este singurul fel de eleganţă veritabilă“, îşi spuse în sinea ei. Îi fusese frică să se uite, de teama a ce ar fi putut descoperi pe chipul degradat şi lipsit de viaţă. Nu era nimic însă de care să îi fie teamă, doar frumuseţe plastică şi serenitate.

Printre hârtiile din biroul lui aproape gol nu găsiră nimic, şi nici în cutia cu primele lui de asigurare, afară de o punguţă, cam mucegăită, în care se aflau trei monede de cinci cenţi, înfăşurate într-o bucată de ziar vechi.

— Ăştia trebuie să fie primii bani pe care i-a câştigat.

— Da, sunt de la mama lui, i-a dat pentru că a lucrat grădina din faţă.

Nu găsiră nimic nici prin haine, nici în spatele cărţilor sale.

— Probabil că a uitat să lase vreun mesaj, spuse Alabama.

Autorităţile statului trimiseră o coroană de flori la înmormântare, la fel şi Înalta Curte. Alabama era foarte mândră de tatăl ei.

Sărmana Miss Millie! Purta un văl negru, prins cu ace de pălăria neagră de paie pe care o avea de un an. O cumpărase ca să meargă la munte cu judecătorul.

Joan se plânse de culoarea neagră:

— Nu pot să mi-o permit, spuse ea.

Aşa că nu s-au îmbrăcat în negru.

Muzica a lipsit la ceremonie. Judecătorului nu îi plăcuseră niciodată melodiile, dacă nu punem la socoteală *Old Grimes*, un cântecel pe care îl fredona afon copiilor lui. La înmormântare s-a citit *Lead Kindly Light*[94].

94. *Arată-ne drumul, blândă lumină*, poem compus în 1833 de John Newman.

Judecătorul îşi dormea somnul de veci pe o colină, sub un stejar şi câţiva nuci americani. De la mormântul lui se vedea cupola Capitoliului acoperind soarele. Florile din coroane se ofiliră şi copiii sădiră iasomie galbenă şi zambile. În vechiul cimitir era multă pace. Acolo creşteau flori sălbatice şi tufe de trandafiri atât de bătrâne, că florile îşi pierduseră în timp culoarea. Liliacul indian şi cedrii de Liban îşi lepădau frunzele ascuţite peste lespezile de piatră; crucile sudiste ruginite se cufundau în pământ printre tufele de clematite şi iarba arsă. Hăţişuri de narcise şi flori albe creşteau răzleţite pe malurile spălate de apă, iar iedera se întindea printre crăpăturile zidurilor măcinate de vreme. Pe mormântul judecătorului stătea scris:

AUSTIN BEGGS

APRILIE 1857 – NOIEMBRIE 1931

Dar ce spusese oare tatăl ei? Alabama, singură pe colină, îşi aţinti privirea în zare într-un efort de a auzi încă o dată acea voce abstractă şi măsurată. Nu îşi mai aducea aminte să fi spus vreodată ceva semnificativ. Ultimele lui cuvinte fuseseră: „Asta costă bani“, iar când mintea i-o luase razna, spusese: „Ei, fiule, nici eu nu am reuşit să fac bani“. Şi mai spusese că Bonnie era drăguţă cât două păsărele – dar oare ce îi spusese ei când era doar o fetiţă? Nu-şi aducea aminte. Pe cerul ca o scrumbie albastră nu era nimic în afară de o ploaie rece de primăvară.

Odată, el îi spusese: „Dacă vrei să alegi, trebuie să fii zeiţă“. Se întâmplase când ea îşi dorea să facă lucrurile de capul ei. Dar nu era uşor să fii zeiţă departe de Olimp.

Alabama fugi de primele picături ale ploii reci.

„Suntem, de bună seamă, răspunzători“, îşi spuse ea, „pentru toate lucrurile vădite la alţii şi pe care noi le împărtăşim în secret. Tatăl meu mi-a lăsat moştenire multe îndoieli“.

Gâfâind, porni maşina şi o lăsă în pantă pe drumul deja alunecos de argilă roşie. Seara, se simţi singură pentru tatăl ei.

— Toată lumea este gata să-ţi dea un motiv pentru crede, îi spuse ea lui David. Dar atât de puţini îţi dau ceva în care să crezi mai mult decât poţi singur – doar cât să nu te dezamăgească, şi atât. Este aşa de greu să găseşti pe cineva care acceptă răspunderi mai mari decât îi ceri!

— Este aşa de uşor să fii iubit – aşa de greu să iubeşti, răspunse David.

O lună mai târziu, veni şi Dixie.

— Am foarte mult loc acum pentru oricine vrea să stea cu mine, spuse Millie cu tristeţe.

Fetele petreceau mult timp cu mama lor, în încercarea de a-i abate gândurile.

— Alabama, ia, te rog muşcata roşie acasă la tine, insistă mama ei. Aici nu-şi mai are rostul.

Joan luă vechiul secreter, îl puse într-o ladă şi îl expedie acasă.

— Să fii foarte atentă să nu-i laşi să repare colţul rupt de obuzul yankeilor care a căzut prin acoperişul de la casa tatei… asta l-ar strica.

Dixie ceru bolul de argint pentru punci şi îl expedie cu poşta rapidă la casa ei din New York.

— Ai grijă să nu-l ştirbeşti, spuse Millie. Este făcut de mână, din dolarii de argint pe care sclavii i-au pus deoparte ca să îi ofere în dar bunicului tău după ce i-a eliberat… Copii, puteţi alege ce vreţi.

Alabama a vrut portretele, în timp ce Dixie a luat vechiul pat unde veniseră pe lume mama ei, ea şi fiul ei.

Miss Millie îşi căută alinarea în trecut.

— Casa tatei era pătrată, cu holuri care se intersectau, spuse ea. Lângă ferestrele duble de la salon erau tufe de liliac, iar livada de meri se întindea până departe, lângă râu. Când a murit tata, v-am dus pe voi, copiii, în livadă, să vă ţin departe de atmosfera de tristeţe. Mama a fost întotdeauna foarte liniştită, dar nu a mai fost aceeaşi de atunci.

— Mi-ar plăcea să am dagherotipul acela vechi, *maman*, spuse Alabama. Cine este?

— Mama, cu sora mea mai mică. Mama a murit în timpul războiului într-o închisoare federalistă. Tata era considerat trădător – Kentucky nu se desprinsese din Uniune. Au vrut să-l spânzure pentru că nu îi susţinuse pe nordişti.

Millie acceptă în cele din urmă să se mute într-o casă mai mică. Austin n-ar fi fost niciodată de acord ca ea să locuiască în acea căsuţă, dar fetele o convinseseră. Ele aranjară amintirile familiei pe vechea poliţă de cămin într-un bric-à-brac şi închiseră obloanele la casa lui Austin, zăvorând

lumina şi tot ce mai rămăsese din el acolo. Era mai bine aşa pentru Millie – amintirile ar trebui să rămână vii atunci când nu mai ai pentru ce altceva să trăieşti.

Ele toate stăteau în case mai mari decât a lui Austin, şi mult mai mari decât cea pe care el i-o lăsase lui Millie, şi, cu toate acestea, tot la Millie se strângeau, pentru a se hrăni cu amintirile ei despre tatăl lor şi despre spiritul lui, ca nişte proaspeţi convertiţi care se pătrund de noul cult. Judecătorul spusese: „Când veţi fi bătrâni şi săraci, o să vă doriţi să fi pus deoparte nişte bani".

Trebuiau să accepte cândva că lumea se restrânge – să înceapă de undeva să-şi replieze orizonturile.

Alabama rămase trează în noapte cu gândurile ei: inevitabilul se producea, iar oamenii constatau că erau pregătiţi. Copilul îşi iartă părinţii când îşi dă seama de acest accident care este naşterea.

— Va trebui să luăm totul de la capăt, îi spuse ea lui David, cu un nou lanţ de senzaţii, cu noi aşteptări ce vor fi plătite din suma experienţelor noastre, ca acele cupoane decupate dintr-un titlu de rentă.

— Filozofie specifică vârstei mijlocii!

— Aşa este, dar la urma urmei nu suntem noi acum la vârsta mijlocie?

— Dumnezeule! Nu m-am gândit la asta! Crezi că şi picturile mele arată aşa?

— Ele sunt mereu bune.

— Trebuie să mă apuc din nou de lucru, Alabama! Oare de ce ne-am bătut joc de anii cei mai frumoşi din viaţa noastră?

— Pentru ca la sfârşitul vieţii să nu ne mai rămână timp neconsumat.

— Eşti o sofistă incorigibilă.

— Toată lumea este – doar că unii se manifestă aşa în viaţa particulară, în timp ce alţii sunt în filozofia lor.

— Bine, şi atunci?

— Atunci, regula jocului este să potriveşti lucrurile în aşa fel încât Bonnie, când va ajunge la vârsta noastră şi ne va cerceta vieţile, să descopere un mozaic frumos şi armonios înfăţişând doi zei ai căminului. Când va admira această privelişte, nu se va mai simţi aşa de nemulţumită că, într-o anumită perioadă a vieţii, a fost obligată să renunţe la dorinţa ei de

avea, pentru a proteja ceea ce-şi imaginează că este comoara lăsată de noi drept moştenire. Asta o va face să creadă că nemulţumirea ei nu va dura.

De pe alee se auzi glasul lui Bonnie purtat de vânt în după-amiaza evanghelică.

— La revedere, doamnă Johnson. Mama şi tata vor fi foarte încântaţi de amabilitatea şi farmecul de care aţi dat dovadă.

Bonnie urcă scările mulţumită. Alabama o auzi cum toarce în hol.

— Se vede ca te-ai distrat de minune…

— Petrecerea ei demodată şi stupidă a fost groaznică!

— Atunci, ce-a fost cu discursul ăsta?

— Păi, tu mi-ai spus, zise Bonnie uitându-se dezaprobator la mama ei, că ultima oară când nu mi-a plăcut doamna n-am fost prea politicoasă. Sper deci că eşti mulţumită de cum m-am purtat de data asta.

— O, într-adevăr!

Oamenii nu învaţă nimic din relaţiile lor! De îndată ce sunt desluşite, s-au şi terminat. „Înţelegerea“, murmură Alabama pentru sine, „este ultima trădare, cred“. Ea o rugase pe Bonnie doar să menajeze sentimentele doamnei.

Copila se juca adesea la casa bunicii. Se jucau amândouă de-a gospodinele. Bonnie era capul familiei, în timp ce bunica reuşea să fie o fetiţă adorabilă.

— Copiii nu erau crescuţi atât de strict pe vremea când ai mei erau încă mici, spuse ea.

Îi părea foarte rău pentru Bonnie, pentru că trebuia să înveţe aşa de multe lucruri despre viaţă înainte ca aceasta să înceapă cu adevărat. Alabama şi David însă ţineau mult la asta.

— Când mama ta era mică, a cumpărat aşa de multe bomboane de la prăvălia din colţ, că m-am chinuit mult să le ascund de tatăl ei.

— Atunci o să fiu ca mami, spuse Bonnie.

— Pe cât o să poţi să te descurci, chicoti bunica ei. Lucrurile s-au schimbat. Când eram mică, fata în casă şi vizitiul erau cei care discutau dacă puteam sau nu să intru cu o damigeană în biserică, la slujba de duminică. Disciplina era pe atunci o simplă chestiune de forme, şi nu de răspunderi personale.

Bonnie se uită atent la bunica ei.
— Bunico, mai povesteşte-mi… despre când erai mică.
— Păi, eram foarte fericită în Kentucky.
— Şi? Mai departe.
— Nu-mi aduc aminte. Eram cam ca tine.
— Eu o să fiu altfel. Mami spune că voi fi actriţă, dacă vreau, şi voi merge la şcoală în Europa.
— Eu m-am dus la şcoală în Philadelphia. Pe atunci, asta însemna departe.
— Şi o să fiu o doamnă şi o să port haine frumoase.
— Mătăsurile mamei erau aduse din New Orleans.
— Altceva nu-ţi mai aminteşti?
— Mi-l amintesc pe tata. Îmi cumpăra jucării din Louisville şi era de părere că fetele trebuie să se mărite de foarte tinere.
— Da, bunico.
— Dar eu nu voiam. Mă distram prea bine.
— După ce te-ai căsătorit nu te-ai mai distrat?
— O, ba da, draga mea, dar altfel.
— Nu poate fi mereu la fel, aşa cred.
— Nu.
Bătrâna râse. Era foarte mândră de nepoţii ei. Erau copii deştepţi şi buni. Era mişcător să le vezi una lângă alta, amândouă prefăcându-se că sunt foarte înţelepte, că au o deplină cunoaştere a lucrurilor, amândouă etern prefăcându-se.
— O să plecăm în curând, oftă fetiţa.
— Da, oftă bunica.
— Mai precis, poimâine, spuse David.
În faţa ferestrelor de la sufrageria familiei Knight, copacii se umpluseră de puf ca nişte pui când le dau penele. Cerul strălucitor şi binevoitor plutea prin geamuri şi ridica draperiile ca pe nişte pânze de corabie umflate de vânt.
— Oameni buni, voi nu vă opriţi niciodată nicăieri, spuse fata cu părul negru şi drept, tuns ca la Shanghai. Dar nu vă învinovăţesc.

— Cândva, ne închipuiam că într-un loc anume sunt lucruri pe care nu le găseşti într-altă parte.

— Soră-mea s-a dus astă-vară la Paris. Ne-a spus că de-a lungul străzilor erau… scuzaţi, toalete… aş vrea s-o văd şi pe-asta!

Cacofonia din jurul mesei ţâşni în acelaşi timp din toate părţile şi se zădărnici singură ca un scherzo de Prokofiev. Alabama dirijă acest staccato abrupt în singura formă pe care o cunoştea*: avânt, avânt, brisé, avânt*… fraza îi dansă de-a lungul circumvoluţiunilor din creier. Se gândi că avea să îşi petreacă restul vieţii cu aranjamente de felul acesta: să potrivească un lucru într-altul şi să încadreze întregul în reguli.

— La ce te gândeşti, Alabama?

— Forme, contururi ale lucrurilor, răspunse ea.

Conversaţia îi izbea conştiinţa ca zgomotul copitelor pe caldarâm.

— ...se zice că a el a lovit-o cu piciorul direct în piept.

— Vecinii au fost nevoiţi să închidă uşile ca să se ferească de gloanţe.

— Patru în acelaşi pat. Vă puteţi închipui?

— Iar Jay sărea mereu prin geamurile de deasupra uşilor, şi acum nu mai găsesc cui să închirieze casa.

— Dar eu nu dau vina pe nevastă-sa, chiar dacă el a promis că doarme pe balcon.

— Ea a zis că doctorul cel mai bun pentru avorturi se găseşte la Birmingham, şi cu toate astea s-au dus la New York.

— Deci, doamna James era în Texas când s-a întâmplat, dar, nu ştiu cum, James a reuşit să scoată chestia asta din depoziţie.

— Iar şeriful a luat-o într-o dubă.

— S-au întâlnit la mormântul bărbatului ei. S-a zis de către unii că el a îngropat-o special pe nevastă-sa aşa de aproape, şi de aici a început totul.

— O, parcă e e o tragedie greacă!

— Dar, draga mea, comportamentul uman are totuşi nişte limite!

— Nu şi instinctele.

— Pompei!

— Nu vrea nimeni vin făcut în casă? L-am strecurat printr-un ciorap vechi, dar tot mai pare să aibă ceva depuneri.

La Saint-Raphaël, îşi aminti ea, vinul era dulce şi călduţ. Se încleia ca siropul de cerul gurii mele şi ţinea lumea lipită la un loc, să nu se topească de căldură şi să nu se dizolve în apa mării.

— Cum merge expoziţia ta? întrebau. Am văzut reproducerile.

— Ne plac acele ultime tablouri, ziceau. Nimeni n-a mai tratat baletul cu atâta vitalitate de la…

— M-am gândit, spuse David, că ritmul fiind un exerciţiu pur fizic al ochiului, tabloul cu valsul ar da, de fapt, prin incitarea ochiului la coregrafia pictorială… ar da, spuneam, aceeaşi senzaţie ca şi cum ai ţine tactul cu picioarele.

— O, domnule Knight, exclamară femeile, ce idee minunată!

De la marele crah încoace, bărbaţii spuneau „Aşa te vreau“ şi „Hai s-o ştergem“.

De-a lungul cărărilor de pe feţele oamenilor, lumina dormea în ochii lor, ca pânzele de la corăbioarele copiilor reflectate într-un bazin cu apă. Acolo unde se cufundau pietrele lovite cu piciorul de pe drum, cercurile din apă se lărgeau şi dispăreau, iar ochii rămâneau adânci şi calmi.

— O, se văicăreau musafirii; lumea este groaznică, tragică, şi noi nu putem scăpa de ceea ce vrem.

— Nici noi – de asta o aşchie din glob stă să cadă pe umerii noştri.

— Pot să întreb ce este? spunea cineva.

— O, viaţa secretă a bărbatului şi a femeii – în care visăm cât de mult mai buni decât suntem în realitate am fi dacă am fi altcineva, sau chiar noi înşine, şi în care simţim că nu am exploatat pe deplin ceea ce avem. Am ajuns în punctul în care pot doar să exprim inexprimabilul, să gust mâncare fără gust, să adulmec adieri din trecut, să citesc cărţi de statistică şi să dorm în poziţii incomode.

— Când mă voi întoarce la şcoala de pictură alegorică, continuă David, Cristul meu îi va dispreţui pe proştii care nu dau doi bani pe destinul lui tragic, şi pe chipul lui veţi citi că şi-ar dori să muşte un pic din sandviciul lor dacă cineva s-ar gândi măcar să-i slăbească un pic cuiele pentru câteva clipe…

— O să venim cu toţii la New York să vedem, spuseră.

— …iar soldaţii romani din fundal vor vrea şi ei o bucăţică din sandvici, dar vor fi prea plini de demnitatea poziţiei lor ca să o ceară.
— Când va fi expus?
— O, peste mulţi, mulţi ani de acum încolo – după ce voi fi terminat de pictat toate celelalte lucruri din lume.

Pe platoul de argint, grămezile de lucruri reprezentau altceva; felii de pâine ca nişte peştişori roşii, caviar sub formă de bile, unt pe care erau desenate feţe şi pahare de sticlă mată care transpirau sub povara de a reflecta atât de multe lucruri pentru a stimula apetitul până la saţietate înainte de masă.
— Sunteţi norocoşi, voi doi, ziceau oamenii.
— Vreţi să spuneţi că am renunţat la părţi din noi înşine mai uşor decât alţii… asta dacă am fost vreodată intacţi, se înţelege, răspundea Alabama.
— Aveţi o viaţă frumoasă, li se spuse.
— Ne-am antrenat să extragem o logică din experienţa noastră, răspunse Alabama. Până când o persoană ajunge la vârsta potrivită pentru a-şi alege drumul, zarurile au fost deja aruncate şi momentul de a decide viitorul a trecut de mult. Amândoi am crescut întemeindu-ne visurile pe promisiunile infinite ale reclamei americane. Continui să cred că poţi învăţa să cânţi la pian prin corespondenţă şi că nămolul îţi face un ten perfect.
— În comparaţie cu toţi ceilalţi, sunteţi fericiţi.
— Stau liniştită într-un colţ să privesc lumea şi îmi spun: „O, fericiţi cei care încă pot folosi cuvântul *irezistibil*!“
— Nu putem merge mai departe la infinit dacă suntem doborâţi din picioare, completă David.
— Echilibrul, spuse cineva, toţi avem nevoie de echilibru. Aţi găsit mult echilibru în Europa?
— Nu aţi vrea mai bine să beţi încă un pahar – la urma urmei, pentru asta aţi venit, nu?
Doamna McGinty avea părul alb, tăiat scurt şi o faţă de satir, Jane avea părul ca un vârtej de piatră, părul lui Fannie arăta ca un strat gros de praf pe mobila de mahon, părul Veronicăi era vopsit cu o culoare mai închisă pe mijlocul cărării, părul lui Mary era ca de la ţară, la fel al lui Maude, iar

părul lui Mildred semăna cu faldurile umflate de vânt ale *Victoriei din Samothrace*.

— Se pare că el avea un stomac de platină, draga mea, astfel încât în timpul mesei mâncarea cădea pur şi simplu într-un săculeţ. Dar uite, a trăit aşa ani de zile.

— Gaura aia din creştet era ca să îl umfle pe acolo, deşi pretindea că a căpătat-o în război.

— Şi aşa, ea şi-a tăiat părul, inspirându-se după primul pictor, apoi după următorul, până când a ajuns în sfârşit la cubişti, şi atunci şi-a mâzgălit pielea capului.

— I-am spus lui Mary că n-o să-i placă haşişul, dar ea a zis că trebuie să rămână cu ceva din deziluzia ei greu dobândită, aşa că iat-o acum, într-o permanentă transă.

— Dar nu era rajahul, ascultă-mă pe mine! Era nevasta tipului care deţine Galeriile Lafayette, insistă Alabama să îi explice tinerei care dorea să vorbească despre cum este să trăieşti în străinătate.

Se ridicară să părăsească acel loc agreabil.

— Cred că v-am plictisit de moarte cu vorbăria noastră.

— Trebuie să fiţi morţi de oboseală după ce aţi împachetat atâtea bagaje.

— Moartea unei petreceri este să stai până se instalează digestia.

— Sunt făcut praf, draga mea. A fost minunat!

— La revedere atunci, şi mai treceţi pe la noi în peregrinările voastre.

— Ne vom întoarce mereu să ne vedem familia.

Întotdeauna, gândi Alabama, vom avea nevoie de o perspectivă oarecare asupra noastră înşine, o legătură între noi şi toate valorile mai statornice decât noi, a căror existenţă am simţit-o cât timp am stat printre lucrurile tatălui nostru.

— Ne vom întoarce.

Maşinile se îndepărtară pe aleea de ciment.

— La revedere!

— La revedere!

— Mă duc să aerisesc puţin camera, spuse Alabama. Aş vrea ca lumea să nu-şi mai lase paharele ude pe mobilele închiriate.

— Alabama, spuse David, dacă ai vrea să încetezi să goleşti scrumierele înainte ca musafirii să iasă din casă, am fi mai fericiţi.

— Este un lucru care mă caracterizează foarte bine. Arunc totul într-o grămadă mare pe care o numesc „trecut“ şi, după ce am golit acest rezervor care eram eu cândva, sunt gata să merg mai departe.

Se aşezară în întunecimea plăcută a după-amiezii târzii, privindu-se pe deasupra rămăşiţelor petrecerii: paharele de argint, platoul de argint, efluviile multor parfumuri; împreună, priveau cum apusul inundă pacea acestui salon pe care urmau să îl lase în urmă, ca şuvoiul rece şi limpede al unui râu cu păstrăvi.